

KEMIN KAUPUNKI

Toimintakertomus ja tilinpäätös

2023

KEMI

Perustamispäivä	5.3.1869
Asukasluku	19 368 ennakko
Pinta-ala	747 km ²
Maapinta-ala	95 km ²
Seutukunta	Kemi-Tornio
Maakunta	Lappi

KEMIN KAUPUNKI

Valtakatu 26
94100 Kemi
Vaihde 016 259 111
kirjaamo@kemi.fi

Käsittelyvaiheet:

KH 25.3.2024 § 108

Kannen kuvat

Kemi Areenan rakennusvaiheita, kuvat Jukka Kesonen

Tilinpäätössäännökset	1
1. TOIMINTAKERTOMUS	2
1.1. Kaupunginjohtajan katsaus	2
1.2. Kaupungin organisaatio ja hallinto	4
1.3. Kemi-strategia 2022-2025	10
1.4. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	12
1.4.1 Valtuuston tärkeimpiä päätöksiä vuodelta 2023	12
1.4.2 Yleinen taloudellinen kehitys	13
1.4.3 Oman alueen taloudellinen kehitys	15
1.4.4 Olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa	16
1.4.5 Henkilöstö	17
1.4.6 Ympäristöasiat vuonna 2023	18
1.4.7 Muut ei taloudelliset asiat	21
1.5. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista tekijöistä	23
1.6. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	24
1.7. Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	25
1.8. Kokonaistalouden tarkastelu	27
1.8.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	27
1.8.2 Toiminnan rahoitus	31
1.8.3 Rahoitusasema ja sen muutokset	33
1.8.4 Kokonaistulot ja -menot	37
1.9. Konsernin toiminta ja talous	38
1.9.1 Yhdistelmä konsernirakenteeseen kuuluvista yhteisöistä	38
1.9.2 Olennaisia konsernia koskevia tietoja ja tapahtumia	39
1.9.3 Konsernivalvonta ja sen järjestäminen	53
1.9.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	54
1.9.5 Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut	55
1.9.6 Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	56
1.9.7 Konsernitase ja sen tunnusluvut	58
1.10. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	60
2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	61
2.1. Kaupunkistrategian toimenpideohjelman toteutuminen	61
2.2. Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman toteutuminen	75
2.3. Hankkeiden toteutuminen	89
2.4. Käyttötalouden toteutuminen toimialoittain ja tilauksittain	110
2.5. Tuloslaskelmaosan toteutuminen	135
2.6. Investointiosan toteutuminen	137
2.7. Rahoitusosan toteutuminen	139
2.8. Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	140
3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	142
3.1. Tuloslaskelma	142
3.2. Rahoituslaskelma	143
3.3. Tase	144
3.4. Konsernituloslaskelma	146
3.5. Konsernin rahoituslaskelma	147
3.6. Konsernitase	148
4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	149
4.1. Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot	149
4.1.1 Kaupungin tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot	149
4.1.2 Konsernitiilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot	149
4.2. Tuloslaskelman liitetiedot	151
4.3. Tasetta koskevat liitetiedot	155
4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	155
4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	159
4.4. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	162
4.5. Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkiota koskevat liitetiedot	165
4.6. Tiedot intressitahoihin liittyvistä toimista	166
4.7. Kirjanpidon eriyttäminen 1.1.2020 ja markkinaperusteinen hinnoittelu	166
5. LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA	168
6. TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	170

Tilinpäätöksestä 2023 puuttuvat sivut, jotka toimitetaan myöhemmin:

	Asia	sivu
1	Toimintakertomus:	
.		
	1.1. Kaupunginjohtajan katsaus	2-3
	1.8.2. Toiminnan rahoitus	31-32
	1.8.4. Kokonaistulot- ja menot	37
	1.9.6. Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	56-57
2	Talousarvion toteutuminen	
	2.7. Rahoitusosan toteutuminen	139
	2.8. Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	140-141
3	Tilinpäätöslaskelmat:	
.		
	3.2 Rahoituslaskelma	143
	3.5. Konsernin rahoituslaskelma	147

Tilinpäätössäännökset

Kuntalaki 410/2015:

Kirjanpito

Kuntalain 112 §:n mukaan kunnan kirjanpitovelvollisuuteen, kirjanpitoon ja tilinpäätökseen sovelletaan sen lisäksi, mitä kuntalaissa säädetään, kirjanpitolakia.

Tilinpäätöslaskelmat laaditaan kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeiden mukaisesti kaavoihin. Liitetietojen antamisessa noudatetaan kuntajaoston antamaa yleisohjetta.

Tilinpäätös

Kuntalain 113 §:n mukaisesti kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi sekä tilintarkastuksen jälkeen saatettava se valtuuston käsiteltäväksi kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja tai pormestari.

Kuntalain 113 §:n mukaan kunnan on sisällytettävä tilinpäätökseensä tuloslaskelma, rahoituslaskelma, tase ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Kuntalain 114 §:n mukaisesti kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Toimintakertomus

Kuntalain 115 §:n mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Tilinpäätösasiakirjat

Tilinpäätöksen muodostavat tasekirja ja tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat. Tilinpäätöksen käsittelystä laaditaan lisäksi tarkastusasiakirjat eli tilintarkastuskertomus ja arviointikertomus.

Tasekirja

Kunnan tasekirja sisältää toimintakertomuksen, talousarvion toteutumisvertailun, tilinpäätöslaskelmat, liitetiedot, erillistilinpäätökset, allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkinnät sekä luettelot ja selvitykset.

Toimintakertomus jakaantuu toiminnan ja talouden kokonaistarkasteluun ja talousarvion toteutumisvertailuun.

Kunnan tilinpäätöslaskelmia ovat tuloslaskelma, rahoituslaskelma, tase sekä konsernituloslaskelma, konsernirahoituslaskelma ja konsernitase. Liitetiedot jakaantuvat kunnan liitetietoihin ja konsernin liitetietoihin.

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tositteiden sekä selvitys kirjanpitokirjojen ja tositteiden säilytystavoista laaditaan kirjanpitolain 2:7 §:n mukaisesti.

Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat

Tilinpäätöstä varmentavia asiakirjoja ovat tase-erittelyt.

Tilintarkastajan tehtävät

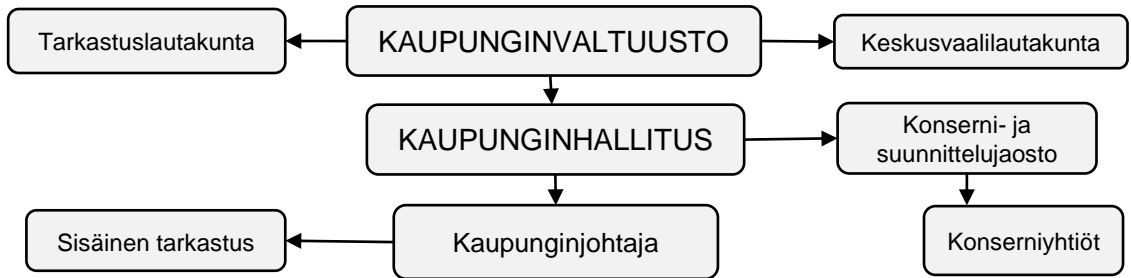
Kuntalain 123 §:n mukaan tilintarkastajan on viimeistään toukokuun loppuun mennessä tarkastettava hyvän tilintarkastustavan mukaisesti kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös.

Kuntalain 125 §:n mukaan tilintarkastajan on annettava valtuustolle kultakin tilikaudelta kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset.

TOIMINTAKERTOMUS

1.2. Kaupungin organisaatio ja hallinto

KESKUSVIRASTO

Strateginen johtaminen
Konsernin tukipalvelut

Hallintopalvelut
Talouspalvelut
Henkilöstöpalvelut
ICT-palvelut

ELINVOIMATOIMIALA

Elinvoimalautakunta
Vapaan sivistystyön jaosto

Yrittäjyyden ja työllisyyden edistäminen

Työllisyyspalvelut
Elinkeinopalvelut
Osaamisen kehittäminen
(Kivalo-opisto)

Maankäytön ja asumisen prosessit

Kaavoitus
Tonttipalvelut
Mittauspalvelut

HYVINVOINTITOIMIALA

Hyvinvointilautakunta
Meri-Lapin musiikkitoimen yhteislautakunta

Lasten ja nuorten palveluprosessit

Varhaiskasvatus
Lasten ja nuorten kasvatus ja opetus

**Vapaa-aikapalvelujen kehittäminen ja koordinointi
Järjestöyhteistyö**

Kirjasto
Museot
Musiikki
Nuorisotyö
Kulttuuripalvelut

Hyvinvoinnin, terveyden ja liikunnan edistäminen

Liikuntapalvelut,
liikuntaneuvonta ja soveltava liikunta
Liikuntapaikkasuunnittelu
Kemikammari
Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma

YMPÄRISTÖTOIMIALA

Ympäristölautakunta
Lupajaosto

Yleisten alueiden prosessit

Joukkoliikenne
Rakentaminen ja rakennussuunnittelu
Liikenneväylät
Viheralueet
Metsät
Ulkoliikuntapaikat ja venesatamat
Hulevesi ja oma-johtoiset investoinnit
Konekeskus

Kiinteistönpidon prosessit

Hallinto ja rakennuttaminen
Kiinteistöjen ylläpito ja korjaus
Asiakaspalvelu ja vahtimestaripalvelut
Siivous

Viranomaistoiminnan ja luvituksen prosessit

Rakennusvalvonta
Ympäristönsuojelu
Ympäristöterveydenhuolto / eläinlääkintähuolto
Asuntotoimi

Kaupunginvaltuusto

Kemin kaupungissa ylintä päätösvaltaa käyttää kaupunginvaltuusto, jonka tehtävät määräytyvät kuntalain § 14 mukaan.

Kaupunginvaltuusto kokoontui kertomusvuonna 11 kertaa ja käsitteli 118 asiaa.

Puheenjohtajat

Puheenjohtaja Reijo Viitala	vas	
1. varapj. Teija Jestilä	sdp	
2. varapj. Ulla Miettunen	kesk	
3. varapj. Jukka Ikäläinen	sdp	1.1.2023-31.5.2023
3. varapj. Viivi Järvelä	sdp	1.6.2023-31.12.2023

Jäsenet

Ritva Aheinen	sdp	Raimo Keskikallio	kesk
Jaakko Alamommo	sdp	Tuire Kourula	kesk
Sari Auvinen	sdp	Minna Laitila	kesk
Kalle Huusko	sdp	Ulla Miettunen	kesk
Pirita Hyötylä	sdp	James Nevala	kesk
Heikki Härkönen	sdp	Eero Tuokila	kesk
Jukka Ikäläinen	sdp	Paavo Väyrynen (6.11.2023 asti)	kesk
Teija Jestilä	sdp	Antti Pasanen (6.11.2023 alkaen)	kesk
Viivi Järvelä	sdp	Päivi Heiskanen	ps
Jani Kalasniemi	sdp	Jani Moisio	ps
Jukka Kunnari	sdp	Hannu Peurasaari	ps
Pekka Tiitinen	sdp	Harri Pullola	ps
Sami Zerni	sdp	Juha Puro	ps
Sari Ekorre	vas	Mikko Anttila	kok
Kari Hanhisuanto	vas	Kalle Helske	kok
Jukka Herrala	vas	Marja-Leena Laitinen	kok
Matti Kettunen	vas	Marko Lescelius	kok
Mikko Koivulehto	vas	Joni Määttä	kok
Päivi Koskela	vas	Tuula Mäkinen	vihr
Tytti Kumpulainen	vas		
Albana Mustafi	vas		
Jouko Pasoja	vas		
Aimo Tervahauta	vas		
Iida Vahtola	vas		
Reijo Viitala	vas		

Tilivelvolliset toimielinten jäsenet

Tilivelvollisen määrittely:

Kuntalain 125 §:n nojalla tilivelvollisia ovat kunnan toimielinten jäsenet (kaupunginhallitus, lautakunnat ja niiden jaostot, liikelaitosten johtokunta sekä virallisesti asetetut toimikunnat) ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Tilivelvollisina viranhaltijoina pidetään toimielimen esittelijöitä ja toimielimen tehtäväalueilla itsenäisestä tehtäväkokonaisuudesta vastaavia viranhaltijoita, jotka ovat suoraan toimielimen alaisia. Tilivelvollisella on henkilökohtainen vastuu johtamastaan toiminnasta sekä omasta että alaisensa tekemisestä tai tekemättä jättämisestä. Tilivelvollisuus merkitsee sitä, että viranhaltijan toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi, viranhaltijaan voidaan kohdistaa tilintarkastuskertomuksessa muistutus ja viranhaltijalle voidaan myöntää vastuuvapaus. Viime kädessä harkintavalta siitä, ketkä ovat tilivelvollisia, voidaan katsoa olevan tilintarkastuskertomuksen antavalla tilintarkastajalla.

Kaupunginhallitus

Kaupunginhallituksen tehtävät määräytyvät kuntalain § 39 sekä Kemin kaupungin hallintosäännön § 16 mukaan.

Kaupunginhallitus kokoontui kertomusvuonna 23 kertaa ja käsitteli 426 asiaa.

1.1.2023 - 31.12.2023

Puheenjohtajat

Puheenjohtaja Pekka Tiitinen	sdp
1. varapuheenjohtaja Albana Mustafi	vas
2. varapuheenjohtaja Tuire Kourula	kesk
3. varapuheenjohtaja Kalle Huusko	sdp

Jäsenet

Pekka Tiitinen	sdp
Albana Mustafi	vas
Tuire Kourula	kesk
Kalle Huusko	sdp
Sari Auvinen	sdp
Päivi Koskela	vas
Aimo Tervahauta	vas
Raimo Keskikallio	kesk
Marko Lescelius	kok
Hannu Peurasaari	ps

Henkilökohtaiset varajäsenet

Heikki Härkönen
Kari Hanhisuanto
Anne Sipola
Jukka Kunnari
Viivi Järvelä
Mikko Koivulehto
Iina Luosujärvi
Eero Tuokila
Marja-Leena Laitinen
Juha Puro

Keskusvaalilautakunta

1.1.2023 - 31.12.2023

Varsinaiset jäsenet

Puheenjohtaja Anja Anttonen
Varapuheenjohtaja Tuula Hiltunen
Tapani Onkalo
Harri Pullola
Jami Kinnunen

Varajäsenet

1. Timo Luosujärvi
2. Matti Päckilä
3. Jouko Juntunen
4. Niina Mömmö-Koskiniemi
5. Päivi Heiskanen

Tarkastuslautakunta

1.8.2023 - 31.12.2023

Varsinaiset jäsenet

Puheenjohtaja Sari Ekorre
Varapuheenjohtaja Mikko Anttila (2.5.2023 asti)
Varapuheenjohtaja Joni Määttä (2.5.2023 alkaen)
Kimmo Peltonen
Essi Ryttilahti
Milla Hietala
Mauri Jaakkonen
Heidi Anttila
Sari Eilittä
Petri Kittilä

Merja Heikka

Varajäsenet

Sisko Korrensalo
Jami Kinnunen

Petri Ronkainen
Mika Hannuksela
Janne Saarijärvi
Tanja Nordlund
Pasi Heikkinen
Tiina Loukola
Aki Pyykkö (12.6.2023 asti)
Ismo Klemettinen (12.6.2023 alkaen)
Anne-Mari Salin

Elinvoimalautakunta

1.1.2023 - 31.12.2023

Varsinaiset jäsenet

Puheenjohtaja Eero Tuokila

Varapuheenjohtaja Juha Puro
Mika Piiparinen
Anniina Kumpula
Jukka Kunnari
Miia Alasaarela
Pirkko Pehkonen
Mikko Koivulehto
Anne Sipola
Kalle Helske

Varajäsenet

Petri Kittilä (12.6.2023 asti)
Aki Pyykkö (12.6.2023 alkaen)
Jani Moisio
Ville Liimatainen
Jukka Kotajärvi
Kimmo Rimpeläinen
Ensio Moisanen
Helena Kumpumäki
Kristiina Mäki-Jokela
Sanna Kurula
Iina Koskela

Hyvinvointilautakunta

1.1.2023 - 31.12.2023

Varsinaiset jäsenet

Puheenjohtaja Pirita Hyötylä
Varapuheenjohtaja Marja-Leena Laitinen
Jukka Herrala
Viivi Järvelä
Paula Keinänen
Jani Moisio
James Nevala
Iida Vahtola
Joonas Ylinen
Sami Zerni

Varajäsenet

Ulla Alatalo
Jami Kinnunen
Pirkko Pehkonen
Katriina Knuuti
Anne Sipola
Juhani Palokangas
Eero Tuokila
Miia Alasaarela
Jaana Viitala
Ilkka Nisula

Meri-Lapin musiikkitoimen yhteislautakunta

(Kemin jäsenet)

1.1.2023 - 31.12.2023

Varsinaiset jäsenet

Puheenjohtaja Jaana Kotkansalo
Varapuheenjohtaja Matti Adolfsen
Minna Laitila

Varajäsenet

Heikki Härkönen
Jukka Herrala
Sanna Niskala

Vapaan sivistystyön jaosto (Kemin jäsenet)

1.1.2023 - 31.12.2023

Puheenjohtaja Jaana Kotkansalo
Matti Adolfsen

Heikki Härkönen
Helena Matsi

Ympäristölautakunta

1.1.2023 - 31.12.2023

Varsinaiset jäsenet

Puheenjohtaja Jouko Pasoja
Varapuheenjohtaja Jaakko Alamommo
Heikki Härkönen
Tanja Metsävainio (6.11.2023 asti)
Katriina Knuuti (6.11.2023 alkaen)
Matti Kettunen
Anneli Mikkanen

Minna Laitila
Markku Pudas
Joni Määttä (2.5.2023 asti)
Leena Tiensuu (2.5.2023 alkaen)
Päivi Heiskanen

Varajäsenet

Jenna Pihkapuro
Ati Hast
Jukka Korhonen
Ulla Alatalo
Kati Pyykkö
Teemu Vahlroos (6.11.2023 asti)
Matti Adolfsen (6.11.2023 alkaen)
Arja Ketola
Aki Pyykkö
Leena Tiensuu (2.5.2023 asti)
Jami Kinnunen (2.5.2023 alkaen)
Jani Moisio

Lupajaosto

1.1.2023 - 31.12.2023

Varsinaiset jäsenet

Puheenjohtaja Sanna Määttä
Varapuheenjohtaja Anneli Mikkanen
Raimo Holopainen
Markku Pudas

Varajäsenet

Essi Ryttilahti
Mira Karhu
Jukka Kotajärvi
Aki Pyykkö

Muut

Konserni- ja suunnittelujaosto

1.1.2023- 31.12.2023

Varsinaiset jäsenet

Puheenjohtaja Pekka Tiitinen
Varapuheenjohtaja Aimo Tervahauta
Tuire Kourula
Hannu Peurasaari
Marko Lescelius

Varajäsenet

Kalle Huusko
Päivi Koskela
Raimo Keskikallio
Juha Puro
Marja-Leena Laitinen

1.3. Kemi-strategia 2022-2025

Vuoden 2023 talousarvion strateginen perusta on kaupunginvaltuuston 13.11.2021 § 147 hyväksymä Kemin kaupunkistrategia. Kaupungin visio eli tavoitetilä on olla vuonna 2025 ”Elinvoimainen ja viihtyisä kotikaupunki Kemi”. Kaupungin arvot ovat ihmisläheisyys, luovuus ja vastuullisuus. Arvoille on ominaista voimakkuus, pysyvyys ja riippumattomuus ajasta ja paikasta.

Ihmisläheisyys	Luovuus	Vastuullisuus
<p>Ihmisläheisyyttä on avoimuus, Välittäminen, kuunteleminen ja asukkaiden tarpeiden ymmärtäminen.</p> <p>Olemme olemassa asukkaita varten.</p> <p>Edistämme suvaitsevaisuutta ja yhdenvertaisuutta.</p>	<p>Luovuus on rohkeutta uudistua, rikkoa rajoja ja tuottaa uutta.</p> <p>Ideoimme yhdessä, etsimme ratkaisuja kokeillen ja olemme avoimina uusille tuulille.</p> <p>Muutos tulee todeksi vain tekemällä.</p>	<p>Vastuullisuus on välittämistä.</p> <p>Vastuullamme on yhteiskunnallinen, taloudellinen, sosiaalinen ja kulttuurinen sekä ympäristön kestävyys.</p> <p>Pidämme lupauksemme ja olemme luotettava kumppani.</p>

Strategiset päämäärät ja valtuuston niille asettamat tavoitteet vuodelle 2023 olivat:

Strateginen päämäärä	Tavoite
Elinvoimainen kaupunki	<ul style="list-style-type: none"> Vihreä ja kestävä Kemi lisää vetovoimaamme sekä torjuu ilmastonmuutosta. Kaupunkiympäristömme on kaunis, turvallinen ja vetovoimainen paikka kohtaamisille. Asuinalueemme ovat houkuttelevia ja asumismuodot monipuolisia. Kaupunkimme yritys ympäristö on kilpailukykyinen, vetovoimainen ja elinkeinorakenteeltaan monipuolinen. Uudistuvat kaupalliset palvelut, ympärivuotinen ja merellinen matkailu sekä bio- ja kiertotalous, luovat vetovoimaa ja uusia työpaikkoja. Olemme uudistuva kunta, jonka kuntatalous on kestävällä pohjalla.
Hyvinvoivat asukkaat	<ul style="list-style-type: none"> Tuemme ja edistämme kuntalaisten terveyttä, toimintakykyä, hyvinvointia ja sivistystä kumppaneidemme kanssa. Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja yhteenkuuluvuutta kuulemalla ja osallistamalla kuntalaisia. Kehitämme koulutustarjontaa ja – polkuja, mahdollistamme osaamisen kasvun. Rakennamme vahvoja kumppanuuksia järjestötoimijoiden kanssa. Monipuoliset vapaa-ajanpalvelut luovat hyvinvointia ja vetovoimaa.
Sujuva arki	<ul style="list-style-type: none"> Sujuva ja turvallinen arki synnyttää vetovoimaa ja monipuolistaa sekä vahvistaa väestörakennetta. Olemme avoin ja luotettava arjen kumppani. Palvelumme ovat vaikuttavia, saavutettavia ja asiakaslähtöisiä. Liikkuminen on esteetöntä ja palvelut helposti saatavilla. Viestimme toiminnastamme selkeästi, ymmärrettävästi ja ennakoivasti.

Kaupunkistrategian toimenpideohjelman 2023 toteutumisen yhteenveto:

Elinvoimainen kaupunki (Toteutumisaste 77 %)

Kaupunkiympäristön kaunistamiseksi ja tonttitarjonnan lisäämiseksi on tehty suunnitelmia ja kaavoitusratkaisuja. Toimenpiteiden loppuunsaattaminen vie aikaa. Yritystoimintaa tuetaan yritysneuvonnalla ja palvelu on hyvin saatavissa. Korkea työttömyysaste 14,3 % painaa elinvoimaisen kaupungin mittaria alemmas. Markkinointia ja viestintää on toteutettu monipuolisesti eri kanavissa. Kaupungin talouden tasapainottamisohjelmalla ja toiminnallisilla ratkaisuilla pyritään elinvoiman lisäämiseen. Koulujen ja päiväkotien palveluverkkoratkaisu tukee talouden tasapainottamistyötä. Myös muut henkilöstöjärjestelyt ja tehostamistoimet auttavat tasapainottamaan taloutta.

Hyvinvoivat asukkaat (Toteutumisaste 86 %)

Vapaa-ajanpalveluista ja tilaisuuksista viestitään aktiivisesti. Kuntalaisia kuullaan ja tavataan eri tilaisuuksissa. Kivalo-opistolla kerätään säännöllisesti palautetta. Kouluissa tehdään valtakunnallisia mittauksia ja kyselyitä, jotka toimivat toiminnan suunnittelu pohjana. Hyvinvointitoimialalla on käytössä Suomen harrastamisen malli kaikilla kouluilla. Yrittäjien hyvinvointiin ja työttömien neuvontaan liittyen on tehty toimenpiteitä. Korkea työttömyysaste painaa alaspäin myös hyvinvoivien asukkaiden mittaria.

Sujuva arki (Toteutumisaste 78 %)

Verkkosivuja on päivitetty vastaamaan muuttunutta organisaatorakennetta. Toiminnasta viestitään selkeästi. Kokousasiakirjat ja viranhaltijapäätökset ovat nähtävillä nettisivuilla ja ne toteuttavat tiedon saavutettavuutta. Oppilaitosyhteistyötä on vahvistettu kumppanuussopimuksilla. Hyvinvointitoimialalla sosiaalisen viestinnän kanavia on käytössä paljon. Liikuntahallin remontin vuoksi väliaikaiset korvaavat tilat ovat käytössä. Omatoimikirjasto lisää palvelun saavutettavuutta. Esteettömyyden edistämiseksi tehdään jatkuvasti työtä.

Kaupunkistrategian yksityiskohtainen toteutuminen on kuvattu tilinpäätöksen liitteissä olevassa kaupunkistrategian taulukossa.

Vuoden 2023 aikana valtuusto teki kaupunkistrategian kirkastamistyötä ja hyväksyi päivitetyn kaupunkistrategian 4.12.2023 § 110. Päivitettyä kaupunkistrategiaa käytetään vuodesta 2024 eteenpäin.

1.4. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.4.1. Valtuuston tärkeimpiä päätöksiä vuodelta 2023

30.1.2023

3 § Sähköisen arkiston ja sähköisen allekirjoituksen käyttöönotto
4 § Stora Enson Veitsiluodon asemakaavamuutos

27.2.2023

17 § Arviointikertomus 2021 / Lautakuntien vastaukset tarkastuslautakunnan kysymyksiin
18 § Kemin kaupungin kotouttamissuunnitelma 2023-2024

2.5.2023

38 § Lisämäärärahaesitys kiinteän omaisuuden ostamiseen (Biltema)
39 § Hyvän työkäyttäytymisen opas

12.6.2023

50 § Kemin kaupungin vuoden 2022 tilinpäätös, tilintarkastuskertomus
51 § Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2022
55 § Palveluverkon pedagoginen näkökulma

4.9.2023

74 § Uimahallin asemakaavan muutos
75 § Peurasaaren jätevedenpuhdistamon asemakaavamuutos

2.10.2023

83 § Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkko
86 § Lainan myöntäminen Kemin Matkailu Oy:lle
87 § Konserniraportti

26.10.2023

98 § Meri-Lapin työllisyyspalvelut - yhteistoiminta-alueen perustaminen

6.11.2023

101 § Tuloveroprosentti ja kiinteistöveroprosentit vuodelle 2024

4.12.2023

110 § Kaupunkistrategian päivittäminen
113 § Meri-Lapin työllisyyspalvelut - yhteistoiminta-alueen perustaminen
114 § Konserniyhtiöiden fuusio-Kemin liikuntapaikat Oy

1.4.2. Yleinen taloudellinen kehitys

Suomen talouden odotettiin ajautuvan taantumaa vuoden 2023 loppua kohti kuljettaessa ja odotukset toteutuivat. Suomi on taantumassa. Taantumasta on tulossa odotettua syvempi ja pidempi. Tämän myötä myös kuva vuodesta 2024 on heikentynyt. Alkuvuosi 2023 on osoittautunut ennakoitua heikommaksi. Palvelujen kysyntä ei kannatellutkaan yksityistä kulutusta enää vuoden toisella neljänneksellä. Myös investoinnit vähenivät ennakoitua enemmän. Käänteen kehnompaan odotettiin ajoittuvan vuoden kolmannelle neljännekselle. Näin kävikin, mutta ennakkotietoja mukaan kolmas vuosineljännes oli odotettuaikin kehnempi. Vaikka palkat nousevat ja inflaatio on hidastunut nopeasti, korot purevat nyt täydellä voimallaan kulutukseen ja investointeihin, työllisyys heikkenee ja kotitalouksien taloudellinen alakulo on alkanut kasvaa uudelleen.

Lähtö vuoteen 2024 on tahmea. Kasvava ostovoima ja alenevat korot kääntävät kuitenkin talouden uuteen nousuun vähitellen vuoden 2024 aikana. Kun kasvua pidättelevät lukot avautuvat, kysyntä ja tuotanto elpyvät ja työllisyys alkaa kasvaa. Samaan aikaan työhön kannustavat uudistukset kasvattavat työn tarjontaa. VM arvio, että vuosina 2025 ja 2026 kysyntä ja tuotanto kurovat syntynyttä kuilua umpeen varsin nopeasti. Vaikka talouden suhdanne kääntyy suotuisammaksi vuoden 2023 aikana, Suomen talous ponnistaa tuleviin vuosiin vajaakuntoisena. Covid-19 pandemia, Venäjän hyökkäys Ukrainaan, hintojen, kustannusten ja korkojen nousu sekä taantuma ovat tukkineet talouden verenkiertoa tilanteessa, jossa Suomen talous olisi tarvinnut jo valmiiksi pallolaajennusta.

Julkisen talouden näkymä on ollut synkeä pitkään eikä valoa tahdo näkyä nytkään. Väestön ikääntyminen jarruttaa talouden tulonmuodostusta ja kasvattaa palvelutarpeita. Samalla palveluiden yksikkökustannukset kasvavat. Talouden rakennemuutos nakertaa verotusta. Julkisen velan korkoihin uppoaa väistämättä enemmän rahaa, kun valtio, hyvinvointialueet ja kunnat pysyvät alijäämäisinä ja velka kasvaa kasvamisestaan. Käsillä oleva käänne kohti alempia korkoja riittää todennäköisesti vain hidastamaan velanhoitomenojen kasvua. Julkisen talouden rahoitusaliijäämä oikenee hitaammin, kun käänne uuteen nousuun viivästyy. Lisäksi ongelmat uhkaavat kasautua enenevästi valtiontalouteen. Kun arviot hyvinvointialueiden alijäämästä vuonna 2023 ovat heikentyneet ja valmistuneet verotiedot ovat tarkentaneet sote-uudistuksen siirtolaskelmia, hyvinvointialueet ja kunnat vaativat valtiolta lisää rahaa toimintamenojensa katteeksi. Hallituksen ohjelmassaan sopimat säästöt ja työhön kannustavat uudistukset pienentävät julkisen talouden alijäämää, mutta edes ohjelman toimeenpano täydessä mitassaan ja aikataulussa ei riitä pienentämään alijäämää tavoitteeksi asetettuun yhteeseen prosenttiin suhteessa kokonaistuotantoon vuonna 2027 eikä taittamaan julkisen velan kasvua suhteessa kokonaistuotantoon vuoteen 2027 mennessä.

Talouden tulonmuodostuskyvyn vahvistaminen olisi paras vaihtoehto julkisen talouden vahvistamiseksi tavoitellulla tavalla. Käynnissä oleva teknologinen murros, energiasiirtymä ja näihin kytkeytyvä talouden uusteollistuminen luovat konkreettisia mahdollisuuksia, joita hyödyntämällä Suomeen voi syntyä uutta tuotantoa ja uusia työpaikkoja. Tuotantorakenteen muutos edellyttää valtavasti investointeja ja onnistuu, kun suomalaisten yritysten ja suomalaisen yhteiskunnan kyky kilpailla investoinneista on hyvä.

Julkinen valta rakentaa investointiympäristöä omilla päätöksillään. Teknologiseen murrokseen, energiasiirtymään ja uusteollistamiseen liittyviä mahdollisuuksia yhtään vähättelemättä ne tuskin riittävät oikaisemaan rakenteellista epätasapainoa julkisen talouden rahoituksessa – eivät ainakaan yhden vaalikauden aikana. Talouden rakennemuutos vie aikaa. Tulonmuodostuskyvyn vahvistamiseksi tarvittavan työllisyys- ja tuottavuusloikan pitäisi olla niin suuri ja toteutua niin nopeasti, että jatkosuunnitelmat julkisen talouden vahvistamiseksi tavoitellusti eivät voi rakentua pelkästään niiden varaan. Työllisyyden ja tuottavuuden kasvua tukevien toimien lisäksi tavoitteiden saavuttaminen vaatisi lisää säästöjä sekä toimia, joilla ylläpidettäisiin kokonaisverokertymää. Näitä seulotaan valtiovarainministeriön asettamassa julkista taloutta vahvistavia lisätoimia selvittävässä työryhmässä parhaillaan. (Lähde: VM, Taloudellinen katsaus, joulukuu 2023)

Velkaantuminen

Valtionvelka oli vuoden 2023 lopussa 156,2 miljardia euroa eli 55,4 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen (52,7 % vuonna 2022). Julkinen velka oli 75,5 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen (73,3 % vuonna 2022). Uutta lainaa otettiin 14,2 miljardia euroa. Vuosi oli kaksijakoinen. Alkuvuodesta inflaatio oli vielä korkealla ja koroissa nousupainetta, mutta syksyllä inflaation voimakas hidastuminen muutti rahapolitiikan odotuksia ja käänsi korot laskuun. (Lähde: Valtiokonttori)

Työllisyys

Tuotannon laskun myötä työvoiman kysyntä vähenee ja työllisten määrä kääntyy laskuun. Vuonna 2024 työllisyys vähenee tilapäisesti ja työllisyysaste laskee. Yritykset vastaavat heikkoon työvoiman kysyntään

kuitenkin pääosin lomautuksin sekä muihin työvoimajoustoihin turvautumalla mieluummin kuin irtisanomisin. Työtuntien määrä supistuukin enemmän kuin työllisyyden. Erityisesti rakentamisen supistuminen lisää työttömyyttä vuosina 2023 ja 2024. Työttömyysaste nousee 7,5 prosenttiin vuonna 2024. (Lähde: VM, Taloudellinen katsaus, joulukuu 2023)

Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan 15–74-vuotiaita työllisiä oli keskimäärin 2 628 000 ja työttömiä 204 000 vuonna 2023. Työllisiä oli 8 000 enemmän ja työttömiä 14 000 enemmän kuin edellisenä vuonna. 20–64-vuotiaiden työllisyysaste oli 77,9 % vuonna 2023. Työllisyysaste laski 0,2 prosenttiyksikköä vuodesta 2022. Työllisten tekemien työtuntien määrä vuonna 2023 oli 4081,5 miljoonaa tuntia, mikä oli 0,5 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. (Lähde: Tilastokeskus)

Hinnat

Kuluttajahinnat nousivat vuonna 2023 keskimäärin 6,2 prosenttia. Vuonna 2022 keskimääräinen inflaatio oli 7,1 prosenttia eli hintojen nousu oli vuonna 2023 hieman maltillisempaa (Lähde: Tilastokeskus)

VM:n ennusteen mukaan inflaatio on vuonna 2024 keskimäärin 2 prosenttia ja painuu alle 2 prosentin vuosina 2025 ja 2026. Inflaatio hidastuu ennustejaksolla siis selvästi vuosien 2022 ja 2023 luvuista. Palveluiden hintojen nousu ylläpitää inflaatiota eniten tulevina vuosina. (Lähde: VM, Taloudellinen katsaus, joulukuu 2023)

Kuntien talous

Vuosi 2023 näyttää kuntahallinnossa kohtuullisen hyvältä, vaikkakin kulutusmenojen kasvu on ollut nopeampaa kuin aiemmin arvioitiin. Toisaalta investointimenoja on kertynyt selvästi viime vuotta vähemmän. Kuntahallinnon rahoitusaseman arvioidaan olevan lähellä tasapainoa vuosina 2023 ja 2024. Alijäämät syvenevät vuosina 2025–2028 n. 0,3–0,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen mm. nopeasti kasvavien kustannusten sekä sote-uudistukseen liittyvien valtionosuuksien täsmäytysten ja jaksotusten seurauksena. Alijäämät kasvattavat kuntahallinnon velkaa, mutta velan kasvu suhteessa BKT:hen pysyy hyvin maltillisena.

Kuntahallinnon kulutusmenot kasvavat ennustevuosina pääasiassa hintojen kasvun vauhdittamana, sillä koulutuksen (ml. varhaiskasvatus) palvelutarve pysyy painelaskelmassa laskevana syntyvyyden laskun ja ikäluokkien pienentymisen vuoksi. Poikkeuksen pääasiassa hintojen nousun aiheuttamaan kulutusmenojen kasvuun aiheuttaa vuoteen 2025 ajoittuva TE-palvelu-uudistus, jolloin kunnille siirtyy vastuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä, ja samalla kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennetaan. Kuntahallinnon suurimman kuluerän muodostavat henkilöstökustannukset, joita sopimuskorotukset nostavat n. 3 prosenttia vuonna 2024. Samanaikaisesti henkilöstökustannusten kasvua hillitsee työttömyysvakuutusmaksun alentaminen, jonka vaikutus ulottuu myös verotuloihin positiivisesti. Vuosina 2025–2027 kunta-alan ansiokehityksen oletetaan olevan talouden yleistä ansiokehitystä hieman nopeampaa kunta-alalle sovitun palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi.

Kuntien tulonsiirrot valtiolta laskevat vuonna 2024, sillä kuntien valtionosuuksia pienennetään tuntuvasti nk. sote-siirtolaskelman tarkentumisen seurauksena. Lisäksi hallituksen päättämä yhden prosenttiyksikön indeksijarru hidastaa valtionosuuksien kasvua vuosina 2024–2027. Vuoden 2022 verotuksen valmistuttua vuoden 2023 lopulla ilmeni, ettei syksyn talousarvion yhteydessä arvioitu sote-siirtolaskelmaan liittyvä valtionosuusleikkaus ollut riittävä. Jotta uudistuksen periaatteena oleva kustannusneutraalisuus kuntien, hyvinvointialueiden ja valtion välillä saadaan varmistettua, tehdään kuntien valtionosuuksista vielä lisäsiirto valtiolle. Hallitus päätti kuitenkin jaksottaa uuden lisäleikkauksen vuosille 2025–2027, jottei ennakoimattoman suuri leikkausvaikutus kohdistu valtionosuuksiin vielä vuonna 2024 tilanteessa, jossa suuri osa kunnista oli jo päättänyt vuoden 2024 talousarviostaan. Näin kunnat saivat lisää aikaa sopeutua ennakoitua niukempiin valtionosuuksiin.

Keskimääräinen kunnallisvero nousee vuonna 2024 koko Suomessa 0,07 prosenttiyksiköllä 7,51 prosenttiin, minkä arvioidaan lisäävän kunnallisverotuloja n. 80 milj. euroa vuositasolla. Lisäksi kiinteistöverotuloja lisää hallituksen päätös erottaa maapohjat rakennuksista yleisen kiinteistöveroprosentin sisällä ja nostaa niiden verotuksen vaihteluvälin alarajaa. Muutos kasvattaa kuntien kiinteistöverotuloja reilut 100 milj. euroa vuodesta 2024 alkaen. Verotulot säilyvät kuntahallinnon merkittävimpanä tulonlähteenä, vaikkakin ne sote-uudistuksen seurauksena likimain puolittuivat. Vaikka verotulojen kasvu pysyy ennustevuosina lähellä pitkän aikavälin keskiarvoa, merkitsee se kunnille huomattavasti pienempiä lisätuloja kuin aiemmin. Sote-uudistus kavensi kuntien talouden liikkumavaraa merkittävästi, mikä korostaa entisestään riskienhallinnan merkitystä kuntien talouden suunnittelussa.

Kuntahallinnon investointipaineet eivät ole kadonneet investointien hetkellisestä hiipumisesta huolimatta, vaan ne pysyvät edelleen mittavina muun muassa rakennuskannan iän, muuttoliikkeen ja vihreän siirtymän edellyttämien muutosten vuoksi. Investointiympäristön epävarmat näkymät, noussut korkotaso ja kuntien heikenevä taloustilanne voivat kuitenkin edelleen lykätä investointeja eteenpäin tai estää niiden toteutumisen. Investointien oletetaan palautuvan normaalille kasvu-uralleen tulevina vuosina.

Kasvat alijäämät merkitsevät kuntahallinnossa sopeutusaineita sekä edellyttävät investointien huolellista tarveharkintaa. Toistaiseksi kehitysarviossa on huomioitu vasta teknisluonteinen 50 milj. euron kuntien ja kuntayhtymien oma menosäästö kulutusmenoissa talousarviovuodesta 2024 alkaen ja kuntien päättämät veroprosenttien muutokset vuodelle 2024. Kuntahallinnon menot voivat osoittautua painelaskelmaa maltillisemmiksi, jos kunnat pystyvät sopeuttamaan sekä palveluverkkoaan että toimintaansa vastaamaan pienenevää palvelutarvetta. Toisaalta palveluverkon karsiminen voi osoittautua kaikenkokoisissa kunnissa poliittisesti hankalaksi kysymykseksi. (Lähde: VM, Taloudellinen katsaus, joulukuu 2023)

Vuoden 2023 tilinpäätösarvioiden perusteella kuntien vuosikate kasvoi edellisvuodesta ja kattoi edelleen poistot. Tulos, 1,8 mrd. euroa koostui täysin kertaeristä. Niin sanotut verohännät paransivat tulosta 1,4 miljardilla. Sote-uudistuksen vuoksi takaisinperittävät valtionosuudet olivat 0,5 miljardi. Kertaeristä putsattu tulos oli -0,1 miljardia euroa eli ilman kertaeriä kuntatalous olisi ollut vakavasti alijäämäinen. Tilikausi oli negatiivinen 49 kunnassa, kun vuonna 2022 tulos oli negatiivinen 93 kunnassa. Vuosikate oli negatiivinen 13 kunnassa. Kuntalain mukaan kuntien on katettava kertynyt alijäämä neljässä vuodessa. Kuntia, joilla oli taseessa kertynyttä alijäämää, on vuoden 2023 tilinpäätösarvioiden mukaan 16.

Hyvinvointialueuudistuksesta johtuen kuntien verotulot laskivat 46 % eli noin 12,3 miljardia euroa, valtionosuudet laskivat 66 % eli noin 7,1 miljardia euroa ja kuntien toimintakate pieneni 59 % eli noin 20 miljardia euroa.

Kuntien tilinpäätösarvioiden mukaan lainakanta väheni noin 370 milj. euroa eli -1,6 prosenttia vuonna 2023. Lainakanta laski noin 18,39 mrd. euroon eli 3 320 euroon/asukas. Kuntien korkokulut kaksinkertaistuivat edellisvuodesta. Kuntien lainakannan keskimääräinen korkokustannus kehittyi kuitenkin markkinakorkojen nousua maltillisemmin. Korkokulujen kasvua suojasivat kiinteäkorkoiset lainat ja korkosuojaukset. (Lähde: Kuntaliitto)

1.4.3. Oman alueen taloudellinen kehitys

Kemi-Tornio alueen väestön määrä on pienentynyt 2000-luvulla yli 9000 hengellä eli 15 %. Vuosi 2023 ei tee poikkeusta; väestön määrä väheni ennakkotiedon mukaan 504 hengellä ja oli vuoden lopussa 53 733. Luonnollinen väestönkasvu oli negatiivinen 366 henkeä ja muuttotase negatiivinen 142 henkeä.

	2000	2005	2010	2020	2022	2023 Ennakkotieto
Väkiluku	63022	61354	60556	55763	54237	53733
Syntyneiden enemmitys	136	134	79	-212	-404	-366
Nettomuutto	-692	-111	-89	-414	-359	-142

Kemi-Tornio -seudun työpaikkamäärä pysyi ennallaan vuonna 2021.

	2000	2005	2010	2019	2020	2021
Alueella asuva työllinen työvoima	23024	22938	22857	21369	20831	20885
Työpaikat	22958	23238	23140	21924	21576	21491
Työpaikkaomavaraisuus %	99,7	101,3	101,2	102,6	103,6	102,9
Työttömyysaste %	19,6	15,6	13,5	11,3	13,6	11,8
Huoltosuhde	1,7	1,7	1,6	1,6	1,7	1,6

Työttömyysaste oli vuonna 2023 Kemi-Tornio -alueella keskimäärin 10,4 % kun se vuonna 2022 oli 10,5 %. Pitkäaikaistyöttömiä oli keskimäärin 686 henkeä eli saman verran kuin edellisenä vuonna. Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä on vähentynyt 22 hengellä (304 -> 282).

Kemin väestökehitys

Vuodesta 2000 väkiluku on pienentynyt Kemissä 4 321 asukkaalla eli 18,2 %. Vuonna 2023 syntyneitä oli ennakkotiedon mukaan 131 henkeä ja kuolleita 336 henkeä. Vuoden 2023 aikana väkiluku pieneni 131 asukkaalla eli 0,7 %. 31.12.2023 väkiluku oli 19 368 henkeä (*ennakkotieto*).

	2000	2005	2010	2020	2022	2023 Ennakkotieto
Väkiluku	23689	22831	22537	20437	19499	19368
Syntyneet	234	249	242	150	124	131
Kuolleet	235	242	234	275	360	336
Syntyneiden enemmitys	-1	7	8	-125	-236	-205
Tulomuutto	1127	1370	1347	1021	823	1055
Lähtömuutto	1400	1444	1400	1175	1067	985
Nettomuutto	-273	-74	-53	-154	-244	70

Kemin työpaikat ja työvoima

	2000	2005	2010	2019	2020	2021
Alueella asuva työllinen työvoima	8272	8140	8040	7324	7109	6982
Työpaikat	10391	10110	9669	8853	8745	8462
Työpaikkaomavaraisuus %	125,6	124,2	120,3	120,9	123,0	121,2
Työttömyysaste %	22,2	17,0	15,8	14,1	16,9	14,7
Taloudell. huoltosuhte	1,86	1,8	1,8	1,8	1,9	1,9

Taloudellinen huoltosuhte = työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien suhde työllisiin

Työpaikkojen määrä väheni reilulla 100:lla vuonna 2021. Kemin työttömyysaste oli vuonna 2023 keskimäärin 14,3 % ja työttömänä oli keskimäärin 1 170 ihmistä.

1.4.4. Olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa

Tilinpäätösvuoden merkittävimmät poikkeamat talousarvioon esitetään talousarvion toteutumavertailun käyttötalouso-sassa. Vuoden aikana tehtiin talousarvioon 2,35 miljoonan euron toimintamenojen lisäys ja 0,1 miljoonan euron toimintatulojen vähennys. Muutosten perusteella arvioitiin toimintakatteeksi muodostuvan vuonna 2023 -45,85, miljoonaa euroa. Toimintakatteeksi tuli -43,14 milj. euroa. Toimintamenoja lisättiin hyvinvointitoimialalle lasten ja nuorten palveluihin ja vapaa-aikapalveluihin 1,4 miljoonaa euroa, ympäristöpalveluihin 0,35 miljoonaa euroa ja elinvoimapalveluihin 0,8 miljoonaa euroa. Toimintatuloja vähennettiin elinvoimatoimialalta 0,3 miljoonaa euroa ja lisättiin lasten ja nuorten palveluihin 0,2 miljoonaa euroa. Verotuloihin tehtiin 1,5 miljoonan euron lisäys ja korkomenoihin 0,5 miljoonan euron lisäys.

Verotulojen ja valtionosuuden toteutuma oli 1,9 miljoonaa euroa korjattua talousarviota isompi. Kunnallisveroa kertyi noin 39,9 miljoonaa euroa kun talousarviossa summa oli 40 miljoonaa euroa. Yhteisöveroa kertyi 5,0 miljoonaa euroa ja kiinteistöveroa 8,5 miljoonaa euroa. Valtionosuutta nosti Kemille myönnetty harkinnanvaraisen valtionosuuden 1,1 miljoonan euron korotus. Alkuperäisen talousarvion vuosikate oli 9,9 miljoonaa euroa ja korjatun talousarvion 8,5 miljoonaa euroa. Toteutumaksi tuli 13,0 miljoonaa euroa. Poistot olivat 4,8 miljoonaa euroa. Arvonalentumisiin kirjattiin 0,6 miljoonaa euroa. Tilikauden tulokseksi tuli 7,6 miljoonaa euroa, kun alkuperäisessä talousarviossa tulokseksi arvioitiin 4,8 miljoonaa euroa.

Vuoden 2023 alussa sosiaali- ja terveystyöpalvelut sekä palo- ja pelastustoimi siirtyivät hyvinvointialueelle. Kaupungin työntekijöistä noin puolet ja budjetista reilut puolet siirtyi hyvinvointialueelle.

Kaupunginvaltuusto päätti varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkosta kokouksessaan 2.10.2023. Asiaan liittyvät kaavoitus- ym. selvitystyöt on aloitettu.

TE-palvelut siirtyvät valtiolta kunnille 1.1.2025. Kaupunginvaltuusto päätti 26.10.2023 yhteistoiminta-alueen perustamisesta TE-palveluiden tuottamiseen. Vastuukuntana toimii Tornion kaupunki. Palvelun tuottamiseen liittyvät valmistelut on aloitettu vuoden 2023 aikana.

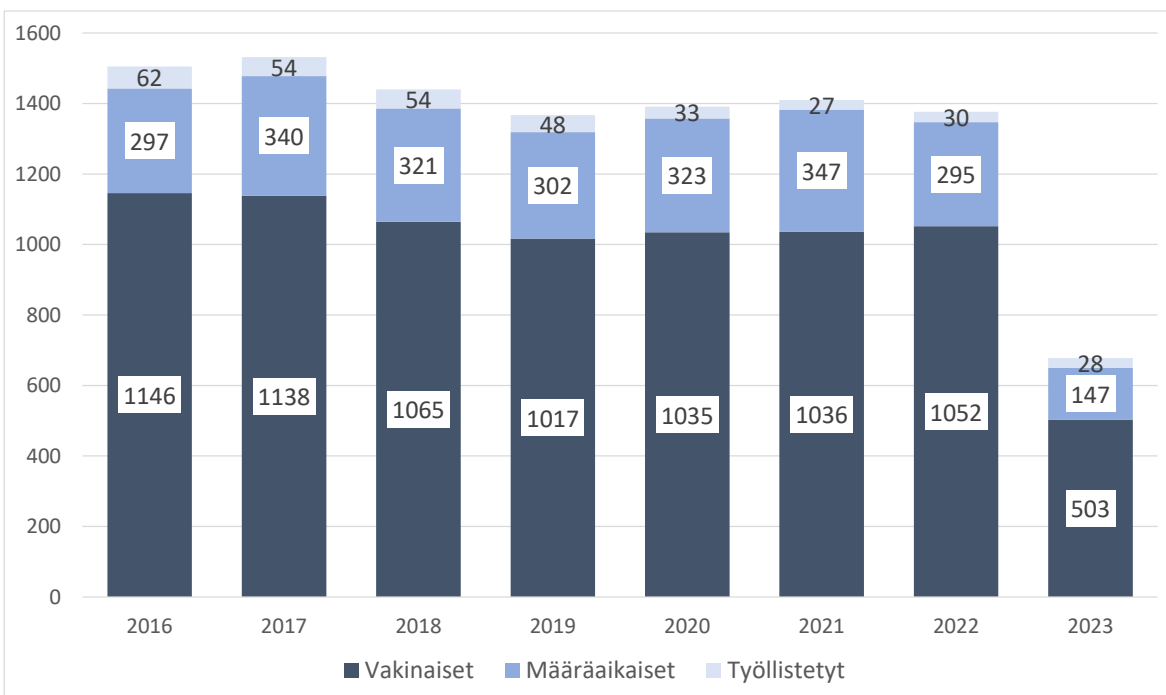
Joulukuussa 2021 ja toukokuussa 2022 kaupunginvaltuusto päätti talouden tasapainottamisohjelmasta. Taloutta tasapainotetaan palveluita uudelleenjärjestämällä, palvelutason laskulla, joistakin palveluista luopumalla, toimintatapojen muutoksilla, palveluja ulkoistamalla, tilaratkaisuilla jne. Muutosten aiheuttamat henkilöstövaikutukset on käsitelty yhteistoimintalain edellyttämässä menettelyssä. Talouden tasapainottamissuunnitelman mukaisesti kaupungin maksuliikenne, kirjanpito ja palkanlaskenta ulkoistettiin Sarastialle 1.1.2023 alkaen. Kaupunki luopui teatteritoiminnan järjestämisestä ja teatterin ylläpito siirtyi perustetulle yhdistykselle, jota kaupunki tukee.

Uuden monitoimihallin rakentaminen aloitettiin vuonna 2023 ja halli valmistuu kesällä 2024.

1.4.5. Henkilöstö

Palkkoja ja palkkioita maksettiin vuonna 2023 yhteensä n. 28,4 milj. euroa. Henkilötyövuosia kertyi 686 eli 607,9 htv:ta vähemmän kuin vuonna 2022. Henkilöstön sairauspoissaolot vuonna 2023 olivat keskimäärin 17,2 kalenteripäivää/htv. Vastaava luku oli myös edellisvuonna 17,2.

Päätoiminen henkilöstö 31.12. vuosina 2016-2023

Kemin kaupungin palveluksessa oli vuoden viimeisenä päivänä 503 vakinaista ja 147 määräaikaista työntekijää. Vakinaisen henkilöstön määrä väheni 549 hengellä ja määräaikaisten määrä väheni 148 hengellä.

Kaupungin henkilöstöasioiden hoitoa ohjaavat yhteistoiminnassa laaditut ohjelmat ja ohjeet kuten esim. tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma sekä päihdeohjelma. Henkilöstön palkitsemisen periaatteet on hyväksytty kaupunginhallituksessa.

Työterveyshuoltoa ja työsuojelutoimintaa toteutetaan kaupunginhallituksessa hyväksytyjen toimintasuunnitelmien mukaisesti. Työpaikkaselvitysten ja työn riskien kartoittamisen avulla kiinnitetään huomiota työoloihin

Henkilöstöjohtamista tuetaan yleisillä ohjeistuksilla ja esihenkilökoulutuksilla mm. kerran kuukaudessa järjestettävissä johtamisfoorumeissa.

Henkilöstön edustajat ovat jäseninä mukana työsuojelu- ja yhteistyötoimikunnassa

Tarkemmat henkilöstöä koskevat tunnusluvut esitetään erillisessä henkilöstöraportissa ja koulutusta koskevat tiedot koulutussuunnitelman toteutusraportissa.

1.4.6. Ympäristöasiat vuonna 2023

Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa kunnan tai kuntakonsernin taseessa, tuloslaskelmassa tai rahoituslaskelmassa (Kuntal 69 §). Tällaisia toimintakertomuksessa esitettäviä olennaisia tietoja saattaa muodostua myös ympäristövelvoitteista.

Ympäristömeno aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyjä tai ennaltaehkäistä, vähentää taikka korjata ympäristöhaittoja, parantaa tulevaa ympäristönsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestävästä käyttöä. Näitä menoja aiheuttaa muun muassa jätteen käsittelystä ja jätteen syntymisen ehkäisystä, maaperän, pinta- ja pohjavesien, ulkoilman ja ilmastonsuojelusta, melun torjunnasta ja biologisen monimuotoisuuden ja maisemien suojelusta.

Kemin kaupungin ympäristön tilasta ja siihen vaikuttavista tekijöistä raportoidaan säännöllisesti "Kemin kaupungin ympäristönsuojelujulkaisut" -nimisessä julkaisusarjassa.

Toimintavuotena valmistui Sitowise Oy:n raportti Kemin kasvihuonekaasupäästöistä. Raportti on julkaistu Kemin kaupungin ympäristönsuojelujulkaisussa nro 73 nimellä "CO2-raportti 2023 Kemi".

Toimintavuotena julkaistiin myös Eurofins Ahma Oy:n Kemin edustan merialueen tilan tutkimusraportti vuodelta 2021 nimellä "Kemin edustan velvoitetarkkailu 2021 (Vesistö tarkkailu)", joka on julkaisu Kemin kaupungin ympäristönsuojelujulkaisussa nro 74, samoin kuin vuoden 2022 raportti nimellä "Kemin edustan velvoitetarkkailu 2022 (Vesistö tarkkailu)", joka on julkaistu Kemin kaupungin ympäristönsuojelujulkaisussa nro 75. Näissä merialueen tilan tutkimusraporteissa on nähtävillä merialueen vedenlaatua kuvaavien eräiden parametrien kehitys vuodesta 1990 lähtien tähän päivään, joten ne muodostavat täten historiallisesti arvokkaan datan.

Kaupungin hiilidioksidipäästöjen kehitystä pystyi seuraamaan reaaliajassa Internet-osoitteessa <https://www.sitowise.com/fi/CO2-raportti>. Raportti julkaisee ainutlaatuista koko Suomen kattavaa, kuntatasolle asti ulottuvaa kasvihuonekaasujen viikkotilastoa, joka kertoo sähkönkulutuksen, rakennusten sekä käyttöveden lämmityksen, tieliikenteen, maatalouden ja jätehuollon päästöt.

Kemin ilmanlaadun mittaus toteutui toimintavuotena Metsä Fibre Oy:n Kemin biotuotetehtaan mittausasemalla Pajusaarentiellä. Mittausten tuloksia pystyi seuraamaan reaaliajassa Ilmatieteen laitoksen ylläpitämässä Ilmanlaatuportaalissa (ilmatieteenlaitos.fi/ilmanlaatu). Vuoden 2023 mittausraportti valmistuu vuoden 2024 puolella.

Liikelaitosten ja konserniyhtiöiden ympäristömenot ja -tulot on esitetty yhtiöiden omien, erillisten tilinpäätösten yhteydessä. Yhtiöt kehittävät säännöllisesti ympäristötilinpäätöstietojen esittämistä saatujen kokemusten perusteella.

Vihreä ja kestävä Kemi

Kemin sitoutuminen YK:n kestävän kehityksen globaaleihin tavoitteisiin (Agenda 2030), Vihreä Kemi toimintamallin sisältyminen kaupunkistrategiaan, ISO 14001:2015 ympäristösertifikaatti, ISO 45001:2018 työterveys- ja työturvallisuussertifikaatti, Energiategohkuussopimus (KETS) ja kuuluminen Hinku-verkostoon edellyttävät kaikki jatkuvaa parantamista, mikä edellyttää laaja-alaista toiminnan kehittämistä. ISO 14001 ja ISO 45001 sertifikaatteja laajennettiin vuoden 2023 aikana niin, että kaupungin kaikilla kouluilla sekä viidellä päiväkodilla on nyt molemmat sertifikaatit. Osa aiemmin sertifioituista kohteista siirtyi vuoden 2023 alussa Lapin hyvinvointialueeseen, joten vuonna 2023 kaupungilla oli kaksikymmentä ISO-sertifioitua kohdetta.

Kemin kaupungin maantieteellisen alueen hiilineutraaliutta edistää Hinku -verkostossa (hiilineutraaliutta tavoittelevat kunnat) toimiminen. Kemi liittyi Hinkuun kaupunginvaltuuston päätöksellä vuoden 2020 lopussa. Verkostoon kuuluvien organisaatioiden tavoitteena on pienentää alueensa hiilidioksidipäästöjä 80 % (pl. päästökaupan alaiset) vuosina 2007-2030. Kemin päästöt ovat pienentyneet 48 % vuosina 2007-2021. Vuoden 2022 päästöt ovat vielä ennuste, johon verrattuna päästöt ovat pienentyneet 48 %, joten tavoitteen saavuttaminen näyttää realistiselta. Vuonna 2021 käyttöön otettu Kemin Energia ja Vesi Oy:n kaukolämpölaite ja vuonna 2024 käyttöön otettava remontoitu vanha laitos eivät käytä turvetta, joten kaukolämpö tulee olemaan päästötöntä mahdollisia poikkeustilanteita lukuun ottamatta. Ottaen huomioon että kaukolämmön päästöt

muodostivat lähes kolmanneksen Kemlin kokonaispäästöistä vuonna 2007 tulee kaukolämmön päästöttömyydellä olemaan merkittävä vaikutus Hinku-tavoitteen saavuttamisessa, mikä kuitenkin vaatii edelleen kaikkien alueen toimijoiden toimenpiteitä ja yhteistyötä.

Kemi on ollut vuodesta 2008 lähtien mukana valtakunnallisessa Energiatohokkuussopimusjärjestelmässä, joka on tärkeä osa Suomen energia- ja ilmastostrategiaa. Energiatohokkuussopimukset ovat keino toimeenpanna Euroopan Unionin energiatohokkuusdirektiivin asettamia velvoitteita ja seurata niiden tavoitteiden saavuttamista Suomessa. Tämän kauden päätavoite on energiankulutuksen pieneneminen 7,5 %:lla aikavälillä 2017-2025. Energiatohokkuustoimenpiteitä on toteutettu resurssien ja suunnitelmien mukaan muun muassa siirtymällä vähitellen led-valaisimiin sekä sisä- että ulkovalaistuksessa, lisäämällä uusiutuvan energian käyttöä aurinkopaneelien ja ilmalämpöpumppujen avulla, säätämällä energian kulutusta älykkäiden lämmitysjärjestelmien avulla sekä kulutusseurantoja tehostamalla. Tavoitteesta ollaan kuitenkin vielä reilusti jäljessä, joten vaikuttavia toimenpiteitä olisi vielä toteutettava etenkin LVI-toiminnoissa. Vuosien 2022-23 energiakriisi korosti entisestään energiatohokkuuden merkitystä.

ISO 14001 ympäristöstandardi antaa kaupungin ympäristövaikutteiselle toiminnalle raamit ja suunnan. Standardi edellyttää johtamisjärjestelmään kuuluvan ympäristöjärjestelmän dokumentointia ja ympäristövaikutteisten toimintojen jatkuvaa parantamista tavoitteita asettaen ja niiden toteutumista seuraten. Kemlin kaupunki on asettanut kolmen tason ympäristötavoitteita: Strategiset tavoitteet määritellään kaupunkistrategiassa. Taktiset tavoitteet on kirjattu ISO-käsikirjaan ja niitä päivitetään tarvittaessa parin vuoden välein. Operatiiviset tavoitteet määritellään sertifiointikohteittain ja niiden toteutumista seurataan vuositasolla.

Tavoitteiden saavuttamista edistetään muun muassa hankkeiden avulla. Maaliskuussa 2021 käynnistetty EAKR / Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen rahoittama Yritysten vihreä ja kestävä Kemi -hanke päättyi kesäkuun 2023 lopussa. Hankkeen kohderyhmänä olivat Kemlin alueella toimivat mikro- ja pk-yritykset, joiden kestävä kehitys ja siitä viestimistä hanke edisti lisäten samalla kaupungin ja yritysten välistä yhteistyötä. Hankkeen yhtenä tuloksena toteutettiin Ympäristökäsikirjapohja, joka on vapaasti ladattavissa Kemlin kaupungin verkkosivulta. Ympäristökäsikirjan täyttämällä yritys voi dokumentoida ympäristöjärjestelmänsä korvaten siten ainakin osittain ympäristösertifikaatin. Kirjan täyttämällä yritys voi toisaalta myös valmistautua sertifikaatin hankintaan. Kemlin hankintatoimen ISO 14001 ympäristösertifikaatti edellyttää, että hankinnoissa käytetään ekologisen kestävyuden kriteerejä. Vuoden 2023 aikana useat yritykset ovat käyttäneet täytettyä ympäristökäsikirjaa osallistuessaan Kemlin kaupungin tarjouskilpailuihin, joissa on yhtenä kriteerinä ollut tarjoajan dokumentoitu ympäristöjärjestelmä.

Kansainvälisenä yhteistyönä Kemlin kaupunki osallistuu Itämeren kaupunkien liiton (UBC, Union of Baltic Cities) toimintaan lähinnä kirjoittamalla Kemlin ilmastotyöstä UBC Bulletinin (uutiskirje).

Kemlin arktisen puurakentamisen toimenpideohjelmaa noudatetaan vuonna 2023 aloitetun monitoimihallin rakennuttamisessa. Sen rakentamisessa ja materiaalivalinnoissa energiatohokkuus ja ekologisuus ovat olennaisessa roolissa: puurakenteista sai kilpailutuksessa pisteitä. Lisäksi rakennukseen tulee asentaa aurinkopaneelien kattamaan peruskuorma ja on liityttävä Kemlin kaukolämpöön, joka tulee olemaan päästötöntä.

Portaittain voimaan astuvat jätelain muutokset tiukentavat jätehuollon vaatimuksia entisestään. Jätehuollon kehittämistä jatkettiin vuoden 2023 aikana kehittämällä jätemäärien seuranta ja tiedottamalla henkilökuntaa. Kohde- ja jätelajikohtainen jätteiden punnitus ei alueellamme ole edelleenkään mahdollista, joten jätteiden määrää seurataan tilavuuksina yhteistyössä olennaisessa roolissa olevien siivoojien kanssa.

Vuonna 2023 kaupunkiorganisaation sähköautojen määrä putosi kahteen sosiaali- ja terveystoimintojen siirryttyä autoineen Lapin hyvinvointialueeseen. Kaupungintalon pysäköintialueella on neljä sähköautojen latauspistettä. Kevyttä liikennettä edistetään kevyellä kaupunkipyöräjärjestelmällä. Kaupunkipyörät on lahjoituspyöristä kunnostanut ja niitä huoltaa Meriva sr. Joukkoliikennettä on kehitetty muokkaamalla reittejä ja aikatauluja mahdollisuuksien mukaan palvelevammiksi. Aikatauluista tiedottamista on lisätty ja joukkoliikenteen käyttö pyritään lisäämään erilaisin kampanjoin: ilmaisen joukkoliikenteen päivät, euron päivät ja ilmaiset ilotulitusbussit uudenvuoden aattona.

Kesällä 2023 kaupunkilaisilla oli mahdollisuus vuokrata käyttöönsä viljelylaatikko Koivuniemen puistosta. Laatikoita vuokrattiin 12 ja käyttäjiltä kerätty palaute oli positiivista, joten toimintaa jatketaan tulevana kesänä. Runsaat istutukset tuovat Kemlin keskustaan konkreettista vihreää ja Mansikkakalle kylvyt kukkaniityt kaunistavat kevyen liikenteen reitistöä, ilahduttavat ihmisiä ja hyödyttävät pöriäisiä.

Kaupungin kalusteiden kierrättämiskokeilua jatkettiin Möylynlehdon päiväkodin lopetettua toimintansa kesäkuussa 2023. Päiväkodista jäänyttä tavaraa myytiin huutokaupassa, Kiertonetissä ja kirppiksillä torilla sekä päiväkodilla. Ylijäämätavaroita ja vuoden 2022 Ukraina-keräyksestä jääneitä tavaroita myytiin lisäksi Viikkotorilla. Tuotto lahjoitettiin Joulupuu-hyväntekevyyteen. Kierrättämällä saadaan jätemäärää pienennettyä huomattavasti, mikä on myös ISO-standardien edellyttämä tavoite. Samalla saadaan nostettua kierrätysastetta ja jonkin verran rahallisia säästöjä.

Koulut ja päiväkodit ovat sisällyttäneet vihreä Kemi -toimintamallin päivittäiseen toimintaansa laajasti. Kaikilla kouluilla on ympäristösertifikaatti ja Karihaaran koululla myös Vihreä Lippu -sertifikaatti ja nämä näkyvät myös käytännössä. Koulukohtaisten vihreiden toimien lisäksi ja tueksi Kemin kouluilla jatkui vuonna 2023 yhteinen Ilmasto- ja kestävyyskasvatushanke, jonka myötä kouluihin on perustettu eko-oppilaskuntia ja mm. tehty oppilaiden keskuudessa selvitys kouluruokailun edistämiseksi. Selvitys luovutettiin toimenpiteitä varten Meri-Lapin Kuntapalveluille keväällä 2023. Koulut ja päiväkodit ovat avainasemassa ilmastotyössä lapsia ja nuoria kasvattaessaan ja kouluttaessaan. Tiedon jakamisen lisäksi koulujen ja päiväkotien henkilökunta on näköalapaikalla näkemässä ja kuulemassa lasten ja nuorten ilmastoasioihin liittyviä ajatuksia ja asenteita – oppimista voi tapahtua moneen suuntaan.

Monipuolinen viestintä on olennaista ympäristöasioiden edistämisen kannalta. Suosituksi havaittua runsasta some-viestintää jatkettiin. Kesällä 2021 perustetun TikTok-kanavan Vihreä Kemi -videot ovat keränneet vuoden 2023 loppuun mennessä yli 1900000 katselukertaa. TikTokin käytön jatkamista harkitaan vuonna 2024 sen tietoturvaasteiden vuoksi. Energiansäästöviikolla lokakuussa järjestettiin taas yleisölle avoin Meri-Lapin Hinku-päivä, johon osallistui noin 100 henkilöä. Erityisesti alkuvuoden aikana järjestettiin myös muita, yrityksille suunnattuja tapahtumia yksin ja yhteistyönä eri hankkeiden kesken. Vihreää viestintäyhteistyötä on toteutettu alueen oppilaitosten kanssa: Lapin ammattikorkeakoulun kanssa toteutettiin vuoden 2023 aikana tietoisuuksia eri kohderyhmille ja Lappia ja Redu -ammattioppilaitosten opiskelijoille esiteltiin Vihreän Kemin toimenpiteitä periaatteita. Vihreä Kemi -toimintamalli kiinnostaa ja sitä on vuoden aikana käyty pyydetysti esittelemässä useissa tilaisuuksissa eri kohderyhmille. Kemi osallistui vuoden 2023 aikana valtakunnallisiin Ylen Miljoona roskapussia – ja Pidä Saaristo Siistinä ry:n Mahanpuruja muovista -kampanjoihin, jotka kiinnostivat myös mediaa.

Kuntien rooli kestävän kehityksen edistäjänä on merkittävä. Ilmastolain muutoksessa kuntien velvoitteeksi asetettu ilmastosuunnitelman laatiminen peruuntui uuden hallituksen päätöksestä, mutta suunnitelmassa on silti laatia vastaavanlainen kuvaus Kemin ilmastotyöstä ja ympäristöjärjestelmästä. Kemin vihreän tekemisen koordinoitua kehitettiin vuoden 2022-23 vaihteessa muun muassa Lapin liiton rahoittamalla lyhyellä Vaikuttavuutta ilmastojohdallisella -hankkeella. ISO-, Hinku-, KETS- ja hanketyöskentelyt ovat luoneet pohjan ja ohjaavat ilmastotyötä. Hyväksi havaittuja toimenpiteitä jatketaan ja kehitetään ja vuonna 2024 on suunnitelmassa kaupunkistrategian mukaisesti juurruttaa Vihreä Kemi -toimintamalli kaupunkiorganisaation rakenteisiin. Henkilökunnan, johdon ja päättäjien positiivinen asenne ja yhteistyö on olennaista toimenpiteiden onnistumiselle. Ihannetila olisi, että kestävä kehitys olisi oletuskriteeri kaikessa toiminnassa ja päätöksenteossa.

1.4.7. Muut ei taloudelliset asiat

Kirjanpitolain 3 a luvun mukaan yleisen edun kannalta merkittävän suuren yhteisön, jonka työntekijämäärä tilikauden aikana on keskimäärin yli 500 henkilöä, on sisällytettävä toimintakertomukseen selvitys myös muista kuin taloudellisista tiedoista. Selvityksessä on oltava tiedot siitä, miten kirjanpitovalvonnallinen huolehtii ympäristöasioista, sosiaalisista asioista ja henkilöstöasioista, ihmisoikeuksien kunnioittamisesta ja korruption ja lahjonnan torjumisesta.

Kemin kaupunki hoitaa lain nojalla sille kuuluvia tehtäviä ja itse hoitaakseen ottamia tehtäviä. Kaupungin tulot muodostuvat verotuloista, valtionosuuksista, maksu- ja myyntituloista. Rahoituksen varmistamiseksi ja investointien toteuttamiseksi käytetään myös lainarahoitusta. Myös konserniyhtiöiden tuloutus on merkittävä osa kaupungin tulonmuodostusta.

Yksi kaupungin lakisääteisistä tehtävistä on toimiminen ympäristöviranomaisena alueellaan. Toiminto on järjestetty ympäristölautakunnan lupajaoston alaisuuteen. Lupajaosto antaa päätöksiä ja lausuntoja toimialallaan.

Ympäristöasiat on nostettu kaupungin keskeiseksi strategiseksi päämääräksi; strategian mukaisesti nähdään, että vihreä ja kestävä Kemi on myös vetovoimainen. Vihreyden ja kestävä kehityksen edistämiseksi hanketoimintaa on laajennettu alueen yrityksiin kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti. Valittu strateginen tavoite on tuonut Kemin kaupungille sekä ympäristö- että työterveys- ja työturvallisuussertifikaatit. Sertifikaattien mukaisesti toimivan ympäristönsä huomioon ottavan ja tehokkaasti toimivan organisaation toiminta on kestävällä pohjalla.

Kemi on profiloitunut ihmisläheisenä ja vastuullisena kaupunkina, jossa kannetaan vastuu myös sosiaalisesta ulottuvuudesta. Työttömyys on tiedostettu yhdeksi kaupungin merkittävimmistä sosiaalisista haasteista. Kaupunki on vastannut työttömyyden haasteisiin erityisesti elinvoimatoimialan työllisyysyksikön toimenpiteillä. Stora Ension Veitsiluodon tehtaana lakkauttamisen vuoksi tehdyt äkillisen rakennemuutoksen toimenpiteet ovat vastanneet todelliseen tarpeeseen ja vaikuttaneet merkittävästi ihmisten arkea tukevasti. Äkillisen rakennemuutoksen toimenpiteillä Kemi saatettu kiinnostavaksi vihreän siirtymän investointikohteeksi. Työllisyysyksikkö toimii osana elinvoimatoimialaa vuoden 2023 loppuun saakka, jonka jälkeen siitä tulee valtuuston joulukuussa 2023 tekemän päätöksen mukaisesti osa Meri-Lapin työllisyysaluetta.

Ihmisläheisyys on Kemin kuntastrategian keskeinen arvo. Ihmisten kohtaamista ja kuulemista toteutetaan kaupungin järjestämissä tilaisuuksissa. Lisäksi osallistavan budjetoinnin käytäntöä jatketaan siitä saadun hyvän palautteen pohjalta. Osallistava budjetointi tarjoaa kaupunkilaisille mahdollisuuden nostaa esille arkea lähellä olevia kehittämiskohteita. Kemiläinen-lehden lisäksi sosiaalisen median kanavien merkitys on noussut viestinnässä ja viestinnässä on siirrytty vahvasti digiaikaan, mikä on lisännyt vuorovaikutusta kaupunkilaisten kanssa.

Kaupunki noudattaa työ- ja virkaehtosopimuksia. Työ- ja virkaehtosopimuksissa valtakunnalliset sopijaosapuolet sopivat, mistä työehdoista voidaan sopia paikallisesti toisiin työpaikoilla. Kemissä paikallisen sopimisen neuvotteluosapuolina toimivat työnantajan edustajat, henkilöstöpäällikkö ja työehtosopimuksen solmineen ammattiliiton pääluottamusmies. Sopimuksen vahvistaa työnantajapuolelta kaupunginhallitus. Kaupungilla on tasa-arvosuunnitelma. Heikkenevästä taloudellisesta tilanteesta huolimatta kaupunki on työnantajana onnistunut osin säilyttämään aiemmin sovittuja henkilöstöetuksia. Vuoden 2023 aikana talouden tasapainottoimenpiteitä vietiin eteenpäin. Talouden säästötoimet kohdistuivat osittain myös henkilöstömäärään ja toimenkuviin. Henkilöstösäästöt pystyttiin kuitenkin toteuttamaan pääasiassa eläköitymisten ja määräaikaisten sopimusten kautta.

Kaupunginhallituksen ja -valtuuston kokouksissa on läsnä kaupunginjuristi päätöksenteon laillisuuden varmistamiseksi. Kaupunkilaisilla ja asianomaisilla on mahdollisuus tehdä oikaisuvaatimus, mikäli epäilevät päätöksenteossa tapahtuneen vastoin lakia. Lisäksi kaupungilla on käytössä väärinkäytösten ilmoituskanava. Kaupunginjuristi ja kaupunkitarkastaja käsittelevät ilmoitukset luottamuksella. Myös työntekijät voivat ilmoittaa epäilyissä väärinkäytöksistä ja jokainen ilmoitus tutkitaan luottamuksellisesti.

Sidonnaisuusilmoituksen tukeva päätöksenteon avoimuutta ja korruption vastaista toimintaa. Sidonnaisuusilmoitukset ovat pakollisia johtavissa luottamustehtävissä ja viroissa toimiville. Ilmoitus on

tehtävä johtotehtävistä sekä luottamustoimista elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudesta ja muista sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävän hoitamisessa. Kemin kaupungin sidonnaisuusilmoitukset päivitetään vuosittain ja ne ovat ajan tasalla. Esteellisyyksien välttämiseksi ja omavalvonnan tehostamisen vuoksi kaupunginhallituksen jäsenet eivät osallistu konserninyhtiöiden hallituksen toimintaan.

Uuden valtuustokauden myötä kaupunginhallituksen jäsenet ovat jättäytyneet pois konserninyhtiöiden hallituksista, mikä on selkeästi terävöittänyt kaupunginhallituksen omistajaohjausta. Asia on kirjattu uudistettuun konserniohjeeseen. Kaupunginhallituksen ja -valtuuston kokouksissa on läsnä lakihenkilö päätöksenteon laillisuuden varmistamiseksi. Lakihenkilö valvoo koko kaupungin päätöksenteon laillisuutta ja päätetyn normiston noudattamista.

1.5. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista tekijöistä

Toimintaympäristön muutokset ja taloudellisten resurssien niukkuus aiheuttavat epävarmuutta ja vaikuttavat toiminnan kehittämiseen. Kaupungin talous on ollut jo useamman vuoden alijäämäinen ja talouden saaminen tasapainoon on ehdoton edellytys palvelujen tuottamiskykyyn tulevinakin vuosina. Taloudellisista tavoitteista poikkeaminen ja taloudelle asetettujen raamien ylittäminen sisältävät merkittäviä riskejä. Talouden tasapainoon liittyvien riskien hallinnassa oikein suunnitellut sopeuttamistoimenpiteet ja niiden toteuttaminen ovat keskeisessä asemassa.

Tulorahoituksen suurimmat riskit ovat toisaalta verotulojen kehitys ja toisaalta valtionosuuden merkittävä vähentyminen ja riski siitä, että valtionosuus tulevina vuosina on jopa negatiivinen.

Väestön väheneminen ja ikärakenteen muutos aiheuttavat muutoksia elinkeinoelämän toimintaedellytyksille ja palvelutuotantoon niin yksityisellä kuin julkisella sektorilla. Kaupungin palvelurakenteita on suhteutettava väestöpohjan muutoksiin nähden riittävästi.

Lähiuosina henkilöstön eläköityminen voi myös muodostua riskiksi, jos tilalle ei saada rekrytoitua uutta ammattitaitoista ja osaavaa työvoimaa.

Vuoden 2023 lopussa kaupungin lainakanta oli 124,0 miljoonaa euroa, josta lyhytaikaisia kassalainoja oli 16,0 miljoonaa euroa. Lainoista 45 prosenttia on sidottu vaihtuvaan korkoon ja 55 prosenttia kiinteään korkoon. Lainakanta väheni edellisestä vuodesta noin 5,7 miljoonalla eurolla. Pitkäaikaista lainaa nostettiin 14,5 miljoonaa euroa, josta 10:llä miljoonalla eurolla vähennettiin lyhytaikaisia lainoja. Lainaa oli 6404 euroa/asukas. Edelliseen vuoteen verrattuna vähennystä oli 252 euroa/asukas. Leasingrahoitusta kaupungilla oli vuoden lopussa 0,51 miljoonaa euroa. Leasingrahoitusta käytetään pääasiassa laitteiden ja autojen rahoitukseen.

Korot ja korkokustannukset ovat useita vuosia olleet poikkeuksellisen alhaalla ja rahoitusriskin (rahan saatavuus ja rahan hinta) merkitys kaupungin kokonaistaloudessa korostuu, kun korot ovat merkittävästi nousseet. Kaupunki on varautunut korkojen nousuun sekä korkosuojuuksilla että kiinteäkorkoisilla lainoilla. Koronvaihtosopimuksilla lainojen vaihtuvat korot on muutettu kiinteiksi. Vuoden 2023 lopussa lainoista oli suojattu 74,4 prosenttia joko koronvaihtosopimuksilla tai kiinteillä koroilla eli noin 25,6 prosenttia kaupungin lainoista on alle vuoden horisontilla alttiina markkinakorkojen vaihtelulle, mutta lainakannan uudistuessa tai lisääntyessä korkojen osuus käyttötaloudessa kasvaa merkittävästi.

Kaupungin likviditeettiä hoidetaan kuntatodistusohjelmien avulla, joilla saadaan kilpailukykyiseen päivän hintaan lyhytaikaista rahoitusta. Kaupunginvaltuusto on vahvistanut kassalainojen enimmäismääräksi 50 miljoonaa euroa.

Kaupunki on myöntänyt takauksia 56,4 miljoonalla eurolla. Näistä tytäryhteisöille on myönnetty 53,9 miljoonaa euroa. Nämä harjoittavat liiketoimintaa ja ovat alttiina normaaleille markkinatalouden riskeille. Osakkuusyhtiöille on myönnetty takauksia 1,5 miljoonaa euroa ja säätiöille ja muille 1,1 miljoonaa euroa. Takauksille on pyritty saamaan vastavakuuksia. Takauksiin liittyy kuitenkin aina riski.

Kaupungin myöntämiä antolainoja oli vuoden lopussa 20,2 miljoonaa euroa, joista lähes koko määrä on tytäryhteisöille myönnettyjä antolainoja. Tytäryhteisöille myönnetyt lainat ovat pääosin pääomalainoja ja ovat rinnastettavissa pääomasijoituksiin. Niihin ei voida saada vakuutta. Periaatteessa ne voidaan menettää kokonaan. Tytäryhtiöiden luottoriskin toteutuminen ei ole tällä hetkellä kuitenkaan todennäköistä. Koronapandemian vuoksi osalla kaupungin tytäryhteisöstä taloudellinen tilanne on merkittävästi vaikeutunut ja tämä muodostuu myös kaupungin kannalta riskiksi.

Palvelutarpeiden kysynnän muutos aiheuttaa jo lähitulevaisuudessa tilanteen, jossa osa kaupungin kiinteistöistä jää käyttämättömäksi. Osa kiinteistöistä on jo nyt vajaakäytössä. Riskinä on, että käytöstä poistuvien kiinteistöjen ylläpitokustannukset jäävät edelleen rasittamaan taloutta. Erityisenä riskinä on myös, että hyvinvointialue ei enää vuokraa kiinteistöjä, kun lain edellyttämä 3+1 vuotta päättyy vuoden 2026 lopussa. Toisaalta rakennusten myymisestä tai purkamisesta aiheutuu tappiota ja merkittäviä alaskirjauksia poistoihin. Rakennuskannan peruskorjauksen riittämättömyys aiheuttaa taloudellisen ja joissain tapauksissa myös käyttöön liittyvän riskin, joka hoitamattomana vain pahenee. Korjausvelan kasvun myötä seuraava kiinteistöjen kunnan rapistuminen näkyy erityisesti sisäilmaongelmina mm. päiväkodeissa, kouluissa ja kulttuurikeskuksessa.

1.6. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Tärkeimmän tulolähteen eli kunnallisveron kehitys on ollut viime vuosina heikkoa. Veron tuotto on pysynyt samalla tasolla jo useamman vuoden. Tärkeimmän verotulolähteen eli ansiotulojen määrä ei ole kasvanut. Kasvun pysähtyminen liittyy väestön vähenemiseen ja työpaikkakehitykseen. Syksyllä 2021 julkaistun väestöennusteen mukaan Kemin asukasluku pienenee merkittävästi tulevina vuosina. Myös yhteisöveron kehityksessä vuosittaiset vaihtelut ovat suuria. Hyvinvointialueuudistuksen myötä kuntien valtionosuudet muuttuivat merkittävästi ja erityisesti ne kunnat, joissa sosiaali- ja terveystoimen kustannukset olivat olleet korkeat, menettivät valtionosuuksia. Kemin tulevien vuosien valtionosuudet uhkaavat painua miinukselle. Valtionosuuteen vaikuttavat myös tulevien vuosien asukasluvun kehitys ja väestörakenne.

Lähivuosien kehitysnäkymät ovat hieman toiveikkaammat teollisuuden investoinnin toteutuksesta johtuen.

Kaupunki täyttää tällä hetkellä kriisikunnan kriteerit johtuen taseeseen kertyneestä alijäämästä. Kertynyttä alijäämä on vuoden 2023 tilinpäätöksessä jo kuudetta vuotta peräkkäin. Alijäämän kattaminen lain edellyttämässä aikataulussa vuoden 2023 loppuun mennessä ei ole toteutunut. Merkittävät talouden sopeuttamistoimenpiteet on aloitettu kaupunginvaltuuston joulukuussa 2021 ja toukokuussa 2022 tekemillä päätöksillä. Näillä toimenpiteillä käyttötalouden tasapaino on saavutettavissa. Tämä edellyttää kuitenkin aiemmin syntyneen alijäämän kattamista ja lainamäärästä johtuvaa korkoriskin hallintaa. Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 26.2.2024 päivittänyt vuoden 2024 talousarviota ja vuosien 2025-2027 taloussuunnitelmaa ja todennut, että talouden tasapainottamiseksi vuodelle 2025 on lisätty omaisuuden myynnistä saatavaa satunnaista tuloa, jolla alijäämä saadaan katettua.

Suuri haaste on myös velkarasite ja lähivuosien investointisuunnitelma ja -tarpeet. Tulevien vuosien peruskorjaustarpeet on priorisoitava kaupungin maksukyky huomioiden ja niiden aikajänne on suunniteltava mahdollisimman pitkäksi, jotta investointien positiivinen vaikuttavuus saavutetaan erityisesti veto- ja pitovoiman sekä hyvinvoinnin ja ennaltaehkäisyn näkökulmasta. Tämä kokonaisuus kaikinensa edellyttää vahvaa talouspolitiikka ja talouden hallintaa.

1.7. Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan toimivuudesta vastaa kaupunginhallitus ja sen toteuttamis- ja valvontavastuu on kaupunginjohtajalla. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa toiminnan tuloksellisuus, varojen ja resurssien turvaaminen, lakien ja ohjeiden mukainen toiminta sekä riittävä ja luotettava tieto. Kaupunginhallitus päivitti 4.9.2023 § 78 *Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet*.

Esihenkilöt vastaavat oman sektorinsa sisäisestä valvonnasta. Tilivelvollisten esihenkilöiden on laadittava tilivuositain sisäisen valvonnan suunnitelma ja raportoitava sen toteutuksesta. Toiminto on tehostanut viranhaltijoiden ja esihenkilöiden tietoisuutta tehtävistään ja vastuistaan sisäisessä valvonnassa ja riskienhallinnassa.

Kaupunginjohtajan alaisuudessa toimii kaupunkitarkastaja, jonka tehtäviin kuuluu myös sisäinen tarkastus. Sisäisen tarkastuksen tehtäviin kuuluu hallinto- ja talousprosessien tarkastaminen sekä osallistuminen sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja hallinnon kehittämiseen. Kaupunkitarkastaja tukee kaupungin tavoitteiden toteutumista tarkastamalla ja arvioimalla organisaatioiden ja sisäisen valvonnan toimivuutta.

Talousarvion toteutumisen seurannassa ja raportoinnissa noudatetaan kaupunginhallituksen antamia ohjeita. Seuranta suoritetaan säännöllisesti kaikilla tulosalueilla. Toiminnan ja talouden toteutumista raportoidaan säännöllisesti. Valtion taholta tulevat tiukat talous- ja palkkatietojen raportointivaatimukset edellyttävät kaupungilta merkittävää lisätyötä, mutta myös samalla tehostavat talousraportoinnin seuranta ja kirjaamiskäytäntöä.

Tietosuojaa ja tietoturvaa on kehitetty huomioiden EU:n tietosuojaa-asetuksen vaatimukset. Kaupungin tietoturvasta vastaa tietohallintopäällikkö yhdessä Tieran kanssa. Kaupungin tietosuojavastaavana toimii kaupunkitarkastaja. Kaupunginhallitus on nimennyt tietosuojatyöryhmän, joka huolehtii toimenpiteiden jalkauttamisesta toimialoille ja nostaa esille toimialakohtaisia tietosuojan kehittämistarpeita.

Sopimusosaaminen ja sopimusten valvonta ovat osa sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa. Sopimuskauden toimintaa hallitaan sopimuksilla, valvonnalla ja sähköisillä sopimushallintaohjelmilla. Hallintokuntien käytössä ovat Dynastian sopimushallintaohjelma ja Invoice ready -ohjelma sopimus pohjaisten toistuvaislaskujen ja tontinvuokrasopimusten hallinnoimiseksi. Sopimukset tallennetaan uusittuun asianhallintajärjestelmään. Sopimushallintaa helpottamaan on hankittu myös sähköinen allekirjoitusjärjestelmä, jonka käyttöä laajennettiin vuoden 2023 aikana.

Sopimusten huolelliseen valmisteluun tulee kiinnittää huomiota koko konsernissa. Sopimusehtojen tulee turvata kohtuulliset kaupungin edut ja ne pitää muotoilla niin täsmällisesti, että sopimusten kustannusvaikutukset ovat ennakoitavissa. Tietosuojakysymykset korostuvat myös entistä enemmän sopimustoiminnassa. Tietosuoja-asiat on otettava huomioon sopimuksissa. Kaupunginjuristi avustaa tarvittaessa sopimusten laadinnassa.

Kaupungilla on käytössä EU:n Whistleblower direktiivin mukainen väärinkäytösten ilmoituskanava. Ilmoitukset vastaanottavat kaupunginjuristi ja kaupunkitarkastaja, jotka käsittelevät ilmoitukset luottamuksella. Myös yksittäiset työntekijät voivat ilmoittaa epäilyistä väärinkäytöksistä ja jokainen ilmoitus tutkitaan luottamuksellisesti.

Kokonaisvaltaisen riskienhallinnan järjestäminen ja kehittäminen

Kokonaisvaltainen riskienhallinta on olennainen osa Kemin kaupunkikonsernin johtamista sekä työtä kaupungin toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi. Riskienhallinnan tarkoituksena on minimoida tunnistetuista riskeistä kaupungille aiheutuvat menetykset ja turvata sitä kautta taloudellinen tulos sekä palvelutoiminnan laatu ja jatkuvuus. Koko organisaation on oltava sitoutunut riskienhallintaan ja se huomioidaan konsernin kaikessa päätöksenteossa. Riskienhallinnassa otetaan huomioon myös toiminnan kannalta merkittävät ulkoiset palveluntuottajat sekä konserniyhteisöt.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeessa ilmaistaan riskienhallintatoiminnalle asetetut päämäärät, tavoitteet ja toteutuskeinot, joilla pyritään saavuttamaan organisaatiolle tavoiteltu turvallisuuden ja tavoitteiden taso pienimmillä mahdollisilla kokonaiskustannuksilla. Toimintaohje kuvaa riskienhallinnan toteuttamisen organisoimisen, vastuut sekä seurannan ja tiedottamisen yleisperiaatteet.

Riskienhallinta on koko organisaation kattava jatkuva prosessi, riskienhallintaa sovelletaan strategian laadinnassa, riskienhallintaa sovelletaan koko organisaatiossa, kaikilla tasoilla, kaikissa yksiköissä ja siinä tarkastellaan organisaatiota kokonaisuutena, riskienhallinnan tarkoituksena on tunnistaa mahdollisia tapahtumia, jotka toteutuessaan vaikuttavat organisaatioon.

Kokonaisvaltainen riskienhallinta kattaa kaiken kaupungin riskien vähentämiseen tähtäävän työn; valmiusasiat, työturvallisuus jne. Riskienhallintaa varten on hankittu sähköiseen järjestelmään, johon tehdään niin työturvallisuusilmoitukset kuin konsernin riskikartoitukset. Järjestelmä kokoaa aiemmin erillisinä hoidetut riskienhallinnan osiot yhteen järjestelmään ja muodostaa koko konsernin riskipankin ja mahdollistaa aiempaa tehokkaamman riskienhallinnan.

Konserniyhtiöissä on tunnistettu mm. avainhenkilö-, rahoitus-, asiakkuus-, ja toimintaympäristön muutoksiin liittyviä riskejä. Kaupungin riskejä ovat mm. kiinteistöjen korjausvelka, ict-riskit, asukasluvun lasku, vetovoima-, osaamis- ja taloudelliset riskit.

Varautumis- ja turvallisuusasioiden kehittäminen

Poikkeusolojen johtoryhmä kokoontui 1 kertaa.

Poikkeusolojen johtoryhmä osallistui seuraaviin koulutuksiin/harjoituksiin:

-Kunnan kriisijohtamiskoulutus 10.8.2023

-Pohjoinen 23 harjoitus 4-7.9.2023

-Taisto23-harjoitus 22-23.11.2023

Valmiussuunnitelmien päivitystilanne:

Suunnitelma	Hyväksyttiin
Strateginen valmiussuunnitelma	KH 3.6.2019 § 204, KV 10.6.2019 § 79
Operatiivinen valmiussuunnitelma	KH 30.9.2019 § 330
Toimialojen valmiussuunnitelmat	KH 30.9.2019 § 330
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Sosiaalitoimi ✓ Terveystoimi ✓ Sivistystoimi ✓ Raivaus- ja rakennus ✓ Meri-Lapin kuntapalvelut, ruokapalvelu 	
Evakuointisuunnitelma	KH 30.9.2019 § 330
Häiriö- ja kriisiviestinnän pikaohje	KH 30.9.2019 § 330

1.8. Kokonaistalouden tarkastelu

Kokonaistalouden kehitystä tarkastellaan päättyneen tilikauden ja sitä edeltäneiden kahden tilikauden tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja taseen sekä näiden laskelmien perusteella laskettujen tunnuslukujen avulla. Laskelmiin on sisällytetty vain kaupungin ulkoiset erät ja ne esitetään tuhansina euroina.

1.8.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

TULOSLASKELMA

	2023 (1 000 euroa)	2022 (1 000 euroa)	2021 (1 000 euroa)
Toimintatuotot	15 423	22 319	23 306
Valmistus omaan käyttöön	87	225	274
Toimintakulut	-58 650	-170 500	-167 603
Toimintakate	-43 141	-147 957	-144 022
Verotulot	53 398	91 617	92 335
Valtionosuudet	1 601	55 631	52 739
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	520	623	634
Muut rahoitustuotot	2 689	1 599	1 540
Korkokulut	-2 042	-917	-579
Muut rahoituskulut	-11	-148	-8
Rahoitustuotot ja -kulut	1 157	1 157	1 586
Vuosikate	13 015	448	2 638
Poistot	-4 815	-4 976	-5 064
Arvonalentumiset	-634	0	0
Satunnaiset tuotot	0	708	0
Tilikauden tulos	7 567	-3 821	-2 426
Tilinpäätössiirrot	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	7 567	-3 821	-2 426

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2023	2022	2021
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	26,3	13,1	13,9
Vuosikate/Poistot, %	270,3	9,0	52,1
Vuosikate, €/asukas	672	23	132
Asukasmäärä	19 368	19 499	19 991

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100 x Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100 x Vuosikate / Poistot

Asukaskohtainen vuosikate euroina

= Vuosikate / asukasluku

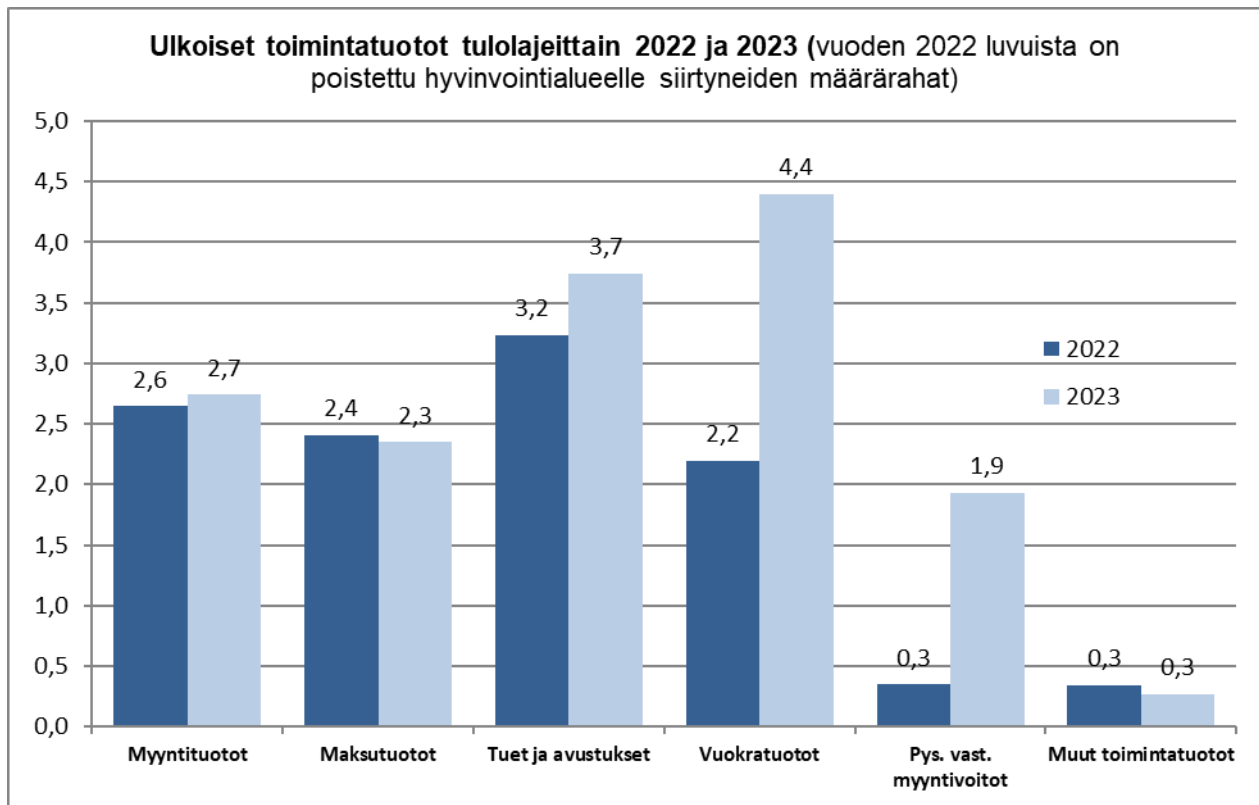
Tilikauden tuloksen analysointi

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelmassa, jonka tehtävänä on osoittaa tuottojen riittävyys palvelujen tuottamisesta aiheutuneisiin kuluihin. Tulorahoituksen riittävyyttä arvioidaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakateen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Lisäksi käytetään tuloslaskelman eristä ja välituloksista laskettuja tunnuslukuja.

Toimintakate

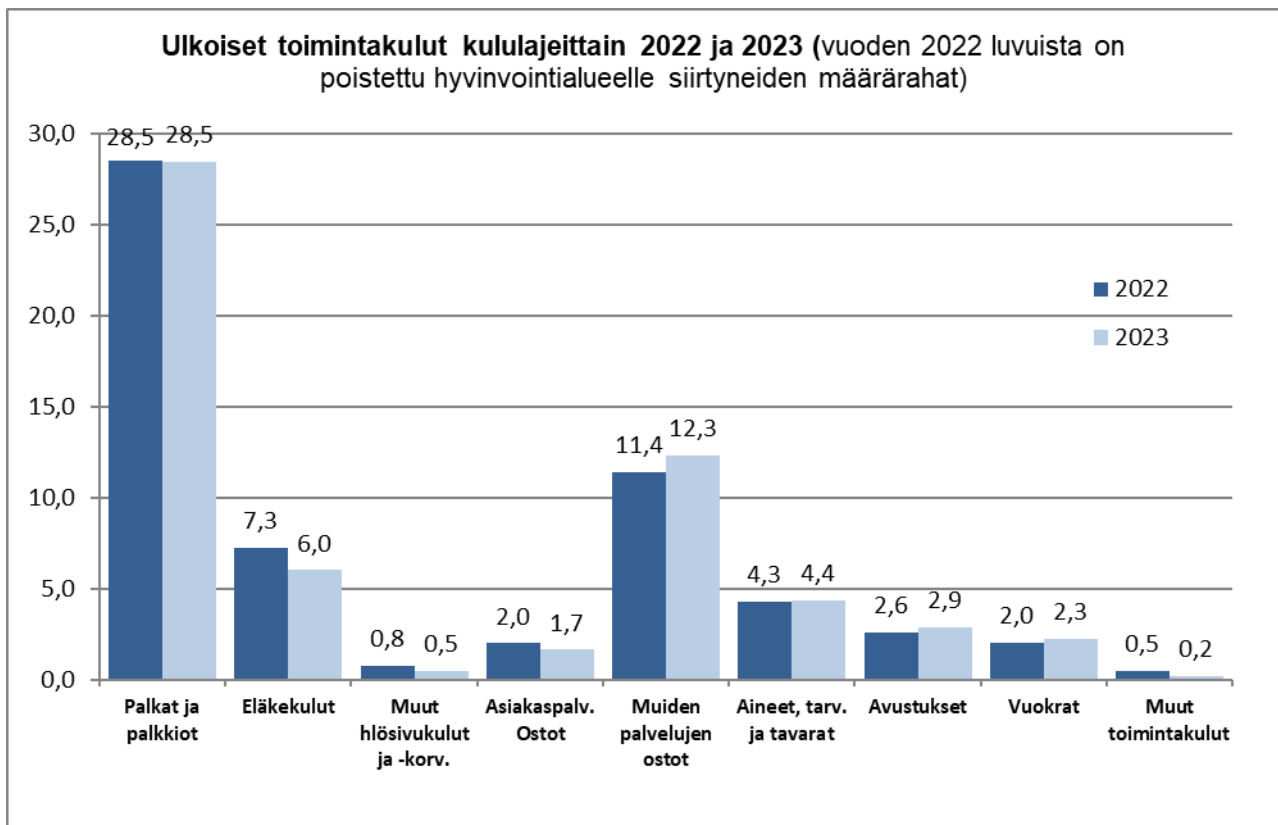
Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulojen erotus, joka osoittaa, kuinka paljon käyttötalouden menoista jää katettavaksi verorahoituksella eli verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate on kunnissa negatiivinen.

Kemin kaupungin tilikauden 2023 ulkoiset toimintatuotot olivat 15,4. Vuonna 2022 toimintatulot olivat 22,3 sisältäen myös perusturvan toimintatulot. Oheisen kuvan toimintatulot tulolajeittain ovat vertailukelpoiset, koska vuoden 2022 luvuista on poistettu hyvinvointialueelle siirtyneiden toimintojen tuotot. Myynti- ja maksutuotot ovat edellisvuoden tasolla. Tuet ja avustukset kasvoivat hyvinvointitoimialalla hankkeisiin saatujen avustusten johdosta. Ulkoiset vuokratuotot kasvoivat merkittävästi, koska perusturvan kiinteistöt on vuokrattu hyvinvointialueelle. Myyntivoittoja saatiin 1,9 miljoonaa euroa eli 1,6 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisvuonna.

Tilikauden 2023 toimintakuluja oli 58,7 miljoonaa euroa. Vuoden 2022 toimintakulut olivat 170,5 miljoonaa euroa sisältäen perusturvan ja palo- ja pelastustoimen toimintakulut.

Palkkamenot ilman perusturvaa olivat edellisvuoden tasolla. Eläkemenot pienenevät 1,3 miljoonaa euroa. Eläkemaksujärjestelmää muutettiin siten, että aiemmin eläkemenoperusteisen maksun tilalle tuli tasausmaksu. Määräytymisperusteet muuttuivat ja tämä tarkoitti Kemin kohdalla noin miljoonan euron pienennystä eläkemaksuihin. Eläkemenoperusteinen maksu ilman perusturvaa oli vuonna 2022 n. 2,2 miljoonaa euroa ja uusi tasausmaksu vuonna 2023 n. 1,3 miljoonaa euroa. Asiakaspalvelujen ostot olivat lähes edellisvuoden tasolla mutta muiden palvelujen ostot lisääntyivät 0,9 miljoonaa euroa, joka pääosin selittyy Karjalahden korttelin 2108 tonttijärjestelyistä johtuvilla kustannuksilla. Tuet ja avustukset kasvoivat teatteriyhdistykselle maksetun avustuksen vuoksi. Vuokrat kasvoivat, koska tilapalvelulle siirtyi aiemmin perusturvalla olleita kiinteistöjä.

Toimintakatteeksi muodostui -43,1 miljoonaa euroa. Maksurahoituksen osuutta kuvaava tunnusluku (toimintatuotot/toimintakulut, %) kasvoi merkittävästi, kun perusturvan menot ja tulot poistuivat.

Vuosikate

Vuosikate kuvaa kunnan kokonaisrahoituksen riittävyyttä eli osoittaa sen tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate saadaan laskemalla yhteen toimintakate, verotulot ja valtionosuudet sekä rahoitustuotot ja -kulut.

Vuonna 2023 verotuloja kertyi 53,4 miljoonaa euroa, joka on 38,2 miljoonaa euroa edellisvuotta vähemmän. Kunnallisvero väheni 37,5 miljoonaa euroa, Kemin osuus yhteisöveron tuotosta väheni 2,0 miljoonaa euroa ja kiinteistöveron määrä kasvoi 1,3 miljoonaa euroa. Hyvinvointialueudistuksesta johtuen kunnallisveroa ja yhteisöveroa siirrettiin hyvinvointialueelle.

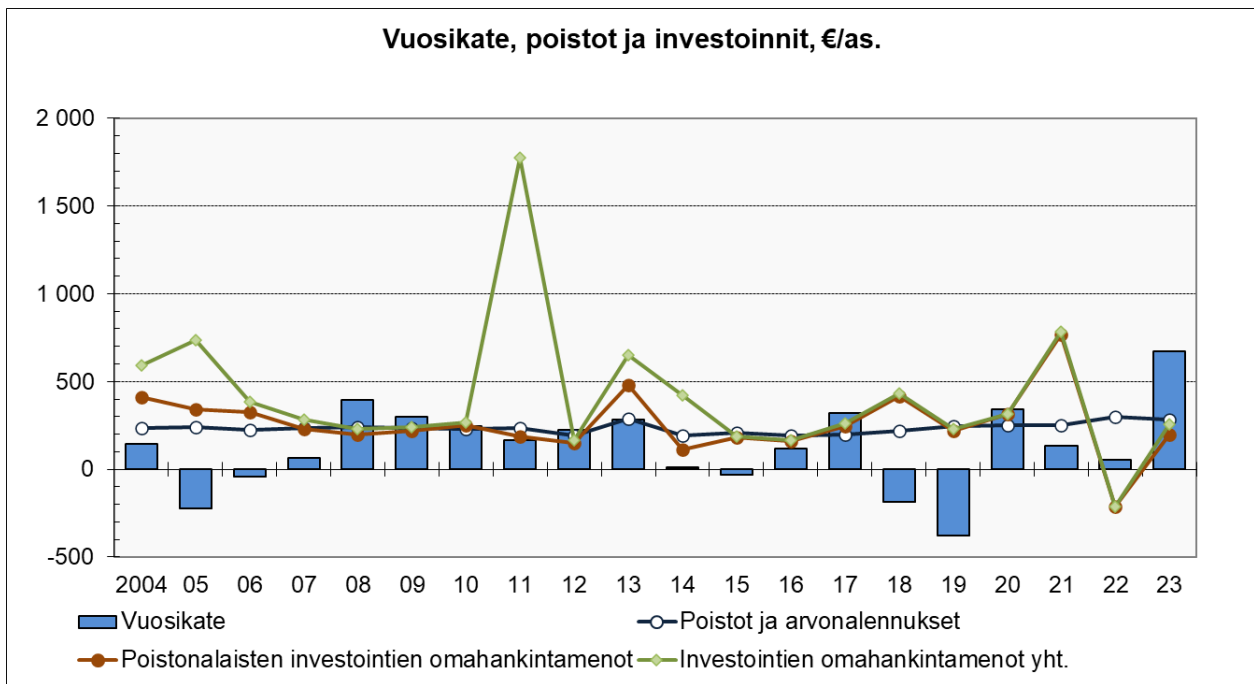
Valtionosuuksien määräksi muodostui 1,6 miljoonaa euroa, joka merkitsi 54 miljoonan euron laskua vuoteen 2022 verrattuna. Valtionosuudesta 0,5 miljoonaa euroa oli opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuutta ja 1,1 miljoonaa euroa harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta eli peruspalvelujen valtionosuutta Kemi ei saanut vuonna 2023.

Korkokulut kaksinkertaistuivat epäsuotuisan korkokehityksen vuoksi. Kemin Energia ja vedeltä tuloutettiin yhteensä 2,0 miljoonaa euroa eli 1,0 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2022.

Kaupungin vuosikatteeksi tilikaudella 2023 muodostui 13 015 149,71 euroa. Suunnitelman mukaisia poistoja kirjattiin 4,815 miljoonaa euroa. Perusoletuksen mukaan kunnan tulo-rahoitus on riittävä, mikäli vuosikate on vähintään siitä vähennettävien suunnitelman mukaisten poistojen suuruinen. Kemin kaupungin vuosikatteen osuus poistoista tilikaudella 2023 oli 270 % eli asetettu raja-arvo ylittyi.

Kemin asukaskohtainen vuosikate oli 672 euroa. Kuntakohtainen tavoitearvo tälle tunnusluvulle saadaan jakamalla vuotuinen investointitaso (poistonalaisten investointien omahankintameno) asukasmäärällä. Näin määriteltynä Kemin kaupungin tavoitearvo vuonna 2023 on noin 197 euroa, joka saavutettiin.

Tilikauden tulos ja yli-/alijäämä

Tilikauden tulos kuvaa kaikkien tilikaudelle kuuluvien tuottojen ja kulujen erotusta. Tuloksessa on huomioitu myös pitkävaikutteisten tuotannon tekijöiden käyttöä kuvaavat poistot. Kemian kaupungin tilikauden tulos vuonna 2023 oli 7,6 miljoonaa euroa (v. 2022: -3,8 miljoonaa €).

Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat tuloksen käsittelyeriä. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään. Ylijäämää lisääviä tai alijäämää vähentäviä eräitä ovat varausten ja rahastojen muutokset. Muutoksia ei tehty vuonna 2023, joten tilikauden ylijäämäksi muodostui 7 566 521,31 euroa.

1.8.3. Rahoitusasema ja sen muutokset

	2023 (1 000 euroa)	2022 (1 000 euroa)	2021 (1 000 euroa)
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT	170 235	170 607	179 667
Aineettomat hyödykkeet	146	279	349
Muut pitkävaikutteiset menot	146	279	349
Aineelliset hyödykkeet	73 179	74 793	84 130
Maa- ja vesialueet	32 007	31 884	31 909
Rakennukset	27 373	29 312	30 771
Kiinteät rakenteet ja laitteet	11 840	11 623	11 872
Koneet ja kalusto	734	695	1 038
Muut aineelliset hyödykkeet	1 083	1 066	1 066
Ennakkomaksut ja keskener. hank.	142	213	7 474
Sijoitukset	96 910	95 535	95 188
Osakkeet ja osuudet	79 317	77 952	78 120
Muut lainasaamiset	17 528	17 528	17 020
Muut saamiset	65	54	48
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	3 549	5 373	5 741
Valtion toimeksiannot	3 484	4 525	4 977
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	49	49	42
Muut toimeksiantojen varat	16	798	723
VAIHTUVAT VASTAAVAT	29 256	26 545	13 608
Vaihto-omaisuus	104	130	188
Saamiset	24 289	22 003	9 215
Pitkäaikaiset saamiset	11 996	11 640	984
Lyhytaikaiset saamiset	12 292	10 363	8 232
Rahat ja pankkisaamiset	4 864	4 412	4 205
VASTAAVAA YHTEENSÄ	203 041	202 524	199 016
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA	56 023	48 292	51 621
Peruspääoma	51 666	51 666	51 666
Arvonkorotusrahasto	15 482	15 482	15 482
Muut omat rahastot	0	0	0
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-18 691	-15 036	-13 102
Tilikauden yli-/alijäämä	7 567	-3 821	-2 426
PAKOLLISET VARAUKSET	978	1 052	4 654
Eläkevaraukset	412	486	426
Muut pakolliset varaukset	566	566	4 228
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	3 917	5 766	6 308
Valtion toimeksiannot	3 626	4 707	5 338
Lahjoitusrahastojen pääomat	49	49	42
Muut toimeksiantojen pääomat	242	1 010	928
VIERAS PÄÄOMA	142 123	147 415	136 434
Pitkäaikainen	90 290	93 536	71 279
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	90 290	93 536	71 279
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0	0
Muut velat / liittymismaksu	0	0	0
Lyhytaikainen	51 832	53 879	65 156
Joukkovelkakirjalainat	16 000	28 500	31 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	17 745	7 743	17 829
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0	0
Saadut ennakot	777	118	117
Ostovelat	10 403	8 029	7 958
Muut velat	953	1 247	1 521
Siirtovelat	5 954	8 242	6 731
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	203 041	202 524	199 016

	2023	2022	2021
Omavaraisuusaste, %	27,7	23,9	26,0
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	200,7	86,9	81,0
Kertynyt yli-/alijäämä, 1.000 €	-11 125	-18 857	-15 528
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	-574	-967	-777
Lainakanta 31.12., 1.000 €	124 036	129 779	120 107
Lainakanta 31.12. €/asukas	6 404	6 656	6 008
Lainat ja vastuut, 31.12. 1000 €	124 813	130 730	121 129
Lainat ja vastuut, €/asukas	6 444	6 704	6 059
Lainasaamiset 31.12., 1.000 €	17 528	17 528	17 020
Asukasmäärä	19 368	19 499	19 991

Omavaraisuusaste prosentteina

= 100 x (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus prosentteina

= 100 x (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Asukaskohtainen lainakanta euroina

= Lainakanta / asukasluku

Lainat ja vastuut, 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainasaamiset 31.12.

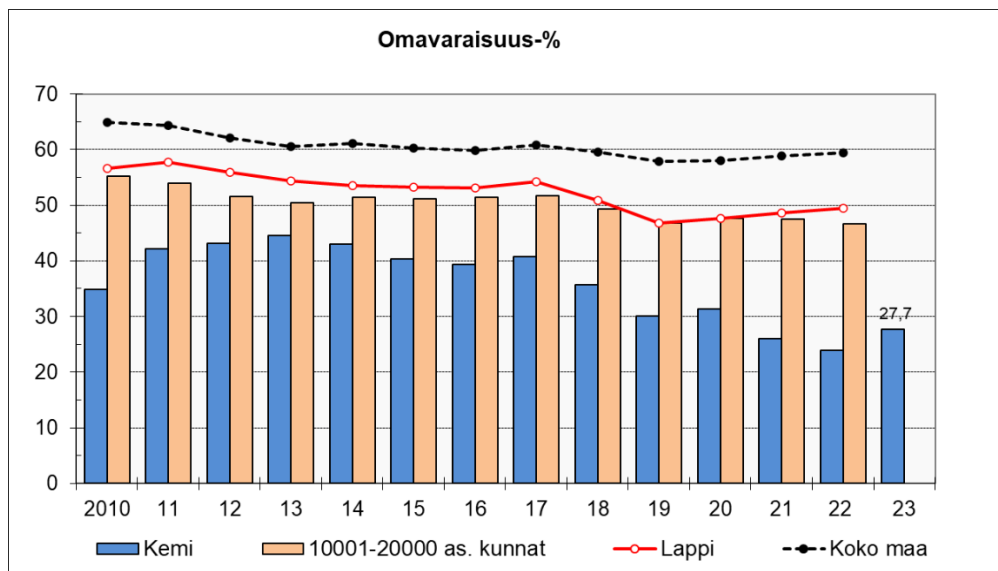
= Sijoituksiin merkityt Joukkovelkakirjalainasaamiset ja Muut lainasaamiset

Taseen analysointi

Taseen ja siitä laskettujen tunnuslukujen avulla kuvataan kunnan tilinpäätöspäivän mukaista rahoituksen rakennetta. Kemin kaupungin taseen loppusumma 31.12.2023 oli 203,0 milj. euroa eli 0,5 miljoonaa euroa suurempi kuin edellisvuoden lopussa.

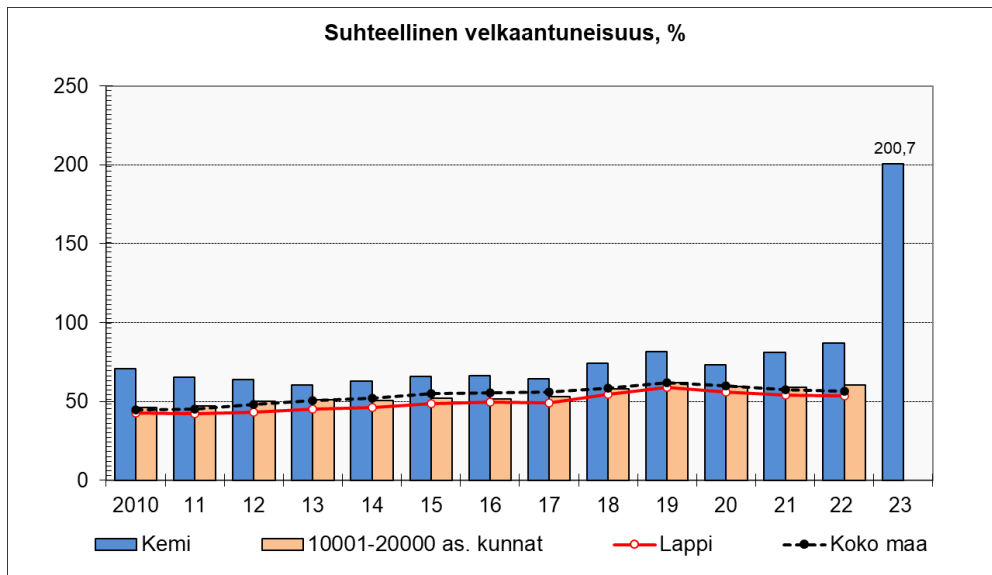
Omavaraisuusaste

Omavaraisuusasteella mitataan kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Hyvänä tavoitetasona kuntataloudessa pidetään 70 %:n omavaraisuutta. Omavaraisuus on huono, jos tunnusluku on alle 50 %. Kemin kaupungin omavaraisuusaste tilinpäätöspäivänä oli 27,7 %, kun se vuotta aiemmin oli 23,9 %.

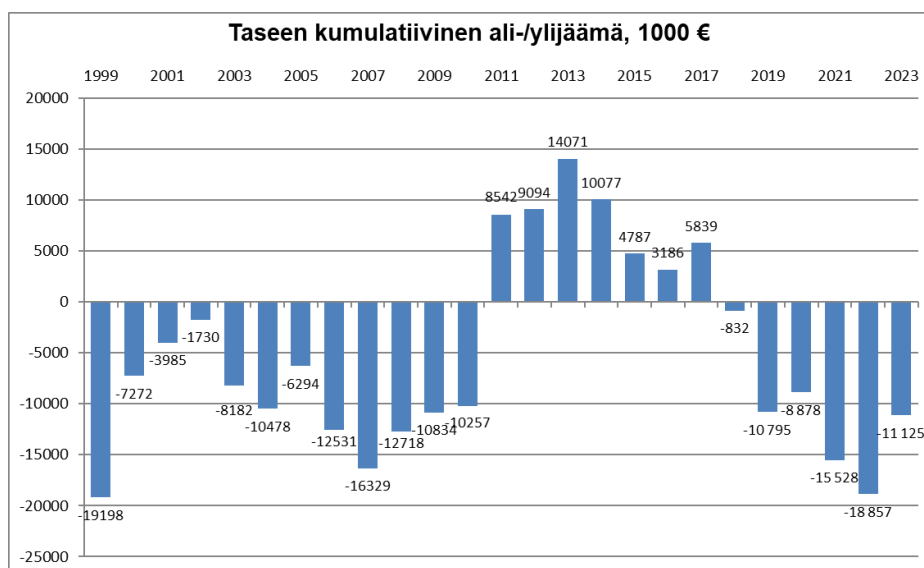
Suhteellinen velkaantuneisuus

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuloista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista. Kunnan mahdollisuuksia selviytyä velan takaisinmaksusta tulo-rahoituksella voidaan pitää heikkona, jos tunnusluvun arvo ylittää 50 %. Vuoden 2023 päättyessä Kemlin kaupungin suhteellinen velkaantuneisuus oli 200,7 %, kun se vuotta aiemmin oli 86,9 %. Toisin sanoen kaupungin mahdollisuudet selviytyä velan takaisinmaksusta tulo-rahoituksella olivat heikot päättyneen tilikauden aikana ja heikkenivät edellisvuodesta. Merkittävä heikkeneminen vuodesta 2022 vuoteen 2023 johtuu siitä, että suuri osa verotuloista ja valtionosuudesta siirtyi hyvinvointialueelle, mutta kaikki velat jäivät kuntaan.

Kertynyt yli-/alijäämä

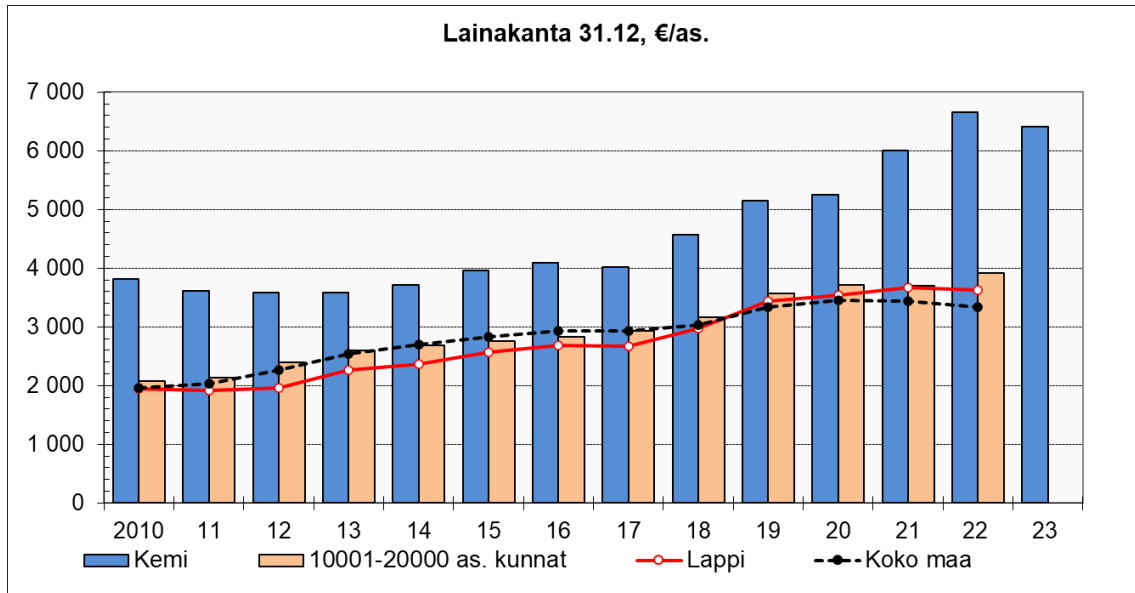
Kertynyt ylijäämä osoittaa, kuinka paljon kunnalla on liikkumavaraa tuleville vuosille. Kemlin kaupungin kertynyt alijäämä vuoden 2023 lopussa oli -11,1 miljoonaa euroa eli -574 euroa asukasta kohden (31.12.2022: -967 €/asukas). Kuntien keskimääräinen asukaskohtainen kertynyt ylijäämä oli vuoden 2022 tilinpäätöstietojen mukaan koko maassa 2686 euroa ja Lapissa 1295 euroa.

Lainakanta

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Kemian kaupungin lainakanta oli vuoden 2023 lopussa 124,0 miljoonaa euroa eli 5,7 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Asukaskohtaiseksi lainamääräksi muodostui tilinpäätöspäivänä 6 404 euroa. Kuntien keskimääräinen lainakanta per asukas oli vuoden 2022 lopussa 3 343 euroa.

Lainat ja vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Tunnusluku ottaa paremmin huomioon esim. rahoitusleasingsopimuksilla rahoitetut hankkeet, jotka eivät näy velkana kunnan taseessa.

Lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan taseen pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen. Kemian kaupungin lainasaamiset 31.12.2023 olivat 17,5 miljoonaa euroa.

1.9. Konsernin toiminta ja talous

1.9.1. Yhdistelmä konsernirakenteeseen kuuluvista yhteisöistä

KEMI-KONSERNI

TYTÄRYHTIÖT

Omistusosuus

Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat

Kemin Energia ja Vesi Oy 100 %

Kemin Satama 100 %

Muut tytäryhtiöt

Kemin Keilatalo 100 %

Kemin Teollisuuskylä Oy 100 %

Kemin Matkailu Oy 100 %

Kiinteistö Oy Kemin Matkailu 100 %

Kemin Digipolis Oy 62,50 %

Tietotalo Oy 60 %

Perämeren Jäähalli Oy 76,69 %

Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt

Kiinteistö Oy Itätuuli 100 %

Ritikan Lämpö Oy 59 %

Kiinteistö Oy Merilänkulma 74,19 %

Kiinteistö Oy Kemin 85 %

Kauppapuisto

SÄÄTIÖT

Omistusosuus

Kemiläisten vanhusten
asuntosäätiö 100 %

Kiinteistö Oy Kiveliönkoti 100 %

Kemin Sotainvalidien 95 %

Palveluasuntosäätiö

KUNTAYHTYMÄT

Omistusosuus

Kemi-Torniolaakson
kouluskuntayhtymä 16,34 %

Lapin liitto 13,21 %

OSAKKUUSYHTEISÖT

Omistusosuus

Meri-Lapin Vesi Oy 45 %

Perämeren Jätehuolto Oy 36,61 %

Meri-Lapin Kuntapalvelut Oy 47,9 %

MUUT OMISTUSYHTEISYHTEISÖT

Toivola-Luotolan Setlementti ry

Kulttuuri- ja tiedesäätiö Kemi 2000

Meri-Lapin
Työhönvalmennussäätiö

Lounais-Lapin Ajoharjoitteluratasäätiö

Lapin Ammattikorkeakoulu Oy

1.9.2. Olennaisia konsernia koskevia tietoja ja tapahtumia

Yhteisön nimi	Kemin Energia ja Vesi Oy		
Yhteisön tytäryhtiöt			
Kemin kaupungin omistusosuus			
Henkilöstömäärä keskimäärin	65		
Yhteisön toiminta-ajatus			
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2023			
TA 2023	TOTEUMA 2023		
Yhtiön liikevaihto on 25 miljoonaa euroa ja sen palveluksessa on yli 60 energia- ja vesialan ammattilaista. Kemin Energia ja Vesi Oy toimittaa sähköä noin 15.000 asiakkaalle yhteensä lähes 170 miljoonaa kilowattituntia. Kenven toimittamalla kaukolämmöllä lämmitetään yhteensä noin 3,7 miljoonaa rakennuskuutiometriä, joiden lämmönkäyttö on yhteensä lähes 160 miljoonaa kilowattituntia. Yhtiö on korottanut kaukolämmön hintaa 1.10.2022 keskimäärin 9,8 %. Korotusten jälkeenkin lämmön hinta on Kemissä valtakunnallisen tason alapuolella. Sähkön verkkopalveluhinnat pysyvät nykyisellään ja ovat valtakunnallisia keskiarvoja edullisemmat. Kenve toimittaa puhdasta vettä 1,3 miljoonaa kuutiometriä noin 5300 asiakkaalleen. Jätevesiä johdetaan ja käsitellään 5000 kiinteistöstä yhteensä 1,2 miljoonaa kuutiometriä. Kemin Energia ja Vesi Oy:llä on standardin ISO 9001:2015 mukainen laatusertifikaatti.	Yhtiön liikevaihto on 27,3 miljoonaa euroa ja sen palveluksessa on yli 60 energia- ja vesialan ammattilaista. Kemin Energia ja Vesi Oy toimittaa sähköä noin 15.000 asiakkaalle yhteensä lähes 160 miljoonaa kilowattituntia. Kenven toimittamalla kaukolämmöllä lämmitetään yhteensä noin 3,6 miljoonaa rakennuskuutiometriä, joiden lämmönkäyttö on yhteensä lähes 160 miljoonaa kilowattituntia. Yhtiö on korottanut kaukolämmön hintaa 1.10.2023 keskimäärin 12 %. Lämmön hinta on Kemissä 1.1.2024 noin 12 prosenttia valtakunnallisen tason alapuolella. Sähkön verkkopalveluhinnat pysyvät ennallaan ja ovat valtakunnallisia keskiarvoja edullisemmat. Kenve toimittaa puhdasta vettä 1,3 miljoonaa kuutiometriä noin 5200 asiakkaalleen. Jätevesiä johdetaan ja käsitellään 5000 kiinteistöstä yhteensä 1,0 miljoonaa kuutiometriä. Kemin Energia ja Vesi Oy:llä on standardin ISO 9001:2015 mukainen laatusertifikaatti.		
Tärkeimmät investoinnit 2023			
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat v. 2023			
Yhteisön tuloslaskelma €	TA 2023 1 000 €	TP 2023 1 000 €	TP 2022 1 000 €
Liiketoiminnan tuotot (liikevaihto + liiketoiminnan muut tuotot)	24 600	28 129	25 758
Liiketoiminnan kulut	23 428	-23 415	-22 235
- josta poistot	5 150	-5 088	-5 530
Liikevoitto/-tappio	1 172	4 714	3 523
Rahoitustuotot ja kulut/netto	-688	-905	-691
Tilikauden voitto/tappio (ennen tilinpäätössiirtoja)	484	3 823	2 833
Tilikauden voitto/tappio	22	1447	786
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja	TA 2023 1 000 €	TP 2023 1 000 €	TP 2022 1 000 €
Peruspääoma/osakepääoma	5 046	5 046	5 046

Edellisten tilikausien voitto/tappio	16 932	17 187	18 401
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet)	23 560	22 840	24 393
Lainan lyhennys kaupungille			
Lainan korko kaupungille	474	474	474
Takausprovisio kaupungille	158		173
Osingonmaksu	2 000	2 000	1 000
Konsernipalvelujen käyttö v. 2023			

Yhteisön nimi	Kemin Satama Oy		
Yhteisön tytäryhtiöt	Kemin Vapaavarasto Oy		
Kemin kaupungin omistusosuus	100 %		
Henkilöstömäärä keskimäärin	22		
Yhteisön toiminta-ajatus			
Kemin Satama Oy tuottaa elinkeinoelämälle toimintavarmat ja ajanmukaiset logistiikkapalvelut.			
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2023			
TA 2023	TOTEUMA 2023		
* Metsä Fibren biotuotetehtaan logistiikan vaatimien satamainvestointien saattaminen loppuun. * CEF-rahoituksen vaatimusten noudattaminen. * Satamajäänmurron ja hinauspalveluiden ratkaisut * Strategian 2030 jalkautuksen aloitus ja liiketoimintasuunnitelman päivitys.	* Investoinnit valmistuneet ja vastaanotettu 20.9.2023 * CEF-rahoitukselle haettu vuoden jatko aika Väylän tarpeesta tehdä tutkamerkki meriväylälle * Satamajäänmurto ja hinaukset turvattu jatkosopimuksella * Strategian mukaiset henkilöstömuutokset tulevat voimaan 1.1.2024 alkaen		
Tärkeimmät investoinnit 2023	* Laituri nro 7, ruoppaukset ja alueinfra noin 50 M€ * Satama-altaan huolto-ruoppaus 0,4 M€		
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat v. 2023	* Biotuotetehtaan ensimmäiset vientikuljetukset * CEF-tuki investoinnille vähintään 13,5 M€ * Uuden väyläsyvyyden ja 20 ha alueen markkinointi		
Yhteisön tuloslaskelma €	TA 2023 1 000 €	TP 2023 1 000 €	TP 2022 1 000 €
Liiketoiminnan tuotot (liikevaihto + liiketoiminnan muut tuotot)	6 174	5 419	5 983
Liiketoiminnan kulut	-6 606	-6 119	-5 288
- josta poistot	-2 550	-1 997	-1 591
Liikevoitto/-tappio	-432	-699	695
Rahoitustuotot ja kulut/netto	-1 148	-1 608	-698
Tilikauden voitto/tappio (ennen tilinpäätössiirtoja)	-1 580	-2 319	-4
Tilikauden voitto/tappio	-1 580	-2 319	-10
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja	TA 2023 1 000 €	TP 2023 1 000 €	TP 2022 1 000 €
Peruspääoma/osakepääoma	3	3	3
Edellisten tilikausien voitto/tappio	-396	-1 013	1 306
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet)	43 800	43 800	44 200
Lainan lyhennys kaupungille	0	0	0
Lainan korko kaupungille	0	0	0
Takausprovisio kaupungille	-366	-344	-374
Osingonmaksu	0	0	0
Konsernipalvelujen käyttö v. 2023			

Yhteisön nimi	Kemin Keilatalo Oy		
Yhteisön tytäryhtiöt			
Kemin kaupungin omistusosuus	100 %		
Henkilöstömäärä keskimäärin	1,75		
Yhteisön toiminta-ajatus			
Kemin Keilatalo Oy ylläpiti Kemin keila- ja tennishallia, vuokraten tilojaan keilailun, salibandyn, sulkapallon ja tenniksen harrastajille. Lisäksi hallissa on kahvio-, kokous- ja saunatilat. Kokous- ja saunatiloja vuokrataan yritysten ja yhteisöjen kokous-, koulutus- ja illanviettoihin. Tilaisuuksiin on mahdollista tilata ruokailu, joka valmistetaan kahvion yhteydessä olevassa keittiössä.			
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2023			
TA 2023	TOTEUMA 2023		
Yhtiön tavoitteena on kehittää toimintaa siten, että asiakaskunta laajenee edelleen siten, että halli toiminta palvelee talousalueen väestön lisäksi myös esim. matkailuryhmiä.	Varsinainen toiminta loppui huhtikuun lopussa ja rakennus luovutettiin purettavaksi 22.5.2023.		
Tärkeimmät investoinnit 2023			
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat v. 2023	Keila- ja tennishallin purku kesällä 2023		
Yhteisön tuloslaskelma €	TA 2023 1 000 €	TP 2023 1 000 €	TP 2022 1 000 €
Liiketoiminnan tuotot (liikevaihto + liiketoiminnan muut tuotot)	312	162	285
Liiketoiminnan kulut	-288	-186	-614
- josta poistot	-22	-16	-329
Liikevoitto/-tappio	23	-23	-328
Rahoitustuotot ja kulut/netto	-12	-24	-17
Tilikauden voitto/tappio (ennen tilinpäätössiirtoja)	11	-50	-346
Tilikauden voitto/tappio	11	-50	-346
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja	TA 2023 1 000 €	TP 2023 1 000 €	TP 2022 1 000 €
Peruspääoma/osakepääoma	134,5	469,2	134,5
Edellisten tilikausien voitto/tappio	-165	-553	-208
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet)	-550	-380	-531
Lainan lyhennys kaupungille	-10		30,9
Lainan korko kaupungille	-5	-18	4,6
Takausprovisio kaupungille			
Osingonmaksu			
Konsernipalvelujen käyttö v. 2023			

Yhteisön nimi	Kemin Teollisuuskylä Oy		
Yhteisön tytäryhtiöt	-		
Kemin kaupungin omistusosuus	100 %		
Henkilöstömäärä keskimäärin	2		
Yhteisön toiminta-ajatus			
Rakennuttaa, isännöidä ja vuokrata toimitiloja sekä tuottaa niihin liittyviä palveluita.			
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2023			
TA 2023	TOTEUMA 2023		
Toimitilojen ja kokoustilojen osalta säilyttää vetovoimainen ympäristö, markkinoida aktiivisesti kokonaispalveluita sekä tarjota verkostolle hyvää asiakaspalvelua	Kiinteistöiden käyttöaste oli keskimäärin 99 % ja alueelle tuli vuoden aikana 7 uutta yritystä. Kokouskäytännöt ovat palanneet ennalleen pandemian jälkeen ja Teknologiakylässä järjestettiin vuoden aikana yhteensä 654 eri tilaisuutta.		
Tärkeimmät investoinnit 2023	Studiotalon vanhimman osan IV-koneen päivitys, Sensorin paloilmoittimen päivitys, valaistusuudistukisa LEDeiksi, peruskorjauksia yritystiloihin		
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat v. 2023	-		
Yhteisön tuloslaskelma €	TA 2023 1 000 €	TP 2023 1 000 €	TP 2022 1 000 €
Liiketoiminnan tuotot (liikevaihto + liiketoiminnan muut tuotot)	2 030	2 116	1 734
Liiketoiminnan kulut	1 805	1 883	1 696
- josta poistot	-510	-507	-506
Liikevoitto/-tappio	225	233	38
Rahoitustuotot ja kulut/netto	-275	-314	-92
Tilikauden voitto/tappio (ennen tilinpäätössiirtoja)	-50	-81	-54
Tilikauden voitto/tappio	-50	-81	-54
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja	TA 2023 1 000 €	TP 2023 1 000 €	TP 2022 1 000 €
Peruspääoma/osakepääoma	7 848	7 848	7 848
Edellisten tilikausien voitto/tappio	-3 254	-3 241	-3 187
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet)	7 763	7 813	8 224
Lainan lyhennys kaupungille	20	20	20
Lainan korko kaupungille	4	17,6	4,7
Takausprovisio kaupungille	0	0	0
Osingonmaksu	0	0	0
Konsernipalvelujen käyttö v. 2023	60 % kiinteistöiden käyttökuluista eli yhteensä lähes 650.000 € palautui Kemin kaupunki konsernille		

Yhteisön nimi	Kemin Matkailu Oy		
Yhteisön tytäryhtiöt	-		
Kemin kaupungin omistusosuus	100 %		
Henkilöstömäärä keskimäärin	29 (talvikausi 70)		
Yhteisön toiminta-ajatus			
Kemin matkailutoimialan jatkuvuus, kehittyminen ja kasvu.			
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2023			
TA 2023	TOTEUMA 2023		
Yhtiön kannattavuuden ja markkina-aseman parantaminen sisäisen toimenpideohjelman toteutuksella sekä palvelumallien muutoksilla.	Yhtiön markkina-aseman parantunut toimenpiteillä hyvin. Liikevaihdon kehitys merkittävä ja yli TA. Kannattavuuden parantaminen viivästynyt keskeisten myynti- ja käyttökatteeseen vaikuttavien toimintauudistusten siirtyessä tilikaudelle 2024 sekä poikkeavien muutos- ja korjausinvestointien johdosta.		
Tärkeimmät investoinnit 2023	Sampo korjaukset. Päärakennuksen LVIS-korjaukset. Satamalaiturin sähkölinja. 365-lumilinnan uudistus.		
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat v. 2023	Uuden jäänmurtajan tilaus ja vastaanotto.		
Yhteisön tuloslaskelma €	TA 2023 1 000 €	TP 2023 1 000 €	TP 2022 1 000 €
Liiketoiminnan tuotot (liikevaihto + liiketoiminnan muut tuotot)	4 000	5 562	3 255
Liiketoiminnan kulut	-3 730	-6 199	-4 250
- josta poistot	-481	-486	-520
Liikevoitto/-tappio	270	-637	-995
Rahoitustuotot ja kulut/netto	-150	-336	-200
Tilikauden voitto/tappio (ennen tilinpäätössiirtoja)	120	-973	-1 195
Tilikauden voitto/tappio	120	-973	-1 195
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja	TA 2023 1 000 €	TP 2023 1 000 €	TP 2022 1 000 €
Peruspääoma/osakepääoma	50	50	50
Edellisten tilikausien voitto/tappio	864	442	1 637
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet)	8 400	8 395	8 864
Lainan lyhennys kaupungille	0	-	-
Lainan korko kaupungille	0	-	-
Takausprovisio kaupungille	0	-	-
Osingonmaksu	0	-	-
Konsernipalvelujen käyttö v. 2023			

Yhteisön nimi	Kemin Digipolis Oy
Yhteisön tytäryhtiöt	NewWoodOpening Oy
Kemin kaupungin omistusosuus	62,5 %
Henkilöstömäärä keskimäärin	13,5
Yhteisön toiminta-ajatus	
Kemin Digipolis Oy:n toiminnan tarkoituksena on yritystoiminnan kehittäminen. Tämä tarkoittaa toimintaympäristön kehittämistä, uuden osaamisen välittämistä, olemassa olevien yritysten liiketoiminnan edistämistä ja uusien yritysten houkuttelua alueelle.	
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2023	
TA 2023	TOTEUMA 2023
☐ Päättävöite on yritystoiminnan lisääntyminen ja työpaikkojen syntyminen Kemiin. Samalla tuetaan Kemin brändiä ja kaupungin tavoitteita. ☐ Toimintaympäristöt <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kemin Teknologia kylän uudistaminen (ÄRM) ▪ Teollisten ja logististen ympäristöjen laajentaminen ☐ BusinessKemi <ul style="list-style-type: none"> ▪ Yritysneuvonta kaikille kemiläisille yrityksille ▪ Yritysten aktivointi kasvuun – PK-Kasvu (ÄRM) ☐ Invest In Kemi <ul style="list-style-type: none"> ▪ Sijoittumispalveluissa uusia yrityksiä (erit. teollisuus) neuvotteluihin ja sijoittumaan Kemiin. Invest In Veitsiluoto (ÄRM) ☐ Kemin GreenDeal <ul style="list-style-type: none"> ▪ Uuden Bioteollisuuden ekosysteemi rakentuminen -> pk-yritysten mahdollisuuksien edistäminen -> ekosysteemin laajentuminen vaiheittain, uudet liiketoiminnot, vetovoiman kasvattaminen ▪ Teollinen Kiertotalous, pilotit, uusi liiketoiminta, Kemin brändi, vetovoiman kasvattaminen; toimija Kiertotalouskeskus ▪ Vedyn mahdollisuudet Kemille (ÄRM) ▪ Uudet puutuotteet osana bioteollisuuden ekosysteemiä ▪ Uudistuvan PK-teollisuuden kilpailukyky ja kasvu (lisää digiä, lisää ekologista ja taloudellista kestävyyttä) ☐ Kokeilut ja uudet avaukset <ul style="list-style-type: none"> ▪ EU:n yritysten innovaatorahoituksen testaaminen (innosup) ▪ Digiratkaisuja logistiikkaan ☐ Koulutus-, tutkimus- ja kehittämissyhteistyö <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kaikilla pääpainopistealoilla uusia tutkimus-, kehitys- ja innovaatiohankkeita ▪ Tuetaan yritystoiminnan käynnistämistä koulutusympäristöissä ▪ Tuetaan uusien koulutuksien käynnistämistä 	☐ Päättävöite on yritystoiminnan lisääntyminen ja työpaikkojen syntyminen Kemiin. Viestintä ja toiminta painottuu teolliseen vihreään siirtymään. ☐ Toimintaympäristöt <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kemin Teknologia kylän uudistaminen (ÄRM), Teknologia kylä 3.0 käynnissä. ▪ Teollisten ja logististen ympäristöjen laajentaminen (Painopiste Ajos, Veitsiluoto) ☐ BusinessKemi <ul style="list-style-type: none"> ▪ Yritysneuvossa 64 yritystä ▪ Meri-Lapin kestävä kasvu –hanke (ÄRM) toteutettiin, yht. 50 yritystä. ☐ Invest In Kemi ☐ Sijoittumispalveluissa (Invest in Veitsiluoto (ÄRM)) neuvotteluissa 32 yritystä. Teknologia kylään 7 uutta yritystä. ☐ Kemin GreenDeal <ul style="list-style-type: none"> ▪ Uuden Bioteollisuuden ekosysteemi rakentuminen -> yhteistyö MetsäGroupin kanssa jatkui. Painotus sivuvirtojen hyödyntämismahdollisuuksissa. ▪ Teollinen Kiertotalous, laaja yhteistyö syveni ja laajentui mm. Biohiilen ja synteettisten polttoaineiden kehittämiseen. Samalla nämä ovat jatkoa Vedyn mahdollisuudet Kemille (ÄRM) työtä. ▪ Kiertotalouteen liittyen aloitettiin kummiluokkatoiminta. ▪ Uudet puutuotteet osana bioteollisuuden ekosysteemiä - CLT-testit maastossa onnistuivat ☐ Kokeilut ja uudet avaukset <ul style="list-style-type: none"> ▪ EU:n yritysten innovaatorahoituksen testaaminen (innosup) päättynyt ▪ Digiratkaisuja logistiikkaan käynnissä (koulukyytisovellus) ☐ Koulutus-, tutkimus- ja kehittämissyhteistyö <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kaikilla pääpainopistealoilla uusia tutkimus-, kehitys- ja innovaatiohankkeita ▪ Tuetaan yritystoiminnan käynnistämistä koulutusympäristöissä ▪ Tuetaan uusien koulutuksien käynnistämistä
Tärkeimmät investoinnit 2023	Ei investointeja
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat v. 2023	

Yhteisön tuloslaskelma €	TA 2023 1 000 €	TP 2023 1 000 €	TP 2022 1 000 €
Liiketoiminnan tuotot (liikevaihto + liiketoiminnan muut tuotot)	1 500	1 735	1 814
Liiketoiminnan kulut	-1 490	-1 708	-1 741
- josta poistot	2	2	2
Liikevoitto/-tappio		27	73
Rahoitustuotot ja kulut/netto	-2	-43	-2
Tilikauden voitto/tappio (ennen tilinpäätössiirtoja)	8	-16	71
Tilikauden voitto/tappio	8	-21	57
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja	TA 2023 1 000 €	TP 2023 1 000 €	TP 2022 1 000 €
Peruspääoma/osakepääoma	35	35	35
Edellisten tilikausien voitto/tappio	298	321	265
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet)			
Lainan lyhennys kaupungille		200	
Lainan korko kaupungille		1	
Takausprovisio kaupungille			
Osingonmaksu			
Konsernipalvelujen käyttö v. 2023			

Yhteisön nimi	Tietotalo Oy, Kemi		
Yhteisön tytäryhtiöt			
Kemin kaupungin omistusosuus	60 %		
Henkilöstömäärä keskimäärin	0,25		
Yhteisön toiminta-ajatus			
Vuokrata liiketaloudellisesti toimien tiloja kaupunkiin sijoittuville yrityksille ja yhteisöille.			
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2023			
TA 2023	TOTEUMA 2023		
Vuokrausasteen säilyttäminen ja sen mahdollistamat/vaatimat kunnostustyöt kiinteistössä.	Vuokrausaste on säilytetty ja tarvittavat kunnostustyöt tehty.		
Tärkeimmät investoinnit 2023			
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat v. 2023	Kuitulähteiden poistoprojekti.		
Yhteisön tuloslaskelma €	TA 2023 1 000 €	TP 2023 1 000 €	TP 2022 1 000 €
Liiketoiminnan tuotot (liikevaihto + liiketoiminnan muut tuotot)	310	313	318
Liiketoiminnan kulut	-280	-227	-263
- josta poistot	20	-25	-20
Liikevoitto/-tappio	30	44	53
Rahoitustuotot ja kulut/netto	-4	-8	-4
Tilikauden voitto/tappio (ennen tilinpäätössiirtoja)	26	35	49
Tilikauden voitto/tappio	21	30	29
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja	TA 2023 1 000 €	TP 2023 1 000 €	TP 2022 1 000 €
Peruspääoma/osakepääoma	67	67	67
Edellisten tilikausien voitto/tappio	368	371	347
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet)	161	119	203
Lainan lyhennys kaupungille	0	0	0
Lainan korko kaupungille	0	0	0
Takausprovisio kaupungille	0	0	0
Osingonmaksu	0	0	0
Konsernipalvelujen käyttö v. 2023	Lämpö, vesi, sähkön siirto yht. 110 928,35		

Yhteisön nimi	Perämeren Jäähalli Oy		
Yhteisön tytäryhtiöt			
Kemin kaupungin omistusosuus	98,4 %		
Henkilöstömäärä keskimäärin	3		
Yhteisön toiminta-ajatus			
Kemin kaupunkistrategian mukaisesti asukkaiden hyvinvointia edistetään ylläpitämällä ja vuokraamalla jääurheiluun ja jäällä tapahtuvaan liikuntaan sopivaa sisäjäärataa. Mahdollistetaan urheilua, liikuntaa, elämyksiä, hyvinvointia sekä kuntouttavaa toimintaa. Jäähallin käyttäjinä ja yhteistyökumppaneina toimivat Kemin kaupunki, kolmas sektori (urheiluseurat), alle 18-vuotiaat lapset ja nuoret, koulut ja varhaiskasvatus, harraste- ja yritysryhmät sekä kaikille avoimet yleisövuorot.			
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2023			
TA 2023	TOTEUMA 2023		
Koronapandemian jälkeen monet lapset ja nuoret sekä aikuiset ja ikääntyneet ovat juuri palanneet liikuntaharrastuksiin. Nyt on tärkeää varmistaa niin yksilöiden kuin yhteiskunnan kannalta, että väestön liikunnan harrastaminen ei katkea uudestaan kohonneista harrastamisen kustannuksista ja liikuntamahdollisuuksien rajoittumisesta johtuen.	Hallin käyttöaste vuoden 2022 tasolla. Juniorijoukkueiden määrä jääkiekossa vähäisempi kuin aikaisemmin ja näin ollen viikonloppujen pelitoiminta vähäisempää. Taitoluistelijoiden määrä nousussa ja heidän jäänkäyttö aikaisempaa isompaa. Harrasteryhmien määrä aikaisempien vuosien tasolla.		
Tärkeimmät investoinnit 2023			
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat v. 2023			
Yhteisön tuloslaskelma €	TA 2023 1 000 €	TP 2023 1 000 €	TP 2022 1 000 €
Liiketoiminnan tuotot (liikevaihto + liiketoiminnan muut tuotot)	300	262	267
Liiketoiminnan kulut	-300	292	-302
- josta poistot	-15	-13	-15
Liikevoitto/-tappio	0	-30	-35
Rahoitustuotot ja kulut/netto		-1	
Tilikauden voitto/tappio (ennen tilinpäätössiirtoja)		-31	-35
Tilikauden voitto/tappio		-31	-35
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja	TA 2023 1 000 €	TP 2023 1 000 €	TP 2022 1 000 €
Peruspääoma/osakepääoma	329	329	329
Edellisten tilikausien voitto/tappio	-168	-177	-143
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet)			
Lainan lyhennys kaupungille			
Lainan korko kaupungille			
Takausprovisio kaupungille			
Osingonmaksu			
Konsernipalvelujen käyttö v. 2023			

Yhteisön nimi	Kiinteistö Oy Itätuuli		
Yhteisön tytäryhtiöt	Kiinteistö Oy Merilänkulma, Ritikan Lämpö Oy		
Kemin kaupungin omistusosuus	100 %		
Henkilöstömäärä keskimäärin	6		
Yhteisön toiminta-ajatus			
Asumispalveluiden tuottaminen kemiläisille ja tänne muuttaville.			
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2023			
TA 2023	TOTEUMA 2023		
Uudistetaan ja kehitetään yhtiön toimintatapoja (hallinto), karsitaan kuluja ja tehostetaan toimintoja, lisätään asuntojen markkinointia, tehdään purkukuntoisille asuintaloille purkusuunnitelma ja -aikataulu.	Toimintatapoja on uudistettu ja kehitetty, kuluja on karsittu ja toimintaa tehostettu. Kolme taloa on purettu ja 14 taloa jätetty kylmilleen vuoden vaihteessa. Markkinointia on parannettu nettisivujen ja somen kautta.		
Tärkeimmät investoinnit 2023	Jussapäikinkadun ja Oklaholmankadun kolmen talon purku-urakka, Ouluntie 21 ikkunoiden ja ulko-ovien vaihto, vesivahinkoremonteja, huoneistoremonteja.		
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat v. 2023	ARAn purkuavustuksen maksatus siirtynyt vuodelle 2024. Tytäryhtiöiden toiminnan päättäminen selvitystilän ja fuusion kautta.		
Yhteisön tuloslaskelma €	TA 2023 1 000 €	TP 2023 1 000 €	TP 2022 1 000 €
Liiketoiminnan tuotot (liikevaihto + liiketoiminnan muut tuotot)	5 990	5 188	5 333
Liiketoiminnan kulut	-4 220	5 980	-5 240
- josta poistot	-900	-1 736	-1 581
Liikevoitto/-tappio	1 770	-792	93
Rahoitustuotot ja kulut/netto	-88	206	-94
Tilikauden voitto/tappio (ennen tilinpäätössiirtoja)	1 682	-586	-1
Tilikauden voitto/tappio	1 682	-586	-1
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja	TA 2023 1 000 €	TP 2023 1 000 €	TP 2022 1 000 €
Peruspääoma/osakepääoma	6 506	6 506	4 945
Edellisten tilikausien voitto/tappio	-203	-1 560	-1 560
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet)	10 512	9 988	11 501
Lainan lyhennys kaupungille	0	0	0
Lainan korko kaupungille	0	0	0
Takausprovisio kaupungille	0	0	0
Osingonmaksu	0	0	0
Konsernipalvelujen käyttö v. 2023	Kulut, jotka palautuvat Kemi-konserniin yhteensä 1.726.260 € eli 40 % kokonaiskuluista.		

Yhteisön nimi	Kiinteistö Oy Kemin Kauppapuisto		
Yhteisön tytäryhtiöt			
Kemin kaupungin omistusosuus	83,85 %		
Henkilöstömäärä keskimäärin			
Yhteisön toiminta-ajatus			
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2023			
TA 2023	TOTEUMA 2023		
Tärkeimmät investoinnit 2023			
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat v. 2023			
Yhteisön tuloslaskelma €	TA 2023 1 000 €	TP 2023 1 000 €	TP 2022 1 000 €
Liiketoiminnan tuotot (liikevaihto + liiketoiminnan muut tuotot)	102	126	109
Liiketoiminnan kulut	105	132	137
- josta poistot	0	21	6
Liikevoitto/-tappio	-3	-27	-35
Rahoitustuotot ja kulut/netto	31	27	35
Tilikauden voitto/tappio (ennen tilinpäätössiirtoja)	28	0	0
Tilikauden voitto/tappio	28	0	0
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja	TA 2023 1 000 €	TP 2023 1 000 €	TP 2022 1 000 €
Peruspääoma/osakepääoma		247	247
Edellisten tilikausien voitto/tappio		-78	-78
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet)		227	261
Lainan lyhennys kaupungille			
Lainan korko kaupungille			
Takausprovisio kaupungille			
Osingonmaksu			
Konsernipalvelujen käyttö v. 2023			

Yhteisön nimi	Kemiläisten vanhusten asuntosäätiö		
Yhteisön tytäryhtiöt	Kiinteistö Oy Kiveliönkoti		
Kemin kaupungin omistusosuus	100 %		
Henkilöstömäärä keskimäärin	0		
Yhteisön toiminta-ajatus			
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2023			
TA 2023	TOTEUMA 2023		
Pruntsin käyttöönotto.	Pruntsi saatu käyttöön tilikauden aikana.		
Tärkeimmät investoinnit 2023			
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat v. 2023	Myyty Toijärventie 19 rakennus.		
Yhteisön tuloslaskelma €	TA 2023 1 000 €	TP 2023 1 000 €	TP 2022 1 000 €
Liiketoiminnan tuotot (liikevaihto + liiketoiminnan muut tuotot)		673,1	460
Liiketoiminnan kulut		875,9	485,1
- josta poistot		-348,7	54,6
Liikevoitto/-tappio		-202,8	-24,2
Rahoitustuotot ja kulut/netto		-78,1	-28,4
Tilikauden voitto/tappio (ennen tilinpäätössiirtoja)		-280,9	-52,6
Tilikauden voitto/tappio		0	0
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja	TA 2023 1 000 €	TP 2023 1 000 €	TP 2022 1 000 €
Peruspääoma/osakepääoma		17	17
Edellisten tilikausien voitto/tappio		2	2
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet)		4 222,5	3 337,6
Lainan lyhennys kaupungille			
Lainan korko kaupungille			
Takausprovisio kaupungille			
Osingonmaksu			
Konsernipalvelujen käyttö v. 2023			

Yhteisön nimi	Meri-Lapin kuntapalvelut Oy		
Yhteisön tytäryhtiöt			
Kemin kaupungin omistusosuus			
Henkilöstömäärä keskimäärin			
Yhteisön toiminta-ajatus			
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2023			
TA 2023	TOTEUMA 2023		
Yhtiöittämisen jälkeen hallinnollisten tehtävien muutoshallinta.	Toiminta yhtiönä käynnistyi 1.12.2022. Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelutuottajan muutos.		
Tärkeimmät investoinnit 2023			
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat v. 2023	Osakeyhtiön ensimmäinen tilikausi 13 kk. Uusien osakaskuntien ruokapalvelujen siirron valmistelu vuoden 2023 aikana ja toteutus 1.1.2024 alkaen.		
Yhteisön tuloslaskelma €	TA 2023 1 000 €	TP 2023 1 000 €	TP 2022 1 000 €
Liiketoiminnan tuotot (liikevaihto + liiketoiminnan muut tuotot)	6 805	7 704	6 056
Liiketoiminnan kulut	6 800	7 435	6 026
- josta poistot	0	23	1
Liikevoitto/-tappio	5	274	30
Rahoitustuotot ja kulut/netto	0	-51	-7
Tilikauden voitto/tappio (ennen tilinpäätössiirtoja)	5	224	23
Tilikauden voitto/tappio	5	179	22
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja	TA 2023 1 000 €	TP 2023 1 000 €	TP 2022 1 000 €
Peruspääoma/osakepääoma	330	0	330
Edellisten tilikausien voitto/tappio	709	0	724
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet)	0	856	0
Lainan lyhennys kaupungille		51	
Lainan korko kaupungille		24	
Takausprovisio kaupungille			
Osingonmaksu			
Konsernipalvelujen käyttö v. 2023			

1.9.3. Konsernivalvonta ja sen järjestäminen

Yleistä

Kaupunkikonsernin menestyksellinen johtaminen edellyttää, että palveluja kehitetään ja arvioidaan kokonaistaloudellisesti ja että samantyyppisiä palveluja tuotetaan vain yhdessä konserninosassa. Keskeisille palveluille on yhteiset toimintatavat ja -ohjeet.

Valtuusto päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta sekä hyväksyy kaupunkikonsernin arvot, vision ja strategian sekä vuosittaiset strategiset tavoitteet. Hallitus vastaa kaupungin toiminnan omistajaohjauksesta. Konsernijohto vastaa kuntakonsernissa konserniohjauksesta eli omistajaohjauksen 26.2.2018 § 23 toteuttamisesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä valtuuston päätösten mukaisesti. Konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus, konserni- ja suunnittelujaosto, kaupunginjohtaja ja muut hallintosäännössä määrätty viranomaiset. Konsernijohto keskittyy konsernijohtamiseen eli strategiaan prosesseihin, palvelutuotannon ohjaukseen sekä liiketoiminnan omistajaohjaukseen. Konsernivalvonta tarkoittaa tytäryhteisöjen tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seurantaan, tavoitteiden toteutumisen arviointia, analysointia ja raportointia sekä riskienhallintajärjestelmien toimivuuden arvioimista.

Omistajaohjauksella tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla kunta omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Toimenpiteet voivat liittyä mm. perustamissopimuksiin, yhtiöjärjestyksimääräyksiin, muihin sopimuksiin, henkilövalintoihin, ohjeiden antamiseen kuntaa eri yhteisöissä edustaville henkilöille tai muuhun kaupungin määräysvallan käyttöön. Omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kaupungin tytäryhteisöjen toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Konserniohjeessa määritellään menettelytavat, joilla omistajaohjaus tapahtuu.

Omistajapolitiikka on osa valtuuston hyväksymää kuntastrategiaa, joka on kaupungin keskeinen johtamisen väline. Omistajapolitiikalla linjataan muun muassa missä yhteyksissä kunta on mukana omistajana ja sijoittajana ja mitä kunta omistajuudeltaan tavoittelee.

Kemin kaupunki konsernin muodostavat sen määräysvallassa olevat 8 tytärosakeyhtiötä, 2 kiinteistöyhtiötä, 1 osakkuusyhtiö- Lisäksi kaupunki omistaa vähemmistöosuuden kahdesta kuntayhtymästä. Määräämisvalta merkitsee kunnan mahdollisuutta ohjata tytäryhteisöjen toimintaa niin, että konsernin tavoitteet ja edut tulevat kokonaisvaltaisesti otetuksi huomioon.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi tytäryhteisöjä koskevat omistajapolitiittiset linjaukset 3.2.2014 § 4 ja konserniohjeen 31.1.2022 §4. Kaupunginhallitus sekä sen konserni- ja suunnittelujaosto antavat tarvittaessa ohjeita kaupungin eri yhteisöjen, laitosten ja säätöiden hallintoelimissä edustaville henkilöille kaupungin kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin. 1.8.2021 voimaan tullessa keskusviraston organisaatiossa omistajaohjaus ja konsernivalvonta kuuluu kaupunginjohtajalle, häntä tukee tässä toiminnassa keskusviraston viranhaltijat.

Havaintoja konsernista

Tilipäätös vuonna kaupunginhallituksen konserni- ja suunnittelujaosto huolehti osaltaan vuonna 2023 konsernivalvonnasta ja kaupungin omistajapolitiikan linjausten määrittämisestä. Yhtiöille asetettavien tavoitteiden tarkentaminen ja seuraaminen entistä analyttisemmin on edesauttanut kaupunginvaltuuston linjaus, jonka mukaisesti kaupunginhallituksen jäsenet eivät ole tytärosakeyhtiöiden hallituksen jäseniä. Konsernirakenteen tiivistämistä ja sitä kautta saatavaa taloudellista ja toiminnallista tehokkuutta on syytä tavoitella aktiivisesti konsernirakenteen tulonmuodostuksen analysoinnin myötä.

Konsernivalvontaa haittasi edelleen vuonna 2023 jossain määrin tiedonkulku eräiden konserniyhtiöiden ja kaupungin välillä. Näissä yhtiöissä voi olla toiminnassa ja taloudessa merkittäviä puutteita ja riskejä, joita konsernihallinto ei puuttuvan tiedonkulun vuoksi tiedosta.

Konsernivalvonnan toteuttaminen on vuoden 2023 aikana parantunut ja tiedonkulkua sekä vuoropuhelua on pystytty kehittämään tiiviimmällä yhteistyöllä ja asiakirjojen ajantasaiseen toimittamiseen annetulle konserni- ja suunnittelujaoston omistajaohjaus ohjeella.

Yhtiöiden hallitusten tuleekin jatkossa edellyttää, että yhtiöiden toimihenkilöt toimittavat asiakirjat heti niiden valmistuttua yhtiöille nimetyille vastuuhenkilöille sekä kaupunginjohtajalle konsernivalvontaa varten omistajan tahdon ja konserniohjeen mukaisesti sekä pyytävät konsernijohtolta ennakkokannan niihin asioihin, joihin niin edellytetään toimittavan.

1.9.4. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Haasteita tuleville vuosille

Sitoutumista emon strategiaan tavoitteisiin ja yhtiöiden kokonaisnäkemystä osana kaupunkikonsernia ja erityisesti heidän rooliaan osana kaupunkikonsernin palvelurakennetta tulisi edelleen edistää konkreettisin toimenpitein. Mikäli kaupungin ja yhtiön tavoitteissa sekä omistajaohjauksen noudattamisessa on haasteita, tulee yhtiön osuutta osana kaupunkikonsernia harkita uudelleen.

Kuntalaki edellyttää entistä tiukempaa ja parempaa valvontaa sekä tiiviimpää yhteistyötä kuntakonsernissa. Yhtiöille asetettaviin toiminnallisiin tavoitteisiin ja niiden seurantaan ja raportointiin tulee kiinnittää edelleen huomiota ja puutteelliseen raportointiin tulee puuttua. Voimakkaasti muuttuneessa toimintaympäristössä on syytä pohtia mitä yhtiöitä kaupungin on edelleen syytä omistaa ja voidaanko osasta konserniyhtiöistä luopumalla hallita niihin liittyviä strategisia riskejä sekä vapauttaa pääomia kunnan ydinpalveluiden tuottamiseen.

Konsernin toiminnan tavoitteiden yhdensuuntaisuuteen ja kokonaisnäkemysten yhteiseen ymmärtämiseen liittyy haasteita. Toiminta osana Kemin kaupunkia ja kaupunkistrategian ja sen tavoitteiden toteuttamisen tulisi ohjata yhtiöiden toimintaa riittäväällä tavalla. Uudessa kaupunkistrategiassa ei kuitenkaan aseteta erillisiä tavoitteita konserniyhtiöille, mikä osaltaan voi hankaloittaa yhteisen näkemyksen löytämistä.

Taloustilanne koko kuntakonsernissa tulee lähivuosina olemaan haastava ja pienenevä väkiluku asettaa niin emolle kuin konserniyhtiöille vakavan haasteen palvelutuotannon tehokkuuden ylläpitämiselle ja taloudellisten riskien hallisemiselle.

Konserniyhtiöiden velkamäärä on kasvanut ja tulee kasvamaan lähivuosina merkittäväällä tavalla, joka omalta osaltaan lisää konsernin taloudenhallintaan liittyviä riskejä. Konsernirakenteen tiivistämistä tulee jatkaa konkreettisin toimin vastaamaan niin toiminnallisiin kuin taloudellisiin haasteisiin.

1.9.5. Konsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA

	2023 (1 000 euroa)	2022 (1 000 euroa)
Toimintatuotot	61 175	86 465
Toimintakulut	-90 647	-218 300
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	64	117
Toimintakate	-29 408	-131 718
Verotulot	52 824	90 939
Valtionosuudet	1 601	55 631
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	72	124
Muut rahoitustuotot	224	169
Korkokulut	-4 189	-1 732
Muut rahoituskulut	-658	-261
Rahoitustuotot ja -kulut	-4 551	-1 699
Vuosikate	20 466	13 152
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-13 906	-15 354
Arvonalentumiset	-1123	-761
Poistot ja arvonalentumiset	-15 029	-16 115
Satunnaiset erät	0	2
Tilikauden tulos	5 438	-2 960
Tilinpäätössiirrot	30	0
Tilikauden verot	-586	-304
Laskennalliset verot	-303	-440
Vähemmistöosuudet	4	-24
Tilikauden yli-/alijäämä	4582	-3729
Konsernituloslaskelman tunnusluvut	2023	2022
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	67,5	39,6
Vuosikate/Poistot, %	136,2	81,6
Vuosikate, €/asukas	1057	675
Asukasmäärä	19 368	19 499

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100 x Toimintatuotot / Toimintakulut

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100 x Vuosikate / (Poistot + Arvonalentumiset)

Asukaskohtainen vuosikate euroina

= Vuosikate / asukasluku

Konsernin toimintakulut vuonna 2023 olivat 90,6 milj. euroa ja toimintatuotot 61,2 milj. euroa. Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta oli 0,1 milj. euroa. Konsernin toimintakatteeksi muodostui -29,4 milj. euroa. Kulut pienenevät 58,5 %:lla, ja tuotot 29,2 %. Toimintatuotot kattoivat 39,6 % toimintakuluista.

Konsernin verorahoituksen määrä oli 54,4 milj. euroa eli 63 % vähemmän kuin vuonna 2022.

Konsernin vuosikate vuonna 2023 oli 20,5 milj. euroa. Vuosikate riitti kattamaan suunnitelman mukaiset poistot.

Konsernin tilikauden tulokseksi muodostui 5,4 milj. euroa. Tilinpäätössiirtojen, verojen ja vähemmistöosuuksien jälkeinen tilikauden ylijäämä oli 4,582 milj. euroa.

1.9.7. Konsernitase ja sen tunnusluvut

KONSERNITASE

	2023 (1 000 euroa)	2022 (1 000 euroa)
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	248 426	257 599
Aineettomat hyödykkeet	12 699	2 385
Aineettomat oikeudet	12 523	2 172
Muut pitkävaikutteiset menot	176	213
Aineelliset hyödykkeet	225 642	245 603
Maa- ja vesialueet	34 796	35 191
Rakennukset	126 861	90 098
Kiinteät rakenteet ja laitteet	46 461	62 378
Koneet ja kalusto	14 377	17 605
Muut aineelliset hyödykkeet	1 552	1 663
Ennakkomaksut ja keskener. hank.	1 595	38 667
Sijoitukset	10 085	9 612
Osakkuusyhteisöosuudet	2 704	2 112
Muut osakkeet ja osuudet	6 751	6 883
Muut lainasaamiset	509	509
Muut saamiset	121	108
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	6 592	7 283
VAIHTUVAT VASTAAVAT	51 453	59 837
Vaihto-omaisuus	1 585	2 136
Saamiset	30 484	26 885
Pitkäaikaiset saamiset	9 827	9 414
Lyhytaikaiset saamiset	20 657	17 470
Rahoitusarvopaperit	1 436	2 615
Rahat ja pankkisaamiset	17 948	28 202
VASTAAVAA YHTEENSÄ	306 470	324 720
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	58 865	59 500
Peruspääoma	46 548	51 666
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat	113	113
Arvonkorotusrahassto	15 482	15 482
Muut omat rahastot	938	1 037
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-8 798	-5 069
Tilikauden yli-/alijäämä	4 582	-3 729
VÄHEMMISTÖOSUUDET	493	492
PAKOLLISET VARAUKSET	978	3 212
Eläkevaraukset	412	492
Muut pakolliset varaukset	566	2 720
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	6 969	7 685
VIERAS PÄÄOMA	239 166	253 831
Pitkäaikainen	167 944	179 149
Korollinen vieras pääoma	163 286	174 714
Koroton vieraspääoma	4 658	4 435
Lyhytaikainen	71 222	74 682
Korollinen vieras pääoma	40 187	41 967
Koroton vieras pääoma	31 034	32 715
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	306 470	324 720

Konsernitaseen tunnusluvut	2023	2022
Omavaraisuusaste, %	19,2	18,3
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	206,9	108,9
Kertynyt yli-/alijäämä, 1.000 €	-4 216	-8 798
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	-218	-451
Lainakanta 31.12., 1.000 €	203 474	216 681
Lainakanta 31.12. €/asukas	10 506	11 112
Lainat ja vastuut 31.12	207 435	220 642
Lainat ja vastuut 31.12 €/asukas	10 710	11 316
Asukasmäärä	19 368	19 499

Omavaraisuusaste prosentteina

= 100 x Oma pääoma / Koko pääoma

Suhteellinen velkaantuneisuus prosentteina

= 100 x Vieras pääoma / Käyttötulot

Lainakanta 31.12.

= Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma + lyhytaikainen korollinen vieras pääoma

Asukaskohtainen lainakanta euroina

= Lainakanta / asukasluku

Lainat ja vastuut, 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)+ Vuokravastuut

Konsernitaseen loppusumma 31.12.2023 oli 306,5 milj. euroa. Loppusumma laski tilikauden aikana 18,3 milj. eurolla.

Konsernin lainakanta 31.12.2023 oli 203,5 milj. euroa eli 13,2 milj. euroa vuoden takaista vähemmän. Asukasta kohden lainakanta oli 10 506 euroa, joka ylittää kuntakonsernien keskimääräisen tason.

Konsernin lainakannan vähennyksen seurauksena omavaraisuusaste parani hieman ollen vuoden lopussa 19,2 %. Suhteellinen velkaantuneisuus eli vieraan pääoman suhde käyttötuloihin on 206,9 %.

Konsernin kertynyt alijäämä on -4,2 milj. euroa eli -218 euroa asukasta kohden. Kuntalain mukaan erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely voidaan käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa.

1.10. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kuntalain 115 §:n mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Tilikauden tuloksen käsittely

Vuoden 2022 päättävän taseen kumulatiivinen alijäämä oli -18 691 292,81 euroa.

Kaupunginhallitus esittää tilikauden 7 566 521,31 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:

Tilikauden ylijäämä 7 566 521,31 euroa siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämä -erään.

Kertyneeksi alijäämäksi muodostuu -11 124 771,50 euroa eli noin -574 euroa asukasta kohden.

Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kaupunginhallitus toteaa, että Kemin kaupungin taseessa on kattamatonta alijäämää -11 124 771,50 euroa.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2025-2027 taloussuunnitelman kokouksessaan 4.12.2023 ja tehnyt siihen tarkennuksia kokouksessaan 26.2.2024, jolloin kaupunginvaltuusto on todennut, että talouden tasapainottamiseksi vuodelle 2025 on lisätty omaisuuden myynnistä saatavaa satunnaista tuloa, jolla alijäämä saadaan katettua.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Strateginen päämäärä: ELINVOIMAINEN KAUPUNKI, keskusvirasto

KV 31.1.22 § 3

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuu ja aikataulu	Mittarit, arviointi	Toteuma 1-12/2023	SDG
Vihreä ja kestävä Kemi lisää vetovoimaamme sekä torjuu ilmastonmuutosta.	Ympäristösertifikaattityö, vihreän siirtymän hankkeet, tiedottaminen ja opastus	Kestävän kehityksen koordinaattori Jatkuvaa toimintaa.	Sertifioidut uudet yksiköt x kpl Auditointiraportit	Sertifiointia laajennettiin varhaiskasvatuksen puolelle. Ulkoinen auditointi tehtiin keväällä 23, korjaustoimien jälkeen hyväksytty.	 3 TERVEYTTÄ JA HYVINVOINTIA
Kaupunkiympäristömme on kaunis, turvallinen ja vetovoimainen paikka kohtaamisille.	Viestintä ja markkinointi em. tavoitteista ja toiminnasta. Vetovoimaohjelma.	Hallinto- ja kehitysjohtaja / viestintätiimi Jatkuvaa toimintaa	Kyselyt ja tutkimukset. Ohjelman toimeenpano	Vetovoimaohjelman väliraportti ja päivitys kevät 23. Kaupunkikuvallinen inventointi on tehty ja TA 2024 on osoitettu rahoitusta kohteisiin.	 6 PUHDAS VESI JA SANITAATIO
Asuinalueemme ovat houkuttelevia ja asumismuodot monipuolisia.	Viestintä ja markkinointi em. Tavoitteista ja toiminnasta	Hallinto- ja kehitysjohtaja / viestintätiimi Jatkuvaa toimintaa	Kyselyt ja tutkimukset	Viestintäyhteistyö elinvoimatoimialan kanssa.	 7 EDULLISTA JA PUHDASTA ENERGIAA
Kaupunkimme yritys ympäristö on kilpailukykyinen. Olemme vetovoimainen ja elinkeinorakenteeltaan monipuolinen.	Viestintä ja markkinointi em. Tavoitteista ja toiminnasta. Strateginen maankäytön ohjaus ja suunnitelma.	Hallinto- ja kehitysjohtaja / viestintätiimi Jatkuvaa toimintaa	(Syntyneet uudet työpaikat ja yritykset, mittari EV tavoitteissa)	Yritystoimintaa tukevaa ja monipuolistavaa viestintää.	 8 IHMISARVOISTA TYÖTÄ JA TALOUSKASVUA
Uudistuvat kaupalliset palvelut, ympärivuotinen ja merellinen matkailu sekä bio- ja kiertotalous, luovat vetovoimaa ja uusia työpaikkoja.	Konserniohjaus ja valvonta: Kemin Matkailu Oy ja Digipolis Oy	Kaupunginjohtaja	(Syntyneet uudet työpaikat ja yritykset, mittari EV tavoitteissa)	Kaupunginjohtaja ohjaa konserniyhtiöitä tarvittaessa. Toimialajohtajat osallistuvat konserniyhtiöiden hallituksen kokouksiin.	 9 KESTÄVÄÄ TEOLLISUUTTA, INNOVAATIOITA JA INFRASTRUKTUUREJA
Olemme uudistuva kunta, jonka kuntatalous on kestävällä pohjalla.	Talouden tasapainottamissuunnitelmat ja budjetti. Tavoiteorganisaation suunnitelma	Taluspäällikkö Vuositainen prosessi	Kertyneen alijäämän poistaminen suunnitelmakaudella	Talousohjelman päätavoitteet saavutettu keskusviraston osalta. Muualla toimeenpano kesken.	 11 KESTÄVÄT KAUPUNGIT JA YHTEISÖT
					 12 VASTUULLISTA KULUTTAMISTA
					 13 ILMASTOTEKOJA
					 14 VEDENALAINEN ELÄMÄ
					 15 MAANPÄÄLLINEN ELÄMÄ

Strateginen päämäärä: ELINVOIMAINEN KAUPUNKI, elinvoima

Tavoite

Vihreä ja kestävä Kemi lisää vetovoimaamme sekä torjuu ilmastonmuutosta.

Kaupunkiympäristömme on kaunis, turvallinen ja vetovoimainen paikka kohtaamisille

Asuinalueemme ovat houkuttelevia ja asumismuodot monipuolisia.

Kaupunkimme yritys ympäristö on kilpailukykyinen. Olemme vetovoimainen ja elinkeino-rakenteeltaan monipuolinen

Toimenpiteet

Kaupungin ja Digipoliksien yhteistyö kiertotalouden ja vähähiilisyden edistämiseksi.
Kaavoituksen ja maankäytön ohjeistuksella noudatetaan vihreän Kemin arvoja/tavoitteita.

Varmistetaan laadukkaalla kaavoituksella ja kaupunkikuvatyöryhmän aktiivisella toiminnalla.

Maankäytön ja kaavoituksen suunnittelulla vastataan asumisen trendeihin. Markkinointi em toimista.

ÄRM-toimintasuunnitelman/ohjelman toteuttaminen. Osaavan työvoiman saanti varmistetaan työnantaja- ja oppilaitosyhteistyöllä

Yhteistyö Digipoliksien kanssa elinkeinon kehittäminen

Kivalo-opiston tarjonta tukee työelämävalmiuksia ja kuntalaisten terveyttä ja toimintakykyä --> osaamisen lisääminen, yrittäjyysvalmiuksien antaminen

Vastuu ja aikataulu

Elinkeinopalvelut yhteistyössä Digipolis, Yritysten vihreä ja kestävä Kemi -hanke (keskusvirasto), vastuullisen matkailun polku (Visit Finland/STF). / v.2021-2025

Toimialajohtaja, kaupungingeodeetti ja elinkeinopäällikkö
Kaupungingeodeetti / v.2021-2025

Kaupungingeodeetti/ v.2021-2025

Toimialajohtaja, työllisyyspäällikkö, elinkeinopäällikkö / v.2021-2025

Elinkeinopäällikkö/ v.2021-2025

Kivalo-opiston rehtori/ v.2021-2025

Mittarit, arviointi

Kiertotalouteen liittyvät yritykset x kpl, hankkeet x kpl, ympäristökäsikirjan/sertifioinnin tehneet yritykset x kpl, STF-polun suorittaneet yritykset x kpl.

Kaupunkikuvallisen inventoinnin päivittäminen ja toteuttava toimenpideohjelma

Uudet avaukset asumismuodoissa ja kontaktit rakentajiin

Työpaikkojen määrä Kemissä, avoimet työpaikat /kk
Työttömyysasteen lasku
Uudet yritykset

Yhteiset yritys case ja yritysneuvontaan tulleiden yritysten määrä.

Kivalo-opiston työelämävalmiuksia lisäävät kurssit

Toteuma 1-12/2023 SDG

Hankkeet kiertotalouteen ja vähähiilisyden liittyen: kaupunki 1 kpl, Digipolis 5 kpl. STF-polulle ei ole lähtenyt uusia yrityksiä. Visit Finlandilla korkeat vaatimukset sertifioinnin osalta.

Inventoinnin päivittäminen on tehty.

Satamakankaan kaavoitus on aloitettu. Ennakkomarkkinointi talvi 2024.

Uusia yrityksiä perustettu 57, avoimia työpaikkoja keskimäärin 997/kk, määrä vähentynyt 30% vuodesta 2022, työttömyysaste 14.3 %, työttömiä 1170/kk, sama määrä kuin vuonna 2022.

Digipoliksella yritysneuvonnassa 66. Yhteisiä yritys casejä liittyen ÄRM-työhön.

Opettajia, matkailu-, kaupan-, varhaiskasvatuksen työntekijöitä jne. osallistunut mm. kädentaito-, kieli-, musiikki-, it-kursseille.
Maahanmuuttajille kielikoulutusta 20 kurssia. Hygienenpassikursseja 7 kpl.
Työkykyä ylläpitäviä kursseja n. 600.

Strateginen päämäärä: ELINVOIMAINEN KAUPUNKI, elinvoima

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuu ja aikataulu	Mittarit, arviointi	Toteuma 1-12/2023 SDG
<p>Uudistuvat kaupalliset palvelut, ympäri- ja merellinen matkailu sekä bio- ja kiertotalous, luovat vetovoimaa</p>	<p>Tonttitarjonta. Yritystonttien ja asumismahdollisuuksien markkinointi.</p> <p>Matkailun ja liitännäisalojen kehittämissuunnitelma 2030, jossa huomioidaan matkailun lisäksi vahvasti kauppa- ja palvelusektori. Merelliset hankkeet. Matkailumarkkinoinnin työnjako</p>	<p>Kaupungingeodeetti /elinkeinopäällikkö</p> <p>Elinkeinopalvelut / Master plan Kemi -hanke 2021 - 2023. Elinkeinopäällikkö</p>	<p>Varatut yritys- ja asuntotontit, markkinointitoimenpiteet per vuosi</p> <p>Lisätä ja vahvistaa matkailun ja siihen liittyvien toimialojen liiketoimintaa ja toimintaedellytyksiä yhteisellä kehittämissuunnitelmalla (master plan), Laajentaa matkailun yhteistyöverkostoja Laadukkaat ja kilpailukykyiset palvelut matkailijoille Kotimaisten matkailijoiden määrä</p>	<p>Tonttivaraukset ovat vähentyneet.</p> <p>Master plan Kemi 2030 valmistunut kesäkuussa. Toteutettu 2 markkinointikampanjaa (tammi-helmikuussa ja touko-kesäkuussa). Kemin majoitusliikkeissä kirjattiin v. 2023 yht. 107 301 yöpymisvuorokautta. Kotimaiset yöpymiset (75 771) ja kansainväliset yöpymiset (31 530).</p>
<p>Olemme uudistuva kunta, jonka kuntatalous on kestävällä pohjalla.</p>	<p>Elinvoimatoimialan elinvoimaproessin käyttöönotto tehokkaasti. Tavoiteorganisaation suunnitelma</p>	<p>Toimialajohtaja, työllisyyspäällikkö, elinkeinopäällikkö, kaupungingeodeetti ja Kivalo-opiston rehtori/ v.2021-2025</p>	<p>Aktivointiaste, työllistyneet / asiakasmäärä</p> <p>Kuvatut prosessit ja yhtymäkohdat muiden toimialojen kanssa.</p>	<p>Aktivointiaste edelleen hyvä 34,5%, palveluissa keskimäärin 617 henkilöä/kk Työtä Kemissä!-hankkeessa kuvattu yhteispalvelu Pointin palveluprosessit yhdessä sidosryhmien kanssa. Kivalo-opiston yhteistyö elinkeinopalveluiden ja työllisyyspalveluiden kanssa (mm. työllistämistä edistävät koulutukset ja maahanmuuttajatyö)</p>

Strateginen päämäärä: ELINVOIMAINEN KAUPUNKI, hyvinvointi

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuu ja aikataulu	Mittarit, arviointi	Toteuma 1-12/2023	SDG
Vihreä ja kestävä Kemi lisää vetovoimaamme sekä sekä torjuu ilmastonmuutosta.	Ympäristösertifiointi laajenee päiväkodeille	Varhaiskasvatuspäällikkö 2023	Päiväkodeista auditoitu 80 % vuoden 2023 loppuun mennessä.	Päiväkodeista auditoitu 5, auditoimatta 3	
Kaupunkiympäristömme on kaunis, turvallinen ja vetovoimainen paikka kohtaamisille.	Laajennetaan ISO 45001 työterveys- ja työturvallisuussertifikaatti koskemaan kaikkia kouluja.	Johtava rehtori 2023	Kaikki koulut on auditoitu vuoden 2023 loppuun mennessä.	Kaikki koulut on auditoitu	
Asuinalueemme ovat houkuttelevia ja asumismuodot monipuolisia.	Palveluverkko konkretisoituu asteittain	Hyvinvointijohtaja, tulosaluepäälliköt	Palveluverkko tiivistyy, toimintayksikköjen määrä vähenee.	Möylynlehdon päiväkotit suljettu sopeuttamisohjelman mukaisesti.	
Kaupunkimme yritys ympäristö on kilpailukykyinen. Olemme vetovoimainen ja elinkeinorakenteeltaan monipuolinen.	Kulttuuriyrittäjyyden kehittäminen yhdessä elinvoiman kanssa	Vapaa-aikapäällikkö	Uusien kulttuuriyritysten lkm.	Uusien kulttuuriyritysten määrää ei ole tiedossa.	
Uudistuvat kaupalliset palvelut, ympärivuotinen ja merellinen matkailu sekä bio- ja kiertotalous, luovat vetovoimaa ja uusia työpaikkoja.	Keskustelukulttuurin ja positiivisen vuorovaikutuksen kehittäminen Hyvin sanottu- Bragsagt työkaluilla kaikissa työyksiköissä	Hyvinvointijohtaja, tulosaluepäälliköt, Lähiesihenkilöt, henkilöstö	Työkalu on käytössä kaikissa yksiköissä sisäinen kysely syksyllä 2023.	Kyselyä ei ole tehty, satunnaisesti erilaisia työkaluja käytössä	
Olemme uudistuva kunta, jonka kuntatalous on kestävällä pohjalla.	Päiväkotit ja kouluverkko- ja palvelujen tuotanto- ja toimintatapojen uudistaminen vastaamaan asukas pohjaa ja väestömäärää. Tavoiteorganisaation suunnitelma	Toimialajohtaja, tulosaluepäälliköt ja lähiesihenkilöt 2023	Vähintään kahta palvelukokonaisuutta uudistetaan/kehitetään vastaamaan uuden kunnan resursseja. Johtajuutta vahvistetaan tietojohtamisen suuntaan.	Palveluverkkopäätös 10/2023. Kokeilu yhteisestä esihenkilöstä kirjasto ja Kivalo-opisto. Johtamisfoorumit, Eduhouse-koulutukset	

Strateginen päämäärä: ELINVOIMAINEN KAUPUNKI, ympäristö

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuu ja aikataulu	Mittarit, arviointi	Toteuma 1-12/2023	SDG
Vihreä ja kestävä Kemi lisää vetovoimaamme sekä torjuu ilmastonmuutosta.	CO2 kasvihuonepäästöjen vähentäminen.	Ympäristöpäällikkö/jatkuva	Hiilidioksidi (CO2) päästöjen kehitys.	Kemin CO2-raportti vuodelta 2023 julkaistu Kemin kaupungin ympäristönsuojelujulkaisuna nro 73 (2023).	
Kaupunkiympäristömme on kaunis, turvallinen ja vetovoimainen paikka kohtaamisille.	Kevyen liikenteen verkon kehittäminen laatimalla pyöräkaistasuunnitelma. Suojatiesuunnitelman laatiminen. Ruutinpuiston perusparannus.	Ympäristöjohtaja/yhdyskuntatekniikan päällikkö /jatkuva Ympäristöjohtaja/yhdyskuntatekniikan päällikkö /2022-2023 Ympäristöjohtaja/yhdyskuntatekniikan päällikkö /2022-2023	Valmiit suunnitelmat/toteutus Valmis puisto.	Pyöräkaistasuunnitelma ja suojatiesuunnitelma ovat valmistuneet. Ruutin puiston vuoden 2023 osio on valmistunut.	
Asuinalueemme ovat houkuttelevia ja asumismuodot monipuolisia.	Nauskan, Myllyniemen, Satamakankaan ja Peurasaaren asuntoalueiden suunnittelu	Kaupungeingeodeetti / jatkuva	Valmiit suunnitelmat.	Hulevesiselvitys Nauskaan on valmistunut. Muiden asuntoalueiden suunnitelmat käynnistyvät kun ko. asemakaavat ovat valmistuneet.	
Kaupunkimme yritys ympäristö on kilpailukykyinen. Olemme vetovoimainen ja elinkeinorakenteeltaan monipuolinen.	Yritystonttien suunnitelman laatiminen kaavoituksen pohjalta. Rakennuslupamenettelyn tehostaminen. Yhteiskäyttöisten etätyötilojen selvitys.	Elinvoimajohtaja / jatkuva Johtava rakennustarkastaja/jatkuva	Lupakäsittelyn pituus/vrk.	14 vrk	
Uudistuvat kaupalliset palvelut, ympäri vuotinen ja merellinen matkailu sekä bio- ja kiertotalous, luovat vetovoimaa ja uusia työpaikkoja.	Sahansaaren biotuotetehtaan vaatiman infran toteuttaminen.	Ympäristöjohtaja/yhdyskuntatekniikan päällikkö 2022-2023	Hankkeen valmistuminen.	Hankkeen ostopalveluna toteutettava kokonaishintaurakka on päättynyt 31.8.2023 ja omajohtoisen urakan osio valmistunut 31.12.2023.	
Olemme uudistuva kunta, jonka kuntatalous on kestävällä pohjalla.	Tavoiteorganisaation suunnitelma organisaatiomuutoksen pohjalta.	Ympäristöjohtaja/2022-2023	Valmis suunnitelma. Toteuma TA:n mukainen.	Valmistunut. Uudet työyksiköt aloittavat toiminnan 1.1.2024.	

Strateginen päämäärä: HYVINVOIVAT KUNTALAISET, keskusvirasto

Tavoite

Tuemme ja edistämme kuntalaisten terveyttä, toimintakykyä, hyvinvointia ja sivistystä kumppaneidemme kanssa

Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja yhteenkuuluvuutta kuulemalla ja osallistamalla kuntalaisia.

Kehitämme koulutustarjontaa ja -polkuja, mahdollistamme osaamisen kasvun.

Rakennamme vahvoja kumppanuuksia järjestötoimijoiden kanssa.

Monipuoliset vapaa-ajanpalvelut luovat vetovoimaa ja hyvinvointia

Toimenpiteet

Tuemme ja osallistumme Hytetyöhön, digitaaliset sovellukset

Osallistava budjetointi, kuulemistilaisuudet esim. kaupunginjohtajan aamukahvit

Henkilökunnan osaamisen lisäämisen kasvu yhdessä oppilaitosten kanssa / koulutus suunnittelu

Toimialakohtaisten kumppanuussopimusten kartoitus ja päivitys

Viestintä- ja markkinointiyhteistyö, www-sivujen päivitys

Vastuu ja aikataulu

Hallinto- ja kehitysjohtaja

Kaupunginkanslia, Osallistava budjetointi helmi-/maaliskuu, KJ:n aamukahvit puolivuositain

Henkilöstöpäällikkö
Vuosittain marras-/joulukuussa

Hallinto- ja kehitysjohtaja

Hallinto- ja kehitysjohtaja/viestintätiimi
Jatkuvaa toimintaa

Mittarit, arviointi

Käytössä olevat sovellukset

Kuntalaisaloitteiden määrä, Järjestettävien tilaisuuksien / osallistujien määrä

Toteutuneet koulutuspäivät

Sopimusten toteutumisen seuranta.

Sivut päivitetty

Toteuma 1-12/2023

Hyte-työtä tuetaan viestinnällä ja tukipalveluiden avulla. Esimerkiksi järjestettiin harrastemessut.

Osallistava budjetti VIII, kaupunginjohtajan kahvitilaisuudet, messut ja tilaisuudet

Eduhouse perjantait kerran kuukaudessa.

Keskusvirastolla ei ole kumppanuussopimuksia.

Vapaa-ajanpalvelut viestinnän kärkiteemana yhteistyössä hyvinvointitoimialan kanssa.

SDG

Strateginen päämäärä: HYVINVOIVAT KUNTALAISET, elinvoima

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuu ja aikataulu	Mittarit, arviointi	Toteuma 1-12/2023	SDG
Tuemme ja edistämme kuntalaisten terveyttä, toimintakykyä, hyvinvointia ja sivistystä kumppaneidemme kanssa	Työllisyyspalveluilla tuetaan erityisesti nuorten toimintakykyä, osaamista ja työllistymistä	Työllisyyspäällikkö / v.2021-2025	Alle 25-vuotiaiden työttömien osuus samanikäisestä työvoimasta, rakennetyöttömien ja pitkäaikaistyöttömien määrä / eteenpäin ohjatut nuoret	Alle 25-vuotiaiden työttömien osuus samanikäisestä työvoimasta 18%. Rakennetyöttömiä 688, joista pitkäaikaistyöttömiä 356. Rakennetyöttömyys ennallaan mutta pitkäaikaistyöttömien määrä lisääntynyt 13% johtuen mm. Storan Enson Veitsiluodon tehtaan lopetuksesta. Elinkeinopalveluissa yrittäjä- ja muuta järjestöyhteistyötä säännöllisesti (tilaisuudet, markkinointitoimenpiteet) 6 järjestön kanssa. Pointissa yrittäjille suunnatut aamukahvit viikoittain. Pointissa asiakaskäyntejä 3300.	1 EI KÖYHYTTÄ 2 EI NÄLKÄÄ 3 TERVEYTTÄ JA HYVINVOINTIA 4 HYVÄ KOULUTUS
Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja yhteenkuuluvuutta kuulemalla ja osallistamalla kuntalaisia.	Kivalo-opisto mahdollistaa yhteisöllisyyden kokemuksen. → kurssilaisten palaute	Toimialajohtaja, työllisyyspäällikkö, elinkeinopäällikkö, kaupungingeodeetti ja Kivalo-opiston rehtori / v.2021-2025	Tilaisuudet ja kyselyt Asiakaspalaute kurseista	Kurssikohtainen automaattinen asiakaspalaute käytössä. Opiston kotisivuilla palautemahdollisuus. Satamankankaan kaavaluonnoksista on tehty kysely.	5 SUKUPUOLTEN TASA-ARVO 8 IHMISARVOISTA TYÖTÄ JA TALOUSKASVUA
Kehitämme koulutustarjontaa ja -polkuja, mahdollistamme osaamisen kasvun	Koordinoimme kaupungin ja oppilaitosten kumppanuussopimusta ja vahvistamme korkeakoulutustarjontaa. Työllisyyspalvelujen asiakkaille rakennetaan yksilöllisiä koulutuspolkuja. "Osaaminen edellä"- hankevalmistelu osana ÄRM-toimintaa. Kivalo-opiston koulutustarjontaa kehitetään	Toimialajohtaja, työllisyyspäällikkö / v.2021-2025	Työvoimakoulutuksiin ja omaehtoiseen opiskeluun osallistuneet	Osaamista työelämän tarpeisiin- ESR-hanke käynnistynyt 1.9.2023. Työvoimakoulutuksessa 136 ja omaehtoisessa koulutuksessa 85 henkilöä/kk	10 ERIARVOISUUDEN VÄHENTÄMINEN 11 KESTÄVÄT KAUPUNGIT JA YHTEISÖT
		Kivalo-opiston rehtori / v.2021-2025	Uudet työelämää tukevat kurssit / opintokokonaisuudet	15 kpl	16 RAUHA, OIKEUDEN MUKAISUUS JA HYVÄ HALLINTO 17 YHTEISTYÖ JA KUMPPANUUS

Strateginen päämäärä: HYVINVOIVAT KUNTALAISET, elinvoima

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuu ja aikataulu	Mittarit, arviointi	Toteuma 1-12/2023	SDG
Rakennamme vahvoja kumppanuuksia järjestötoimijoiden kanssa.	Nuorten työpajatoiminta, työhönvalmennuksen ja maahanmuuttajien työllistämisen edistämisen palvelut hankitaan/tuotetaan kumppanuussopimuksin järjestöjen kanssa. Järjestötyöllistämisen edelleen kehittäminen ja tukeminen.	Työtä Kemissä! -hanke (välytyömarkkinoiden kehittäminen, työntekijä). Yhteiset hankkeet järjestöjen kanssa. Työllisyyspäällikkö, Kivalo-opiston rehtori/ v.2021-2025	Myönnetty Kemi-lisät. Työpajatoimintaan osallistuneet nuoret/eteenpäin ohjatut nuoret	Kemi-lisän kriteerit täyttäviä hakemuksia ei ole tullut, kaksi työllistämishakemusta myönnetty järjestöille. Ohjaamossa 1683 asiointitapahtumaa. Työpajatoimintaan osallistunut 82 nuorta. Järjestötyöllistämistä kehitetty ja mm. järjestökrytilaisuuksia järjestetty Pointissa ja Majakassa. Kivalo-opiston yhteistyö Pointin kanssa. Yhteistyötä järjestöjen ja Pohjantähtiopiston kanssa.	
	Elinkeinojen kehittämiseen liittyvä yhteistyö ja kumppanuus.	Elinkeinopalvelut: Matkailumarkkinointi, matkailutoiminnan kehittäminen, tapahtumatuotanto (tapahtumatoimiston kanssa tehtävä yhteistyö) Elinkeinopäällikkö / v.2021-2025	Markkinointitoimenpiteiden lukumäärä, Tapahtumien lukumäärä,	Elinkeinopalveluissa toteutettu 2 kohdennettua matkailun markkinointikampanjaa (tammi-helmikuussa ja touko-kesäkuussa). Osallistuminen kotimaan matkailumessuille toukokuussa. Lifestyle-messut toukokuussa. Jatkuva yhteistyö tapahtumatoimiston kanssa.	
	Teemme yhteistyötä (uusi malli) yrittäjäjärjestöjen kanssa huolehtien alueemme yrittäjien toimintaedellytyksistä ja hyvinvoinnista.	Elinkeinopalvelut / Koronasta kasvuun -hanke 2021 - 2023. Elinkeinopäällikkö	Yrittäjien työhyvinvoinnin tukeminen -Yrittäjien tulevaisuudenkuvan vahvistaminen -Uusien ideoiden työstäminen yrittäjien voimavarana	Yrittäjille hyvinvointiin ja liiketoimintaan liittyvää sparrausta (26 yritystä), pidetty 3 hyvinvointi- tai yritystapahtumaa/työpajaa, joissa osassa mukana muitakin hankkeita. Koronasta kasvuun -hanke päättyi 31.7.2023.	
Monipuoliset vapaa-ajanpalvelut luovat vetovoimaa ja hyvinvointia	Kivalo-opiston kurssitarjonta on houkutteleva ja vastaa kysyntään ja ajankohtaisiin tarpeisiin ketterästi	Kivalo-opiston rehtori / v.2021-2025	Kurssien toteuma ja osanottajamäärä per kurssi	Suunnitellusta tuntimäärästä koko opistossa on toteutunut 89 %. Osanottajia Kemin kursseilla ka.13/kurssi (vaihtelu 5-40 opp/ kurssi). Huom. Kehitysvammaisilla pieni ryhmäkoko 5. Kuvistilat pienet -->pieni ryhmäkoko. Opetuksen laatu vs. ryhmäkoko	
					

Strateginen päämäärä: HYVINVOIVAT KUNTALAISET, hyvinvointi

Tavoite

Tuemme ja edistämme kuntalaisten terveyttä, toimintakykyä, hyvinvointia ja sivistystä kumppaneidemme kanssa

Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja yhteenkuuluvuutta kuulemalla ja osallistamalla kuntalaisia.

Kehitämme koulutustarjontaa ja -polkuja, mahdollistamme osaamisen kasvun.

Rakennamme vahvoja kumppanuuksia järjestötoimijoiden kanssa.

Monipuoliset vapaa-ajanpalvelut luovat vetovoimaa ja hyvinvointia

Toimenpiteet

Nuorisotyön, lasten kulttuurikeskuksen, musiikkitoimen, kirjaston jalkautumisen vuosikello.
Harrastamisen Suomen-malli.
Hankerahoitusten hakeminen.
Järjestöstrategia hyvinvoinnin mahdollistajana.
Yhdyspintatyö hyvinvointialueen kanssa

Asiakastyytyväisyyskyselyt Seurafoorumi, Nuorisovaltuusto Kulttuurikumppanuus Yhteistyö kolmannen sektorin kanssa

Koulupudokkaiden seuranta-yhteistyöpalaverit.
Opinnäytetyöt toiminnan kehittämisessä.
Henkilöstön osaamisen vahvistaminen paikallisia ja alueellisia oppilaitoksia hyödyntäen.

Kumppanuussopimukset järjestöjen kanssa
Järjestöavustukset jaetaan päätettyjen kriteerien pohjalta.

Palvelutarjonnan mitoittaminen asukasmäärään ja kohdentaminen kuntalaisiin.
Kuntalaisten kuuleminen tapahtumien järjestämiseksi

Vastuu ja aikataulu

Toimialajohtaja, tulosaluepäälliköt, lähiesihenkilöt, hyte-koordinaattori

Hyvinvointitoimiala
Hyte-koordinaattori
Nuorisosihteeri
Vapaa-aikapäällikkö

Toimialajohtaja, tulosaluepäälliköt, lähiesihenkilöt

Vapaa-aikapäällikkö
Hyte-koordinaattori

Vapaa-aikapäällikkö, lähiesihenkilöt

Mittarit, arviointi

Vuosikello
Kouluterveyskysely
Hyvinvoinnin työkaluista saatava tieto (mm. Tea-viisari, Hyvinvointiprofiili)
OPH/Move-mittaristo
Haettujen/myönnettyjen hankkeiden lkm
Järjestöstrategian toimeenpano.
Yhdyspintaryhmissä käsiteltyjen asiakokonaisuuksien lkm

Asiakastyytyväisyyskysely 1 krt/v
Seurafoorumi ja infotilaisuudet 4 krt/v
Nuorisovaltuusto 4 krt/v
Vanhusneuvosto 5 krt/v

Valpas-järjestelmä.
Opinnäytetöiden kpl
Henkilöstön omaehtoiset koulutukset kpl

Avustusta saavien kanssa tehdään kumppanuussopimus.
Haettujen/myönnettyjen avustusten lkm 2023

Kuntalaisten kuulemistilaisuuksia kpl
Kulttuuriverkoston tapaamiset lkm

Toteuma 1-12/2023

Kyselyihin (Kouluterveys, Hyvinvointiprofiili, Move, Tea-viisari) vastattu kaikissa kouluissa ja työkaluista saatavaa tietoa hyödynnetään kehittämistyössä.
Harrastamisen Suomen malli toimii kaikilla koululla.
Hankkeita/avustusrahoituksia haettu 18, joista myönteisiä 10, kielteisiä 2, ei vielä päätöstä 6. Hyvinvointialueen yhdyspintapalavereja 3 (Yhdessä ry, ap/ip ja HYTETU- neuvottelu)

Nuorisovaltuuston kokouksia 5
Vanhusneuvoston kokouksia 6
Koulujen kysely vanhemmille 05/2023.
Hyvinvointikysely kuntalaisille 11/2023.
Alle 18- v maksutonta uimahallin käyttöä kokeiltiin 5-6/2023, lautakunta päätti maksuttomuuden jatkumisesta tiettyinä ajankohtina joululomasta alkaen.

Valpas-ilmoituksia 4, kahdelle uusi opiskelupaikka, kaksi oppivelvollisuuden keskeytystä.
Opinnäytetöitä 7.
Eduhouse- ja Navisec-koulutukset.

Haettuja avustuksia 48, myönnetty 46.
Yli 1500 € avustuksista tehty kumppanuussopimukset (5 kpl).

Kuntalaiskysely, oppilaskyselyt palveluverkosta, kuntalaiskuulemisia 2, myös nettikuuleminen toteutettiin

SDG

Strateginen päämäärä: HYVINVOIVAT KUNTALAISET, ympäristö

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuu ja aikataulu	Mittarit, arviointi	Toteuma 1-12/2023	SDG
Tuemme ja edistämme kuntalaisten terveyttä, toimintakykyä, hyvinvointia ja sivistystä kumppaneidemme kanssa	Esteettömyyden parantaminen katuverkolla (Sauvosaaren jalkakäytävät)	Ympäristöjohtaja ja kaupunginarkkitehti/ jatkuva	Jalkakäytävärasteysten määrä.	Urakka on valmistunut 31.10.2023 mennessä. Valmistuneita jalkakäytävärasteystyksiä oli 8 kappaletta. Esteettömyys on huomioitu Sauvosaaren monitoimihallin suunnittelussa ja rakentamisessa.	
Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja yhteenkuuluvuutta kuulemalla ja osallistamalla kuntalaisia.	Suunnitelmista järjestetään kuntalaisille ja muille osallisille mahdollisuus ottaa kantaa jo suunnitteluvaiheessa.	Ympäristöjohtaja ja kaupunginarkkitehti/ jatkuva	Tilaisuuksien määrä.	Suunnitelmia ei ole ollut nähtävillä.	
Kehitämme koulutustarjontaa ja -polkuja, mahdollistamme osaamisen kasvun.	Henkilöstölle järjestetään mahdollisuus osallistua ammattitaitoa lisääviin koulutuksiin.	Ympäristöjohtaja, kaupunginarkkitehti ja ympäristöpäällikkö / jatkuva	Koulutuksiin osallistuvien henkilöiden määrä.	35 henkilöä on osallistunut koulutuksiin.	
Rakennamme vahvoja kumppanuuksia järjestötoimijoiden kanssa.	Yhteistyön kehittäminen kolmannen sektorin kanssa.	Ympäristöjohtaja/ jatkuva	Järjestötoimijoiden kanssa pidetyt tapaamiset ja kyselyt	Kontionpuiston leikkipaikasta on tehty kumppanuussopimus asukasyhdistyksen kanssa. Laavujen hoidosta on laadittu Laitakariyhdistyksen kanssa sopimus.	
Monipuoliset vapaa-ajanpalvelut luovat vetovoimaa ja hyvinvointia					

Strateginen päämäärä: SUJUVA ARKI, keskusvirasto

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuu ja aikataulu	Mittarit, arviointi	Toteuma 1-12/2023	SDG
Sujuva, turvallinen arki synnyttää vetovoimaa ja monipuolistaa sekä vahvistaa väestörakennetta.	Riskienhallintatyö, ohjelmatyö (esim. vetovoimaohjelma), markkinointikampanjat	Kaupunkitarkastaja ja hallinto- ja kehitysjohtaja, Jatkuvaa toimintaa	Riskitason lasku, ohjelmat uusitaan/päivitetään valtuustokausittain	Riskienhallinta jatkuvaa, sujuva ja helppo arki, tapahtumat ja vapaa-ajan palvelut viestinnän kärkiteemoja	1 EI KÖYHYTTÄ 2 EI NÄLKÄÄ
Olemme avoin ja luotettava arjen kumppani.	Päätöksenteon avoimuus, luotettava ja laadukas valmistelu, viestintä	Toimialajohtajat, Jatkuvaa toimintaa	Kuntalaiskyselyt	Kaupunkipalvelututkimuksesta mitattua tietoa 24/25. Kokousasiakirjat ja liitteet verkossa kuntalaisten saavutettavissa.	3 TERVEYTTÄ JA HYVINVOINTIA 5 SUKUPUOLTEN TASA-ARVO
Palvelumme ovat vaikuttavia, saavutettavia ja asiakaslähtöisiä.	Digitaaliset palvelut ja saavutettavuus	tietohallintopäällikkö	Vuosittain vähintään yksi uusi palvelu digitalisoidaan	Tilavaraus/maksujärjestelmä uusi Timmi on hankittu.	9 KESTÄVÄÄ TEOLLISUUTTA, INNOVAATIOITA JA INFRASTRUKTUUREJA 10 ERIARVOISUUDEN VÄHENTÄMINEN
Liikkuminen on esteetöntä ja palvelut helposti saatavilla.	Digitaaliset palvelut ja saavutettavuus	tietohallintopäällikkö	Vuosittain vähintään yksi uusi palvelu digitalisoidaan	Verkkosivujen saavutettavuutta parannetaan Site Improvella ja verkkosivut on päivitetty soten jälkeiseen aikaan.	11 KESTÄVÄT KAUPUNGIT JA YHTEISÖT 16 RAUHA, OIKEUDEN MUKAISUUS JA HYVÄ HALLINTO
Viestimme toiminnastamme selkeästi, ymmärrettävästi ja ennakoivasti	Uuden viestintäohjeen käyttöönotto. Viestintätiimiin kuukausipalaverit	hallinto- ja kehitysjohtaja	Toimialakohtainen viikottainen uutisointi omasta toiminnasta (some/www/tiedote) Markkinointisuunnitelma/vuosikello	Kuukausipalaverit, AKKE-rahoitushakemus viestinnän resurssien lisäämiseksi työn alla, suunnitelmallisuutta ja yhteistyötä lisätään. Yleisesitteen päivitys aloitettu.	17 YHTEISTYÖ JA KUMPPANUUS

Strateginen päämäärä: SUJUVA ARKI, elinvoima

Tavoite

Sujuva, turvallinen ja mutkaton arki synnyttää vetovoimaa ja monipuolistaa sekä vahvistaa väestörakennetta.

Palvelumme ovat vaikuttavia, saavutettavia ja asiakaslähtöisiä.

Liikkuminen on esteetöntä ja palvelut helposti saatavilla.

Viestimme toiminnastamme selkeästi, ymmärrettävästi ja ennakoivasti.

Toimenpiteet

Hyvät yritysverkostot, osaamisen kehittäminen ja oppilaitosten tarjoama TKI-toimintaympäristö.

Matalankynnyksen yhden oven-palvelut Ohjaamossa ja Pointissa nuorille, työnhakijoille ja työnantajille.

Yrityksille tarjotaan palveluita yhden oven -periaatteella.

Matalan kynnyksen, monikanavaiset palvelut elinvoimatoimialalla. Joka arkipäivä mahdollisuus asioida ilman aikavarausta Ohjaamossa tai Pointissa. Sähköiset välineet käytössä asiakastyössä

Elinvoimatoimialan yhteinen ja eri palvelupisteiden monikanavainen viestintä.

Vastuu ja aikataulu

Toimialajohtaja, työllisyyspäällikkö, elinkeinopäällikkö, kaupungingeodeetti ja Kivalo-opiston rehtori/
v.2021-2025

Jatkuvan parantamisen malli. Työllisyyspäällikkö/
v.2021-2025

Business Kemi Elinkeinopäällikkö/
v.2021-2025

Työllisyyspäällikkö, elinkeinopäällikkö, kaupungingeodeetti ja Kivalo-opiston rehtori/
v.2021-2025

Toimialajohtaja, työllisyyspäällikkö, elinkeinopäällikkö, kaupungingeodeetti ja Kivalo-opiston rehtori /
v.2021-2025

Mittarit, arviointi

Oppilaitosten kanssa tehty Kumppanuussopimus: määritellyt tavoitteet, mittarit ja arviointi.

Asiakasmäärä/ Jatkoon ohjatut asiakkaat

Yritysneuvontaan osallistuvien lukumäärä (Digipolis ja elinkeinopalvelut)

Asiakaskontaktien lkm.

Toimialan näkyminen intra-viestinnässä, kaupungin monikanavaisessa viestinnässä, Kemiläinen-lehdessä, tapahtumissa. Markkinointisuunnitelma

Toteuma 1-12/2023

Oppilaitosyhteistyö edennyt mm. ÄRM-työssä, Pointissa ja Ohjaamossa ja eri hankkeissa. Kumppanuussopimuksessa säännölliset tapaamiset. Kivalo-opisto reagoi tarpeeseen tarjoamalla täsmäkoulutusta.

Pointissa käyntejä 3300. Ohjaamossa 1683 asiointitapahtumaa.

Pointissa viikoittain yrittäjien ja työnantajien aamukahvit ja tilaisuudet yhdessä työllisyyspalvelut, elinkeinopalvelut, Digipolis oy, Te-toimisto ja Lappia-Koulutus. Pointissa yrityskäynnit/kontaktointit yhteensä 164 yritystä (sis. yhteiset yrityskäynnit/kontaktointit/neuvonnat työllisyyspalvelut, elinkeinopalvelut. TE-toimisto ym.). Digipoliksessa yritysneuvonnassa 66. Lisäksi muuta yrityskontaktointia.

Opistolla käytössä sähköinen-, kasvokkain- ja puhelinasiointi.

Toteutunut suunnitellusti: aktiiviset some-kanavat (Pointti, Visit Kemi, elinvoimatoimiala, Kivalo-opisto), markkinointisuunnitelmat olemassa, näkyvyys intrassa, kaupungin www-sivuilla, Kemiläisessä ja tapahtumissa säännöllistä. Kivalo-opisto ilmoittaa lisäksi Lounais-Lapissa ja omilla kotisivuillaan.

SDG

Strateginen päämäärä: SUJUVA ARKI, hyvinvointi

Tavoite

Sujuva, turvallinen arki synnyttää vetovoimaa ja monipuolistaa sekä vahvistaa väestörakennetta.

Olemme avoin ja luotettava arjen kumppani.

Palvelumme ovat vaikuttavia, saavutettavia ja asiakslähtöisiä.

Liikkuminen on esteetöntä ja palvelut helposti saatavilla.

Viestimme toiminnastamme selkeästi, ymmärrettävästi ja ennakoivasti

Toimenpiteet

Tulevaisuuden kunnan palveluverkkoselvitys. Yhdyspintatyö hyvinvointialueen kanssa.

Tiedotamme oikea-aikaisesti kaupungin eri tiedotuskanavissa positiivisesti strategiset tavoitteet huomioiden

Valmistaudutaan uuden liikuntahallin palvelukokonaisuuksien muotoiluun. Harrastetoiminta kouluilla. Digitaalisuus palveluissa. Chat-palvelun kokeileminen. Omatoimikirjasto mahdollistaa palvelujen saatavuuden

Uuden tila- ja ajanvarausjärjestelmän käyttöönotto.

Markkinoinnin ja mainonnan yhtenäistäminen. Käytämme selkokieltä tiedotteissa. Hyvin Sanottu-Bra sagt keskustelukulttuurihanke (kv 3.5.2021 § 45) jalkautetaan systemaattisesti yksiköihin osallisuuden ja positiivisuuden lisäämiseksi.

Vastuu ja aikataulu

Hyvinvointijohtaja, tulosaluepäälliköt, lähiesihenkilöt, hyte-koordinaattori 2023-

Hyvinvointijohtaja, tulosaluepäälliköt, lähiesihenkilöt, henkilöstö 2023

Hyvinvointijohtaja, tulosaluepäälliköt, hyte-koordinaattori, lähiesihenkilöt, henkilöstö 2023

Hyvinvointijohtaja
Tulosaluepäälliköt
Lähiesihenkilöt
2023

Hyvinvointijohtaja
Tulosaluepäälliköt
Lähiesihenkilöt, henkilöstö
2023

Mittarit, arviointi

Selvityksen toimeenpano. Yhdyspintatyöryhmien lukumäärä.

Tiedotetaan positiivisesti palveluista paikallisessa mediassa/sanomalehdessä. Positiivisten uutisten lkm.

Liikuntahallin ja kaupungin muiden liikuntatilojen käytön uudelleen järjestelyt. Suunnitelma valmistuu 2023. Harrastetoimintaa joka koululla. Vähintään kahdessa eri palvelussa on kokeiltu chatin toimivuutta. Omatoimikirjaston käyntimäärät palveluajan ulkopuolella

Uusi järjestelmä on käyttöönotettu.

Otamme asteittain käyttöön liikkuvan kuvan markkinoinnissa/ tiedottamisessa ja mainonnassa. Kaikissa yksiköissä on käyttöönotettu ja hyödynnetty keskusteluhankkeen työkaluja ja koulutuksia. Sisäinen kysely.

Toteuma 1-12/2023

Palveluverkkopäätös 10/2023
Hva-kunta; yhdyspintaneuvotteluja käyty ap/ip toiminnasta, järjestäasioista, laphan vaikuttamismahdollisuus palveluverk kotyön valmistelussa.

Viestintäkanavina käytetään Facebookia ja Instagramia. Perusopetus Kemissä FB-sivulla 823 seuraajaa, koulujen omilla sivuilla seuraajia 500-2000. Varhaiskasvatuksessa 1100 seuraajaa. Vapaa-aikapalveluissa 10 150 seuraajaa.

Liikunnan väliaikaiset korvaavat tilajärjestelyt tehty.

Harrastetoimintaa on kaikilla kouluilla Chat-palvelua ei ole kokeiltu Omatoimikirjaston käyntimäärä 2622.

Olemassa olevaan ohjelmaan on tilattu järjestelmäpäivitys joulukuussa 2023.

Vapaa-aikapalveluissa otettu käyttöön podcast. Tuotettu 6 ohjelmaa (uimahalli, kirjasto, lasten kulttuurikeskus, musiikki, Visit Kemi ja Kemin Factori)

Keskustelutyökaluja hyödynnetty satunnaisesti, kyselyä ei ole toteutettu.

SDG

Strateginen päämäärä: SUJUVA ARKI, ympäristö

Tavoite

Sujuva, turvallinen ja mutkaton arki synnyttää vetovoimaa ja monipuolistaa sekä vahvistaa väestörakennetta.

Olemme avoin ja luotettava arjen kumppani.

Palvelumme ovat vaikuttavia, saavutettavia ja asiakaslähtöisiä.

Liikkuminen on esteetöntä ja palvelut helposti saatavilla.

Viestimme toiminnastamme selkeästi, ymmärrettävästi ja ennakoivasti

Toimenpiteet

Asiakaspalvelun tehostaminen: Tarjotaan digitaalisia palveluita mm. Rakennusvalvonnassa ja eri vuokraustoiminnoissa.

Sujuvoitetaan arjen prosesseja laatimalla tavoiteorganisaatiomalli.

Liikuntahallin rakentaminen käynnistyy.

Esteettömyyden parantaminen katuverkolla (Sauvosaaren jalkakäytävät) ja Karihaaran koulun esteettömyyselvytys tulevan perusparannushankkeen pohjaksi.

Hankkeista ja projekteista tiedotetaan sisäisesti ja ulkoisesti sähköisten viestintäkanavien kautta.

Vastuu ja aikataulu

Ympäristöjohtaja, kaupunginarkkitehti, ympäristöpäällikkö ja johtava rakennustarkastaja /jatkuva

Ympäristöjohtaja, kaupunginarkkitehti, viranomaispäällikkö /2022-2024

Kaupunginarkkitehti / 2023

Ympäristöjohtaja ja kaupunginarkkitehti / jatkuva

Ympäristöjohtaja, kaupunginarkkitehti ja ympäristöpäällikkö/jatkuva

Mittarit, arviointi

Uuden ajanvarausohjelman hankinta ja käyttöönotto

Valmis organisaatiomalli.

Hallin käyttöönotto tavoiteaikataulussa

Jalkakäytävärasteysten määrä. Esteettömyyselvytys ja tehdyt toimet

Tiedotteiden määrä. Vuosittainen markkinointisuunnitelma

Toteuma 1-12/2023 SDG

Päätetty päivittää nykyinen ajanvarausohjelma.

Valmis. Uudet työyksiköt aloittavat toiminnan 1.1.2024.

Hallin rakentaminen on käynnistynyt ja välitavoitteiden mukaan halli valmistuu suunnitellussa aikataulussa 2024.

Sauvosaaren urakka on valmistunut 31.10.2023 mennessä. Valmistuneita jalkakäytävärasteysteiksi oli 8 kappaletta. Karihaaran koulun esteettömyyselvytyksestä on luovuttu.

On tiedotettu nettisivuilla liikuntahallin rakentamisesta 2 krt ja laadittu Kemin nettisivuille oma osio liikuntahallista.

Hyvinvointisuunnitelman 2022-25 toimenpiteet vuodelta 2023

STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ HYVINVOIVAT KUNTALAISET

Keskusvirasto

Tavoite	Painopisteet (KV 3.10.2022 § 77)	Hyvinvointi- ja terveystavoitteiden (painopisteiden) toteutuneet toimenpiteet 2023
<p>Kaupunkistrategia 2022-25: Tuemme ja edistämme kuntalaisten terveyttä, toimintakykyä, hyvinvointia ja sivistystä kumppaneidemme kanssa.</p> <p>Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja yhteenkuuluvuutta kuulemalla ja osallistamalla kuntalaisia.</p> <p>Kehitämme koulutustarjontaa ja -polkuja, mahdollistamme osaamisen kasvun.</p> <p>Rakennamme vahvoja kumppanuuksia järjestötoimijoiden kanssa.</p>	<p>Hyvinvointisuunnitelma 2022-25: Hyvinvoinnin ongelmien ennalta ehkäisyyn panostaminen</p> <p>Syrjäytymisen ehkäisy</p> <p>Monialaisen yhteistyön vahvistaminen eri toimijoiden kanssa hyvinvoinnin parantamiseksi ja ylläpitämiseksi.</p> <p>Yhteistyö hyvinvointialueen yhdyspinnoilla</p> <p>Kuntalaisten osallistaminen ja toiminnasta tiedottaminen</p> <p>Kuntalaisten digitaitojen edistäminen</p> <p>Palvelujen suunnittelussa ja kehittämistyössä hyödynnetään asiakasraateja tai -foorumeja</p> <p>Kumppanuussopimusten kautta vahvistamme kunnan ja toimijoiden välistä yhteistyötä ja sitoutumista kaupunkistrategiaan</p> <p>Olemme aktiivisia toimijoita yhteistapahtumien järjestämisessä</p>	<p>Harrastemessut 2023</p> <p>Viestintävastuiden siirtäminen hyvinvointialueelle.</p> <p>Kuntalaisten osallistaminen, kaupunginjohtajan aamukahvit, osallistava budjetointi.</p> <p>Yhteistyö tapahtumatoimiston kanssa</p>

Hyvinvointisuunnitelman 2022-25 toimenpiteet vuodelta 2023

STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ SUJUVA ARKI

Keskusvirasto

Tavoite	Painopisteet (KV 3.10.2022 § 77)	Hyvinvointi- ja terveystavoitteiden (painopisteiden) toteutuneet toimenpiteet 2023
<p>Kaupunkistrategia 2022-25: Sujuva, turvallinen ja mutkaton arki synnyttää vetovoimaa ja monipuolistaa sekä vahvistaa väestörakennetta.</p> <p>Olemme avoin ja luotettava arjen kumppani.</p> <p>Palvelumme ovat vaikuttavia, saavutettavia ja asiakaslähtöisiä.</p> <p>Liikkuminen on esteetöntä ja palvelut helposti saatavilla.</p> <p>Viestimme toiminnastamme selkeästi, ymmärrettävästi ja ennakoivasti.</p>	<p>Hyvinvointisuunnitelma 2022-25: Aktiivisen ja turvallisen arjen tukeminen</p> <p>Kiusaamisen ehkäiseminen</p> <p>Esteettömyyden parantaminen kulkuväylillä.</p> <p>Ulkoilureittien ja leikkikenttien ylläpito ja kehittäminen.</p> <p>Digitaaliset palvelut arjen sujuvoittajana.</p> <p>Palveluohjauksen kehittäminen</p> <p>Viestinnän selkokieliisyys ja oikea-aikaisuus</p> <p>Yhteistyö hyvinvointialueen yhdyspinnoilla</p>	<p>Poikkeusolojen johtoryhmän työskentely</p> <p>Hyvän työkäyttäytymisen opas on otettu käyttöön.</p> <p>Rego palautekanava, uudistus</p> <p>Viestintätiimin toiminnan koordinointi</p>

Tavoite	Painopisteet (KV 3.10.2022 § 77)	Hyvinvointi- ja terveystavoitteiden (painopisteiden) toteutuneet toimenpiteet 2023
<p>Kaupunkistrategia 2022-25: Vihreä ja kestävä Kemi lisää vetovoimaamme sekä torjuu ilmastonmuutosta.</p> <p>Kaupunkiympäristömme on kaunis, turvallinen ja vetovoimainen paikka kohtaamisille.</p> <p>Asuinalueemme ovat houkuttelevia ja asumismuodot monipuolisia.</p> <p>Kaupunkimme yritys ympäristö on kilpailukykyinen. Olemme vetovoimainen ja elinkeinorakenteeltaan monipuolinen.</p> <p>Uudistuvat kaupalliset palvelut, ympärivuotinen ja merellinen matkailu sekä bio- ja kiertotalous, luovat vetovoimaa ja uusia työpaikkoja.</p> <p>Olemme uudistuva kunta, jonka kuntatalous on kestäväällä pohjalla.</p>	<p>Hyvinvointisuunnitelma 2022-25: Työllisyyden parantaminen</p> <p>Vaikutusten ennakoarvioinnin (EVA) käyttö vakiinnutetaan kunnassa. Vaikutusten ennakoarviointiprosessissa kuullaan kuntalaisia. EVA-arviointi otetaan käyttöön lautakunnan alaisten palvelujen suunnittelussa</p> <p>Koulu ympäristön terveellisyys ja turvallisuus sekä koulu yhteisön hyvinvointi tarkastetaan kolmen vuoden välein</p> <p>Turvallisuuden parantaminen ja rikosten ennalta ehkäisyyn panostaminen</p> <p>Lisäämme vetovoimaa ja hyvinvointia palveluverkkoa uudistamalla</p> <p>Hankerahoitus mahdollistaa palvelujen kehittämisen</p> <p>Yhteistyö hyvinvointialueen yhdyspinnoilla</p>	<p>Valmiussuunnitelmien päivittäminen ja koordinointi hyvinvointialueen kanssa.</p>

Tavoite	Painopisteet (KV 3.10.2022 § 77)	Hyvinvointi- ja terveystavoitteiden (painopisteiden) toteutuneet toimenpiteet 2023
<p>Kaupunkistrategia 2022-25: Tuemme ja edistämme kuntalaisten terveyttä, toimintakykyä, hyvinvointia ja sivistystä kumppaneidemme kanssa.</p> <p>Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja yhteenkuuluvuutta kuulemalla ja osallistamalla kuntalaisia.</p> <p>Kehitämme koulutustarjontaa ja -polkuja, mahdollistamme osaamisen kasvun.</p> <p>Rakennamme vahvoja kumppanuuksia järjestötoimijoiden kanssa.</p>	<p>Hyvinvointisuunnitelma 2022-25: Hyvinvoinnin ongelmien ennalta ehkäisyyn panostaminen</p> <p>Syrjäytymisen ehkäisy</p> <p>Monialaisen yhteistyön vahvistaminen eri toimijoiden kanssa hyvinvoinnin parantamiseksi ja ylläpitämiseksi.</p> <p>Yhteistyö hyvinvointialueen yhdyspinnoilla</p> <p>Kuntalaisten osallistaminen ja toiminnasta tiedottaminen</p> <p>Kuntalaisten digitaitojen edistäminen</p> <p>Palvelujen suunnittelussa ja kehittämistyössä hyödynnetään asiakasraateja tai -foorumeja</p> <p>Kumppanuussopimusten kautta vahvistamme kunnan ja toimijoiden välistä yhteistyötä ja sitoutumista kaupunkistrategiaan</p> <p>Olemme aktiivisia toimijoita yhteistapahtumien järjestämisessä</p>	<p>Työllisyyspalveluissa, Ohjaamossa ja Pointissa tarjotaan työ- ja toimintakykyä vahvistavia palveluja laajalla toimijaverkostolla. Kivalo-opiston tarjonnalla pyritään ennaltaehkäisemään hyvinvoinnin ongelmia ja syrjäytymistä (normaalikurssit, maahanmuuttajien ja kehitysvammaisten kurssit).</p> <p>Kivalo-opistolla useampi yhteistyökuvion tarkastelu mm. Laphan kanssa. Muita jo olemassa olevia kumppanuuksia ylläpidetään. Hyvinvointialueen kanssa sovittu ja mallinnettu kuntalaisten palvelupolut työllistymiseen ja työhön kuntoutukseen. Hyvinvointialue osallistuu säännöllisesti asiakastyöhön sekä Pointissa että Ohjaamossa. Kotopalvelujen ja hyvinvointialueen yhteistyötä kehitetään suunnitelmallisesti.</p> <p>Palautteiden avulla kuntalaiset voivat vaikuttaa Kivalo-opiston tarjontaan. Kivalo-opistossa annetaan mm. Ikäihmisille täsmäopetusta digitaidoissa pureutuen mm. sähköiseen asiointiin.</p> <p>Kumppanuussopimus alueen oppilaitosten kanssa. ÄRM-työssä syntynyt laaja toimijaverkosto jatkaa Pointissa.</p> <p>Pointissa välityömarkkinatiimi, missä mukana alueen järjestöt.</p>

		<p>Elinkeinopalveluissa yrittäjä- ja muuta järjestöyhteistyötä (tilaisuudet, markkinointitoimenpiteet) 5 järjestön kanssa. Yrittäjille on ollut tarjolla hyvinvointiin liittyvää sparrausta Koronasta kasvuun –hankkeessa (ESR) keväällä 2023, sparrauksessa mukana n. 30 yritysten edustajaa. Järjestetty yrityksille aamukahveja ja hankkeiden yhteistapahtumia, mm. elinvoimatoimialan yhteinen hankkeiden päätöstilaisuus kesäkuussa 2023.</p>
--	--	--

Tavoite	Painopisteet (KV 3.10.2022 § 77)	Hyvinvointi- ja terveystavoitteiden (painopisteiden) toteutuneet toimenpiteet 2023
<p>Kaupunkistrategia 2022-25: Sujuva, turvallinen ja mutkaton arki synnyttää vetovoimaa ja monipuolistaa sekä vahvistaa väestörakennetta.</p> <p>Olemme avoin ja luotettava arjen kumppani.</p> <p>Palvelumme ovat vaikuttavia, saavutettavia ja asiakaslähtöisiä.</p> <p>Liikkuminen on esteetöntä ja palvelut helposti saatavilla.</p> <p>Viestimme toiminnastamme selkeästi, ymmärrettävästi ja ennakoivasti.</p>	<p>Hyvinvointisuunnitelma 2022-25: Aktiivisen ja turvallisen arjen tukeminen</p> <p>Kiusaamisen ehkäiseminen</p> <p>Esteettömyyden parantaminen kulkuväylillä.</p> <p>Ulkoilureittien ja leikkikenttien ylläpito ja kehittäminen.</p> <p>Digitaaliset palvelut arjen sujuvoittajana.</p> <p>Palveluohjauksen kehittäminen</p> <p>Viestinnän selkokieliisyys ja oikea-aikaisuus</p> <p>Yhteistyö hyvinvointialueen yhdyspinnoilla</p>	<p>Matalankynnyksen yhteispalvelupisteet Ohjaamo ja Pointti vakiinnutettu ja sijaitsevat helposti saavutettavissa. Palveluohjausta kehitetty Ohjaamossa ja Pointissa koulutuksen, yhteisten työpajojen ja palveluprosessien kuvaamisen kautta. Yhdyspinnat hyvinvointialueen kanssa kuvattu ja toiminnat sovittu.</p>

Tavoite	Painopisteet (KV 3.10.2022 § 77)	Hyvinvointi- ja terveystavoitteiden (painopisteiden) toteutuneet toimenpiteet 2023
<p>Kaupunkistrategia 2022-25: Vihreä ja kestävä Kemi lisää vetovoimaamme sekä torjuu ilmastonmuutosta.</p> <p>Kaupunkiympäristömme on kaunis, turvallinen ja vetovoimainen paikka kohtaamisille.</p> <p>Asuinalueemme ovat houkuttelevia ja asumismuodot monipuolisia.</p> <p>Kaupunkimme yritys ympäristö on kilpailukyinen. Olemme vetovoimainen ja elinkeinorakenteeltaan monipuolinen.</p> <p>Uudistuvat kaupalliset palvelut, ympärivuotinen ja merellinen matkailu sekä bio- ja kiertotalous, luovat vetovoimaa ja uusia työpaikkoja.</p> <p>Olemme uudistuva kunta, jonka kuntatalous on kestävällä pohjalla.</p>	<p>Hyvinvointisuunnitelma 2022-25: Työllisyyden parantaminen</p> <p>Vaikutusten ennakoarvioinnin (EVA) käyttö vakiinnutetaan kunnassa. Vaikutusten ennakoarviointiprosessissa kuullaan kuntalaisia. EVA-arviointi otetaan käyttöön lautakunnan alaisten palvelujen suunnittelussa</p> <p>Koulu ympäristön terveellisyys ja turvallisuus sekä koulu yhteisön hyvinvointi tarkastetaan kolmen vuoden välein</p> <p>Turvallisuuden parantaminen ja rikosten ennalta ehkäisyyn panostaminen</p> <p>Lisäämme vetovoimaa ja hyvinvointia palveluverkkoa uudistamalla</p> <p>Hankerahoitus mahdollistaa palvelujen kehittämisen</p> <p>Yhteistyö hyvinvointialueen yhdyspinnoilla</p>	<p>Työllisyysaste noussut yhtäjaksoisesti vuodesta 2013 ja oli 64,4% v. 2021. Työttömyysaste Kemissä on laskenut joka vuosi vuodesta 2015 lähtien, jolloin se oli 19,5 prosenttia. Koronavuonna 2020 työttömyysaste nousi ja oli silloin 16,9 prosenttia, kunnes taas lähti laskemaan niin, että vuonna 2022 se oli 13,5 prosenttia. Vuonna 2023 keskimääräinen työttömyysaste oli 14,3 prosenttia. Nuorten työttömien osuus ja rakennetyöttömien määrää on saatu Kemissä laskemaan ja pitkäaikaistyöttömyys on pysynyt ennallaan.</p> <p>Osaamista työelämän tarpeisiin, (OTETTA-hanke), ESR-hanke käynnistyi 1.9.2023. Hankkeessa kehitetään oppilaitosyhteistyötä, koulutuspolkuja ja vastataan työnantajien osaajatarpeisiin.</p>

Hyvinvointisuunnitelman 2022–25 toimenpiteet vuodelta 2023

STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ

HYVINVOIVAT KUNTALAISET

Hyvinvointitoimiala

Tavoite	Painopisteet (KV 3.10.2022 § 77)	Hyvinvointi- ja terveystavoitteiden (painopisteiden) toteutuneet toimenpiteet 2023
<p>Kaupunkistrategia 2022–25: Tuemme ja edistämme kuntalaisten terveyttä, toimintakykyä, hyvinvointia ja sivistystä kumppaneidemme kanssa.</p> <p>Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja yhteenkuuluvuutta kuulemalla ja osallistamalla kuntalaisia.</p> <p>Kehitämme koulutustarjontaa ja -polkuja, mahdollistamme osaamisen kasvun.</p> <p>Rakennamme vahvoja kumppanuuksia järjestötoimijoiden kanssa.</p>	<p>Hyvinvointisuunnitelma 2022–25: Hyvinvoinnin ongelmien ennalta ehkäisyyn panostaminen</p> <p>Syrjäytymisen ehkäisy</p> <p>Monialaisen yhteistyön vahvistaminen eri toimijoiden kanssa hyvinvoinnin parantamiseksi ja ylläpitämiseksi.</p> <p>Yhteistyö hyvinvointialueen yhdyspinnoilla</p> <p>Kuntalaisten osallistaminen ja toiminnasta tiedottaminen</p> <p>Kuntalaisten digitaitojen edistäminen</p> <p>Palvelujen suunnittelussa ja kehittämistyössä hyödynnetään asiakasraateja tai -foorumeja</p> <p>Kumppanuussopimusten kautta vahvistamme kunnan ja toimijoiden välistä yhteistyötä ja sitoutumista kaupunkistrategiaan</p> <p>Olemme aktiivisia toimijoita yhteistapahtumien järjestämisessä</p>	<p>Liikkuminen on Makiaa-avustuksella on toteutettu liikuntaneuvontaa ja ohjattua liikuntaa, sekä soveltavan liikunnan ohjausta. Kaupungilla on käytössä sovellus liikunta-aktivointiin, sekä yhteisölliseen liikkumiseen ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukemiseen.</p> <p>Varhaiskasvatuksessa käytössä Lapset Puheeksi-keskustelu ja Perusopetuksessa pizarapuuttumisen-malli; kun pienikin huoli herää, puututaan tilanteeseen välittömästi. Kiusaamiseen ja poissaoloihin puuttumisen mallit käytössä perusopetuksessa. Kouluille on nimetty häirintäyhdysopeettajat.</p> <p>Etsivä nuorisotyö on avustusrahoituksen avulla järjestänyt ryhmä ja retkitoimintaa yksilötyön rinnalla ja tämän toimintamallin toteuttamista jatketaan edelleen. Päiväkoteihin on nimetty liikuntavastaavat. Yläkouluihin palkattu kaksi koulunuorisotyöntekijää avustusrahoituksella. Lastenkulttuurikeskus järjestää kuntalaisille maksuttomia tapahtumia ja tilaisuuksia. Kirjastolla järjestetty mm. kirjailijavierailuja, lukulemmikkituokioita, mahdollisuus lukudiplomiin yhteistyössä koulujen kanssa sekä teemakassit ja kirjalaatikot varhaiskasvatukseen.</p> <p>Alle 18-vuotiaiden maksuton uimahallin käyttö 5-6/2023 saavutti suuren suosion, maksuttomuutta jatkettiin toistaiseksi tiettyinä ajankohtina ja täsmätapahtumina esimerkiksi koulujen loma-aikoina.</p> <p>Museoiden kävijämäärä nousi koronavuosien jälkeen. Kiinnostavia kohteita olivat mm. Laitakarin pienoismalli, Kemin savupirtti ja useat eri näyttelyt, Pajarinrannan valo- ja äänitaideteos julkistettiin keväällä.</p> <p>Hyvinvointialueen ja kaupungin neuvottelun tuloksena Yhdessä ry:n toiminta siirtynyt vuoden 2024 alusta lukien kokonaisuudessaan Laphan alaiseksi toiminnaksi. Lisäksi neuvoteltu ap/ip toiminnasta sekä osallistuttu HYTETU neuvotteluun. Verkostotyöryhmissä mukana kuntien ja Laphan edustajia. Koulujen yhteisövaikuttamisen mallia pilotoidaan yhteistyössä Laphan kanssa.</p>

		<p>Perhekeskustoiminnan vetovastuu on Vahvax-hankkeen päätyttyä hyvinvointialueella, kaupunki toimii kumppanina.</p> <p>Tiedotetaan ajankohtaisista asioista ja tapahtumista nettisivuilla, julkaistuissa tapahtumakalentereissa, paikallislehdessä, Kemiläinen- lehdessä sekä sosiaalisen median kanavilla, Fb, Ig. Lisäksi esiopetus ja koulut tiedottavat wilman kautta.</p> <p>Avustusrahoituksella on vahvistettu henkilöstön ja lasten digitaitoja varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa. MS-officen käyttöönottoprojekti aloitettu kouluilla.</p> <p>Liikuntapalveluiden suunnittelemisessa hyödynnetään kuntalaisten tarpeita ja toiveita kuulemalla kuntalaisia liikuntakyselyn avulla. Seurafoorumeissa tiedotettu ja kuultu osallisia mm. Tervahallin poistuessa käytöstä, korvaavien tilojen järjestelyissä ja tilojen harrastusvuorojen hakemisessa.</p> <p>Aktiivinen yhteistyö tapahtumatoimiston kanssa on näkynyt kuntalaisille tarjottavissa palveluissa positiivisesti ja houkuttelevasti.</p> <p>Kuntalais- ja henkilöstökuulemiset palveluverkosta syksyllä 2023. Kyselyt vanhemmille ja huoltajille varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa. Kyselyiden pohjalta saatua tietoa hyödynnetään toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa.</p> <p>Kemistipendit jaettu ja kumppanuusavustukset tehty niiden kanssa, jotka ovat saaneet yli 1500 e avustusta.</p>
--	--	--

Tavoite	Painopisteet (KV 3.10.2022 § 77)	Hyvinvointi- ja terveystavoitteiden (painopisteiden) toteutuneet toimenpiteet 2023
<p>Kaupunkistrategia 2022–25: Sujuva, turvallinen ja mutkaton arki synnyttää vetovoimaa ja monipuolistaa sekä vahvistaa väestörakennetta.</p> <p>Olemme avoin ja luotettava arjen kumppani.</p> <p>Palvelumme ovat vaikuttavia, saavutettavia ja asiakaslähtöisiä.</p> <p>Liikkuminen on esteetöntä ja palvelut helposti saatavilla.</p> <p>Viestimme toiminnastamme selkeästi, ymmärrettävästi ja ennakoivasti.</p>	<p>Hyvinvointisuunnitelma 2022–25: Aktiivisen ja turvallisen arjen tukeminen</p> <p>Kiusaamisen ehkäiseminen</p> <p>Esteettömyyden parantaminen kulkuväylillä.</p> <p>Ulkoilureittien ja leikkikenttien ylläpito ja kehittäminen.</p> <p>Digitaaliset palvelut arjen sujuvoittajana.</p> <p>Palveluohjauksen kehittäminen</p> <p>Viestinnän selkokieliyys ja oikea-aikaisuus</p> <p>Yhteistyö hyvinvointialueen yhdyspinnoilla</p>	<p>Esiopetuksessa, perusopetuksessa ja lukiossa wilma käytössä. Varhaiskasvatuksessa Edlevo-ohjelma, jossa hoitoaikojen varaus ja tiedottaminen. Kaupungilla on käytössä sovellus liikunta-aktiivointiin, sekä yhteisölliseen liikkumiseen ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukemiseen.</p> <p>Palveluohjausta kehitetty liikuntapalveluissa hankkeen kautta, juurrutetaan hankkeen päätyttyä osaksi omaa toimintaa</p> <p>Viestinnässä käytetään useita kanavia; wilma, Fb, IG, WhatsApp, sähköposti, nettisivut, podcast, sivujen päivitysvuorot/ päivitysringit vastuutettu.</p> <p>Hyte-koordinaattori on osallisena seuraavissa yhteistyöverkostoissa; Meri-Lapin hytetu-tiimi, Lounaisen-Lapin palvelualueen hytetu-yhdyshenkilö verkosto, Meri-Lapin järjestöjen työllisyysverkosto, Lapin maakunnallinen järjestöjen työllisyysverkosto ja Järjestöyhdyshenkilöverkosto.</p>

Tavoite	Painopisteet (KV 3.10.2022 § 77)	Hyvinvointi- ja terveystavoitteiden (painopisteiden) toteutuneet toimenpiteet 2023
<p>Kaupunkistrategia 2022–25: Vihreä ja kestävä Kemi lisää vetovoimaamme sekä torjuu ilmastomuutosta.</p> <p>Kaupunkiympäristömme on kaunis, turvallinen ja vetovoimainen paikka kohtaamisille.</p> <p>Asuinalueemme ovat houkuttelevia ja asumismuodot monipuolisia.</p> <p>Kaupunkimme yritys ympäristö on kilpailukykyinen. Olemme vetovoimainen ja elinkeinorakenteeltaan monipuolinen.</p> <p>Uudistuvat kaupalliset palvelut, ympärivuotinen ja merellinen matkailu sekä bio- ja kiertotalous, luovat vetovoimaa ja uusia työpaikkoja.</p> <p>Olemme uudistuva kunta, jonka kuntatalous on kestävällä pohjalla.</p>	<p>Hyvinvointisuunnitelma 2022–25: Työllisyyden parantaminen</p> <p>Vaikutusten ennakoarvioinnin (EVA) käyttö vakiinnutetaan kunnassa. Vaikutusten ennakoarviointiprosessissa kuullaan kuntalaisia. EVA-arviointi otetaan käyttöön lautakunnan alaisten palvelujen suunnittelussa</p> <p>Kouluympäristön terveellisyys ja turvallisuus sekä koulu yhteisön hyvinvointi tarkastetaan kolmen vuoden välein</p> <p>Turvallisuuden parantaminen ja rikosten ennalta ehkäisyyn panostaminen</p> <p>Lisäämme vetovoimaa ja hyvinvointia palveluverkkoa uudistamalla</p> <p>Hankerahoitus mahdollistaa palvelujen kehittämisen</p> <p>Yhteistyö hyvinvointialueen yhdyspinnoilla</p>	<p>Hyvinvointitoimialan hanke- ja avustusrahoilla palkattu määräaikaista työntekijöitä.</p> <p>Palveluverkkopäätöksen valmistelussa käytetty EVA-arviointia. samoin kuultu kuntalaisia palveluverkkovalmistelutyössä. Kuntalaisia kuullaan jatkossakin merkittävässä strategisissa muutoksissa.</p> <p>Koulu ympäristöjen terveellisyys- turvallisuus ja hyvinvointitarkastukset tehty vuoden 2023 aikana Hepolan ja Syväkankaan kouluihin (tehdään 3 vuoden välein).</p> <p>Kaupungissa auditoitiin 20 kohdetta, joista 15 hyvinvointitoimialalla; kirjasto, historiallinen museo, taidemuseo, Hepolan, Karihaaran, Kivikon, Koivuharjun, Sauvosaaren ja Syväkankaan koulut, Kemin lyseon lukio sekä Hepolan, Kivikon, Pajarinrannan ja Sauvosaaren päiväkodit ja Syväkankaan esiopetus.</p> <p>Perustetun ylikunnallisen musiikkitoimen kehittämistyöryhmän selvitys kesken koskien musiikkitoimen kehittämismahdollisuuksia tulevaisuushakuisesti.</p> <p>Sovittelulla tarjotaan mahdollisuus rikosten ja riita-asioiden aiheuttamien ristiriitojen selvittämiseen ja ratkaisemiseen. Koulut ovat suunnitellusti ohjanneet nuoria palvelun piiriin, pääasiassa koulukiinteistöihin kohdistuvia asioita, myös kiusaamiseen liittyvät asiat.</p> <p>Palveluverkkopäätös linjaa ja aikatauluttaa muutoksen toimeenpanoa. Hyvinvointitoimialalla useita avustus- ja hankerahoituksia sekä kehittämiseen että kohdennettuna arkityöhön resurssien lisäämiseksi.</p>

Tavoite	Painopisteet (KV 3.10.2022 § 77)	Hyvinvointi- ja terveystavoitteiden (painopisteiden) toteutuneet toimenpiteet 2023
<p>Kaupunkistrategia 2022-25: Tuemme ja edistämme kuntalaisten terveyttä, toimintakykyä, hyvinvointia ja sivistystä kumppaneidemme kanssa.</p> <p>Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja yhteenkuuluvuutta kuulemalla ja osallistamalla kuntalaisia.</p> <p>Kehitämme koulutustarjontaa ja -polkuja, mahdollistamme osaamisen kasvun.</p> <p>Rakennamme vahvoja kumppanuuksia järjestötoimijoiden kanssa.</p>	<p>Hyvinvointisuunnitelma 2022-25: Hyvinvoinnin ongelmien ennalta ehkäisyyn panostaminen</p> <p>Syrjäytymisen ehkäisy</p> <p>Monialaisen yhteistyön vahvistaminen eri toimijoiden kanssa hyvinvoinnin parantamiseksi ja ylläpitämiseksi.</p> <p>Yhteistyö hyvinvointialueen yhdyspinnoilla</p> <p>Kuntalaisten osallistaminen ja toiminnasta tiedottaminen</p> <p>Kuntalaisten digitaitojen edistäminen</p> <p>Palvelujen suunnittelussa ja kehittämistyössä hyödynnetään asiakasraateja tai -foorumeja</p> <p>Kumppanuussopimusten kautta vahvistamme kunnan ja toimijoiden välistä yhteistyötä ja sitoutumista kaupunkistrategiaan</p> <p>Olemme aktiivisia toimijoita yhteistapahtumien järjestämisessä</p>	<p>Ympäristötoimiala kilpailutti kaupungin oman liikennepalvelun (asiointiliikenne), joka on lähtökohtaisesti tarkoitettu ikäihmisille. Liikenne aloitetaan tammikuussa 2024.</p> <p>Sauvosaaren monitoimihallin rakentaminen aloitettiin 03/2023.</p> <p>Kemin ilmanlaatua mitattiin vuoden 2023 aikana Metsä-Fibre Oy Kemin tehdasalueen edustalla. Mitattavat ilman epäpuhtaudet olivat hengittävät hiukkaset, pienhiukkaset, typen oksidit, rikkidioksidi, haisevat rikkiyhdisteet ja hiilimonoksidi. Mittaustulokset olivat nähtävillä reaaliajassa Ilmatieteen laitoksen ylläpitämässä ilmanlaatuportaalissa, joka on kaikille avoin tietolähde.</p> <p>Ympäristötoimiala on ollut mukana kaikissa yleisillä alueilla toteutuneissa kaupungin tapahtumatoimiston koordinoimissa tapahtumissa (liikennesuunnittelu ja -toteutus ja alueen käyttöluvut).</p>

Hyvinvointisuunnitelman 2022-25 toimenpiteet vuodelta 2023

STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ SUJUVA ARKI

Ympäristötoimiala

Tavoite	Painopisteet (KV 3.10.2022 § 77)	Hyvinvointi- ja terveystavoitteiden (painopisteiden) toteutuneet toimenpiteet 2023
<p>Kaupunkistrategia 2022-25: Sujuva, turvallinen ja mutkaton arki synnyttää vetovoimaa ja monipuolistaa sekä vahvistaa väestörakennetta.</p> <p>Olemme avoin ja luotettava arjen kumppani.</p> <p>Palvelumme ovat vaikuttavia, saavutettavia ja asiakaslähtöisiä.</p> <p>Liikkuminen on esteetöntä ja palvelut helposti saatavilla.</p> <p>Viestimme toiminnastamme selkeästi, ymmärrettävästi ja ennakoivasti.</p>	<p>Hyvinvointisuunnitelma 2022-25: Aktiivisen ja turvallisen arjen tukeminen</p> <p>Kiusaamisen ehkäiseminen</p> <p>Esteettömyyden parantaminen kulkuväylillä.</p> <p>Ulkoilureittien ja leikkikenttien ylläpito ja kehittäminen.</p> <p>Digitaaliset palvelut arjen sujuvoittajana.</p> <p>Palveluohjauksen kehittäminen</p> <p>Viestinnän selkokieliisyys ja oikea-aikaisuus</p> <p>Yhteistyö hyvinvointialueen yhdyspinnoilla</p>	<p>Sauvosaaren jalkakäytävien madaltaminen on toteutunut hyväksytyin investointiohjelman mukaisesti (määräraha 30 000 € ja toteuma 30 012,10 €).</p> <p>Länkimaan ulkoilureitin yleissuunnitelma valmistui syksyllä 2023 ja urheilu- ja ympäristöhankkeiden investoinnit toteutuivat suunnitellusti.</p>

Tavoite	Painopisteet (KV 3.10.2022 § 77)	Hyvinvointi- ja terveystavoitteiden (painopisteiden) toteutuneet toimenpiteet 2023
<p>Kaupunkistrategia 2022-25: Vihreä ja kestävä Kemi lisää vetovoimaamme sekä torjuu ilmastonmuutosta.</p> <p>Kaupunkiympäristömme on kaunis, turvallinen ja vetovoimainen paikka kohtaamisille. Asuinalueemme ovat houkuttelevia ja asumismuodot monipuolisia.</p> <p>Kaupunkimme yritys ympäristö on kilpailukykyinen. Olemme vetovoimainen ja elinkeinorakenteeltaan monipuolinen.</p> <p>Uudistuvat kaupalliset palvelut, ympärivuotinen ja merellinen matkailu sekä bio- ja kiertotalous, luovat vetovoimaa ja uusia työpaikkoja. Olemme uudistuva kunta, jonka kuntatalous on kestäväällä pohjalla.</p>	<p>Hyvinvointisuunnitelma 2022-25: Työllisyyden parantaminen</p> <p>Vaikutusten ennakoarvioinnin (EVA) käyttö vakiinnutetaan kunnassa. Vaikutusten ennakoarviointiprosessissa kuullaan kuntalaisia. EVA-arviointi otetaan käyttöön lautakunnan alaisten palvelujen suunnittelussa</p> <p>Kouluympäristön terveellisyys ja turvallisuus sekä koulu yhteisön hyvinvointi tarkastetaan kolmen vuoden välein</p> <p>Turvallisuuden parantaminen ja rikosten ennalta ehkäisyyn panostaminen</p> <p>Lisäämme vetovoimaa ja hyvinvointia palveluverkkoa uudistamalla</p> <p>Hankerahoitus mahdollistaa palvelujen kehittämisen</p> <p>Yhteistyö hyvinvointialueen yhdyspinnoilla</p>	<p>Kemin kaupunki oli vuonna 2023 mukana Sitowise Oy:n ylläpitämässä kaupunkien kasvihuonekaasupäästöjen laskenta- ja raportointipalvelussa. Kaupungin kasvihuonekaasupäästöt olivat nähtävillä palvelun verkkosivuilla.</p> <p>Nauskan uuden asuntoalueen katujen asfalttiteiden loppuun saattaminen.</p> <p>Uusia turvakameroita asennettiin vuoden 2023 aikana yhteensä 21 kappaletta.</p> <p>Palveluverkkoon liittyvä yläkoulun tarveselvitys ja hankesuunnittelun valmistelutyö käynnistyi joulukuussa 2023.</p>

Keskusvirasto

2.3. Hankkeiden toteutuminen

Tulosalue	Hankkeen nimi (rahoitus/ohjelma) ja toiminta-aika	Budjetti koko toiminta-ajalle	Kaupungin osuus v. 2023	Hankkeen päätavoitteet	Hankkeen toteuma vuonna 2023
Hallinto- palvelut	Yritysten vihreä ja kestävä Kemi -hanke 1.3.2021 – 30.6.2023 HUOM! Alunperin 28.2.2023 asti, jatkoaika saatu ajalle 1.3.2023-30.6.2023, kokonaisbudjetti pysyy samana	282 540 € EAKR-rahoitus 80 % 226 032 € Kemin kaupungin omarahoitus 20 % 56 508 €	28 254 € / 12 kk	Yritysten vihreä ja kestävä Kemi -hankkeen tavoitteena on lisätä Kemissä toimivien mikro- ja pk-yritysten tietämystä kestävästä ja vähähiilisestä toimintatavoista sekä saada ne myös toimimaan niiden mukaisesti. Lisäksi tavoitteena on, että yritykset oppivat viestimään kestävä kehityksen toiminnastaan. Ensisijaisena kohderyhmänä ovat hankkeeseen sitoutuneet yritykset.	Hanke päättyi 30.6.2023 ja saavutti tavoitteensa: Verkosto: 105 jäsentä. Tietoisku, 1: Ympäristökäsikirjan esittely Työpaja, 1: Ympäristökäsikirjan täyttööpastus Tapahtumat: hankkeen järjestämiä, yhteistyönä järjestettyjä, osallistuminen muiden järjestämiin esittelyin (5) Ympäristökäsikirjapohja luotu, piirrosvideo käsikirjasta, julkaistu: kemi.fi; mainostettu monipuolisella viestinnällä mm. esittelemällä erilaisissa tilaisuuksissa Kestävän kehityksen kysely yritysverkostolle. Vastuullisuusviestintään kannustettu tietoiskuin ja esimerkein: yrityksillä mahdollista osallistua Vihreän Kemin mainostolppakampanjaan, Vihreä Kemi TikTok-videoilla n. 1 850 000 katselua.
Hallinto- palvelut	Kemi – Lumiukon kotikaupunki 1.8.2023-31.3.2024	48 149 € koko hanke 9 630 € kaupungin osuus	Kaupungin osuus: 5kk/6019 €	Hankkeen avulla on tarkoitus luoda uusi kansallisesti ja kansainvälisesti kiinnostava korkeatasoinen matkailutuote, Lumiukon	Hankkeessa on toteutettu yhteensä 4 tuotekehitys- ja ideointityöpajaa paikallisten yrittäjien kanssa.

Keskusvirasto

		Rahoittaja: Lapin liitto 80 %		kotikaupunki. Lumiukko on kestävään kehityksen, vastuullisuuden ja ilmastonmuutoksen symboli. Toimenpiteinä työpajat ja viestintä.	Yhteistyössä Ammattiopisto Lappian kanssa on valmistettu Lumiukko-hahmo aikaisemmin suunnitellun maskotin pohjalta. Lumiukkohahmo on vierailut monissa eri tapahtumissa ja muutamia tuotteita on pilotoitu (mm. avaimenperät, magneetit, heijastimet, postikortit, postimerkit).
--	--	----------------------------------	--	--	--

Elinvoimatoimiala

Tulosalue	Hankkeen nimi (rahoitus/ohjelma) ja toiminta-aika	Budjetti koko toiminta-ajalle	Kaupungin osuus v. 2023	Hankkeen päätavoitteet	Hankkeen toteuma vuonna 2023
Elinkeinopalvelut	Koronasta kasvuun 1.8.2021 - 31.7.2023	React EU ESR- ja valtion rahoitus 151 661 € Kemin kaupungin omarahoitusosuus 16 851 €	11 012,04 €	Hankkeen tarkoituksena on tukea Kemin alueen yrittäjiä vaikeasta koronatilanteesta toipumisessa. Kohderyhmänä on Kemin alueen mikro- ja pk-yritykset ja yrittäjät, joiden toimintaa korona on vaikeuttanut.	Tavoite yrittäjien hyvinvoinnin tukemisessa onnistui hyvin. Yrittäjiltä saatu palaute oli positiivista. Moni koki hankkeen valmennuspalvelujen auttaneen yrittäjän arjen haasteissa. Toisena keskeisenä tavoitteena oli paikallisen elinkeinoelämän toiminnan jatkumisen turvaaminen. Tässä tukena oli hankkeen/elinkeinopalveluiden, kaupungin työllisyyspalveluiden, Digipoloksen, TE-toimiston ja Lappia-Koulutuksen kanssa perustettu yrityspalvelutiimi.
Elinkeinopalvelut	Kemin äkillisen rakennemuutoksen toimenpiteet - Case ÄRM-agentti 1.6.2021–30.6.2023	AKKE-rahoitus 129 216,30 € Kemin kaupungin omarahoitusosuus 25 843,26 €	7217,60 €	Hankkeella haetaan ratkaisuja äkillisiin rakennemuutoksiin ja yritysten toimintaympäristön elinvoimaisena pysymiseen ja siihen, kuinka koronasta pystytään elpymään.	ÄRM-agentti-hankeessa Kemin kaupungissa edistettiin yritysten ja kaupungin välistä yhteistyötä mm. Pointin Yrityspalvelutiimissä. Yritysten tarpeita kartoitettiin ja havaittiin yrityspalveluista koettu sekavuus, minkä vuoksi kaupungin elinvoimatoimialan ja Digipolis Oy:n Business Kemin viestintä yhdistettiin keväällä 2023. Tavoitteena oli tehdä yrityksiä koskevasta viestinnästä systemaattisempaa ja lisätä kaupungin ja yritysten välistä vuorovaikutusta markkinointimateriaalin, esittelyvideoiden ja sosiaalisen median avulla.

Elinvoimatoimiala

Elinkeinopalvelut	<p>Matkailun ja palveluiden elpymissuunnitelma - master plan Kemi</p> <p>1.10.2021 - 30.6.2023</p>	<p>React EU EAKR- ja valtion rahoitus 256 506 €</p> <p>Kemin kaupungin omarahoitusosuus 25 651 €</p>	15 743 €	<p>Hankkeen tavoitteena on lisätä ja vahvistaa Kemin alueen matkailun, kaupan ja palvelualojen liiketoimintaa ja toimintaedellytyksiä yhteisellä kehittämissuunnitelmalla. Hankkeessa laajennetaan yhteistyöverkostoja ja tehdään yhdessä matkailu ja palvelutoimijoiden kanssa kehittämissuunnitelma eli Master plan 2030. Master planissa huomioidaan erityisesti merellisyys, arktisuus, saavutettavuus ja digitaalisuus. Suunnitelman myötä pystytään hyödyntämään kotimainen matkailu ja mahdollistamaan KV matkailun elpymisen. Lyhyen aikavälin tavoitteena on hyödyntää biotuotetehtaan rakentamisvaiheen tuoma työntekijöiden matkailu ja kiinnostus Kemiä kohtaan.</p>	<p>Toteutettiin kehittämissuunnitelma ja tiekartta, jotka luovat edellytykset ja antavat suuntaviivat matkailun, kaupan ja palvelujen kehittämiseen sekä toipumiseen koronasta ja sen jälkeiseen kasvuun. Master Planissa asetettiin askelmerkit kotimaisen matkailun hyödyntämiseksi ja kansainvälisen matkailun elvyttämiseksi. Master plan tehtiin yhdessä yrittäjien ja alan toimijoiden kanssa työpajoissa järjestettiin kevään 2023 aikana.</p>
Elinkeinopalvelut	<p>ÄRM-koordinaatiohanke</p> <p>1.11.2021 - 30.6.2024</p>	<p>AKKE-rahoitus 275 693 €</p> <p>Kemin kaupungin omarahoitusosuus 68 923 €</p>	16 561,46 €	<p>Hankkeen tehtävänä on varmistaa, että Veitsiluodon äkillisen rakennemuutoksen toimintasuunnitelman toimeen-pano ja yhteistyö etenee toimintasuunnitelman mukaisesti. Painopisteenä on</p>	<p>Hankkeessa järjestettiin 31.5.2023 Kemin ÄRM-verkostolle työpaja, jossa yhdessä mietittiin äkillisestä rakennemuutoksesta siirtymistä rakennemuutokseen.</p>

Elinvoimatoimiala

				hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti Metsä Fibren suurinvestoinnin positiiviset vaikutukset esim. uusyrityshankinnassa sekä alueen yritysten kasvussa.	Hanke oli osatoteuttajana (1/5) kemiläisille yrittäjille järjestetyssä tapahtumassa 9.6.2023. Aurinkovoimalan sijoittumismahdollisuuksia selvitettiin asiantuntijaselvityksellä, jonka toteutti kaupungin puitesopimuksen mukaisesti Ramboll, ja joka valmistui syyskuussa 2023.
Työllisyyspalvelut	<p>Työtä Kemissä! -työllisyyden yhteispalvelun kehittäminen (Pohjois-Pohjanmaan Ely-keskus, ESR)</p> <p>1.2.2020-31.8.2023</p>	<p>Haettu ESR- ja valtion rahoitus 982 266 €</p> <p>Kemin kaupungin omarahoitusosuus 245 567 €</p>	54 147 €	<p>Työllisyyden yhteispalvelun kehittäminen yhteistyössä Kemin kaupungin, Lapin Te-toimiston, Lapin Elyn ja muiden sidosryhmien kanssa Kemin rakennetyöttömyyden vähentämiseksi.</p> <p>Yhteispalvelumalli kokoaa yhteen ja kokonaisvaltaistaa monialaiset palvelurakenteet ja yhteensovittaa entistä tehokkaammin ja selkeämmin eri toimijoiden palvelut rakennetyöttömien työllisyyden edistämiseksi.</p>	<p>TE-hallinnon, Kemin kaupungin ja kumppaneiden muodostama työllisyyden yhteispalvelupiste Pointti</p> <p>Hanke kokosi yhteen kaikki työllistämisen parissa toimivat tahot yhteispalvelu Pointtiin ja samalle toiminta-alustalle @pointtitiimiin verkossa.</p> <p>Hankkeessa uusi, monialainen palvelu rakentui palveluväylistä, jotka ohjasivat monialaisen työn rakennetta. Palveluväylillä kehitettiin sosiaalipalveluiden, terveydenhuollon ja työllisyyspalvelujen kokoisuuteen liittyvän työ- ja toimintakyvyn sekä kuntoutuksen, osaamisen kehittämisen, järjestö- ja yritysyhteistyön palveluja. Pointin monialainen yrityspalvelutiimi, jossa on edustajat työllisyys- ja elinkeinopalveluista, Business Kemistä, Lappia Koulutus OY:sta ja TE-toimistosta</p> <p>Rakennetyöttömyyden lasku hankkeen aikana.</p>

Elinvoimatoimiala

<p>Työllisyyspalvelut</p>	<p>Irtisanomisesta selviytymiseen- Veitsiluodon tehtaan lopettamisen hyvinvointikriisin lieventäminen</p> <p>Pohjois-Pohjanmaan Ely-keskus, ESR</p> <p>7.10.2021 - 31.10.2023</p>	<p>363 675 €</p> <p>Kaupungin osuus 36 367 €</p>	<p>10 640 €</p>	<p>Hanke sisältyy Kemin alueen äkillisen rakennemuutoksen suunnitelmaan.</p> <p>1) Tuodaan matalan kynnyksen palvelut lähelle Veitsiluodolta tai alihankkijoilta irtisanotuille työparityöskentelyn avulla yhteistyössä muiden henkistä- ja sosiaalista tukea antavien toimijoiden kanssa.</p> <p>2) Luodaan irtisanotuille toimiva tukiverkosto ja selkeä ohjausmalli sosiaali- ja terveyspalveluihin.</p> <p>3) Järjestetään vertaistukeen liittyviä ryhmiä, tilaisuuksia ja tapahtumia</p> <p>4) Edistetään irtisanottujen toimintakykyä ja selviytymistä tilanteesta hyvinvointia vahvistavin ja voimaannuttavin keinoin.</p> <p>5) Sovelletaan ja mallinnetaan rakenteellisen sosiaalityön keinoja ammattilaisten joukkoirtisanomistilanteen palvelujentarpeen kartoittamiseen ja hyödyntämiseen.</p>	<p>Hankkeessa tavoitettiin kaikkiaan 106 kohderyhmään kuulunutta Stora Ensolta irtisanottua henkilöä. Hankkeessa tarjottiin asiakkaille yksilöllistä ja asiakkaiden tarpeiden mukaista palveluohjausta, jonka tavoitteena oli luoda asiakkaille mahdollisimman hyvä ja toimiva arki. Palveluohjauksella tuettiin asiakkaita löytämään tarvitsemansa palvelut ja saatettiin asiakas oikean palvelun äärelle. Hankkeessa toteutettiin yhteensä 7 erilaista ryhmää; keilaus-, frisbeegolf, petanque, miesten ryhmä, vesijumppa, peliryhmä ja kuntosaliryhmä. Ryhmät toteutettiin asiakkaiden toiveiden mukaan. Ryhmien tarkoituksena oli tarjota asiakkaille mahdollisuus tavata vanhoja työkavereita tutussa porukassa ja vaihtaa kuulumisia sekä tarjota vertaistukea toisilleen (taustalla yhteinen historia ja irtisanominen). Ryhmät mahdollistivat tilaisuuden sosiaalisten suhteiden ylläpitoon, tukien osallisuutta ja hyvinvointia. Hanke järjesti muutamia yhteisöllisiä tapahtumia ja tilaisuuksia muiden toimijoiden kanssa. Sata vuotta, sata kuvaa, sata ja yksi tarinaa -tapahtuma järjestettiin 24.11.2022. Veitsiluodon tehtaata täyttivät 100 vuotta ja sen kunniaksi hanke järjesti virtuaalisen valokuvanäyttelyn Kemin kulttuurikeskuksessa.</p> <p>Hankkeeseen pohjaava julkaisu Joukkoirtisanomisen jälkeen – Tapaus Veitsiluoto on ilmestynyt verkkojulkaisuna Lapin yliopiston yhteiskuntatieteiden julkaisusarjassa, kirjoittajina Henna Halttu, Liisa Hokkanen ja Tarja Orjasniemi.</p>
---------------------------	---	--	-----------------	--	---

Elinvoimatoimiala

Elinkeinopalvelut	Äkillisestä rakennemuutoksesta rakennemuutokseen (1.9.2023 - 31.5.2024)	ÄRM AKKE / Lapin liitto 85 898 € Kemin kaupungin omarahoitusosuus 21 474 €	2471,44 €	Hankkeen tehtävänä on varmistaa, että Veitsiluodon äkillisen rakennemuutoksesta siirtyminen pidemmän aikavälin rakennemuutokseen. Hankkeessa tehdään toimintasuunnitelma.	Hanke käynnistyi lokakuussa 2023, marraskuun alussa käynnistettiin tarjouskilpailu rakennemuutostointasuunnitelman tekemisestä. Kilpailutus päättyi marraskuun lopulla ja varsinainen hankintapäätös toteuttamisesta tehtiin 15.12.2023. Kilpailutuksen alueelle tehtävästä rakennemuutostointasuunnitelmasta voitti Ramboll Finland Oy.
Työllisyyspalvelut	Osaamista työelämän tarpeisiin (Pohjois-Pohjanmaan Ely-keskus, ESR+) 1.9.2023-31.8.2025	Haettu ESR- ja valtion rahoitus 220 917 € Kemin kaupungin omarahoitusosuus 55 229 €	9 899 €	Hankkeessa kehitetään rakennetta ja toimintatapaa osaamisen lisäämiseen ja osaajatarpeeseen alueella. Toimintatavassa hyödynnetään eri toimijoiden kokemuksia ja aikaisempia hankkeita osaamisen, koulutusten, koulutusväylien ja rekrytoinnin kehittämisessä.	Hankkeen käynnistäminen ja hankehallinnoin järjestäminen Hankeyhteistyö mm. Job for You-, Ote- ja Invest in Veitsiluoto-hankkeiden kanssa Yritysyhteistyön käynnistäminen hankkeen yrityspilottien osalta Monialaisen osaamisen kehittämisen tiimin rakentaminen Alueellisten yrityskäyntien aloittaminen.
Kivalo-opisto	Potkua työelämään 30.6.2021-30.6.2023	OPH 25 000 €, ei omarahoitusosuutta	0 €	Opintoseteliavustus työllistymis- ja työmahdollisuuksien vahvistamiseen	Perustaitojen, kuten kielitaidon ja digiosaamisen taitojen parantamista sekä kantasuomalaisille että maahanmuuttajille suunnattuna.

Elinvoimatoimiala

<p>Maankäyttö ja asuminen</p>	<p>Kunta Helmi 2: Kemin merelliset ranta-alueet, puidenpuuttuman hiekkarannan kunnostus ja Leukalan ranta-alueen raivaus</p> <p>1.1.2022-31.12.2023</p>	<p>Ympäristöministeriö (80 %) 40 000 €</p>	<p>8 000 €</p>	<p>Tavoite on turvata kaupunkialueen monimuotoisen luonnonympäristön luontotyypit lajistoineen. Kohteet ovat myös merkittäviä maisemakokonaisuuksia ja virkistyskäyttöön soveltuvia.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Ajoksen hiekkaranta kunnostus -Leukalan raivaus 	<p>Hanke on toteutunut suunnitelmien mukaisesti. Pääasialliset toimenpiteet toteutettiin kesän ja syksyn 2023 aikana. Leukalan lanssialueen niityt on saatu ennallistettua ja Ajoksen puidenpuuttuman hiekkarannan kunnostus toteutettua raivaamalla kaikki pensaikot ja niittämällä kedot kunnostussuunnitelman mukaisesti. Loppuraportti ja maksatus kokonaisuudessaan 2023. Valtionavustusta maksettu kaupungille 32 000 euroa.</p>
<p>Maankäyttö ja asuminen</p>	<p>Kunta Helmi3: Kemin merelliset ranta-alueet, Kiikelin ja Kalkkinokan rannat ja niityt. Kahlaajien ja muiden pesimälinnustojen reviirien kunnostus.</p> <p>1.1.2023-31.12.2024</p>	<p>Ympäristöministeriö (80-90 %) 60 000 €</p>	<p>7500 €</p>	<p>Tavoite on turvata kaupunkialueen monimuotoisen luonnonympäristön luontotyypit lajistoineen. Kohteet ovat myös merkittäviä maisemakokonaisuuksia ja virkistyskäyttöön soveltuvia.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Kalkkinokan sekä Kiikelin raivaukset ja niitot -Kiikelin niittyjen laidunnus -Linnustolta merkittävimpien kohteiden kunnostus 	<p>Hanke on edennyt suunnitellusti. Kalkkinokalla on tehty suunniteltuja raivauksia ja niittoja ELYN ohjauksessa. Kiikeliin on perustettu luomulaidun lapinlehmille ja laidunkausi on sujunut hyvin. Kiikelissä on tehty rantojen raivauksia ja niittoja, linnuston ja kasvillisuuden turvaamiseksi. Hanke jatkuu marraskuulle 2024 asti. Loppuraportointi ja maksatus kokonaisuudessaan syksyllä 2024</p>

Hyvinvointitoimiala

Tulosalue	Hankkeen nimi (rahoitus/ohjelma) ja toiminta-aika	Budjetti koko toiminta-ajalle	Kaupungin osuus v. 2023	Hankkeen tavoitteet	Hankkeen toteuma vuonna 2023
Varhaiskasvatus	OPH/3/738/2021 Innovatiivisten oppimisympäristöjen edistäminen varhaiskasvatuksessa 2021 24.5.2021 - 31.7.2023	43 000 €	4 300 €	Hankkeeseen palkattu digipedagogi koordinoi vakan yhteisen TVT-oppimispolun luomista. Hankkeessa kehitetään TVT-taitoja henkilöstön, lasten ja huoltajien kanssa.	Hankkeeseen palkattu digipedagogi loi Kemin varhaiskasvatuksen TVT-strategian ja TVT-oppimispolun. Henkilökunnan TVT-osaamista kartoitettiin kyselyiden avulla, joiden tulosten pohjalta digipedagogi järjesti TVT-koulutusta henkilöstölle. Hankkeen myötä digilaitteita hyödynnetään aktiivisemmin ja monipuolisemmin varhaiskasvatuksen arjessa lasten kanssa. Henkilöstön osaamispääoma digilaitteiden käytöstä on ohjauksen myötä kasvanut.
Varhaiskasvatus	OKM/424/520/2022 Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2022–2023. Laadukasta ja tasa-arvoista kasvua Kemin varhaiskasvatuksessa. 2022-31.12.2023	533 750 €	106 750 €	Edistetään lasten hyvinvointia, tasa-arvoista ja yhdenvertaista oppimista, vahvistetaan yleistä tukea ja turvataan varhainen tuki lisäämällä varhaiskasvatuksen henkilöstöä.	Avustuksella ryhmiin palkattu henkilöstö (varhaiskasvatuksen opettajat, sosionomit ja lastenhoitajat) ovat mahdollistaneet lapsiryhmien kokojen pienentämisen. Heidän työskentelynsä avulla on turvattu lasten kannalta välttämättömän ja riittävän varhaisen tuki varhaiskasvatuksessa. Tukitoimien avulla olemme voineet paremmin tasoittaa perhetaustoista johtuvien erojen merkitystä lasten oppimisessa ja hyvinvoinnissa, sekä vahvistaa yleistä tukea varhaiskasvatuksessa.
Varhaiskasvatus	OKM/594/520/2022 Valtion erityisavustus varhaiskasvatuslain mukaisen tuen uudistamisen edistämiseksi vuosille 2022–2023. Vaikuttavaa tukea	848 000 €	84 800 €	Vahvistetaan varhaiskasvatukseen osallistuvan lapsen tukea inklusiivisuutta kehittäen. Lisätään henkilöstön osaamispääomaa tuen vahvistamisesta.	Henkilöstön osaamispääomaa on lisätty tuen vahvistamisesta liittyen lakimuutokseen, joka tuli voimaan 1.8.2022 (kolmiportainen tuki varhaiskasvatuksessa). Avustuksella palkatun lisähenkilöstön avulla on vahvistettu ja kehitetty systemaattisen tuen polkuja, sekä ohjattu yksiköiden ja ryhmien työskentelyä toimintamalliin, joka tukee jokaista lasta ryhmässä.

Hyvinvointitoimiala

	Kemin varhaiskasvatuksessa. 10.5.2022-31.12.2023				Avustuksen avulla on järjestetty koulutus henkilöstölle kolmiportaisesta tuesta varhaiskasvatuksessa. Yleisentuen menetelmäohjaaja on ohjannut ja mallintanut henkilöstöä yleisen tuen antamisesta kentällä.
Varhaiskasvatus	OKM/727/520/2022 Varhaiskasvatuksen laadun, arvioinnin ja johtamisen kehittäminen. 2022–2023. 2022–2023	100 600 €	10 060 €	Edistetään Kemin varhaiskasvatuksen johtamiskulttuuria, -käytäntöjä ja -rakenteita. Kehitetään johtamiseen liittyvää alueellista kehittämistä ja verkostoitumista.	Avustuksella palkatun lisähenkilöstön avulla on tuettu Kemin varhaiskasvatuksen henkilöstön osaamista ja johtajuutta. Lisähenkilöstö on työskentelyssään peilannut ja mallintanut johtamista vahvemmaksi ja merkityksellisemmäksi, sekä kehittänyt johtamisen rakenteita.
Varhaiskasvatus	OKM/1716/520/2022 Arviointijärjestelmä Valssin Käyttöönotto varhaiskasvatuksessa. 1.1.2023-30.6.2024	128 747,50 €	15 000 €	Avustuksella palkataan henkilöstöä, jotka työskentelyllään tukevat digitaalisen arviointijärjestelmän Valssin käyttöönottoa. Vahvistetaan henkilöstön arviointiosaamista ja otetaan käyttöön monipuolisia työkaluja arvioinnin toteuttamiseen.	Avustuksella on palkattu kaksi työntekijää, joista toinen koordinoi ja toteuttaa arviointijärjestelmä Valssin teknisiä valmisteluja ja toinen on kehittänyt ja valmistellut arviointiprosessien uudistamista Valssilla toteutettavien arviointien avulla. Työntekijät ovat yhtenäistäneet Kemin varhaiskasvatuksen arviointikäytänteitä ja vahvistaneet henkilöstön arviointiosaamista järjestämiensä koulutusten avulla. Molemmat työntekijät ovat tukeneet ja valmistelleet arviointijärjestelmä Valssin käyttöönottoa Kemin varhaiskasvatuksessa.
Varhaiskasvatus	OKM/195/520/2023 Tasa-arvoa ja yhdenvertaista kasvua varhaiskasvatuksessa. 2023-31.12.2024	117 500 €	11 750 €	Lisäresurssin avulla edistämme varhaiskasvatuksessa olevien lasten oppimista ja hyvinvointia, palkkaamalla lasten arkeen lisää turvallisia aikuisia. Tuemme ja vahvistamme aiemmin	Avustuksella on palkattu henkilöstöä lisäresurssiksi Kemin varhaiskasvatukseen ja pienennetty lapsiryhmien kokoa, edistetty lasten oppimista, hyvinvointia ja lapsen oikeutta välttämättömään ja riittävän varhaiseen tukeen. Lisähenkilöstön avulla on vahvistettu pienryhmäpedagogiikan toteuttamista, sekä Lapset puheeksi-menetelmän käyttöä.

Hyvinvointitoimiala

				kehitettyjen toimintamallien, rakenteiden ja käytänteiden pysyvyyttä.	
Varhaiskasvatus	OPH/16/943/2023 Innovatiivisten oppimisympäristöjen edistäminen varhaiskasvatuksessa. 15.6.2023-31.12.2025	62 400 €	0 €	Digipedagogi koordinoi Kemian varhaiskasvatuksen digistrategian, digitaalisen ekosysteemin, sekä oppimistilanteissa tapahtuvan teknologian käytön edistämistä. Päivitetään ja jalkautetaan Kemian varhaiskasvatuksen TVT-strategia ja digitaalinen ekosysteemi varhaiskasvatuksen arkeen. Luodaan digiosaamisen polku työvälineeksi edistämään digitalisaation johtamista.	Avustuksen käyttö aloitetaan vuoden 2024 aikana.

Hyvinvointitoimiala

Varhaiskasvatus	OKM/1057/520/2022 Erityisavustus esi- ja perusopetuksessa koronapandemian vaikutusten tasoittamiseksi. 26.10.2022-31.7.2024	53 503,40 €	600 €	Palkataan lisäresurssia, jonka avulla vahvistetaan ryhmäytymistä, tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetusta, sekä kodin kanssa tehtävää yhteistyötä hyvinvoinnin tukemiseksi. Lisätään resurssia oppimisen tukeen, ennaltaehkäistään koulupudokkuutta ja poissaoloja, mahdollistetaan aikuisen ja lapsen välinen, luottamuksellinen kohtaaminen.	Avustuksella on palkattu lisäresurssia: varhaiskasvatuksen opettajia ja hoitajia, koulunkäynninohjaajia, resurssi/eo-opettajia, kouluyhteisöohjaajia. Lisähenkilöstö on tukenut koronasta palautumista, koronasta johtuvien vaikutusten tasoittamista, sekä ennaltaehkäissyt ongelmien syntymistä. Lisähenkilöstön avulla ryhmäkokoja on pienennetty, tarjottu tukea oppimiseen, sekä ennakoivaa tukiopetusta, samanaikaisopetusta ja läksytukea. Ukrainalaisoppilaille, jotka eivät ole saavuttaneet riittävää kielitaitoa, on perustettu jatkoryhmä. Avustuksella on myös palkattu kaksi kouluyhteisöohjaajaa, jotka ovat tukeneet lasten hyvinvointia mm. järjestämällä yhteisöllistä toimintaa, ryhmäytymistä tukevaa toimintaa ja tunne- ja vuorovaikutustaitojen ohjausta. Koulujen digiloikkaa on vahvistettu hankkimalla lisää chromebookkeja kouluihin.
Esi- ja perusopetus	OKM/323/520/2022 Valtion erityisavustus esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen 2022–2023. Hyvinvointia ja turvallisuutta tukeva koulupolku 2. 2022-31.12.2023	577 500 €	57 750 €	Varmistetaan Kemin lapsille ja nuorille tasavertaiset mahdollisuudet kasvaa ja oppia yksilöllisillä oppimispoluilla, joustavammalla opetuksella ja riittävällä tuella.	Avustuksella on palkattu opetushenkilöstöä resurssi- ja/tai samanaikaisopetukseen sekä koulunkäynninohjaajia ryhmiin. Oppimisen tukea ja konsultatiivista tukea on jalkautettu yhteisopettajuuden keinoin. Jyväskylän yliopiston järjestämän Tukea tuen järjestäjille-hankkeen avulla on lisätty osaamisresurssia, saavutettu parempia oppimistuloksia ja pedagogista hyvinvointia. Avustuksen avulla tehdyllä työllä on jarrutettu eriarvoistumiskehitystä ja koulusegregaatiota, varmistettu riittävä varhainen tuki erityisesti esi- ja alkuopetuksessa, mahdollistettu yksilöllisempiä oppimispolkuja tasavertaisesti pienemmissä ryhmissä, useamman aikuisen läsnäolon avulla. On voitu nostaa erityisopetuksen laatua, ehkäistä opettajasegregaatiota, yhdenmukaistaa toimintamalleja eri kouluyksiköiden välillä ja kehittää toimintakulttuuria. Henkilökunnan osaamis pääomaa on lisätty uusien toimintamallien omaksumisen kautta.

Hyvinvointitoimiala

Esi- ja perusopetus	OKM/919/520/2022 Valtion erityisavustus esi- ja perusopetuksen oppilaiden digitaalisten taitojen kehittämiseen osana uudet lukutaidot kehittämissuunnitelmaa 2022–2023. Digitaalisesti yhtenäinen ja turvallinen esi- ja perusopetus Kemissä. 2022–31.12.2024	194 500 €	15 560 €	Avustuksella palkattava digipedagogi koordinoi digitaalisiin taitoihin liittyvän opetuksen yhdenvertaista toteutumista Kemin TVT-strategian ja Uudet lukutaidot-ohjelman mukaisesti.	Avustuksella on palkattu Kemin koulujen yhteinen digipedagogi, joka koordinoi ja tukee digitaalisiin taitoihin liittyvän opetuksen toteutumista yhdenvertaisesti Kemin digipolun ja Uudet lukutaidot-ohjelman osaamiskuvausten mukaisesti sekä MS-ympäristöön siirtymisessä. Oppimistilanteissa tapahtuvan teknologian käyttöä ja henkilöstön osaamista on lisätty. Oppilaiden osaamista medialukutaidoissa, tv-taidoissa ja ohjelmointitaidoissa on myös lisätty. Avustuksella on tehty laitehankintoja perusopetukseen ja varmistettu riittävämpi välineistö opetukseen ja digitaalisesti yhtenäinen ja turvallinen oppimisympäristö, josta hyötyvät kaikki oppilaat, heidän huoltajansa ja koko henkilöstö.
Esi- ja perusopetus	OPH 20/1254/2022 Valtion erityisavustus maahanmuuttotasaisten perusopetuksen oppilaiden opetuskielen taidon ja perustaitojen vahvistamiseksi ja siirtymien tukemiseksi 20.06.2022-31.07.2024	302 000 €	15 100 €	Vahvistetaan maahanmuuttotasaisten oppilaiden perustaitojen vuosiluokilla 7-9, kehitetään yhteisopettajuutta ja kielellistä tukea eri oppiaineissa.	Avustuksen avulla on räätälöity maahanmuuttajaoppilaiden lukujärjestyksiin sekä lukemisen, että opiskelun tuki joko läksy- tai lukukerhona sekä lisätukena oppitunneilla. Hankeavustuksella on palkattu S2 resurssiopettajia antamaan maahanmuuttajaoppilaille heidän tarvitsemaansa lisätukea kolmelle yhtenäiskoululle. Alakouluilla on järjestetty läksy/lukukerhotunteja. Avustuksella palkatut koulunkäynninohjaajat ovat vahvistaneet tuettua siirtymää valmistavasta opetuksesta yleisopetukseen.
Esi- ja perusopetus	OPH 5988/2022 Demokratia ja ihmisoikeuskasvatuksen pilotti (DIOK) peruskouluille 2022–2023. Vaikuttamalla vahvaksi- osallistamalla enemmän. 16.5.2022-30.06.2023	14 800 €	740 €	Opetellaan demokratiataitoja, rakennetaan yhteisöllisyyttä ja osallisuutta luokissa ja kouluissa oman koulun sisällä, sekä yli yksikkörajojen.	Hankkeeseen valittiin kehittäjäopettajat, jotka vastasivat oppilaskuntatyön kunnallisesta kehittämisestä demokratiakasvatuksen näkökulmasta ja koordinoivat oppilaskuntatyön toimintaa. Hankkeen aikana koulujen toimintakulttuuria on muutettu siten, että yhtenäiskouluissa ala- ja yläluokkien oppilaskuntien ohjaavat opettajat ovat alkaneet toimia yhdessä. Kemi järjesti kolme isoa tapahtumaa, ns. twenty-one päiviä. Tapahtumasta tehdyt videot osoittavat, että sekä ohjaajat että oppilaat kokivat saavansa vaikuttaa, oppivansa toisiltaan ja pystyvänsä

Hyvinvointitoimiala

					viemään asioita eteenpäin. Kemi oli mukana tutkimuksessa, jossa selvitettiin demokratia- ja ihmisoikeuskasvatukselle asetettujen tavoitteiden toteutumista varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Tutkimus on saatavilla: Demokratia ja ihmisoikeuskasvatus Suomessa: Tilannekuva ja suositukset 2023. Hankkeessa laadittiin Opetushallituksen julkaisu Hyviä toimintatapoja osallistumisen toteuttamiseen peruskouluissa, jossa on mukana Kemin oppilaskuntatoiminnan malli.
Esi- ja perus-opetus	OPH 15/5297/2021 Koulun kerhotoiminnan tukeminen 2022. Kemin kerhot pyörivät 5. 23.5.2022-31.12.2023	31 429 €	6 110 €	Kerhotoiminta tarjoaa koululaisille ohjattua, mielekästä tekemistä joustavasti koulupäivässä lisäten lasten tasavertaisuutta, turvallisuuden tunnetta.	Avustuksella järjestettiin kerhotoimintaa kouluilla. Ohjaajina toimivat opettajat ja koulunkäynninohjaajat. Mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä on tehty paikallisten urheilu- ja liikuntaseurojen kanssa. Avustuksella on järjestetty mm. englanninkielen kerhoa, liikuntakerhoja ja musiikkikerhoja, sekä PT-liikuntaohjausta kaikilla yhteinäiskouluilla.
Esi- ja perus-opetus	OKM/18/1132/2022 Kemin vihreä filosofia versoo kohti Agenda 2030:tä. 27.9.2022-31.5.2024	35 800 €	1 988 €	Vahvistetaan Kemin koulujen oppilaskuntien työtä ilmasto- ja kestävyysosaamisen kehittämisen ja tulevaisuustaitojen kautta. Perustetaan vihreä oppilaskunta, jonka säännöllinen yhteistyö vahvistaa kaikkien koulujen osaamista ja ekopedagogian kehittämistä. Vahvistetaan koulujen toimintakulttuurissa ekopedagogiikkaa ja ekososiaalista sivistystä mm.: STEAM-	Hankkeeseen on palkattu vihreä filosofi/vastuuopettaja ja jokaiseen kouluun opettaja oppilaskunnan ilmasto- ja kestävyysosaamisajattelun ohjauksen vahvistamiseen. Hankkeen kautta on vahvistettu vihreiden oppilaskuntien toimintaa. Toiminnan kautta on harjoiteltu oikeudenmukaista ja vastuullista käytöstä ja vaikuttamista kunnan tasolla mm. Osallistamalla oppilaita ISO-sertifikaattityöhön. Kouluissa on vahvistettu STEAM-osaamista, yrittäjyyskasvatusosaamista, kiertotalousosaamista kouluttamalla opettajia, järjestämällä vierailuita sekä materiaalihankinnoin. Hankkeen kautta on toteutettu vihreää ekopedagogiikkaa ja ulkoluokkatoimintaa.

Hyvinvointitoimiala

				osaaminen, yrittäjyyskasvatusosaaminen, kiertotalousosaaminen, ekovierailut.	
Esi- ja perusopetus	OKM/449/520/2023 Hyvinvointia ja turvallisuutta edistävä koulupolku 3. 2023-31.12.2024	367 500 €	36 750 €	Palkattavalla lisäresurssilla tuetaan pysyvien toimintamallien kehittämistä ja lisätään jakotunteja ensisijaisesti ryhmiin, joissa on tehostetun ja/tai erityisen tuen oppilaita, erikoissairaanhoidon piirissä olevia oppilaita ja S2 oppilaita.	Avustuksella on palkattu 7 koulunkäynninohjaajaa, neljä resurssiopettajaa, sekä järjestetty erityisopettajien konsultaatiotunteja kaikilla kouluilla. Avustuksen käyttö jatkuu vuoden 2024 loppuun.
Esi- ja perusopetus	OPH 31/92/2023 Kemin kerhot pyörivät 6. 2023-31.12.2024	22 858 €	3 429 €	Kerhotoiminta tarjoaa koululaisille ohjattua, mielekästä tekemistä joustavasti koulupäivässä lisäten lasten tasavertaisuutta, turvallisuuden tunnetta. Tarjotaan kerhojen avulla oppilaille mahdollisuuksia tutustua harrastuksiin ja lisätään oppilaiden harrastuneisuutta.	Avustuksella järjestetään kerhotoimintaa kouluilla. Ohjaajina toimivat opettajat ja koulunkäynninohjaajat. Mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä on tehty paikallisten urheilu- ja liikuntaseurojen kanssa. Rahoituksen käyttö jatkuu vuoden 2024 loppuun.
Esi- ja perusopetus	OKM/1057/520/2022 Erityisavustus esi- ja perusopetuksessa koronapandemian	165 443,96 €	4619 €	Palkattavan lisäresurssin avulla annetaan riittävää tukea oppimiseen ja kehitykseen	Avustuksella järjestettiin läksykerhoja, sekä palkattiin kouluyhteisöohjaaja, kuntoluokan opettaja ja koulunkäynninohjaajia, sekä koulunkäynninohjaajia perusopetuksen yksiköihin.

Hyvinvointitoimiala

	vaikutusten tasoittamiseksi. 26.10.2022-31.7.2024			ennaltaehkäisevästi, vahvistetaan heikommassa asemassa olevien lasten tukitoimia ja oppimista, sekä lisätään S2-opetusta.	
Lukio	168/3615/2022 Valtion erityisavustus lukiokoulutuksen järjestäjille koronaepidemian johdosta tarvittaviin tukitoimiin 9.11.2022-31.7.2024	24 434,00 €	643 €	Opiskelijoiden valmiuksia lukio-opintoihinsa parannetaan järjestämällä pohjaopintoja erityisesti ruotsin kielessä, mahd. myös muissa aineissa. Oppimistaitoja parannetaan pienryhmä- ja yksilöohjauksella. Samanaikaisopetuksella tehostetaan luokkaopetusta, eriytetään opetusta ja kohdataan opiskelija yksilöllisemmin.	Avustuksella järjestetään pohjaopintoja erityisesti ruotsin kielessä ja tarvittaessa myös muissa aineissa pienryhmä- ja yksilöohjausta hyödyntäen. Opiskelijoille annetaan enemmän yksilöllistä palautetta ja tällä tuetaan heitä parempaan suoritukseen. Aineenopettajat ohjaavat opiskelijoita tiimiopiskeluun, jolloin vastuu omasta oppimisesta vahvistuu. Luokkaopetusta tehostetaan samanaikaisopetuksella, jolloin oppitunnilla kaksi opettajaa. Avustuksella myös järjestetään ohjattua harrastustoimintaa, jonka avulla lisätään henkistä ja fyysistä hyvinvointia. Koko koulun yhteisöllisyyttä lisääviä tapahtumia lisätään. Hyvinvointipäivillä opiskelijat tutustuvat erilaisiin tapoihin parantaa omaa hyvinvointiaan. Yksilöllistä ohjausta ja pienryhmäohjausta järjestetään opiskelijoille tarpeen mukaan. Toimintatapoja suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden ja oppilashuollon henkilöstön kanssa.
HYTE	LAAVI/498/2022 Harrastamisen Suomen malli. Harrastusten jäänmurtaja 2. 1.8.2022-31.7.2023	71 250 €	7 000 €	Mahdollistetaan kemiläisille lapsille ja nuorille, erityisesti heille, joilla ei ole harrastusta, maksuton ja mieluisa harrastus osana turvallista koulupäivää.	Avustus jakautui kahteen kokonaisuuteen: harrasteohjaajan vetämiin ryhmiin kouluilla kiertäen, sekä iltapäivissä muiden ohjaajien vetämiin kerhoihin. Näissä ohjaajina oli seuroja, opettajia, koulunkäynninohjaajia, sekä uimahallin henkilökuntaa. Harrasteohjaaja ohjasi kerhoja myöhemmin koulutyönsä aloittaville aamuisin, kiertäen eri kouluilla säännöllisesti. Harrasteohjaaja ohjasi myös välituntiliikuntaa ja iltapäivällä kerhoja. Harrasteohjaaja ohjasi kaikkiaan 17 kerhoa, sekä 12 ohjattua ryhmää välituntiliikuntaan kouluilla ja osallistui tarvittaessa myös liikuntatunneille avuksi oppilaille, joilla oli haasteita osallistua liikuntaan.

Hyvinvointitoimiala

					Muiden kuin harrasteohjaajan vetämiä kerhoja oli 31 kappaletta. Toiminta saavutti kohderyhmän, joilla ei ollut harrastusta vapaa-ajallaan. Suosituimpia kerhoja olivat liikuntakerhot ja taidelajit.
HYTE	<p>LAAVI/351/2023 Harrastusten jäänmurtaja 3</p> <p>1.8.2023-31.7.2024</p>	60 000 €	7 000 €	<p>Mahdollistetaan kemiläisille lapsille ja nuorille maksuton ja mieluisa harrastus osana turvallista koulupäivää. Hanke suunnattu erityisesti niille lapsille, joilla ei ole harrastusta vapaa-ajallaan. Harrastukset valitaan ja toteutetaan lasten ja nuorten kuulemisesta saatujen tietojen pohjalta.</p>	<p>Hankkeessa toteutetaan harrastuksia kouluittain aamupäivien ja iltapäivien harrastustunneille. Painotus iltapäivissä, osaa kerhoryhmiä toteutetaan aamupäivisin ennen koulun alkamista. Pyritään löytämään ja mahdollistamaan koulunkäynninohjaajille (kaupungin työntekijöille) mahdollisuus ohjata kerhoja työajalla kerran viikossa. Avustuksella järjestetään mm. Elokuvavalinnainen kaikille kouluille osaksi kuvataide/valokuvausharrastetta, monilajikerho useamman lajin yhdistämiseksi, sekä kerho hävikkiruoan ja kierrätysmateriaalien käytön hyödyntämiseen.</p>
HYTE	<p>Hankekoodi: S22544 EURA 2014/11811/09020101/ 2021/POPELY Työllisyyden ja osaamisen edistämiseen sekä sosiaaliseen osallisuuteen liittyvä kehittämishanke. Vahvax- digiosaamista ja –palveluja aikuisuuden ja vanhemmuuden vahvistamiseksi 1.9.2021-31.07.2023</p>	265 860 €	29 540 €	<p>Kehitetään Kemin sosiaali- ja terveyspalveluita siten, että ne ovat helposti saavutettavissa. Lisätään osallisuutta ja ehkäistään syrjäytymistä.</p>	<p>Avustuksella kehitettiin perhekeskustoimintaa yhdessä eri osallisten ja asiantuntijoiden kanssa. Aikuissosiaalityön kokonaisuudessa digitaalisten palveluiden integroiminen osaksi aikuissosiaalityön prosesseja vahvistui ja ammattilaisten digitaidot paranivat. Vanhemmuuden tuki vahvistui digitaalisen perhekeskustoiminnan kehittämisen kautta. Vanhemmuutta vahvistettiin lisäämällä matalan kynnyksen sähköinen palvelu Pyydä apua!-nappi, jota kautta vanhemmat voivat pyytää joko omalla nimellä tai nimettömänä apua erinäisiin lapsiperheiden ongelmatilanteisiin. Kemin kaupungin sivuille luotiin Kemin digitaalinen perhekeskus-valikko, josta löytää apua eri ongelmatilanteisiin. Myös valtakunnallista sähköistä perhekeskusta Omaperhe -palvelua on tehty näkyväksi sosiaalisessa mediassa. Perheille ja ammattilaisille luotiin palvelupolku malli, josta saa matalan kynnyksen apua ja</p>

Hyvinvointitoimiala

					<p>vinkkejä oman tilanteen hoitamiseen. Vanhempia ja perheitä varten perustettiin avoin kohtaamispaikka Huvikumpu, jossa järjestetään avoimia toimintoja kaikille sekä avoimia että suljettuja vertaisryhmiä eri kohderyhmille. Kemissä perheiden parissa toimivat ammattilaiset jatkavat tiivistä yhteistyötään kuukausittaisten verkostotapaamisten parissa. Perhekeskukselle luotiin käsikirja, joka ohjaa tulevaisuudessa perhekeskuksen toimintaa ja kehittämistä. Sosiaali-, terveys-, kasvatusta- ja nuorisoalan ammattilaisille sekä järjestösektorille järjestettiin digitaalisten koulutuksia mm. verkkovuorovaikutuksesta ja digitalisaation muutoksesta töissä.</p>
Nuorisotyö	<p>LAAVI/1854/2021 Valtionavustus etsivän nuorisotyön tukemiseen 18.05.2022-17.05.2023</p>	60 000 €	38 770,46 €	<p>Tavoittaa 15–28-v. nuoret, joilla vaarana tippua palveluiden piiristä ja jotka eivät ole palveluiden piirissä. Tuetaan etsivästä nuorisotyöstä hyötyviä nuoria arjessa.</p>	<p>Hankkeen aikana nuoria kohdattiin eri toimintaympäristöissä. Etsivä nuorisotyö kulki nuoren rinnalla eri palveluissa ja elämäntilanteissa, sekä järjesti ryhmä- ja retkitoimintaa yksilötyön rinnalla. Tämän toimintamallin toteuttamista jatketaan edelleen. Etsivän nuorisotyön kautta nuoret saavat apua ja tukea eri elämäntilanteissaan.</p>
Nuorisotyö	<p>LAAVI/1891/2021 Loma-aikoihin leiritoimintaa lapsille. 1.6.2022-31.05.2023</p>	5 000 €	555,5 €	<p>Lisätään monipuolista ja turvallista toimintaa koulujen loma-aikoihin alakoululaisten päiväleiritoiminnalla. Toimintaa vetävät nuoriso- ja koulunkäynninohjaajat.</p>	<p>Alakoululaisten päiväleirejä järjestettiin hankkeen aikana neljä: 2022 syyslomalla, 2023 joululomalla, talvilomalla ja heti kesäloman alussa. Leireillä järjestettiin erilaista toimintaa Takitsun toimintakeskuksen ympäristössä ja leiripäiviin sisältyi aina lämmin ruoka. Leireillä toimi ohjaajina yksi nuoriso-ohjaaja ja kaksi-kolme koulunkäynninohjaajaa. Vierailevia ohjaajia oli mukana toisinaan, esimerkiksi ohjaamassa erilaisia liikuntahetkiä, tai taidetoimintaa. Talvilomalla tehtiin yksi retkipäivä Kallin hiihtokeskukseen, jossa oli mahdollisuus harjoitella ja opetella laskettelua. Kesän leirillä tehtiin vierailu Arkadian kotieläinpuistoon. Leirit olivat osallistujille maksuttomia.</p>

Hyvinvointitoimiala

Nuorisotyö	LAAVI/1864/2022 Loma-aikoihin leiritoimintaa lapsille. 1.5.2023-31.5.2024	10 000,00 €	700 €	Lisätään monipuolista ja turvallista toimintaa koulujen loma-aikoihin alakoululaisten päiväleiritoiminnalla. Toimintaa vetävät nuoriso- ja koulunkäynninohjaajat.	Avustuksella järjestetään päiväleirejä koululaisten loma-aikoihin. Avustuksen käyttö ajoittuu vuoden 2023 syyslomaan ja 2024 joululomasta eteenpäin. Leireihin osallistuminen on lapsille maksutonta ja päivittäin tarjotaan lämmin, terveellinen ruoka. Toiminnan pääsisällöt keskittyvät erilaiseen ohjattuun tekemiseen: leikkeihin, kädentaitoihin, seikkailuun, luontoon, musiikkiin, liikuntaan ja myös vapaaseen ajanviettoon, jolloin pelataan esimerkiksi lautapelejä yhdessä aikuisen kanssa.
Nuorisotyö	LAAVI/1512/2022 Vahvassa puussa kasvaa vihreimmät lehdet. 1.1.2023-31.12.2024	40 972,22 €	2 000 €	Vähentämään koronapandemian rajoitustoimien kielteisiä vaikutuksia nuoriin. Vahvistetaan nuorten hyvinvointia ja kiinnittymistä oppilaitosyhteisöön.	Nuorisotyön osaaminen viedään koululle tukemaan nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia ja vahvistamaan eri ikäisten ja eri taustaisten nuorten kiinnittymistä koulu- ja oppilaitosyhteisöön heidän elämäntaitoja tukien ja syrjäytymistä ehkäisten. Nuorisotyön menetelmät, kuten erilaiset teematunnit, ryhmäytämisen tehtävät, leikit, pelit, pienryhmätyöskentely vahvistavat yhteenkuuluvuuden tunnetta. Nuorisotyöntekijä on koulussa mukana eri verkostoissa ja tekee tiivistä yhteistyötä tukioppilaiden ja oppilaskuntien kanssa, lisäämällä heidän osallisuuttaan.
Nuorisotyö	LAAVI/1853/2022 Kemin etsivä nuorisotyö. 20.06.2023-19.6.2024	116 261 €	26 000 €	Etsivää nuorisotyötä tehdään Kemissä 15-28-vuotiaiden nuorten parissa. Kemin etsivä nuorisotyö tukee ja auttaa nuoria heidän erilaisissa elämäntilanteissaan, sekä toteuttaa palvelunohjausta.	Avustuksella tehdään etsivää nuorisotyötä, jossa tavoitteena on tukea ja kulkea mukana nuoren eri elämäntilanteissa. Etsivä nuorisotyö tukee nuorten asiointia eri palveluissa ja on vahvasti mukana nuorten palveluprosessissa. Toimintaa kehitetään jatkuvasti nuorten tilanteisiin ja tarpeisiin vastaavaksi, matalan kynnyksen toiminnaksi. Työmuotoja voivat olla yhteiset toimintaryhmät, retket, joiden sisältö muotoutuu tarpeen ja ryhmän mukaan. Etsivä nuorisotyö pitää yllä suhdetta nuoriin, jotka ovat erittäin haastavassa elämäntilanteessa ja tarvitsevat omaan elämäänsä vahvaa aikuisen tukea ja ohjausta. Etsivä nuorisotyö tekee työtä myös verkossa ja tätä työtä kehitetään.

Hyvinvointitoimiala

Lasten- kulttuuri	OKM/207/620/2022 Taidepiknik tapahtumien toteuttaminen Kemn koululaisille ja avoimina tapahtumina alueen yleisölle. 1.6.2022-30.6.2023	12 000 €	1 500 €	Yhdistetään taiteen tekeminen luonto- ja ympäristökokemukseen, lisätään tietoutta taiteesta ja taiteen tekemisestä, sekä kulttuurista uudella tavalla.	Lastenkulttuurikeskus ja taidemuseo järjestivät avustuksen avulla yhdessä Taidepiknik-tapahtumia Kemn alueen koululaisille ja varhaiskasvatusikäisille, sekä avoimina tapahtumina alueen lapsille, nuorille ja perheille. Jokaisella Taidepiknikillä on tutustuttu taiteeseen, taiteen tyyliuuntiin ja taiteilijoihin, syöty eväitä ja tehty taidetta ulkona luonnossa tai arkkitehtuurisessa ympäristössä. Tapahtumat ovat olleet maksuttomia, matalan kynnyksen tapahtumia, joiden sisältöihin osallistujat pääsivät vaikuttamaan.
Kirjasto	LAAVI/1771/2022 Sinun, minun ja meidän kirjasto! 1.4.2023-31.12.2024	35 000 €	0 €	Kehitetään Kemn kaupunginkirjaston tiloja ja palveluita tasa-arvon ja demokratian näkökulmasta ja tuodaan esiin kirjaston tärkeä rooli hyvinvoinnin tuottajana. Erityisryhmien tarpeita selvitetään ja varmistetaan, että kirjasto on matalan kynnyksen paikka kaikille. Selvitetään nykyisten palveluiden toimivuus ja ajantasaisuus ja kartoitetaan uusia asiakasryhmiä yhteistyössä mielenterveys- palveluiden kanssa.	Avustuksella on palkattu työntekijä, joka suunnittelee ja aikatauluttaa hankkeen, kartoittaa yhteistyötahot, selvittää kirjaston nykyisten palveluiden toimivuuden, toteuttaa erityisryhmien palvelutarjottimen ja kokeilee niiden toimivuutta. Mikäli käytänteet ovat toimivia, voidaan niitä laajentaa myös muille asiakasryhmille, jotka kaipaavat räätälöityjä palveluita. Palvelutarjottimen selkeys ja asiakaslähtöisyys testataan hankkeessa. Hankkeessa huomioidaan myös tilojen esteettömyys ja sen selvittäminen. Erityisryhmät rajataan hankkeessa ikäihmisiin ja mielenterveyspalveluiden asiakkaisiin, koska ryhmät ovat nousseet esille viime aikoina. Hankkeessa myös henkilökuntaa koulutetaan erityisryhmien tarpeisiin ja kohtaamiseen. Hankkeen toimintaa jatkuu vuoden 2024 loppuun.

Hyvinvointitoimiala

Museo	MV/134/02.05.02.11/2022 Taitelija Marjo Pitkon näyttelypalkkion kattamiseen. 2023-2024	5 000,00 €	1 000 €	Avustus on tarkoitettu näyttelypalkkioiden kattamiseen.	Hanke paransi taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta ja saatavuutta kaikille ikäryhmille. Avustusrahoituksella järjestettiin näyttely ja siihen liittyviä yhteisöllisiä toimintoja (opastukset, joogatuokiot, taiteilijatapaamiset). Näyttelyyn oli avoin pääsy ja sen aikana järjestettiin opastuskierroksia kaikille ikäryhmille. Avustuksella tuettiin alueen ammattitaiteilijan työtä ja toimeentuloa ja edistettiin myös taiteilijoiden työn ja taiteen tunnettavuutta ja arvostusta.
Museo	MV/6/02.05.02.11/2023 Kemin taidemuseossa järjestettävien näyttelyiden näyttelypalkkioiden kattamiseen. 2023-2024	12 000,00 €	1200 €	Avustus on tarkoitettu näyttelypalkkioiden kattamiseen.	Avustuksella tuetaan näyttelijöiden työtä, lähennetään taiteilijaa ja yleisöä, sekä parannetaan taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta ja saatavuutta kaikille ikäryhmille. Avustuksella järjestetään näyttelyitä ja yhteisöllistä toimintaa ja ne avaavat museota kaikkien käyttöön. Avustuksella katettiin/katetaan kolmen taiteilijan näyttelypalkkioita.

2.4. Käyttötalousosan toteutuminen toimialoittain ja tilauksittain

Käyttötalousosan toteutumisessa esitetään ensin yhteenvetona määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen toimialoittain, minkä jälkeen luvut ja suoritteet esitetään tilauksittain.

Valmistus omaan käyttöön on esitetty talousarvion käyttötalousosan toteumavertailussa osana palvelun tuottaneen yksikön toimintatuottoja, kuten se esitettiin myös talousarviossa 2023.

Määrärahat ja tuloarviot ovat bruttositovia (ts. tuloarvioiden ylitys ei oikeuta määrärahojen ylitykseen eikä määrärahojen alitus tuloarvioiden alitukseen).

Toimialoittaisissa yhteenvetotaulukoissa esitetään lisätietona (ei sitova) myös tilaukseen kohdistuvat poistot palvelutuotannossa käytettävistä pysyvien vastaavien hyödykkeistä.

KOKO KAUPUNKI

Keskusvirasto

1 000 €	TP 2022	TA 2023	TA-muutokset	Korjattu TA 2023	TP 2023	Poikkeama TP-TA	Muutos TP 2022-TP 2023
Toimintatuotot	2 596	2 259	0	2 259	3 743	1 484	44,2 %
Toimintakulut	-9 953	-6 601	-44	-6 645	-5 885	760	-40,9 %
Toimintakate	-7 358	-4 342	-44	-4 386	-2 142	2 244	-70,9 %
Poistot	-243				-305		

Elinvoimatoimiala

1 000 €	TP 2022	TA 2023	TA-muutokset	Korjattu TA 2023	TP 2023	Poikkeama TP-TA	Muutos TP 2022-TP 2023
Toimintatuotot	3 502	4 482	-274	4 208	4 389	180	25,3 %
Toimintakulut	-8 500	-8 455	-700	-9 155	-9 108	47	7,2 %
Toimintakate	-4 998	-3 973	-974	-4 947	-4 720	227	-5,6 %
Poistot	-3				-23		

Hyvinvointitoimiala

1 000 €	TP 2022	TA 2023	TA-muutokset	Korjattu TA 2023	TP 2023	Poikkeama TP-TA	Muutos TP 2022-TP 2023
Toimintatuotot	3 656	3 493	165	3 658	4 126	469	12,9 %
Toimintakulut	-40 779	-39 398	-1 405	-40 802	-41 283	-481	1,2 %
Toimintakate	-37 123	-35 905	-1 240	-37 144	-37 157	-13	0,1 %
Poistot	-327				-235		

Perusturvatoimiala

1 000 €	TP 2022	TA 2023	TA-muutokset	Korjattu TA 2023	TP 2023	Poikkeama TP-TA	Muutos TP 2022-TP 2023
Toimintatuotot	12 373	0	0	0	0	0	-100,0 %
Toimintakulut	-111 251	0	0	0	0	0	-100,0 %
Toimintakate	-98 877	0	0	0	0	0	-100,0 %
Poistot	-124				0		

Ympäristötoimiala

1 000 €	TP 2022	TA 2023	TA-muutokset	Korjattu TA 2023	TP 2023	Poikkeama TP-TA	Muutos TP 2022-TP 2023
Toimintatuotot	14 899	14 540	0	14 540	14 752	212	-1,0 %
Toimintakulut	-14 500	-13 713	-200	-13 913	-13 874	39	-4,3 %
Toimintakate	399	827	-200	627	878	251	119,7 %
Poistot	-4 278				-4 251		

Koko kaupunki yhteensä

1 000 €	TP 2022	TA 2023	TA-muutokset	Korjattu TA 2023	TP 2023	Poikkeama TP-TA	Muutos TP 2022-TP 2023
Toimintatuotot	37 026	24 774	-109	24 665	27 010	2 345	-27,1 %
Toimintakulut	-184 983	-68 167	-2 349	-70 516	-70 151	365	-62,1 %
Toimintakate	-147 957	-43 392	-2 458	-45 850	-43 141	2 709	-70,8 %
Poistot	-4 976				-4 815		

HUOM! TUOTERYHMIEN TOTEUMATAULUKON POIKKEAMA-SARAKE:

tulon alitus -

tulon ylitys +

menon alitus +

menon ylitys -

KESKUSVIRASTO

Keskusvirasto

1 000 €	TP 2022	TA 2023	TA-muutokset	Korjattu TA 2023	TP 2023	Poikkeama TP-TA	Muutos TP 2022- TP 2023
Toimintatuotot	2 596	2 259	0	2 259	3 743	1 484	44,2 %
Toimintakulut	-9 953	-6 601	-44	-6 645	-5 885	760	-40,9 %
Toimintakate	-7 358	-4 342	-44	-4 386	-2 142	2 244	-70,9 %
Poistot	-243				-305		

HUOM! TUOTERYHMIEN TOTEUMATAULUKON POIKKEAMA-SARAKE:

tulon alitus -

tulon ylitys +

menon alitus +

menon ylitys -

ELINVOIMA

Hallintopalvelut elinvoima

1 000 €	TP 2022	TA 2023	TA-muutokset	Korjattu TA 2023	TP 2023	Poikkeama TP-TA	Muutos TP 2022-TP 2023
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	-131	-152	0	-152	-84	68	-35,7 %
Toimintakate	-130	-152	0	-152	-84	68	-35,5 %
Poistot	0				0		

Yrittäjyyden ja työllisyyden edistäminen

1 000 €	TP 2022	TA 2023	TA-muutokset	Korjattu TA 2023	TP 2023	Poikkeama TP-TA	Muutos TP 2022-TP 2023
Toimintatuotot	1 397	2 079	0	2 079	2 250	170	61,1 %
Toimintakulut	-7 338	-7 401	0	-7 401	-7 338	62	0,0 %
Toimintakate	-5 941	-5 321	0	-5 321	-5 088	233	-14,4 %
Poistot	0				0		

Maankäyttö, asuminen ja kaupunkisuunnittelu

1 000 €	TP 2022	TA 2023	TA-muutokset	Korjattu TA 2023	TP 2023	Poikkeama TP-TA	Muutos TP 2022-TP 2023
Toimintatuotot	2 105	2 403	-274	2 129	2 139	10	1,6 %
Toimintakulut	-1 031	-902	-700	-1 602	-1 686	-84	63,5 %
Toimintakate	1 073	1 501	-974	527	453	-74	-57,8 %
Poistot	-3				-23		

Elinvoima yhteensä

1 000 €	TP 2022	TA 2023	TA-muutokset	Korjattu TA 2023	TP 2023	Poikkeama TP-TA	Muutos TP 2022-TP 2023
Toimintatuotot	3 502	4 482	-274	4 208	4 389	180	25,3 %
Toimintakulut	-8 500	-8 455	-700	-9 155	-9 108	47	7,2 %
Toimintakate	-4 998	-3 973	-974	-4 947	-4 720	227	-5,6 %
Poistot	-3				-23		

HUOM! TUOTERYHMIEN TOTEUMATAULUKON POIKKEAMA-SARAKE:

tulon alitus -

tulon ylitys +

menon alitus +

menon ylitys -

HYVINVOINTI

Hallintopalvelut hyvinvointi

1 000 €	TP 2022	TA 2023	TA-muutokset	Korjattu TA 2023	TP 2023	Poikkeama TP-TA	Muutos TP 2022-TP 2023
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	-702	-841	41	-800	-687	113	-2,1 %
Toimintakate	-702	-841	41	-800	-687	113	-2,1 %
Poistot	0				0		

Lasten ja nuorten palvelut

1 000 €	TP 2022	TA 2023	TA-muutokset	Korjattu TA 2023	TP 2023	Poikkeama TP-TA	Muutos TP 2022-TP 2023
Toimintatuotot	2 179	2 135	165	2 300	2 993	693	37,4 %
Toimintakulut	-31 029	-30 452	-1 300	-31 752	-32 565	-812	4,9 %
Toimintakate	-28 850	-28 317	-1 135	-29 452	-29 572	-120	2,5 %
Poistot	-104				-87		

Vapaa-aikapalveluiden kehittäminen ja koordinointi

1 000 €	TP 2022	TA 2023	TA-muutokset	Korjattu TA 2023	TP 2023	Poikkeama TP-TA	Muutos TP 2022-TP 2023
Toimintatuotot	1 477	1 358	0	1 358	1 134	-224	-23,2 %
Toimintakulut	-9 048	-8 104	-146	-8 250	-8 032	218	-11,2 %
Toimintakate	-7 571	-6 747	-146	-6 892	-6 898	-6	-8,9 %
Poistot	-223				-148		

Hyvinvointi yhteensä

1 000 €	TP 2022	TA 2023	TA-muutokset	Korjattu TA 2023	TP 2023	Poikkeama TP-TA	Muutos TP 2022-TP 2023
Toimintatuotot	3 656	3 493	165	3 658	4 126	469	12,9 %
Toimintakulut	-40 779	-39 398	-1 405	-40 802	-41 283	-481	1,2 %
Toimintakate	-37 123	-35 905	-1 240	-37 144	-37 157	-13	0,1 %
Poistot	-327				-235		

HUOM! TUOTERYHMIEN TOTEUMATAULUKON POIKKEAMA-SARAKE:

tulon alitus -

tulon ylitys +

menon alitus +

menon ylitys -

YMPÄRISTÖ

Tekninen johto

1 000 €	TP 2022	TA 2023	TA-muutokset	Korjattu TA 2023	TP 2023	Poikkeama TP-TA	Muutos TP 2022-TP 2023
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	-152	-156	0	-156	-133	24	-12,7 %
Toimintakate	-152	-156	0	-156	-133	24	-12,7 %
Poistot	0				0		

Yleisten alueiden palvelut

1 000 €	TP 2022	TA 2023	TA-muutokset	Korjattu TA 2023	TP 2023	Poikkeama TP-TA	Muutos TP 2022-TP 2023
Toimintatuotot	2 021	1 775	0	1 775	1 821	46	-9,9 %
Toimintakulut	-5 633	-5 196	-200	-5 396	-5 443	-48	-3,4 %
Toimintakate	-3 612	-3 421	-200	-3 621	-3 623	-1	0,3 %
Poistot	-2 239				-2 168		

Kiinteistönpito

1 000 €	TP 2022	TA 2023	TA-muutokset	Korjattu TA 2023	TP 2023	Poikkeama TP-TA	Muutos TP 2022-TP 2023
Toimintatuotot	12 371	12 545	0	12 545	12 631	86	2,1 %
Toimintakulut	-7 787	-7 597	0	-7 597	-7 599	-2	-2,4 %
Toimintakate	4 584	4 949	0	4 949	5 032	84	9,8 %
Poistot	-2 039				-2 083		

Viranomaistoiminta ja luvitus

1 000 €	TP 2022	TA 2023	TA-muutokset	Korjattu TA 2023	TP 2023	Poikkeama TP-TA	Muutos TP 2022-TP 2023
Toimintatuotot	256	220	0	220	300	80	17,3 %
Toimintakulut	-678	-765	0	-765	-699	65	3,1 %
Toimintakate	-423	-545	0	-545	-400	145	-5,4 %
Poistot	0				0		

Auto- ja koneväilytys

1 000 €	TP 2022	TA 2023	TA-muutokset	Korjattu TA 2023	TP 2023	Poikkeama TP-TA	Muutos TP 2022-TP 2023
Toimintatuotot	251	0	0	0	0	0	-100,0 %
Toimintakulut	-250	0	0	0	0	0	-100,0 %
Toimintakate	1	0	0	0	0	0	-100,0 %
Poistot	0				0		

Ympäristö yhteensä

1 000 €	TP 2022	TA 2023	TA-muutokset	Korjattu TA 2023	TP 2023	Poikkeama TP-TA	Muutos TP 2022-TP 2023
Toimintatuotot	14 899	14 540	0	14 540	14 752	212	-1,0 %
Toimintakulut	-14 500	-13 713	-200	-13 913	-13 874	39	-4,3 %
Toimintakate	399	827	-200	627	878	251	119,7 %
Poistot	-4 278				-4 251		

HUOMI! TUOTERYHMIEN TOTEUMATAULUKON POIKKEAMA-SARAKE:

tulon alitus -

tulon ylitys +

menon alitus +

menon ylitys -

Keskusvirasto

KESKUSVIRASTO

Vastuhenkilö Jukka Vilén

Talousarvion toteutuminen ja olennaiset muutokset toiminnassa:

Hallintopalvelut

Hallintopalveluiden toimintakulut toteutuivat noin 35 000 euroa budjetoitua pienempänä, joka selittyy pääasiassa keskusvaraston pienemmillä kuluilla. Pysäköinnin valvonnan tulot jäivät n. 40 000 euroa alle budjetoidun. Hallintopalveluiden tuottoihin on kirjattu merkittävä myyntivoitto.

Tietohallintopalvelut

Tietohallintopalveluiden menot toteutuivat 450 000 euroa ja tulot 240 000 euroa budjetoitua pienempänä. Talousarviota laadittaessa oli vielä epäselvää hyvinvointialueelle siirtyneiden toimintojen edellyttämien ohjelmistojen siirtymisajankohta ja niiden mahdollinen laskutus, joka selittää toteutuman ja budjetin eron.

Talousoalvelut

Toteutuma on budjetoidun mukainen.

Henkilöstöpalvelut

Henkilöstöpalveluiden menot toteutuivat 136 000 euroa budjetoitua pienempänä ja tulot 32 000 euroa budjetoitua suurempana. Palkanlaskenta ostetaan Sarastialta ja hinta määräytyy palkkalaskelmien määrän mukaan, joita on ollut arvioitua vähemmän. Työterveyshuollon kulut olivat 30 000 euroa arvioitua pienemmät ja Kelalta saatu korvaus 19 000 euroa arvioitua suurempi.

Suoritteet/Tunnusluvut

Suorite	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	TILINPÄÄTÖS 2023
Vakituinen henkilökunta, hlö	495	-	495	503

KESKUSVIRASTO						
	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio- muutokset	Talousarvio 2023 muutosten jälkeen	Tilinpäätös 2023	Poikkeama	
HALLINTOPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	441 104	0	441 104	2 057 427	1 616 323	
TOIMINTAKULUT	-2 917 576	-44 000	-2 961 576	-2 926 261	35 314	
TOIMINTAKATE	-2 476 472	-44 000	-2 520 472	-868 834	1 651 638	
TIETOHALLINTOPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	1 179 323	0	1 179 323	939 108	-240 215	
TOIMINTAKULUT	-1 665 967	0	-1 665 967	-1 216 331	449 636	
TOIMINTAKATE	-486 644	0	-486 644	-277 223	209 421	
TALOUSPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	53 000	0	53 000	39 231	-13 769	
TOIMINTAKULUT	-645 287	0	-645 287	-637 597	7 690	
TOIMINTAKATE	-592 287	0	-592 287	-598 366	-6 079	
HENKILÖSTÖPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	585 585	0	585 585	617 983	32 398	
TOIMINTAKULUT	-1 371 931	0	-1 371 931	-1 236 173	135 758	
TOIMINTAKATE	-786 346	0	-786 346	-618 190	168 157	
SOTEVASTUUT						
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	89 546	89 546	
TOIMINTAKULUT	0	0	0	131 196	131 196	
TOIMINTAKATE	0	0	0	220 742	220 742	
KESKUSVIRASTO						
TOIMINTATUOTOT	2 259 012	0	2 259 012	3 743 296	1 484 284	
TOIMINTAKULUT	-6 600 761	-44 000	-6 644 761	-5 885 167	759 595	
TOIMINTAKATE	-4 341 749	-44 000	-4 385 749	-2 141 871	2 243 878	

Elinvoimatoimiala

ELINVOIMATOIMIALA

Vastuuhenkilö Kimmo Heikka

Talousarvion toteutuminen ja olennaiset muutokset toiminnassa:

Elinvoimatoimiala on saavuttanut tavoitteitaan hyvin vuonna 2023. Äkillisen rakennemuutoksen työ jatkui vahvana koko vuoden ja näkyi mm. seuraavasti: Elinkeinopalvelut vastasi ÄRM-toiminnan koordinoinnista, matkailun master plan-hankkeesta. Työllisyyspalvelut on kehittänyt pitkään Pointti-palvelukonseptia, joka näytti voimansa vuonna 2023 suurena palvelusuoritteiden määränä. Maankäyttö ja kaavoitus mahdollistivat ns. Biltema-investoinnin, siirtyivät entistä laajemmin teollisen vihreän siirtymän haasteisiin ja samalla aloitettiin merellisen asumisen kaavoitus. Kivalo-opiston kurssitarjonta säilyi laajana muodostaen keskeisen osan elinvoimaisen kaupunkiseudun palvelutarjottimessa.

Suoritteet/Tunnusluvut

Tulosalue		Hallinto		
Vastuuhenkilö		Kimmo Heikka		
Suorite	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	TILINPÄÄTÖS 2023
Elinvoimatoimialan hanke htv yhteensä, ulkop. rahoitus	Elinkeinopalvelut 2,8 htv Työllisyyspalvelut 4 htv	-	Elinkeinopalv. 2,8 htv Työllisyyspalv. 4 htv	Elinkeinopalvelut: 3,2 htv (hankkeille haettu jatkoaikaa, 1 uusi hanke alkanut) Työllisyyspalvelut: 4,5 htv, työllisyyspalveluissa 3 ESR-hanketta
Ulkopuolinen hankerahoitus yhteensä	Elinkeinopalvelut 318313 € (kaupunki 73663 €) Työllisyyspalvelut: Ulkopuolinen rahoitus 173 000 €	-	Elinkeinopalv. 318313 € (kaupunki 73663 €) Työllisyyspalv. Ulkopuolinen rahoitus 173 000 €	Ulkopuolinen hankerahoitus Elinkeinopalvelut 142 237 € Työllisyyspalvelut 352 816 €
Ulkopuoliset hankkeet yhteensä kpl	6 kpl	-	6 kpl	Koko toimiala yht. 11 hanketta

<i>Tulosalue</i>	Yrittäjyyden ja työllisyyden edistäminen			
<i>Vastuuhenkilö</i>	Riitta Hakala, Hanna Alila ja Päivi Remes			

Suorite	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	TILINPÄÄTÖS 2023
Yritysneuvonnassa neuvotut yritykset (elinkeinopalvelut, työllisyyspalvelut ja Kemin Digipolis Oy)	120	-	120	Digipolis 66, Pointin yrityspalvelutiimi (ml. Elinkeinopalvelut, työllisyyspalvelut, Digipolis, TE-toimisto, Lappia-Koulutus) 98 yrityskontaktia (osa neuvontaa, osa yrityskäyntejä)
Opiskelijoiden kesätyöllistäminen	95	-	95	58 hallintokuntiin 110 kesätyöseteliä
Velvoitetyöllistetyt	20	-	20	Yht. 40, joista 29 alkanut v. 2023
Kemi-lisää saaneet työnantajat	8	-	8	2 työllistämisbonusta

<i>Tulosalue</i>	Maankäyttö, asuminen ja kaupunkisuunnittelu			
<i>Vastuuhenkilö</i>	Paulus Rantajärvi			

Suorite	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	TILINPÄÄTÖS 2023
Asemakaavat ja kaavamuutokset kpl	5	-	5	4
Uudet maanvuokrasopimukset	10	-	10	6

ELINVOIMATOIMIALA						
	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio- muutokset	Talousarvio 2023 muutosten jälkeen	Tilinpäätös 2023	Poikkeama	
HALLINTOPALVELUT ELINVOIMA						
TOIMINTAKULUT	-152 381	0	-152 381	-83 962	68 419	
TOIMINTAKATE	-152 381	0	-152 381	-83 962	68 419	
YRITTÄJYYDEN JA TYÖLLISYYDEN EDISTÄMINEN						
TOIMINTATUOTOT	2 079 328	0	2 079 328	2 249 796	170 468	
TOIMINTAKULUT	-7 400 701	0	-7 400 701	-7 338 285	62 415	
TOIMINTAKATE	-5 321 373	0	-5 321 373	-5 088 490	232 883	
MAANKÄYTTÖ, ASUMINEN JA KAUPUNKISUUNNITT						
TOIMINTATUOTOT	2 403 097	-274 000	2 129 097	2 138 883	9 786	
TOIMINTAKULUT	-902 075	-700 000	-1 602 075	-1 686 041	-83 967	
TOIMINTAKATE	1 501 022	-974 000	527 022	452 841	-74 181	
ELINVOIMATOIMIALA						
TOIMINTATUOTOT	4 482 425	-274 000	4 208 425	4 388 678	180 253	
TOIMINTAKULUT	-8 455 157	-700 000	-9 155 157	-9 108 289	46 868	
TOIMINTAKATE	-3 972 732	-974 000	-4 946 732	-4 719 610	227 121	

YRITTÄJYYDEN JA TYÖLLISYYDEN EDISTÄMINEN

	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio- muutokset	Talousarvio 2023	Tilinpäätös 2023	Poikkeama
ELINKEINOPALVELUT					
TOIMINTATUOTOT	389 650	0	389 650	199 975	-189 675
TOIMINTAKULUT	-1 296 008	0	-1 296 008	-1 013 702	282 306
TOIMINTAKATE	-906 358	0	-906 358	-813 727	92 631
KIVALO-OPISTO					
TOIMINTATUOTOT	613 400	0	613 400	565 081	-48 319
TOIMINTAKULUT	-1 777 039	0	-1 777 039	-1 885 161	-108 122
TOIMINTAKATE	-1 163 639	0	-1 163 639	-1 320 080	-156 441
TYÖLLISYYSPALVELUT					
TOIMINTATUOTOT	540 278	0	540 278	502 471	-37 807
TOIMINTAKULUT	-3 870 150	0	-3 870 150	-3 953 825	-83 675
TOIMINTAKATE	-3 329 872	0	-3 329 872	-3 451 354	-121 482
PAKOLAISTYÖ					
TOIMINTATUOTOT	536 000	0	536 000	982 269	446 269
TOIMINTAKULUT	-457 504	0	-457 504	-485 598	-28 094
TOIMINTAKATE	78 496	0	78 496	496 671	418 175
YRITTÄJYYDEN JA TYÖLLISYYDEN EDISTÄMINEN					
TOIMINTATUOTOT	2 079 328	0	2 079 328	2 249 796	170 468
TOIMINTAKULUT	-7 400 701	0	-7 400 701	-7 338 285	62 415
TOIMINTAKATE	-5 321 373	0	-5 321 373	-5 088 490	232 883

MAANKÄYTTÖ, ASUMINEN JA KAUPUNKISUUNNITT

	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio- muutokset	Talousarvio 2023 muutosten jälkeen	Tilinpäätös 2023	Poikkeama
KAAVOITUS JA SUUNNITTELU					
TOIMINTATUOTOT	9 000	0	9 000	67 237	58 237
TOIMINTAKULUT	-317 267	0	-317 267	-380 310	-63 044
TOIMINTAKATE	-308 267	0	-308 267	-313 074	-4 807
MAANKÄYTTÖ					
TOIMINTATUOTOT	2 394 097	-274 000	2 120 097	2 071 646	-48 451
TOIMINTAKULUT	-584 808	-700 000	-1 284 808	-1 305 731	-20 923
TOIMINTAKATE	1 809 289	-974 000	835 289	765 915	-69 374
MAANKÄYTTÖ, ASUMINEN JA KAUPUNKISUUNNITT					
TOIMINTATUOTOT	2 403 097	-274 000	2 129 097	2 138 883	9 786
TOIMINTAKULUT	-902 075	-700 000	-1 602 075	-1 686 041	-83 967
TOIMINTAKATE	1 501 022	-974 000	527 022	452 841	-74 181

Hyvinvointitoimiala

HYVINVOINTITOIMIALA

Vastuuhenkilö Kaisa Rauvala

Talousarvion toteutuminen ja olennaiset muutokset toiminnassa:

Hyvinvointitoimialan tuottoja saatiin +468 526 € arviota enemmän, kulut ylittyivät -481 174 €, jolloin katteeksi jäi -12 648 €. Tuottoja saatiin myönnettyistä avustuksista, kulut ylittyivät lasten ja nuorten palveluissa; henkilöstömenoissa ja ateriapalveluissa.

Vuoden 2023 merkittävin päätös hyvinvointitoimialan palvelujen järjestämiseen pitkällä aikavälillä oli päätös palveluverkosta.

Möylynlehdon päiväkodin toiminta päättyi kesällä 2023 sopeuttamisohjelman mukaisesti. Tervahallista luopuminen toukokuussa 2023 käynnisti korvaavien tilojen ja toimintojen järjestelyt toukokuuhun 2024 saakka.

Rekrytointihaasteiden johdosta päädyttiin Kivalo-opiston ja kirjaston esihenkilötyön yhdistämiseen määräaikaisesti.

Lapin hyvinvointialueen kanssa käytiin neuvottelut syksyllä 2023, jonka lopputulemana Yhdessä ry:n toiminta siirtyi vuoden 2024 alusta lukien kokonaisuudessaan Laphan vastuulle.

Suoritteet/Tunnusluvut

Tulosalue Hallinto

Vastuuhenkilö Kaisa Rauvala

Suorite	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	TILINPÄÄTÖS 2023
Lautakunnan kokousten lkm	10	-	10	11

Tulosalue Lasten ja nuorten palvelut

Vastuuhenkilö Piia Hulkkonen ja Johanna Maunu

Suorite	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	TILINPÄÄTÖS 2023
Lapset/oppilaat, yhteensä 20.9.	2813	-	2813	2834
varhaiskasvatus	545	-	545	533
esiopetus	170	-	170	169
perusopetus	1853	-	1853	1881
lukio	245	-	245	251
Asiakastyytyväisyyskysely	2	-	2	1

Tulosalue Vapaa-aikapalveluiden kehittäminen ja koordinointi

Vastuuhenkilö Marke Rautiala

Suorite	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio- muutokset	Talousarvio- muutosten jälkeen	TILINPÄÄTÖS 2023
<u>Kävijöiden lukumäärä</u>				
Museotoimi	20 000	-	20 000	30 334
Kirjastotoimi	160 000	-	160 000	141 733
Nuorisotoiminta	18 000	-	18 000	22 038
Musiikkitoimi	30 000	-	30 000	28 176
Kulttuuripalvelut	45 000	-	45 000	47 126
Hyvinvoinnin, terveyden ja liikunnan edistäminen	330 000	-	330 000	310 455
Asiakastytyväisyyskysely	7	-	7	6

HYVINVOINTITOIMIALA					
	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio- muutokset	Talousarvio 2023 muutosten jälkeen	Tilinpäätös 2023	Poikkeama
HALLINTOPALVELUT HYVINVOINTI					
TOIMINTAKULUT	-840 793	40 793	-800 000	-686 900	113 100
TOIMINTAKATE	-840 793	40 793	-800 000	-686 900	113 100
LASTEN JA NUORTEN PALVELUT					
TOIMINTATUOTOT	2 135 192	164 808	2 300 000	2 992 610	692 610
TOIMINTAKULUT	-30 452 272	-1 299 999	-31 752 271	-32 564 567	-812 296
TOIMINTAKATE	-28 317 080	-1 135 191	-29 452 271	-29 571 956	-119 686
VAPAA-AIKAPALV. KEHITT. JA KOORDINOINTI					
TOIMINTATUOTOT	1 357 808	0	1 357 808	1 133 723	-224 085
TOIMINTAKULUT	-8 104 440	-145 560	-8 250 001	-8 031 979	218 022
TOIMINTAKATE	-6 746 632	-145 560	-6 892 193	-6 898 255	-6 063
HYVINVOINTITOIMIALA					
TOIMINTATUOTOT	3 493 000	164 808	3 657 808	4 126 334	468 526
TOIMINTAKULUT	-39 397 505	-1 404 767	-40 802 271	-41 283 445	-481 174
TOIMINTAKATE	-35 904 505	-1 239 959	-37 144 463	-37 157 112	-12 648

LASTEN JA NUORTEN PALVELUT					
	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio- muutokset	Talousarvio 2023 muutosten jälkeen	Tilinpäätös 2023	Poikkeama
PERUSOPETUS/ PERUSKOULUT					
TOIMINTATUOTOT	975 394	64 808	1 040 202	1 295 927	255 725
TOIMINTAKULUT	-17 799 816	-669 603	-18 469 419	-19 136 032	-666 613
TOIMINTAKATE	-16 824 422	-604 795	-17 429 217	-17 840 105	-410 888
KEMIN LYSEON LUKIO					
TOIMINTATUOTOT	149 706	0	149 706	139 885	-9 821
TOIMINTAKULUT	-2 354 751	0	-2 354 751	-2 456 992	-102 241
TOIMINTAKATE	-2 205 045	0	-2 205 045	-2 317 107	-112 062
VARHAISKASVATUS					
TOIMINTATUOTOT	1 010 092	100 000	1 110 092	1 556 798	446 706
TOIMINTAKULUT	-10 297 704	-630 397	-10 928 101	-10 971 543	-43 442
TOIMINTAKATE	-9 287 612	-530 397	-9 818 009	-9 414 745	403 264
LASTEN JA NUORTEN PALVELUT					
TOIMINTATUOTOT	2 135 192	164 808	2 300 000	2 992 610	692 610
TOIMINTAKULUT	-30 452 272	-1 299 999	-31 752 271	-32 564 567	-812 296
TOIMINTAKATE	-28 317 080	-1 135 191	-29 452 271	-29 571 956	-119 686

VAPAA-AIKAPALV. KEHITT. JA KOORDINOINTI

	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio- muutokset	Talousarvio 2023 muutosten jälkeen	Tilinpäätös 2023	Poikkeama
KULTTUURIPALVELUT					
TOIMINTATUOTOT	42 158	0	42 158	57 280	15 122
TOIMINTAKULUT	-600 437	0	-600 437	-507 839	92 598
TOIMINTAKATE	-558 279	0	-558 279	-450 559	107 720
MUSEOTOIMI					
TOIMINTATUOTOT	47 300	0	47 300	66 151	18 851
TOIMINTAKULUT	-761 423	0	-761 423	-867 971	-106 548
TOIMINTAKATE	-714 123	0	-714 123	-801 820	-87 697
KIRJASTOTOIMI					
TOIMINTATUOTOT	49 450	0	49 450	38 557	-10 893
TOIMINTAKULUT	-1 077 723	0	-1 077 723	-1 014 283	63 440
TOIMINTAKATE	-1 028 273	0	-1 028 273	-975 726	52 547
TEATTERITOIMINTA					
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	-6 178	-6 178
TOIMINTAKULUT	0	0	0	8 566	8 566
TOIMINTAKATE	0	0	0	2 388	2 388
NUORISOTOIMINTA					
TOIMINTATUOTOT	66 000	0	66 000	93 580	27 580
TOIMINTAKULUT	-699 920	0	-699 920	-669 278	30 643
TOIMINTAKATE	-633 920	0	-633 920	-575 698	58 223
MUSIIKKITOIMI					
TOIMINTATUOTOT	586 200	0	586 200	347 047	-239 153
TOIMINTAKULUT	-1 803 954	0	-1 803 954	-1 931 342	-127 388
TOIMINTAKATE	-1 217 754	0	-1 217 754	-1 584 295	-366 541
HYVINVOINNIN, TERVEYDEN JA LIKUNN.EDIST					
TOIMINTATUOTOT	566 700	0	566 700	537 287	-29 413
TOIMINTAKULUT	-3 160 983	-145 560	-3 306 544	-3 049 832	256 712
TOIMINTAKATE	-2 594 283	-145 560	-2 739 844	-2 512 546	227 298

VAPAA-AIKAPALV. KEHITT. JA KOORDINOINTI

	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio- muutokset	Talousarvio 2023 muutosten jälkeen	Tilinpäätös 2023	Poikkeama
VAPAA-AIKAPALV. KEHITT. JA KOORDINOINTI					
TOIMINTATUOTOT	1 357 808	0	1 357 808	1 133 723	-224 085
TOIMINTAKULUT	-8 104 440	-145 560	-8 250 001	-8 031 979	218 022
TOIMINTAKATE	-6 746 632	-145 560	-6 892 193	-6 898 255	-6 063

Ympäristötoimiala

YMPÄRISTÖTOIMIALA

Vastuuhenkilö Mika Grönvall

Talousarvion toteutuminen ja olennaiset muutokset toiminnassa:

Toimialan budjetin toteuma oli kokonaisuudessaan nettona hieman yli 200 000 euroa parempi talousarvioon nähden.

Yleiset alueet: Talousarvion menoraamia tarkistettiin 200 000 eurolla. Alkuperäinen talousarvioraami oli alimitoitettu joukkoliikenteen, liikenneväylien talvikunnossapidon ja venesatamien sekä viheralueiden osalta. Menoraamin ylitys oli noin 50 000 € ja tuloraami toteutui lähes suunnitellusti. Suurimpana syynä menojen ylitykseen oli talvikunnossapidon katujen auraukset.

Kiinteistönpito: Tuloraami oli talousarviota parempi noin 80 000 € ja menot toteutuivat suunnitellusti talousarvioon nähden. Tuloraamin parempi tulos koostui vuokrasta. Henkilöstökulut ja palvelujen ostot ovat toteutuneet ennakoitua pienempänä. Rakennuttamisessa on ollut henkilöstövajetta, minkä vuoksi korjaamiseen varattuja määrärahoja on jäänyt käyttämättä. Siivouspinta-alan muutokseen on vaikuttanut Tervahallin korvaavien tilojen arvioissa ollut virhe.

Talonrakennustoiminta aikaisemmalla mallilla on lopetettu (-5 htv). Hyvinvointialueelle on siirtynyt kuusi (-6 htv) siistijää ja kaksi (-2 htv) on eläköitynyt. Konsernin siivoustoiminta on lopetettu (- 3 htv). Leikkipaikkaverkostoa on karsittu (- 7 kpl) ja yksi leikkipaikka on siirretty sopimuksella asukasyhdistykselle. Kiinteistöjä on myyty (kertatuotto noin 200 000 €) suunnitelman mukaan ja myyntitoimintaa jatketaan. Myös rakennusten purkaminen on pienentänyt lämpimän kerrosalan määrää, suurimpana Tervahallin 3435 krs-m² poistuma. Lumen vastaanotto on muutettu maksulliseksi ja arvioitu tuotto 40 000 € on hieman ylittynyt vuoden 2023 osalta. Venepaikkataksia on tarkastettu ja tästä on saatu lisätuloa noin 5 000 €. Korjaamatoiminta lakkaa 31.12.2023 ja oma kuljetusyksikkö supistuu 1.1.2024 alkaen, jolloin htv poistuma on kuusi (6). Talvihoitotyöt on kilpailutettu siten, että talvikaudella 2023-2024 omalla kalustolla hoidetaan vain keskustan kadut ja sen läheisyydessä olevat kevyen liikenteen väylät. Jäljelle jäävän raskaan kaluston huolto on kilpailutettu ja ostopäätös on tehty ympäristölautakunnassa. Raskaskalusto myydään seuraavien vuosien aikana ja tilalle vuokrataan kalustoa.

Viranomaistoiminta ja luvitus: Talousarvioon nähden menoraami alittui noin 60 000 eurolla ja tuloraami oli noin 100 000 euroa parempi johtuen pääosin vilkkaasta teollisuusrakennustoiminnasta. Tuloraamin parannus koostui rakennuslupatuloista.

Suoritteet/Tunnusluvut

<i>Tulosalue</i>	Tekninen johto			
<i>Vastuuhenkilö</i>	Mika Grönvall			
Suorite	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	TILINPÄÄTÖS 2023
Kokoukset kpl	11	-	11	11

<i>Tulosalue</i>	Yleisten alueiden palvelut			
<i>Vastuuhenkilö</i>	Mika Grönvall			
Suorite	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	TILINPÄÄTÖS 2023
Venepaikkojen määrä (kpl)	591	-	591	591
Talvikunnossapito (m2)	1 665 558	-	1 665 558	1 665 558
Raskas kalusto (kpl)	18	-	18	17
Raskas kalusto käyttötunnit (h)	9 300	-	9 300	8 800
Puistot (m2)	800 000	-	800 000	800 000
Leikkipaikat (m2)	57 000	-	57 000	57 000

<i>Tulosalue</i>	Kiinteistöjen ylläpito			
<i>Vastuuhenkilö</i>	Tero Muotka			
Suorite	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	TILINPÄÄTÖS 2023
Kerrosala k-m2	88 076	-	88 076	83 865
Siivousala sm2	66 083	-	66 083	66 499

<i>Tulosalue</i>	Viranomaistoiminta ja luvitus			
<i>Vastuuhenkilö</i>	Risto Pöykiö			
Suorite	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	TILINPÄÄTÖS 2023
Lupapäätökset	200	-	200	126
Vuokra-asuntojen määrä	32	-	32	29

YMPÄRISTÖTOIMIALA

	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio- muutokset	Talousarvio 2023 muutosten jälkeen	Tilinpäätös 2023	Poikkeama
TEKNINEN JOHTO					
TOIMINTAKULUT	-156 236	0	-156 236	-132 547	23 689
TOIMINTAKATE	-156 236	0	-156 236	-132 547	23 689
YLEISTEN ALUEIDEN PALVELUT					
TOIMINTATUOTOT	1 774 500	0	1 774 500	1 820 777	46 277
-josta valmistus omaan käyttöön	100 000	0	100 000	61 974	-38 026
TOIMINTAKULUT	-5 195 777	-200 000	-5 395 777	-5 443 282	-47 505
TOIMINTAKATE	-3 421 277	-200 000	-3 621 277	-3 622 506	-1 229
KIINTEISTÖNPITO					
TOIMINTATUOTOT	12 545 462	0	12 545 462	12 631 027	85 565
TOIMINTAKULUT	-7 596 738	0	-7 596 738	-7 598 732	-1 994
TOIMINTAKATE	4 948 724	0	4 948 724	5 032 295	83 571
VIRANOMAISTOIMINTA JA LUVITUS					
TOIMINTATUOTOT	220 000	0	220 000	299 768	79 768
-josta valmistus omaan käyttöön	0	0	0	24 581	24 581
TOIMINTAKULUT	-764 651	0	-764 651	-699 411	65 240
TOIMINTAKATE	-544 651	0	-544 651	-399 642	145 008
YMPÄRISTÖTOIMIALA					
TOIMINTATUOTOT	14 539 962	0	14 539 962	14 751 572	211 610
-josta valmistus omaan käyttöön	100 000	0	100 000	86 555	-13 445
TOIMINTAKULUT	-13 713 401	-200 000	-13 913 401	-13 873 972	39 429
TOIMINTAKATE	826 561	-200 000	626 561	877 600	251 039

YLEISTEN ALUEIDEN PALVELUT

	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio- muutokset	Talousarvio 2023 muutosten jälkeen	Tilinpäätös 2023	Poikkeama
JOUKKOLIIKENNE					
TOIMINTATUOTOT	110 000	0	110 000	210 000	100 000
TOIMINTAKULUT	-314 000	0	-314 000	-389 120	-75 120
TOIMINTAKATE	-204 000	0	-204 000	-179 120	24 880
ULKOLIIKUNTAPAIKAT JA VENESATAMAT					
TOIMINTATUOTOT	93 900	0	93 900	107 020	13 120
TOIMINTAKULUT	-897 833	-30 000	-927 833	-982 841	-55 009
TOIMINTAKATE	-803 933	-30 000	-833 933	-875 822	-41 889
RAKENNUTTAMINEN JA SUUNNITTELU					
TOIMINTATUOTOT	10 000	0	10 000	14 571	4 571
TOIMINTAKULUT	-338 494	0	-338 494	-279 532	58 962
TOIMINTAKATE	-328 494	0	-328 494	-264 961	63 532
LIIKENNEVERKKOPALVELUT					
TOIMINTATUOTOT	91 800	0	91 800	97 015	5 215
TOIMINTAKULUT	-1 871 249	-170 000	-2 041 249	-2 149 350	-108 101
TOIMINTAKATE	-1 779 449	-170 000	-1 949 449	-2 052 335	-102 885
KONEKESKUS					
TOIMINTATUOTOT	704 800	0	704 800	650 883	-53 917
-josta valmistus omaan käyttöön	100 000	0	100 000	61 470	-38 530
TOIMINTAKULUT	-927 661	0	-927 661	-775 937	151 724
TOIMINTAKATE	-222 861	0	-222 861	-125 055	97 807
VIHERALUEPALVELUT					
TOIMINTATUOTOT	354 000	0	354 000	325 449	-28 551
-josta valmistus omaan käyttöön	0	0	0	504	504
TOIMINTAKULUT	-683 174	0	-683 174	-725 871	-42 697
TOIMINTAKATE	-329 174	0	-329 174	-400 422	-71 248
HULEVESI					
TOIMINTATUOTOT	410 000	0	410 000	415 839	5 839
TOIMINTAKULUT	-163 366	0	-163 366	-140 631	22 735
TOIMINTAKATE	246 634	0	246 634	275 209	28 574

YLEISTEN ALUEIDEN PALVELUT

	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio- muutokset	Talousarvio 2023 muutosten jälkeen	Tilinpäätös 2023	Poikkeama
YLEISTEN ALUEIDEN PALVELUT					
TOIMINTATUOTOT	1 774 500	0	1 774 500	1 820 777	46 277
-josta valmistus omaan käyttöön	100 000	0	100 000	61 974	-38 026
TOIMINTAKULUT	-5 195 777	-200 000	-5 395 777	-5 443 282	-47 505
TOIMINTAKATE	-3 421 277	-200 000	-3 621 277	-3 622 506	-1 229

KIINTEISTÖNPITO						
	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio- muutokset	Talousarvio 2023	Tilinpäätös 2023	Poikkeama	
			muutosten jälkeen			
HALLINTO JA RAKENNUUTTAMINEN						
TOIMINTATUOTOT	10 935 751	0	10 935 751	11 010 354	74 603	
TOIMINTAKULUT	-988 556	0	-988 556	-1 392 793	-404 237	
TOIMINTAKATE	9 947 195	0	9 947 195	9 617 560	-329 634	
KIINTEISTÖJEN YLLÄPITO JA KORJAUS						
TOIMINTATUOTOT	63 500	0	63 500	50 334	-13 166	
TOIMINTAKULUT	-5 006 626	0	-5 006 626	-4 638 806	367 820	
TOIMINTAKATE	-4 943 126	0	-4 943 126	-4 588 471	354 654	
SIIVOUSPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	1 546 211	0	1 546 211	1 570 338	24 127	
TOIMINTAKULUT	-1 601 556	0	-1 601 556	-1 567 132	34 423	
TOIMINTAKATE	-55 345	0	-55 345	3 206	58 551	
KIINTEISTÖNPITO						
TOIMINTATUOTOT	12 545 462	0	12 545 462	12 631 027	85 565	
TOIMINTAKULUT	-7 596 738	0	-7 596 738	-7 598 732	-1 994	
TOIMINTAKATE	4 948 724	0	4 948 724	5 032 295	83 571	

2.5. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Tuloslaskelmaosaan on yhdistelty kaikkien palvelualueiden käyttötaloustulot ja -menot (ulkoiset ja sisäiset) sekä valmistus omaan käyttöön. Lisäksi tuloslaskelmaosassa esitetään käyttötalouteen kohdistamattomat, kaupungin yhteiset tuloarviot ja määrärahat: verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustulot ja -menot. Tuloslaskelmaosassa seurataan myös suunnitelman mukaisia poistoja, vaikka niitä ei käsitelläkään talousarviossa määrärahoina (eivät ole rahan käyttöä). Poistokirjauksia sitovat valtuuston hyväksymät poistosuunnitelman perusteet. Tilinpäätössiirtoja ei ole budjetoitu.

Talousarviossa tuloslaskelmaosan sitoviksi eriksi määrittelyt rivit on merkitty laskelmassa tähdellä (*).

Poikkeama-sarake: tulon alitus -, tulon ylitys +, menon alitus +, menon ylitys -

1 000 €

	Alku- peräinen talousarvio	Talous- arvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2023	Poikkeama
Toimintatuotot	24 674	-109	24 565	26 923	2 358
Myyntituotot	5 132	0	5 132	4 919	-213
Maksutuotot	2 262	0	2 262	2 348	87
Tuet ja avustukset	2 989	165	3 154	3 737	584
Muut toimintatuotot	14 292	-274	14 018	15 919	1 901
Valmistus omaan käyttöön	100		100	87	-13
Toimintakulut	68 167	2 349	70 516	70 151	365
Henkilöstökulut	33 528	1 302	34 829	34 963	-134
Palvelujen ostot	16 039	930	16 969	16 650	319
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	4 332	0	4 332	4 359	-26
Avustukset	3 234	73	3 307	2 861	447
Muut toimintakulut	11 033	44	11 077	11 317	-240
Toimintakate	-43 392	-2 458	-45 850	-43 141	2 710
* Verotulot	51 226	1 500	52 726	53 398	672
* Valtionosuudet	419	0	419	1 601	1 182
Rahoitustuotot ja -kulut					
* Korkotuotot	564	0	564	520	-44
* Muut rahoitustuotot	2 613	0	2 613	2 689	76
* Korkokulut	1 479	1 000	2 479	2 042	437
* Muut rahoituskulut	20	0	20	11	9
Vuosikate	9 931	-1 958	7 973	13 015	5 043
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	5 100	0	5 100	4 815	285
Arvonalentumiset				634	
Satunnaiset erät					
Tilikauden tulos	4 831	-1 958	2 873	7 567	4 694
Rahastojen lis. (-) / väh. (+)					
Tilikauden yli-/alijäämä	4 831	-1 958	2 873	7 567	4 694

Tuloslaskelmaosan tunnuslukujen tavoitearvojen toteuma

	Alkuper. TA 2023	TP 2023
Toimintatulot/Toimintamenot, %	36,3	38,4
Vuosikate/Poistot, %	194,7	270,3
Vuosikate, €/asukas	507	672
Tuloveroprosentti	9,11	9,11
Lainakanta, €/asukas	6 345	6 404
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	-12 434	-11 124
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	-634	-574
Asukasmäärä vuoden lopussa	19 600	19 368

Verotulojen erittely

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Verotulot					
Kunnan tulovero	39 980	0	39 980	39 919	-61
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 975	1 000	4 975	4 969	-6
Kiinteistövero	7 271	500	7 771	8 511	740
Verotulot yhteensä	51 226	1 500	52 726	53 398	672

Tuloveroprosentit	%	Verovuoden verotettava tulo milj. euroa	Muutos %
Verovuosi 2018	21,75	342	1,7
Verovuosi 2019	21,75	348	1,7
Verovuosi 2020	21,75	351	1,0
Verovuosi 2021	21,75	356	1,4
Verovuosi 2022	21,75	360	1,0
Verovuosi 2023	9,11	397 *	10,2

* ennakkotieto

Kiinteistövero- prosentit	Yleinen kiint.vero %	Vakituiset asunnot %	Muut asuin- rakennukset %	lakentamaton raken. paikka %	Voima- laitokset %
Verovuosi 2018	1,13	0,50	1,00	6,00	3,10
Verovuosi 2019	1,13	0,50	1,00	6,00	3,10
Verovuosi 2020	1,24	0,50	1,00	6,00	3,10
Verovuosi 2021	1,24	0,50	1,00	6,00	3,10
Verovuosi 2022	1,24	0,50	1,00	6,00	3,10
Verovuosi 2023	1,24	0,50	1,00	6,00	3,10

Valtionosuuksien erittely

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Valtionosuudet					
Kunnan peruspalveluiden valtionosuus, ml. tasaukset	-3 286		-3 286	-3 236	50
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus				1 100	1 100
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	574		574	542	-33
Verotulomenetyksen korvaus	3 130		3 130	3 195	65
Laskenn. valtionos. yht.	419	0	419	1 601	1 183

2.6. Investointiosan toteutuminen

Investointiosan toteutumisessa esitetään, miten talousarviovuodelle varatut investointien määrärahat on käytetty ja miten arviot investointituloista ovat toteutuneet. Investointituloina esitetään kaupungin ulkopuoliset rahoitusosuudet ja osakkeiden myynnit.

Investointiosan sitovuustasoksi on talousarviossa määritelty palvelualue ja investoinnin laatu. Investointimenot ja -tulot ovat bruttosivovia eli menojen alitus ei oikeuta tulojen alitukseen eikä tulojen ylitys menojen ylitykseen.

<i>Luvut 1000 euroina</i>	Investointimenot sitovuustasolla				
Palvelualue Investoinnin laatu	Alkuper. TA	TA- muutokset	Muutettu TA	Toteuma 2023	Poikkeama
Keskusvirasto					
Aineeton käyttöomaisuus	1300	0	1300	1087	213
Julkinen käyttöomaisuus	920	0	920	498	-422
Irtain omaisuus	110	0	110	20	90
Keskusvirasto yht.	2330	0	2330	1605	-120
Ympäristötoimiala					
Kiinteä omaisuus	200	60	260	223	-37
Talonrakennus, uudisrakentaminen	0	0	0	248	248
Talonrakennus, peruskorjaus	1505	-25	1480	903	-577
Julkinen käyttöomaisuus	2790	150	2940	2389	-551
Irtain omaisuus	0	25	25	12	-13
Ympäristötoimiala yht.	4495	210	4705	3775	-930
INVESTOINTIMENOT YHTEENSÄ	6825	210	7035	5380	-1049

<i>Luvut 1000 euroina</i>	Investointitulot sitovuustasolla				
Palvelualue Investoinnin laatu	Alkuper. TA	TA- muutokset	Muutettu TA	Toteuma 2023	Poikkeama
Keskusvirasto					
Aineeton käyttöomaisuus	0	0	0	0	0
Keskusvirasto yht.	0	0	0	0	0
Ympäristötoimiala					
Kiinteä omaisuus	0	0	0	120	120
Talonrakennus, uudisrakentaminen	0	0	0	248	248
Talonrakennus, peruskorjaus	0	0	0	0	0
Julkinen käyttöomaisuus	18	0	18	0	-18
Irtain omaisuus	0	0	0	0	0
Ympäristötoimiala yht.	18	0	18	368	350
INVESTOINTITULOT YHTEENSÄ	18	0	18	368	350

Kaupunginvaltuuston 12.12.2022 hyväksymässä vuoden 2023 talousarviossa investointien määrärahat olivat yhteensä 6,825 miljoonaa euroa ja tulot 0,18 miljoonaa euroa. Kaupunginvaltuusto myönsi tammikuussa 2023 ympäristötoimialalle 0,15 miljoonan euron lisämäärärahan ja toukokuussa 2023 0,06 miljoonan euron lisämäärärahan.

Investointimenojen toteuma oli 5,4 miljoonaa euroa ja investointitulojen toteuma 0,4 miljoonaa euroa. Investointimenot alittivat 1,7 miljoonalla eurolla budjetoidun. Talous- ja palkkahallinnon ohjelmistomuutoksiin käytettiin 0,2 miljoonaa budjetoitua vähemmän, koska projekti jatkuu vuonna 2024 ja osa kustannuksista

toteutuu vuonna 2024. Teatterin vss-tilan muuttamiseksi arkistoksi oli varattu 0,21 miljoonaa euroa, mutta koska tämä kohde ei toteutunut, käytettiin osa tästä rahasta Mansikkanokan uimarannan ja puiston parantamiseen. Mansikkanokan pilaantuneen maa-alueen puhdistamiseen varattua määrärahaa ei käytetty.

Investointien toteutuminen hankkeittain on eritelty seuraavaan taulukkoon, jossa muutetun talousarvion mukaiset luvut ja tilinpäätöksen toteumaluvut esitetään rinnakkain.

Investointihankkeet 2023

Inv.kp (Luvut 1000 €)		TA			TP		
		menot	tulot	netto	menot	tulot	netto
Aineeton käyttöomaisuus							
090042	Keskusvir./Matkailu pääomasijoitus (SVOP)	1000	0	1000	1000	0	1000
091002	Keskusvir./Käyttöomaisuus osto ja myynti	0	0	0	0	0	0
094250	Keskusvir./Talous- ja palkkahallinnon ohjelmistot	300	0	300	87	0	87
YHTEENSÄ		1300	0	1300	1087	0	1087
Kiinteä omaisuus							
091000	Elinvoima/Maan ostot ja myynnit	260	0	260	223	100	123
091001	Ympäristö/Kiinteistöt	0	0	0	0	20	-20
YHTEENSÄ		260	0	260	223	120	103
Talonrakennus/uudisrakentaminen							
090128	Ympäristö/Sauvosaaren liikuntahallin suunnittelu	0	0	0	248	248	0
YHTEENSÄ		0	0	0	248	248	0
Talonrakennus/peruskorjaus							
090134	Ympäristö/Sauvosaaren palvelutalon perusparannus	150	0	150	0	0	0
090336	Ympäristö/Kiinteistönpito/Energiansäästö-inv. ja järj. uusiminen	80	0	80	7	0	7
090500	Ympäristö/Kiinteistönpito/Julk.väestönsuoj.tilat poikkeusolot varautuminen	160	0	160	199	0	199
091200	Ympäristö/Kiinteistönpito/Uimahallin peruskorjaus	80	0	80	0	0	0
091203	Ympäristö/Kiinteistönpito/Rakennusten peruskorj.	600	0	600	551	0	551
091223	Ympäristö/Kiinteistönpito/Kultt.keskuksen peruskorjaus	0	0	0	4	0	4
091243	Ympäristö/Kiinteistönpito/Kaupungintalon perusparannus	120	0	120	80	0	80
091244	Ympäristö/Kiinteistönpito/Varautuminen varavoiman käyttöön	80	0	80	62	0	62
092108	Ympäristö/Kiinteistönpito/Teatterin VSS-tila arkistoksi	210	0	210	0	0	0
YHTEENSÄ		1480	0	1480	903	0	903
Julkinen käyttöomaisuus							
090052	Keskusvir./Kausivalaistus	30	0	30	55	0	55
090053	Keskusvir./Kaupunkikuvalliset kohteet	200	0	200	139	0	139
090068	Keskusvir./Tietohallinto/Konesali	270	0	270	96	0	96
094100	Keskusvir./Tietohallinto/Verkot	90	0	90	146	0	146
090230	Elinvoima/Selkäsaaren laiturit	150	0	150	47	0	47
090231	Elinvoima/Kävelykadun kehittäminen	180	0	180	16	0	16
090138	Ympäristö/Yleiset alueet/Pajarin liikennejärjestelyt	30	0	30	11	0	11
090139	Ympäristö/Yleiset alueet/Mansikkanokan ja Hahtisaaren venelaiturit	90	0	90	96	0	96
090144	Ympäristö/Yleiset alueet/Hulevesiviemärointi	800	0	800	732	0	732
090157	Ympäristö/Yleiset alueet/Mansikkanokan pilaantuneen maa-alueen puhd.	350	0	350	0	0	0
090273	Ympäristö/Yleiset alueet/Urheilun alueet	40	0	40	50	0	50
091210	Ympäristö/Yleiset alueet./Piha-alueet	60	0	60	28	0	28
091440	Ympäristö/Yleiset alueet/Sahasaarenkadun liikennejärjestelyt	300	0	300	319	0	319
091491	Ympäristö/Yleiset alueet/Sauvosaaren jalkapallokenttä	40	0	40	39	0	39
091492	Ympäristö/Yleiset alueet/Pertajärvi-Sivakkavaaran hiihtoreitti	60	18	42	0	0	0
091493	Ympäristö/Yleiset alueet/Karjalahden liikealue Tervaharjunkatu	150	0	150	138	0	138
091494	Ympäristö/Yleiset alueet/Mansikkanokan uimaranta ja puisto	0	0	0	67	0	67
091401-5	Ympäristö/Yleiset alueet	1020	0	1020	909	0	909
YHTEENSÄ		3860	18	3842	2887	0	2887
Irtain omaisuus							
090099	Keskusvirasto/Tietohallinto/Kameravalvonta	10	0	10	6	0	6
090009	Elinvoima/Kyltit yritysalueet ja matkailu	100	0	100	13	0	13
091713	Tekpa/Pajarinrannan päiväkodin taidehankinnat	25	0	25	12	0	12
YHTEENSÄ		135	0	135	32	0	32
Investoinnit yhteensä		7035	18	7017	5380	368	5012

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1. Tuloslaskelma

	2023	2022
Toimintatuotot	15 422 824,04	22 318 508,12
Myyntituotot	2 740 835,85	5 166 213,60
Maksutuotot	2 348 419,88	7 222 555,53
Tuet ja avustukset	3 737 141,17	5 707 919,43
Muut toimintatuotot	6 596 427,14	4 221 819,56
Valmistus omaan käyttöön	86 555,02	225 007,17
Toimintakulut	58 650 372,40	170 500 357,78
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	27 932 093,60	50 866 970,82
Henkilösivukulut	7 031 186,90	15 039 710,62
Eläkekulut	6 015 558,92	13 206 194,60
Muut henkilösivukulut	1 015 627,98	1 833 516,02
Palvelujen ostot	13 961 643,78	80 554 622,04
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	4 358 653,23	7 125 415,52
Avustukset	2 860 528,36	11 875 346,24
Muut toimintakulut	2 506 266,53	5 038 292,54
Toimintakate	-43 140 993,34	-147 956 842,49
Verotulot	53 397 907,73	91 616 671,00
Valtionosuudet	1 601 079,00	55 631 240,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	520 483,99	622 835,11
Muut rahoitustuotot	2 688 830,86	1 598 583,70
Korkokulut	2 041 555,33	917 156,55
Muut rahoituskulut	10 603,20	147 644,15
Vuosikate	13 015 149,71	447 686,62
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	5 448 628,40	4 976 140,29
Satunnaiset tuotot	0,00	707 565,47
Tilikauden tulos	7 566 521,31	-3 820 888,20
Rahastojen lisäys (-) / vähennys (+)		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	7 566 521,31	-3 820 888,20

3.3. Tase

VASTAAVAA	2023	2022
PYSYVÄT VASTAAVAT	170 235 461,23	170 606 731,37
Aineettomat hyödykkeet	145 856,06	279 098,90
Aineettomat oikeudet	121 724,40	248 934,36
Muut pitkävaikutteiset menot	24 131,66	30 164,54
Aineelliset hyödykkeet	73 179 488,85	74 793 129,54
Maa- ja vesialueet	32 007 107,01	31 884 277,32
Rakennukset	27 372 973,43	29 311 678,14
Kiinteät rakenteet ja laitteet	11 839 971,04	11 623 199,79
Koneet ja kalusto	734 219,79	694 603,16
Muut aineelliset hyödykkeet	1 083 198,16	1 066 065,72
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	142 019,42	213 305,41
Sijoitukset	96 910 116,32	95 534 502,93
Osakkeet ja osuudet	79 317 119,85	77 952 429,85
Muut lainasaamiset	17 528 370,42	17 528 370,42
Muut saamiset	64 626,05	53 702,66
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	3 549 367,66	5 372 538,94
Valtion toimeksiannot	3 484 298,92	4 524 931,96
Lahjoitusrahastojen varat	49 034,32	49 326,12
Muut toimeksiantojen varat	16 034,42	798 280,86
VAIHTUVAT VASTAAVAT	29 256 238,46	26 544 909,26
Vaihto-omaisuus	104 107,56	130 191,10
Aineet ja tarvikkeet	104 107,56	130 191,10
Saamiset	24 288 572,79	22 002 825,15
Pitkäaikaiset saamiset	11 996 125,10	11 640 277,56
Myyntisaamiset	0,00	0,00
Lainasaamiset	2 943 846,57	2 618 000,00
Siirtosaamiset	9 052 278,53	9 022 277,56
Lyhytaikaiset saamiset	12 292 447,69	10 362 547,59
Myyntisaamiset	2 831 139,14	1 387 149,25
Lainasaamiset	430 110,97	485 810,97
Muut saamiset	895 557,16	2 387 328,83
Siirtosaamiset	8 135 640,42	6 102 258,54
Rahat ja pankkisaamiset	4 863 558,11	4 411 893,01
VASTAAVAA	203 041 067,35	202 524 179,57

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Peruspääoma

Arvonkorotusrahasto

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä

Tilikauden yli-/alijäämä

PAKOLLISET VARAUKSET

Eläkevaraukset

Muut pakolliset varaukset

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Valtion toimeksiannot

Lahjoitusrahastojen pääomat

Muut toimeksiantojen pääomat

VIERAS PÄÄOMA**Pitkäaikainen**

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta

Lyhytaikainen

Joukkovelkakirjalainat

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta

Saadut ennakot

Ostovelat

Muut velat

Siirtovelat

VASTATTAVAA**2023****2022****56 023 473,11**

51 666 493,48

15 481 751,13

-18 691 292,81

7 566 521,31

977 627,26

411 883,96

565 743,30

3 917 297,33

3 626 320,53

49 067,92

241 908,88

142 122 669,65**90 290 338,16**

90 290 338,16

51 832 331,49

16 000 000,00

17 745 376,00

777 005,60

10 402 906,92

952 728,70

5 954 314,27

203 041 067,35**48 291 615,77**

51 666 493,48

15 481 751,13

-15 035 740,64

-3 820 888,20

1 051 543,30

485 800,00

565 743,30

5 766 323,67

4 706 736,34

49 326,12

1 010 261,21

147 414 696,83**93 535 714,16**

93 535 714,16

53 878 982,67

28 500 000,00

7 742 857,20

118 352,55

8 029 005,68

1 246 511,54

8 242 255,70

202 524 179,57

3.4. Konsernituloslaskelma

	2023	2022
Toimintatuotot	61 174 947,36	86 464 861,80
Toimintakulut	90 646 870,72	218 299 905,98
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	64 393,26	116 660,18
Toimintakate	-29 407 530,10	-131 718 384,00
Verotulot	52 824 204,27	90 938 523,28
Valtionosuudet	1 601 079,00	55 631 240,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	71 892,52	124 358,18
Muut rahoitustuotot	224 396,23	169 075,69
Korkokulut	-4 189 118,89	-1 731 881,35
Muut rahoituskulut	-658 475,83	-260 543,87
Vuosikate	20 466 447,20	13 152 387,93
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-13 905 706,98	-15 354 237,40
Arvonalentumiset	-1 122 926,64	-760 521,72
Satunnaiset erät	-145,02	2 020,26
Tilikauden tulos	5 437 668,56	-2 960 350,93
Tilinpäätössiirrot	30 413,17	0,00
Tilikauden verot	-586 226,14	-303 920,23
Laskennalliset verot	-303 321,69	-440 152,69
Vähemmistöosuudet	3 858,22	-24 346,11
Tilikauden ylijäämä	4 582 392,12	-3 728 769,96

3.6. Konsernitase

VASTAAVAA	2023	2022
PYSYVÄT VASTAAVAT	248 425 684,17	257 599 308,31
Aineettomat hyödykkeet	12 698 845,44	2 384 539,77
Aineettomat oikeudet	12 522 980,96	2 171 923,25
Muut pitkävaikutteiset menot	175 864,48	212 616,52
Aineelliset hyödykkeet	225 642 006,71	245 602 644,21
Maa- ja vesialueet	34 796 313,45	35 191 432,32
Rakennukset	126 860 861,09	90 097 535,72
Kiinteät rakenteet ja laitteet	46 461 046,32	62 378 469,77
Koneet ja kalusto	14 376 839,32	17 604 637,80
Muut aineelliset hyödykkeet	1 551 713,15	1 663 442,29
Ennakkomaksut ja keskener. hank.	1 595 233,38	38 667 126,31
Sijoitukset	10 084 832,02	9 612 124,33
Osakkuusyhteisöosuudet	2 704 429,85	2 111 760,50
Muut osakkeet ja osuudet	6 750 890,08	6 883 275,43
Muut lainasaamiset	508 650,04	508 649,74
Muut saamiset	120 862,05	108 438,66
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	6 591 522,59	7 282 792,95
VAIHTUVAT VASTAAVAT	51 453 055,05	59 837 456,25
Vaihto-omaisuus	1 585 083,02	2 135 906,90
Saamiset	30 484 101,03	26 884 541,10
Pitkäaikaiset saamiset	9 827 278,53	9 414 237,81
Lyhytaikaiset saamiset	20 656 822,50	17 470 303,29
Rahoitusarvopaperit	1 436 217,79	2 614 676,60
Rahat ja pankkisaamiset	17 947 653,21	28 202 331,65
VASTAAVAA	306 470 261,81	324 719 557,51

VASTATTAVAA	2023	2022
OMA PÄÄOMA	58 864 511,57	59 499 580,66
Peruspääoma	46 547 712,92	51 666 493,48
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat	112 954,77	112 954,77
Arvonkorotusrahasto	15 481 751,13	15 481 751,13
Muut omat rahastot	937 959,93	1 036 640,60
Edellisten tilikausien alijäämä	-8 798 259,32	-5 069 489,36
Tilikauden ylijäämä	4 582 392,14	-3 728 769,96
VÄHEMMISTÖOSUUDET	493 119,27	492 253,65
PAKOLLISET VARAUKSET	977 627,26	3 212 250,10
Eläkevaraukset	411 883,96	492 028,80
Muut pakolliset varaukset	565 743,30	2 720 221,30
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	6 969 224,50	7 684 532,53
VIERAS PÄÄOMA	239 165 779,21	253 830 940,57
Pitkäaikainen	167 944 212,79	179 149 083,10
Korollinen vieras pääoma	163 286 486,73	174 714 399,88
Koroton vieras pääoma	4 657 726,06	4 434 683,22
Lyhytaikainen	71 221 566,42	74 681 857,47
Korollinen vieras pääoma	40 187 414,80	41 966 657,94
Koroton vieras pääoma	31 034 151,62	32 715 199,53
VASTATTAVAA	306 470 261,81	324 719 557,51

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen liitetiedoissa annetaan ne kaupungin ja konsernin tilinpäätöslaskelmia täydentävät tiedot, jotka ovat tarpeellisia oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi toiminnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta ja rahoituksesta.

Kemin kaupungin tilinpäätöksen liitetiedot on ryhmitelty seuraavasti:

- tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot (luku 4.1)
- tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot (luku 4.2)
- tasetta koskevat liitetiedot (luku 4.3)
- vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot (luku 4.4)
- henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot (luku 4.5)
- tiedot intressitahoihin liittyvistä toimista (luku 4.6)

Tilinpäätöksen laatimista koskien liitetiedot annetaan erikseen kaupungin tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen osalta. Muissa liitetiedoissa kaupunkia ja konsernia koskevat tiedot esitetään rinnakkain niiltä osin kuin raportoitavaa on myös konsernin osalta.

4.1. Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

4.1.1 Kaupungin tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Yleiset jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelmaa koskevissa liitetiedoissa (luku 4.2).

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen painotettua keskihintaa käyttäen.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Kaupunki on sitonut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon. Pisimmät sopimukset ovat voimassa vuoteen 2028 asti. Johdannaissopimuksista annetaan lisätietoja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevissa liitetiedoissa (luku 4.4).

4.1.2. Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki Kemin kaupungin tytäryhteisöt ja osakkuusyhteisöt sekä kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen ja konsernitilinpäätökseen yhdisteltyjen kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Olellaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Eliminoidut sisäiset katteet liittyvät Kemin Energia ja Vesi Oy:n ja Kemin Satama Oy:n yhtiöittämissä yhteydessä luovutettuihin pysyviin vastaaviin sekä Kemin Satama Oy:n ja Kemin Matkailu Oy:n sisäisesti luovutettuihin pysyviin vastaaviin.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty sovelletulla hankintamenomenetelmällä. Eliminointierot on kirjattu muihin oman pääoman eriin.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Tytäryhteisön asemassa olevan Kemin Sotainvalidien Palveluasuntosäätiön rakennuksista ja kiinteistä rakenteista tekemät poistot poikkeavat olennaisesti kaupungin noudattamasta poistosuunnitelmasta, minkä vuoksi poistot on oikaistu konsernitilinpäätöksessä. Pysyvien vastaavien jäännösarvojen ero on kirjattu päättyneen tilikauden osalta konsernituloslaskelmassa tytäryhteisöjen poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli-/alijäämän oikaisuksi.

Kuntayhtymien yhdistely

Kuntayhtymien taseet, tuloslaskelmat ja liitetiedot on yhdistelty konsernitilinpäätökseen rivi riviltä peruspääoman jäsenosuuden mukaisessa suhteessa.

Osakkuusyhteisöjen yhdistely

Osakkuusyhteisöistä on yhdistelty konsernin omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhteisön voitosta tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta.

Poistoeron ja vapaaehtoisten varausten käsittely

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on jaettu taseessa edellisten tilikausien yli-/alijäämiin ja tilikauden yli-/alijäämiin ja niiden muutos on poistettu konsernituloslaskelmasta. Poistoeroon ja vapaaehtoisiin varauksiin liittyvät laskennalliset verovelat on merkitty taseessa lyhytaikaiseen korottomaan vieraaseen pääomaan ja niiden muutos tuloslaskelmassa laskennallisiin veroihin.

4.2. Tuloslaskelman liitetiedot				
Toimintatuotot tehtäväalueittain Ltt 1 Vanhalla organisaatorakenteella	Kunta		Konserni	
	2023	2022	2023	2022
Yleishallinto		2 282 462,93		7 950 645,00
Sosiaali- ja terveyspalvelut		12 261 420,83		154 350 872,93
Opetus- ja kulttuuripalvelut		3 960 442,15		5 333 127,15
Yhdyskuntapalvelut		3 814 182,21		3 814 182,21
Muut palvelut				89 527 755,00
Kunnan toimintatuotot yhteensä	0,00	22 318 508,12	0,00	260 976 582,29
Toimintatuotot tehtäväalueittain Ltt 1 Uudella organisaatorakenteella	Kunta		Konserni	
	2023	2022	2023	2022
Yleishallinto	3 091 366,00	1 108 139,00	3 544 972,53	1 108 139,00
Elinvoimapalvelut	4 386 339,00	3 490 716,00	4 386 339,00	3 490 716,00
Hyvinvointipalvelut	4 096 923,00	3 624 694,00	4 096 923,00	3 624 694,00
Ympäristöpalvelut	3 848 195,00	1 721 476,00	3 848 195,00	1 721 476,00
Muut palvelut (mm. perusturva)		12 373 484,00	7 335 191,49	251 031 557,29
Kunnan toimintatuotot yhteensä	15 422 823,00	22 318 509,00	23 211 621,02	260 976 582,29
Verotulojen erittely Ltt 2	Kunta			
	2023	2022		
Kunnan verotulo	39 918 516,82	77 375 212,00		
Osuus yhteisöveron tuotosta	4 968 627,00	6 982 180,00		
Kiinteistövero	8 510 763,91	7 259 279,00		
Muut verot				
Verotulot yhteensä	53 397 907,73	91 616 671,00		
Valtionosuuksien erittely Ltt 3	Kunta		Konserni	
	2023	2022	2023	2022
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	-3 235 914,00	43 951 447,00	-3 235 914,00	43 951 447,00
<i>siitä</i> verotuloihin perustuva vo tasaus	4 179 917,00	5 622 511,75	4 179 917,00	5 622 511,75
järjestelmämuutoksen tasaus				
Verotulomenetyksen korvaus	3 195 186,00	10 501 923,00	3 195 186,00	10 501 923,00
Opetus- ja kulttuuritoim. muut valtionos.	541 807,00	1 177 870,00	541 807,00	1 177 870,00
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	1 100 000,00		1 100 000,00	0,00
Valtionosuudet yhteensä	1 601 079,00	55 631 240,00	1 601 079,00	55 631 240,00
Palvelujen ostojen erittely Ltt 4	Kunta			
	2023	2022		
Asiakaspalvelujen ostot	1 655 231,34	61 402 162,71		
Muiden palvelujen ostot	12 306 019,66	18 591 820,90		
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	13 961 251,00	79 993 983,61		
Valtuustoryhmille annetut tuet Ltt 5	Kunta			
	2023	2022		
SDP Kemin Kunnallisjärjestö ry.	9 750,00	9 750,00		
Kemin Keskusta Kj.	4 500,00	5 250,00		
Kemin Vasemmistoliitto	9 000,00	9 000,00		
Kokoomuksen valtuustoryhmä	2 367,97	3 637,09		
Perussuomalaiset		432,30		
Valtuustoryhmä Harri Pullola	199,00			
Vapauden liitto	227,95			
Valtuustoryhmille annetut tuet yhteensä	26 044,92	28 069,39		

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista					
Pysyvien vastaavien poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämisessä on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. 1.11.2017 alkaen noudatettu poistosuunnitelma on kaupunginvaltuuston 23.10.2017 § 162 hyväksymä. Ennen 1.1.2013 valmistuneiden hyödykkeiden poistot lasketaan edelleen kaupunginvaltuuston 9.10.2006 § 153 hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti.					
Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista.					
Käytöstä poistettavan omaisuuden jäljelläoleva hankintahinta poistetaan kerralla sinä vuonna, kun hyödykkeen käyttö päättyy kaupungin palvelutuotannossa.					
Poistomenetelmät sekä arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit ovat seuraavat:					
			Poisto-	Poisto-aika	Vuotuinen
			menetelmä		poistopros.
Aineettomat hyödykkeet					
Aineettomat oikeudet					
Tietokoneohjelmien lisenssioikeudet			Tasapoisto	5 vuotta	20 %
Muut aineettomat oikeudet			Tasapoisto	3 vuotta	33 %
Muut pitkävaikutteiset menot					
Kehittämismenot			Tasapoisto	3 vuotta	33 %
Liikearvo			Tasapoisto	5 vuotta	20 %
Muut pitkävaikutteiset menot			Tasapoisto	3 vuotta	33 %
Ennakkomaksut					
Ennakkomaksut			Ei poistoa		
Aineelliset hyödykkeet					
Maa- ja vesialueet					
Maa- ja vesialueet			Ei poistoa		-
Maa- ja vesialueiden perusparannusmenot			Ei poistoa		-
Liittymismaksut (siirtokelpoiset, ei-palautuskelpoiset)			Ei poistoa		-
Rakennukset ja rakennelmat					
Asuinrakennukset					
Puiset			Tasapoisto	25 vuotta	4,0 %
Kiviset			Tasapoisto	30 vuotta	3,3 %
Hallinto-, laitos-, tuotanto-, ja vapaa-ajan rakennukset					
Puiset			Tasapoisto	20 vuotta	5,0 %
Kiviset, 1.1.2013 alkaen			Tasapoisto	30 vuotta	3,3 %
Kiviset, rakennettu ennen 1.1.2013			Tasapoisto	40 vuotta	2,5 %
Muut rakennukset ja rakennelmat			Tasapoisto	10 vuotta	10,0 %
Rakennusten peruskorjaukset ja peruspar. Menot			Tasapoisto	15 vuotta	
Kiinteät rakenteet ja laitteet					
Kadut, tiet, torit, puistot ja liikuntapaikat			Menojäännöspoisto		20 %
Sillat, laiturit ja uimalat			Menojäännöspoisto		20 %
Muut maa- ja vesirakenteet			Menojäännöspoisto		20 %
Vedenjakeluverkosto			Menojäännöspoisto		10 %
Viemäriverkosto			Menojäännöspoisto		20 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet			Menojäännöspoisto		20 %
Muut putki- ja kaapeliverkot			Menojäännöspoisto		20 %

Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet		Menojäännöspoisto		20 %	
Liikenteen ohjauslaitteet		Menojäännöspoisto		20 %	
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet		Menojäännöspoisto		20 %	
Koneet ja kalusto					
Kuljetusvälineet					
Henkilö- ja pakettiautot		Tasapoisto	5 vuotta	20 %	
Kuorma-autot		Tasapoisto	7 vuotta	14 %	
Muut kuljetusvälineet		Tasapoisto	5 vuotta	20 %	
Muut koneet ja kalusto					
Raskaat työkoneet		Tasapoisto	10 vuotta	10 %	
Kevyet työkoneet		Tasapoisto	5 vuotta	20 %	
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet		Tasapoisto	5 vuotta	20 %	
Viestintälaitteet		Tasapoisto	5 vuotta	20 %	
Tietokonelaitteet		Tasapoisto	3 vuotta	33 %	
Muut laitteet ja kalusteet		Tasapoisto	3 vuotta	33 %	
Muut aineelliset hyödykkeet					
Luonnonvarat		Käytön mukainen poisto		-	
Arvo- ja taide-esineet		Ei poistoa		-	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		Ei poistoa		-	
Pysyvien vastaavien sijoitukset					
Osakkeet ja osuudet		Ei poistoa		-	
Joukkovelkakirjalainasaamiset		Ei poistoa		-	
Muut lainasaamiset		Ei poistoa		-	
Muut saamiset (mm. palautuskelp. liittymismaksut)		Ei poistoa		-	
Kaupunginvaltuusto (25.2.2013 § 41) on määritellyt hankintamenon aktivointirajaksi 10 000 euroa. Mikäli hyödyke koostuu useammasta komponentista, joiden yhteenlaskettu arvo ylittää 10 000 euroa ja hyödyke on kaupungin käytössä yli 3 vuotta, merkitään se pysyviin vastaaviin ja kirjataan poistoina vaikutusaikanaan kuluksi.					
Pakollisten varausten muutokset	Ltt 6	Kunta		Konserni	
		2023	2022	2023	2022
Eläkevastuuvaraus 1)		485 800,00	425 564,40	492 028,80	427 014,06
Lisäykset tilikaudella		0,00	60 235,60	0,00	65 014,74
Vähennykset tilikaudella		73 916,04		80 144,84	
Eläkevastuuvaraus 31.12.		411 883,96	485 800,00	411 883,96	492 028,80
Muut pakolliset varaukset 2)		565 743,30	4 228 180,97	2 720 221,30	2 644 176,40
Lisäykset tilikaudella		0,00	560 638,43	0,00	567 933,02
Vähennykset tilikaudella		0,00	4 223 076,10	2 154 478,00	491 888,12
Muut pakolliset varaukset 31.12.		565 743,30	565 743,30	565 743,30	2 720 221,30
Pakolliset varaukset yhteensä		977 627,26	1 051 543,30	977 627,26	3 212 250,10
1-2) Sisältää ns. vanhojen eläkkeiden eläkevastuun, vrt.tiedot muutettu					

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot	Kunta		Konserni	
	2023	2022	2023	2022
Ltt 7				
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	188 089,69	200 103,78	188 089,69	200 103,78
Rakennusten luovutusvoitot				
Muut luovutusvoitot		147 284,62		147 284,62
Luovutusvoitot yhteensä	188 089,69	347 388,40	188 089,69	347 388,40
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	1 745 893,41		1 745 893,41	
Rakennusten luovutustappiot		76 841,34		76 841,34
Muut luovutustappiot				
Luovutustappiot yhteensä	1 745 893,41	76 841,34	1 745 893,41	76 841,34
Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	Kunta		Konserni	
Ltt 8	2023	2022	2023	2022
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	2 000 000,00	1 000 000,00	2 000 000,00	1 000 000,00
Osinkotuotot muista yhteisöistä	96 229,39	57 299,29	96 229,39	57 299,29
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä				
Yhteensä	2 096 229,39	1 057 299,29	2 096 229,39	1 057 299,29

4.3 Tasetta koskevat liitetiedot												
4.3.1. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot												
1 (2)												
Kemin kaupungin pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet sekä sijoitukset												
			Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet						
			Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkom. ja keskener. työt	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	248 934	30 165	279 099	31 884 277	29 311 678	11 623 200	694 603	1 066 066	213 305	74 793 130		
Lisäykset tilikauden aikana (+)	0		0	259 344	684 374	2 918 470	369 066	17 132	8 230 152	12 478 538		
Rahoitusosuudet tilikaudella (-)										0		
Vähennykset tilikauden aikana (-)	-47 753			-136 514	-659 368	-256 191	-178 870		-8 302 498	-9 533 441		
Siirrot erien välillä (+/-)										0		
Tilikauden poisto (-)	-126 072	-6 033	-132 105		-1 963 711	-2 445 508	-273 764			-4 682 983		
Poistamaton hankintameno 31.12.	75 110	24 132	99 241	32 007 107	27 372 973	11 839 971	611 035	1 083 198	140 959	73 055 244		
Arvonlennukset ja niiden palaut. (-/+)										0		
Arvonkorotukset ja niiden purut (+/-)										0		
Kirjanpitoarvo 31.12.	75 110	24 132	99 241	32 007 107	27 372 973	11 839 971	611 035	1 083 198	140 959	73 055 244		
			Osakkeet ja osuudet			Joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut saamiset						
			Kaupunki-konsernin tytäryhteisöt	Kaupungin Omistusyht.-yhteisöt	Kunta-yhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Liittymismaksut	Saamiset konserni-yhteisöt	Saamiset kunta-yhtymiltä	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	62 861 043	142 619	9 874 198	5 074 570	77 952 430	53 703	17 019 721				17 073 423	
Lisäykset (+)	1 364 700		149 082		1 513 782	10 923	508 650				519 573	
Vähennykset (-)		-10	-6 781 366		-6 781 376						0	
Siirrot erien välillä (+/-)					0						0	
Hankintameno 31.12.	64 225 743	142 609	3 241 914	5 074 570	72 684 835	64 626	17 528 370	0	0	17 592 996		
Kirjanpitoarvo 31.12.	64 225 743	142 609	3 241 914	5 074 570	72 684 835	64 626	17 528 370	0	0	17 592 996		
Kaupungin pysyvät vastaavat yhteensä 31.12.2023										163 432 318		

Arvonkorotukset	Ltt 10	Kunta		Konserni	
		2023	2022	2023	2022
Maa- ja vesialueet					
Arvo 1.1.		15 481 751,13	15 481 751,13	15 481 751,13	15 481 751,13
Arvonkorotusten purku		0,00	0,00		
Arvo 31.12.		15 481 751,13	15 481 751,13	15 481 751,13	15 481 751,13
Arvonkorotukset yhteensä 31.12		15 481 751,13	15 481 751,13	15 481 751,13	15 481 751,13

Vuodesta 2004 alkaen kaupunki ei ole enää laskenut maa- ja vesialueille nykyarvoa.

Vaihtuvien vastaavien saamiset

KUNTA

Saamiset	Ltt 11	2023		2022	
		Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä					
Myyntisaamiset Ltt 11 a		508 649,74	58 494,58	508 649,74	85 899,11
Lainasaamiset Ltt 11 b		2 943 846,57	200 000,00	2 609 000,00	255 700,00
Muut saamiset Ltt 11 c (*)		0,00		0,00	
Siirtosaamiset					
Yhteensä		3 452 496,31	258 494,58	3 117 649,74	341 599,11
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä					
Myyntisaamiset Ltt 11 d		0,00	181,40	0,00	2 200,24
Muut saamiset					
Siirtosaamiset					
Yhteensä		0,00	181,40	0,00	2 200,24
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä					
Myyntisaamiset Ltt 11 e		0,00	,00	0,00	,00
Yhteensä		0,00	0,00	0,00	0,00

*) vertailutietoa muutettu

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	Ltt 12	Kunta		Konserni	
		2023	2022	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtosaamiset					
Menoennakot Ltt 12 a		40 611,96	30 467,00	40 611,96	30 467,00
Tulojäämät					
Siirtyvät korot *)		208 040,99	110 282,21		
- kuntatodistukset					
- tytäryhteisöt					
- jäsenkuntayhtymät					
Kelan korvaus työterveyshuollosta Ltt 12 b		140 000,00	215 000,00	140 000,00	221 016,72
Muut tulojäämät Ltt 12 c *)		7 746 987,47	5 746 509,33	7 746 987,47	469 278,10
Yhteensä		8 135 640,42	6 102 258,54	7 927 599,43	720 761,82

*) korj. ed.tkn vertailutieto

Omistukset muissa yhteisöissä						
Nimi (* = alakonserniin yhdistelty yhteisö)	Koti- paikka	Kunnan omistus- osuus, %	Konsernin omistus- osuus, %	Kuntakonsernin osuus, 1000 €		
				Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	Tk:n voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
Kemin Energia ja Vesi Oy	Kemi	100,00	100,00	56 149	32 189	1 447
Kemin Teollisuuskylä Oy	Kemi	100,00	100,00	4 566	8 150	-82
Kiinteistö Oy Itätuuli, alakonserni	Kemi	100,00	100,00	4 712	10 955	-642
* Ritikan Lämpö Oy (59 %)	Kemi					
* Kiinteistö Oy Merilänkulma (74,19 %)	Kemi					
Kemin Matkailu Oy, alakonserni	Kemi	100,00	100,00	519	12 319	-974
* Kiinteistö Oy Kemin Matkailu Oy (100 %)	Kemi		100,00	0	0	0
Kiinteistö Oy Kemin Kauppapuisto	Kemi	85,00	85,00	782	248	0
Perämeren Jäähalli Oy	Kemi	76,69	76,69	150	44	-31
Kemiläisten Vanhusten Asuntosäätiö, alak.	Kemi	100,00	100,00	937	4 330	0
* Kiinteistö Oy Kiveliönkoti (100 %)	Kemi		100,00			
Kemin Sotainvalidien Palveluasuntosäätiö	Kemi	95,00	95,00	34	770	0
Kemin Keilatalo Oy	Kemi	100,00	100,00	-134	405	-50
Tietotalo Oy	Kemi	60,00	60,00	469	163	30
Kemin Digipolis Oy	Kemi	62,50	62,50	336	514	-21
Kemin Satama Oy	Kemi	100,00	100,00	33 914	44 464	-2 388
Kuntayhtymät						
Kemi-Torniolaakson koulutusky Lappia	Tornio	16,34	16,34	5 141	794	-170
* Kalot-Training Oy (100 %)	Tornio		16,34			
* Lappiahalli Oy (62,5 %)	Tornio		10,21			
Lapin Liitto	Rovaniemi	13,21	13,21	265	147	26
Liikelaitoskuntayhtymät						
Osakkuusyhtiöt						
Meri-Lapin Vesi Oy, 45 %	Tornio	45,00	45,00	929	1 078	17
Perämeren Jätehuolto Oy, 36,61 %	Kemi	36,61	36,61	1 159	402	-36
Meri-Lapin Kuntapalvelut Oy 47,9 %	Kemi	47,90	47,9	33	388	31
Muut omistusyhteisöt						
Lapin Ammattikorkeakoulu Oy	Kemi					
* Kiint. Oy Kemin Toivola-Luotolan Palveluk.	Kemi					
Kulttuuri- ja tiedesäätiö Kemi 2000	Kemi			Sääntöjen mukaan lopetettaessa varat kunnalle kokonaan		
Meri-Lapin Työhönvalmennussäätiö	Kemi			Varojen jako maksetun peruspääoman suhteessa		
Kemin Vanhainkötisäätiö	Kemi					
Lounais-Lapin Ajoharjoitteluratasäätiö	Tornio					

4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot		Ltt 14			
Oman pääoman erittely	Kunta		Konserni		
	2023	2022	2023	2022	
Peruspääoma					
Peruspääoma 1.1.	46 547 712,92	51 666 493,48	46 547 712,92	51 666 493,48	
Peruspääoma 31.12.	46 547 712,92	51 666 493,48	46 547 712,92	51 666 493,48	
Säätiöiden peruspääoma					
Säätiöiden peruspääoma 1.1.			112 954,77	112 954,77	
Säätiöiden peruspääoma 31.12.			112954,77	112954,77	
Muu oma pääoma					
Arvonkorotusrahasto 1.1.	15 481 751,13	15 481 751,13	15 481 751,13	15 481 751,13	
Lisäykset					
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	
Arvonkorotusrahasto 31.12.	15 481 751,13	15 481 751,13	15 481 751,13	15 481 751,13	
Muut omat rahastot					
Vahinkorahaston pääoma 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00	
Siirrot rahastoon					
Siirrot rahastosta	0,00	0,00	0,00	0,00	
Vahinkorahaston pääoma 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	
Tapaturmarahaston pääoma 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00	
Siirrot rahastoon					
Siirrot rahastosta	0,00	0,00	0,00	0,00	
Tapaturmarahaston pääoma 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	
Muut rahastot pääoma 1.1.			1 036 640,60	1 876 568,58	
Siirrot rahastoon					
Siirrot rahastosta			98 680,67	839 927,98	
Muut rahastot 31.12.			937 959,93	1 036 640,60	
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	,00	,00	937 959,93	1 036 640,60	
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1. (* Siirrot rahastoon	-15 035 740,64	-13 101 530,26	-5 069 489,36	-2 207 772,33	
Korjaus edellisten tilikausien yli-/alijäämä	165 336,03	491 888,12			
Edellisen tilikauden yli-/alijäämä 31.12.*	-3 820 888,20	-2 426 098,50	-3 728 769,96	-2 861 717,02	
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	-18 691 292,81	-15 035 740,64	-8 798 259,32	-5 069 489,36	
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	7 599 549,31	-3 820 888,20	4 582 392,14	-3 728 769,96	
Muu oma pääoma 31.12.	4 390 007,63	-3 374 877,71	12 203 843,88	7 720 132,41	
Oma pääoma yhteensä 31.12.	50 937 720,55	48 291 615,77	58 864 511,57	59 499 580,66	
*) Vrt.tietoa muutettu: Edellisten tilikausien yli-/ alijäämä					
Pitkäaikaiset velat	Ltt 15		Konserni		
Velkojen avoinna oleva saldo 31.12.2027	2023	2022	2023	2022	
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00	
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta *)	37 316 804,16	41 525 635,40	69 933 309,74	62 898 601,13	
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	26 259 833,94	17 308 136,86	
Yhteensä	37 316 804,16	41 525 635,40	96 193 143,68	80 206 737,99	

*) vertailutietoa muutettu									
Joukkovelkakirjalainat		Ltt 16		Kunta					
				2023	2022				
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistusslainat				16 000 000,00	28 500 000,00				
- korko (1,79) - (2,43) %									
- erääntyvät 30.01 - 28.04.									
Joukkovelkakirjalainat yhteensä				16 000 000,00	28 500 000,00				
<i>Kuntatodistuksia saa olla kulloinkin voimassa enintään 50 000 000,00 € (KV 21.10.2019 § 125).</i>									
<i>Kuntatodistuksille ei anneta vakuutta.</i>									
Pakolliset varaukset		Ltt 17		Kunta		Konserni			
				2023	2022	2023	2022		
Muut pakolliset varaukset									
Potilasvahinkovakuutusmaksu				0,00	0,00	0,00	2 721 345,23		
Takuutyövaraukset Ltt 17 a				5 104,87	5 104,87	5 104,87	5 104,87		
Koronvaihtosopimusten vastaiset menot									
Muut Ltt 17 b				560 638,43	560 638,43	560 638,43	425 833,93		
Muut pakolliset varaukset yhteensä				565 743,30	565 743,30	565 743,30	3 152 284,03		
Velkojen erittely		Ltt 18		Kunta					
Lyhytaikaiset velat				2023	2022				
Velat tytäryhteisöille									
Ostovelat				752 564,08	532 068,48				
Yhteensä				752 564,08	532 068,48				
Velat kuntayhtymille, joissa kunta jäsenenä									
Ostovelat				0,00	1 317 564,87				
Yhteensä				0,00	1 317 564,87				
Velat osakkuus- sekä muille om.yhteisyht.									
Ostovelat				25 112,55	55 053,06				
Yhteensä				25 112,55	55 053,06				
Shekkilimiitit		Ltt 19		Kunta					
				2023	2022				
Nordea Pankki Oyj				84 093,96	84 093,96				
- käyttämättä oleva määrä				84 093,96	84 093,96				
Limiitit yhteensä				84 093,96	84 093,96				
Käyttämättä olevat limiitit yhteensä				84 093,96	84 093,96				

Muiden velkojen erittely				
Kaupungin taseessa esitettävä lyhytaikaisen vieraan pääoman erä Muut velat ei sisällä liittymismaksuja.				
Konsernin taseessa esitettävä pitkäaikainen vieraan pääoman erä Koroton vieras pääoma muodostuu kokonaisuudessaan liittymismaksuveloista (Kemin Energia ja Vesi Oy).				
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		Kunta		Konserni
Ltt 20		2023	2022	2023
				2022
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot				
Valtionavustukset	32 683,00	2 107 664,22	4 403 514,10	6 318 604,54
Muut tuloennakot *)	777 005,60	102 783,58	0,00	0,00
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen				
jaksotukset	3 339 989,33	4 972 829,33	2 169 924,33	4 191 542,20
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen				
jaksotukset	21 025,38	99 209,99		99 209,99
Lainojen korkojaksotukset	486 862,26	235 513,07	370 668,53	181 929,19
Muut menojäämät	389 390,85	822 961,19	909 637,49	822 961,19
Siirtovelat yhteensä	5 046 956,42	8 340 961,38	7 853 744,45	11 614 247,11
*) Vertailutietoa muutettu: Muut tuloennakot				
*) Lomapalkkavelka on kirjattu Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausuntojen 103 ja 114 mukaisesti.				
Vertailutietoa muutettu täsmäytys taseeseen.				
Laskennalliset verovelat		Konserni		
		2023		2022
Konsernin lyhytaikaiseen korottomaan vieraaseen pääomaan sisältyvät *)		4 727 183,61		4 367 089,76

4.4. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot					
Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin Ltt 21		Kunta		Konserni	
		2023	2022	2023	2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta					
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				63 433 383,36	69 574 872,72
Lainat julkisyhteisöiltä					
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				10 982 513,50	13 543 525,02
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä					
Vertailutietoja muutettu.					
Vuokravastuut Ltt 22		Kunta		Konserni	
		2023	2022	2023	2022
Vuokravastuut					
Kivikon päiväkodin vuokravastuu voimassa 31.7.2045 asti. *)					
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus		266 748,00	295 156,68		
- sopimukseen sisältyvät lunastusvelvoitteet**					
Leasingvastuut yhteensä **)		509 870,42	655 819,78	285 589,85	3 960 510,73
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus		221 688,05	322 446,72	102 240,64	1 244 677,50
- siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasing-vastuut					
Yhteensä					
*) Kohteen pääomavuokra muodostuu rakennushankkeen rahoituksen lainanlyhennyksistä ja lainanhoitokuluista.					
Vuokran perusteena olevan lainan määrä 31.12.2019 oli 4,06 milj. euroa. Laina on kaupungin takaama ja siihen liittyvä vastuu on esitetty osana annettuja takauksia. Ylläpitovuokraan liittyvä vastuu on esitetty sopimusvastuissa.					
**) Leasingvuokrasopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuita. Vertailutietoja muutettu.					
Vastuusitoumukset Ltt 23		Kunta		Konserni	
		2023	2022	2023	2022
Takaukset tytäryhteisöjen puolesta					
- alkuperäinen pääoma		62 212 219,28	62 212 219,28	62 212 219,28	62 212 219,28
- jäljellä oleva pääoma		53 870 471,61	54 964 563,84	53 870 471,61	54 964 563,84
Takaukset osakkuusyhteisöjen puolesta					
- alkuperäinen pääoma		2 225 657,00	2 225 657,00	2 225 657,00	2 225 657,00
- jäljellä oleva pääoma		1 457 345,00	1 651 265,97	1 457 345,00	1 650 173,64
Takaukset muiden puolesta					
- alkuperäinen pääoma		1 633 831,40	1 633 831,40	1 633 831,40	1 633 831,40
- jäljellä oleva pääoma		1 117 440,40	1 222 063,80	1 117 440,40	1 222 063,80
Jäljellä oleva pääoma yhteensä		56 445 257,01	57 837 893,61	56 445 257,01	57 836 801,28
Annetut takaukset/koronvaihtosopimukset tytäryhteisöjen puolesta					
- nimellispääoma *)		0,00	0,00		
*) vertailutietoa muutettu; Kemin Vesi Oy:n koronvaihtosopimus ei ollut kaupungin vastuulla					
Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista Ltt 24		Kunta			
		2023	2022		
Kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		161 760 375,00	151 276 093,00		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta		128 765,00	87 480,00		

				Kunta		Konserni	
Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				2023	2022	2023	2022
Järjestelyjen tarkoitus Ltt 25							
Sopimusvastuut							
Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisista aiheutuvat velvoitteet							
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus							
Maankäyttö- ja rakennuslain mukainen							
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus							
Sitoumukset avustukseen							
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus							
Sopimuksiin sisältyvät palautusvastuut							
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus							
Palvelusopimus *)							
Elinkaarimallilla toteutetun Kivikon päiväkodin palvelumaksu n. 150 000 €/v. 31.7.2045 asti.							
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus				266 748,00	295 156,68	0,00	0,00
Sopimusvastuut yhteensä							
Osuus kuntayhtymän alijäämästä				560 638,43	560 638,43	0,00	0,00
Arvonlisäveron palautusvastuu **)				2 503 363,45	2 575 562,91	4 592 105,72	4 857 517,66
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu***)							
*) Kohteen ylläpidosta laskutetaan kaupunkia toteutuneiden kulujen mukaan.							
**) Palautuksena ja vähennyksenä käsitellyt arvonlisäverot uudisrakennusten ja perusparantamisen hankintamenoista, joihin liittyy mahdollinen palautusvelvollisuus kiinteistöjä myytäessä tai niiden käyttötarkoituksen muuttuessa vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan tarkoitukseen (AVL 120 §).							
Palautusvastuuta laskettaessa on huomioitu kaupungin kaikki kiinteistöt. Tiedossa ei ole toteutuvia vastuita. Vrt.tietoa muutettu.							
Muut sopimukset							
						Konserni 2023	
Päästöoikeudet 2023						tCO₂	€
Ltt 26 Käytettävissä olevien päästöoikeuksien määrä 1.1.						2073	
Tilikaudelle myönnetty uudet päästöoikeudet ja ostot						8044	
Toteutuneiden päästöjen määrä -						9078	
Käytettävissä olevien päästöoikeuksien määrä 31.12.						1039	9 402
						Konserni 2022	
Päästöoikeudet 2022						tCO₂	€
Käytettävissä olevien päästöoikeuksien määrä 1.1.						7439	
Tilikaudelle myönnetty uudet päästöoikeudet ja ostot						6904	
Toteutuneiden päästöjen määrä -						12268	
Käytettävissä olevien päästöoikeuksien määrä 31.12.						2075	18 759

Koronvaihtosopimukset Järjestelyn tarkoitus Ltt 27	Kunta		Konserni	
	2023	2022	2023	2022
Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa.				
Koronvaihtosopimukset on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksilla on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksien pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä: Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan) yhteensä Lainoja koskevia sopimuksia yhteensä: konserni yht. 6 kpl, kunta yht. 4 kpl: päättyvät 1 kpl v. 2024, 2 kpl v. 2028, 1 kpl v. 2029, 2 kpl 2034	30 000 000,00	34 428 569,65	43 000 000,00	34 503 569,65
	-531 599,12	-3 047 136,67	-2 334 881,32	-3 046 867,14
Koronvaihtosopimuksella suojataan kuntatodistussalkkua:				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan) yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Tulevaisuudessa voimaan tulevat koronvaihtosopimukset:				
Markkina-arvo pankin ilmoituksen mukaan yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
				13 000 000,00
				2 240 519,35
Tulevaisuudessa voimaantuleva korkokattosop.				
Markkina-arvon pankin ilmoituksen mukaan yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Kaupungin lainojen suojausaste 74,4 % (yhteensä kiinteän koron lainat ja koronvaihtosopimukset). Koronvaihtosopimusten kiinteän koron vaihteluväli: -0,33 - +2,425 %.				
Korkotason kehitys riippuu talouskehityksestä ja keskuspankkien toimista.				

4.5. Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkiota koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12. (vakinaiset, määräaikaiset) Ltt 28	Kunta	
	2023	2022
Keskusvirasto	26	33
Elinvoimatoimiala	29	28
Hyvinvointitoimiala	367	400
Perusturvatoimiala	0	500
Ympäristötoimiala	81	91
Yhteensä	503	1052
Määräaikaiset *)	147	293
Kaikki yhteensä	650	1345

Henkilöstökulut Ltt 29	Kunta	
	2023	2022
Palkat ja palkkiot	27 932 093,60	50 866 970,82
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	6 089 474,96	13 299 254,48
Muut henkilösivukulut	1 015 627,98	1 833 516,02
Yhteensä	35 037 196,54	65 999 741,32
Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen	75 441,29	105 483,89
Henkilöstökulut yhteensä	35 112 637,83	66 105 225,21

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut Ltt 30	Kunta	
	2023	2022
Kokoomus luott.henkilömaksut	2 060,75	1 934,75
Keskustapuolue luott.henkilömaksut	3 605,00	3 904,75
Vasemmistoliitto luott.henkilömaksut	13 849,00	11 495,50
SDP luott.henkilömaksut	11 476,33	13 512,00
Lounais-Lapin vihreät luott.henk.maksut	372,00	280,00
Kemin Perussuomalaiset	1 656,00	1 706,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	33 019,08	32 833,00

Tilintarkastajan palkkiot Ltt 31	Kunta	
	2023	2022
KPMG Oy Ab		
Tilintarkastuspalkkiot	40 900,00	31 650,00
Tilintarkastajan lausunnot		
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät (sis. ed.)		
Muut palkkiot		19 250,00
Palkkiot yhteensä	40 900,00	50 900,00

4.6. Tiedot intressitahoihin liittyvistä toimista

Vuodelta 2023 ei ole tiedossa yhtään intressitahojen kanssa tehtyä tointa.

4.7. Kirjanpidon eriyttäminen 1.1.2020 ja markkinaperusteinen hinnoittelu

Kirjanpidon eriyttäminen – mitä, miksi, milloin?

- Kilpailulaki 30 d §
- Kilpailutilanteessa markkinoilla toimiessa eriytettävä
- Liikevaihto min 40.000 €/vuosi
- 1.1.2020 alkaen
- Kunta, kuntayhtymä tai niiden määräysvaltaan kuuluva yksikkö
- Taseyksikkö, tulosityksikkö, liikelaitos, toimiala, tytäryhteisö, säätiö
- Ei koske viranomaistoimintaa
- Tuloslaskelma + kustannuslaskennan periaatteet
- Yksikkökohtaisesti eriytettävä
- Tarkoituksena estää mm. alihinnoittelu, ristisubventio
- Kustannusten kohdentaminen
- Markkinaperusteinen hinnoittelu
  - Ml. tuottovaatimus

Julkisyhteisöllä on velvollisuus pitää erillistä kirjanpitoa eri toiminnoistaan silloin, kun toimija harjoittaa sekä kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa että muuta toimintaa. Markkinoilla tapahtuvan taloudellisen toiminnan tulkinnassa on ratkaisevaa harjoitettavan toiminnan luonne, joka on arvioitava tapauskohtaisesti.

Kirjanpidon eriyttämisvaatimus koskee tilanteita, joissa

- julkissektori tai sen määräysvaltaan kuuluva yksikkö esim. yhtiö harjoittaa kilpailutilanteessa markkinoilla olevaa taloudellista toimintaa ja muuta toimintaa
- kysymys on hankintalain 15 §:n sallimasta ulosmyynnistä ulkopuolisille toimijoille
- kunta tai kuntayhtymä kuntaorganisaatiomuodossa toimii kuntalain 127 §:n poikkeussäännöksen perusteella kilpailutilanteessa markkinoilla.

Kirjanpidon eriyttämisvelvollisuuden ulkopuolelle jää vähäiseksi katsottava taloudellinen toiminta. Mikäli julkissektorin tai sen määräysvallassa olevan yksikön kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvan taloudellisen toiminnan liikevaihto on alle 40.000 euroa vuodessa, kyseiseen sääntelyyn liittyvää kirjanpidon eriyttämisvelvollisuutta ei ole.

Kemin kaupungin toimintayksiköistä kirjanpidon eriyttämisvelvollisuuden piiriin kuuluu **keskusvarasto**.

	TA	TP	Poikkeama	Toteutuma-%
	2023	2023		
002102 MATERIAALIKESKUS (KESKUSVARASTO)				
3002 KÄYTTÖTALOUS				
3007 TALOUS				
3010 TOIMINTATUOTOT/TUL				
3310 MYYNTITUOTOT	77.000,00	82.635,32	-5.635,32	107,3
3330 TUET JA AVUSTUKSE		15.097,63	-15.097,63	-100
3335 MUUT TOIMINTATUOT				
3350 MUUT TOIMINTATUO	93.500,00	60.180,38	33.319,62	64,4
3335 MUUT TOIMINTATUOT	93.500,00	60.180,38	33.319,62	64,4
3010 TOIMINTATUOTOT/TUL	170.500,00	157.913,33	12.586,67	92,6
3500 TOIMINTAKULUT/MENO				
3501 HENKILÖSTÖKULUT				
3502 PALKAT JA PALKKI	-53.642,00	-63.275,66	9.633,66	118
3510 HENKILÖSIVUKULUT				
3512 ELÄKEKULUT	-9.173,00	-12.757,22	3.584,22	139,1
3513 MUUT HENKILÖSIV	-1.932,00	-2.557,16	625,16	132,4
3510 HENKILÖSIVUKULUT	-11.105,00	-15.314,38	4.209,38	137,9
3501 HENKILÖSTÖKULUT	-64.747,00	-78.590,04	13.843,04	121,4
3530 PALVELUJEN OSTOT				
3540 MUIDEN PALVELUJE	-4.705,00	-4.936,15	231,15	104,9
3530 PALVELUJEN OSTOT	-4.705,00	-4.936,15	231,15	104,9
3550 AINEET, TARVIKKEE				
3551 OSTOT TILIKAUDEN	-97.923,00	-75.028,70	-22.894,30	76,6
3550 AINEET, TARVIKKEE	-97.923,00	-75.028,70	-22.894,30	76,6
3586 MUUT TOIMINTAKULU				
3587 VUOKRAT	-530	-239,08	-290,92	45,1
3590 MUUT TOIMINTAKUL		-3.758,44	3.758,44	-100
3586 MUUT TOIMINTAKULU	-530	-3.997,52	3.467,52	754,2
3500 TOIMINTAKULUT/MENO	-167.905,00	-162.552,41	-5.352,59	96,8
3600 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	2.595,00	-4.639,08	7.234,08	-178,8
3699 TILIKAUDEN YLI/ALI	2.595,00	-4.639,08	7.234,08	-178,8

Kustannuslaskennan perusteet:

Keskusvaraston laskutus ulkopuolisille asiakkaille tehdään varastolisällä mikä on 18 % myydyin tuotteen hinnasta. Palveluiden myymisestä veloitetaan teknisen lautakunnan määräämä taksa mikä on 40 €/tunti.

5. LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA

Kirjanpitokirjat

1. Päiväkirja
kirjaukset aikajärjestyksessä, kuukausittain
2. Pääkirja
meno- ja tulotilierittelyt
tasetilit
kirjaukset aikajärjestyksessä, koko vuosi
3. Tasekirja
4. Lainaluettelo

Tositelajit

Kassatositteet

- 07 Vyörytykset
- 08 Palvelukassa Kemi-Talo 2
- 09 Palvelukassatositteet
- 10 Tiliotetositteet

Arkistointi/säilytys

Sähköinen

Muistiot

- 12 Muistiotositteet
- 60 Teknisen viraston muistiotositteet

Paperi

Myyntireskontra

- 13 Myyntisuoritukset
- 14 Rahatoimiston laskutus
- 17 Tekninen palvelukeskus/hallinto
- 19 ATK-osaston laskutus
- 20 Tekninen virasto
- 24 Varhaiskasvatus
- 28 Maankäyttöpalvelut
- 29 Musiikkiopisto
- 36 Tilapalvelu
- 38 Venepaikkalaskutus
- 39 Lukion laskutus
- 40 Hulevesilaskutus
- 43 Tilapalvelu/urakat
- 44 Konekeskus
- 45 Konevarikko
- 46 Uimahalli Timmi
- 47 Liikuntatoimi Timmi
- 48 Nuorisotoimi Timmi
- 140 Sosiaalinen luototus
- 141 Kirjaston laskutus
- 145 Kaupunginkanslian laskutus
- 146 Museotoimen laskutus
- 150 Kouluviraston laskutus
- 153 Tietohallintokeskus/puhelinkeskus
- 154 Työväenopiston laskutus
- 159 Kaavoitus ja maank. ja suunn. Laskutus
- 161 Hepolan koulun laskutus
- 162 Kemi-Talo laskutus

Paperi

164 Aravalainat
175 Takajärven koulun laskutus
176 Syväkankaan koulun laskutus
177 Sauvosaaren koulun laskutus
178 Koivuharjun koulun laskutus
179 Kivikon koulun laskutus
180 Karihaaran koulun laskutus
393 Tilapalvelu/siivous
397 Keskusvarasto laskutus

Varastotoistteet

41 Materiaalikeskus Paperi

Ostoreskontra

11 Ostolaskujen suoritukset Paperi

70 Ostoreskontratositteet / laskut Sähköinen

Palkkatositteet

50 Palkkatositteet Paperi

Muut tositelajit

42 Käyttöomaisuus Paperi

Kaupungin kirjanpitokirjat ja muiden kuin laskutustositteiden tositteet säilytetään kaupungin keskusarkistossa

1.1.2006 alkaen arkistoituina cd/dvd-levylle ja InvoiceReadyn sähköiseen arkistoon:

- Kirjanpitokirjat; Päiväkirja, Pääkirja, Pääkirja kustannuspaikoittain
- Tositteet; Ostoreskontra- (laskut), Tiliote- ja Palvelukassatositteet

Laskutuslajien tositteet säilytetään paperisina laskuttavissa hallintokunnissa

Myyntisaamiset ja ostovelat arkistoitu cd-levylle sekä InvoicenReadyn sähköiseen arkistoon, (ei tase-erittelyihin)

Vuodesta 2018 ei enää polttoa cd/dvd:lle, tallennus ulkoiselle kovalevylle

Liitetietotositteet: Tase-erittelyt v. 2021 -kansio

Luettelo kirjanpitokirjoista ja aineistoista sekä erittelykortit kirjanpidon osista

**TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS
JA
TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ**

6. TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Kemi 25. maaliskuuta 2024

KEMIN KAUPUNGINHALLITUS

Pekka Tiitinen
puheenjohtaja

Kari Hanhisuanto
varajäsen

Tuire Kourula
II varapuheenjohtaja

Kalle Huusko
III varapuheenjohtaja

Sari Auvinen
jäsen

Päivi Koskela
jäsen

Aimo Tervahauta
jäsen

Raimo Keskikallio
jäsen

Marko Lescelius
jäsen

Hannu Peurasaari
jäsen

Matti Ruotsalainen
kaupunginjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ:

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Kemissä 2024

KPMG OY

Heidi Hyry
vastuunalainen tilintarkastaja, KHT, JHT

TALOUSPALVELUIDEN JULKAISUT VUONNA 2024

1/2024 Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 1/2024

2/2024 Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 2/2024

3/2024 Toimintakertomus ja tilinpäätös 2023

**Kemin kaupungin
toimintakertomus ja tilinpäätös v. 2023**

Lisätietoja:

KEMIN KAUPUNKI

Talouspalvelut
Valtakatu 26
94100 Kemi

Taluspäällikkö Katri Heberg

Puhelin 040 512 1962

katri.heberg@kemi.fi